

Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka.

Odział Rękopisów

Zespół (fond) 9

ZBIÓR RĘKOPISÓW RÓŻNEJ PROWENIENCJI

96. Polskie Towarzystwo Historyczne, oddział we Lwowie. Materiały archiwum (protokoły posiedzeń, spisy uczestników itp.). l.1933-1939, k.164. Lwów. j.pol.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

3. ф. о. н.

37

Львівська бібліотека
АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
О/Н №96

Польське Історичне Товариство -
Відділ у Львові
Акти:
1933. Протоколи заг. дань. касово справозд.
1938/9. Справоздань за 1938/9 членів.
замітки з засідань...

1933

1-57

126/34

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego, które odbyło się w dniu 16.IV.1934 r. /poniedziałek/ o godzinia 5 /17/ popołudniu w Gabinetcie Dziekana Prof.Dr.T.E.Modelskiego /Imów, Uniwersytet, Mickiewicza 5 a, II p./.

Obecni PP.: Barwiński, Bujak, Charewiczowa, Hartleb, Inglot, Laskowski, Lutman, Modelski, Pohorecki, Tyszkowski, ks. Umiński, Urbański, Zakrzewski.

Przewodniczący Prezes Prof.Dr.Fr.Bujak, protokół prowadzi Sekretarz Doc. Inglot S.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia Zarządu Głównego P.T.H. z dni 16 i 17.XII.1933 r.
2. Termin Walnego Zgromadzenia Delegatów P.T.H. i przygotowania w związku z tem będące.
3. Sprawa książki Polska i Niemcy - referuje Prezes Prof.Dr.Fr.Bujak.
4. Stan przygotowań do VI Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie w 1935 r. - referuje Prezes Prof.Dr.Fr.Bujak.
5. Stan wydawnictw P.T.H. na 1934 r. - referuje Dziekan Prof.Dr.T.E.Modelski i Kustosz Dr.K.Tyszkowski.
6. Postęp prac nad reedycją Biblijografji I. Pinkla - referuje Dziekan Dr.Modelski.
7. Regulamin P.T.H. - referuje Wiceprezes Dyr.Dr.E.Barwiński.
8. Sprawy finansowe P.T.H. z uwzględnieniem stosunku do T.M.H. - referuje Skarbnik Prof.T.Urbański.
9. Umowy z drukarniami: Ossolineum i A.Goldmana w sprawie kosztów druku wydawnictw P.T.H. w roku 1934 - referuje skarbnik Prof.T.Urbański.
10. Ważne wiadomości.

Na wniosek Prezesa przystąpiono od razu do dyskusji nad protokołem posiedzenia Zarządu Głównego P.T.H., odbytego w dniach 16 i 17.XII.1933 r. Zabiera głos Major Laskowski Otton i zauważa, że ustępy odnoszące się do punktów 8-go i 10-go porządku dziennego tego posiedzenia nie zostały dość dokładnie oddane, a to przez zbytne ich skrócenie. Chodzi mianowicie o ustępy na str.14 i 15 protokołu, gdzie miedzi się przemówienie Ministra Kętrzyńskiego, poświęcone stosunkom T.M.H. do P.T.H. /str.14-15/ i gdzie jest zaznaczona zmiana przewodniczącego posiedzenia /str.15/. Major Laskowski w imieniu Ministra Kętrzyńskiego, Dyrektora Łepciańskiego i swoim przekazuje Prezydium P.T.H. na piśmie sprostowanie tych ustępów. Domaga się nadto skreślenia wogólnie przeniesienia na koniec protokołu ustępu /str.15/: "Zabiorali jażono głos w tej sprawie Prof.Lorenta, Dziekan Modelski i Minister Kętrzyński, którzy opowiedzieli się na polubownem załatwieniu tej sprawy w okresie

do Walnego Zgromadzenia". W dyskusji nad uwagami Majora Laskowskiego zabierali głos PP.: Bujak, Zakrzowski i Ingłot. Sekretarz Ingłot zauważył, że nie przyniósł ze sobą rękopisu protokołu, gdyż o zamiarach wniesienia do protokołu poprawek przez członków P.T.H. z Warszawy dowiedział się tuż przed posiedzeniem. Protokół posiedzeń z dni 16 i 17 grudnia 1933 został skrócony, bo tak się nawano robi, ale skrócenie zostało zrobione z tym przekonaniem, że treść przemówień nie uległa wypaczeniu. W sprawie ustępu, którego skrócenia ewentualnie przeniesienia domagają się PP. Członkowie warszawscy zauważyli, że istotnie odnośna sprawa miała miejsce raz w dyskusji nad punktem 8-mym porządku dziennego drugi raz tuż przed ukończeniem obrad, jednak została umieszczona przy omówieniu punktu 8-go porządku dziennego, dlatego gdyż do tego punktu się odnosiła. Major Laskowski podnosi, że ostatni punkt proponowanej zmiany protokołu nie jest tak ważny, jak dwa pozostałe, których wprowadzenia do protokołu domaga się w myśl instrukcji Ministra Kętrzyńskiego. Prezes Bujak nie godzi się z zarzutami podniesionymi w sprawie protokołu przez Majora Laskowskiego i popiera stanowisko zajęte w tej sprawie przez Sekretarza Ingłota. Prof. Zakrzowski zauważa wobec tego, że są dwa sposoby załatwienia sprawy: 1. Prezes i Sekretarz P.T.H. uzgodnią z Ministrem Kętrzyńskim, czy redakcja protokołu pozostanie w odnośnym brzmieniu, czy też ulegnie zmianie, albo 2. jedna i druga strona poda odnośne ustępy protokołu według swej interpretacji. Za ogólną zgodą przedstawiono tę sprawę do załatwienia Prezesowi P.T.H. w porozumieniu z Ministrem Kętrzyńskim. Ponieważ w sprawie protokołu więcej nikt nie zabierał głosu, Prezes Bujak oświadcza, że poza podniesionymi przez Majora Laskowskiego dwoma ustępami, protokół z dni 16 i 17 grudnia 1933 r. uważa za przyjęty.

Przechodzi następnie Prezes do 2-go punktu porządku dziennego t.j. do ustalenia terminu Walnego Zgromadzenia Delegatów P.T.H. Po wysłuchaniu uwag PP.: Zakrzowskiego, Laskowskiego, Tyszkowskiego, Urbańskiego i Bujaka, ustalono termin Walnego Zgromadzenia Delegatów na dni 26 i 27 maja 1934 r. Prezes zwraca się w związku z tem do Skarbnika Prof. Urbań-

skiego, by przygotował na czas roczne sprawozdanie kasowe, które razem ze sprawozdaniem Sekretarza winno być wydrukowane najpóźniej w początkach maja w I-szym zesz. Kwartalnika Historycznego za 1934 r.

Jako trzeci punkt porządku dziennego przedstawia Prezes stan przygotowania książki: Polska i Niemcy, jako odpowiedzi na niemiecką książkę: Deutschland und Polen. Prezes omawia plan tej książki uzgodniony ze wszystkimi uniwersyteckimi ośrodkami. Zakomunikował następnie, że był w tej sprawie dwukrotnie w M.S.Z. i kiedy za pierwszym razem odniesiono się do tej sprawy przychylnie, zarówno co do planu jak i co do kosztów /15.000 zł./, to drugim razem nie mógł uzyskać pozytywnej w tej sprawie odpowiedzi Ministerstwa. Następnie zauważył iż w tej sprawie wysłał też drugie pismo do M.S.Z., gdzie zaznaczył, że prosi o możliwie szybką decyzję, gdyż później wydanie książki proponowanej będzie już nieaktualne. W dyskusji zabierali głos PP.: Laskowski, Tyszkowski, Bujak. Ustalono, że jeżeli do Walnego Zgromadzenia Ministerstwo S.Z. nie odpowie przychylnie na propozycje wydania książki Polska i Niemcy, Polskie Towarzystwo Historyczne przestanie się tą sprawą interesować jako nieaktualną.

Z kolei przedstawił Prezes stan przygotowań do VI Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie w roku 1935. Omówił kolejno tematy referatów poszczególnych sekcji, podał nazwiska pewnych referentów i koreferentów i nazwiska osób, do których Zarząd Główny zwróci się jeszcze z prośbą o czynny udział w Zjeździe. Co do terminu Zjazdu, to przewiduje się jego odbycie na początek września /potrwa najwyżej 4 dni/. W dyskusji nad tym referatem zabierali głos PP. Zakrzewski, Tyszkowski, Hartleb, Charewiczewa, Laskowski, ks. Umiński i Bujak. Prof. Zakrzewski zauważył, by Zarząd Główny P.T.H. zwrócił się do referentów i koreferentów referatów Sekcji Historji Starożytnej, aby kończyli je programowymi wnioskami, dotyczącymi współpracy polskiej nauki w zagadnieniach przez nich poruszanych. Nadto zaproponował zaprosić do niektórych tematów z Sekcji kulturalnej historyków literatury. Kustosz Tyszkowski podniósł,

by do referatu: Miasta i handel na Litwie dodać referat /bądźto tylko koreferat/ o Żydach i ich roli na Litwie. Pani Charewiczowa prosiła, by Zarząd Główny wziął także pod uwagę kobiety jako referentki do niektórych tematów. Major Laskowski podał następujące tematy do Sekcji historii wojskowości: 1/ Program i zadania historii wojskowej w Polsce. 2/ Odrębności starodawnej wojskowości polskiej. 3/ Struktura społeczna a organizacja armji w dobie nowoczesnej, i zaproponował kilka referatów i koreferatów do tych zagadnień. Nadto prosił by Zarząd Główny w I-szym numerze Kwartałnika Historycznego wydrukował ostateczny spis referatów w ustalonych Sekcjach Zjazdu, na co Prezes wyraził zgodę.

Z kolei Redaktor Prof. Dr. T. Modolski omówił stan wydawnictw P.T.H. t.j. Kwartałnika Historycznego i bieżącej Bibliografji historii Polskiej. Zaznaczył, że zwłoka w wydaniu tego numeru Kwartałnika Hist. nastąpiła z powodu uchwały Zarządu Głównego P.T.H. nakazującej wezwanie Wiadomości do Kwartałnika Historycznego przy jednoczesnem uzupełnieniu objętości pisma. Jednak w początkach maja ukaże się z druku I-szy zeszyt Kwartałnika Historycznego. Co do bieżącej Bibliografji historii polskiej za rok 1932, to jest ona już ukończona, a jej wyjście z druku jest zależne od drukarni. W opracowaniu pp. Friedbergów jest obecnie bieżąca Bibliografja historii polskiej za rok 1933. Następnie Kustosze Tyszkowski komunikuje, że I-szy zeszyt Wiadomości Historyczno-Dydaktycznych /objętości 4 arkuszy/ jest już gotów. Po otrzymaniu od firm wydawniczych kilku płatnych ogłoszeń w sprawie podręczników, zeszyt I-szy wyjdzie z druku. Następny zeszyt /w objętości 3 arkuszy/ ukaże się z druku z końcem maja. W dyskusji nad referatami zabierali głos PP.: Bujak, Pohorecki, Zakrzewski, Laskowski, Inglet, Hartleb, Modolski i Tyszkowski. Prezes Bujak zakomunikował, że omawiał w Ossolinom kwestję przejścia ze składu ręcznego do maszynowego druku Kwartałnika Hist., jednak różnica w cenie jest b. nieznaczna, a przytem Redaktor Modolski niechętnie odnosi się do maszynowego składu, wobec tego Zarząd postanowił w tym roku pozostać przy ręcznym składzie Kwartałnika Historycznego.

Następnie przypomniał Prezes propozycje Oddziału Poznańskiego, by drukować na bezdrzewnym papierze. W dyskusji wyrazili wszyscy obecni pogląd, że Kwartalnik powinien być drukowany na lepszym papierze, a Kustosz Tyszkowski zauważył, że wobec tego Ossolineum przedstawi Prezesowi już w najbliższych dniach kilka próbek papieru lepszego niż dotąd gatunku.

Prof. T. Medelski omawia postęp prac nad redycją Biblijografji Historji Polskiej L. Finkla: Złożonych jest jak poprzednio około trzy arkusze drukuę które w sąpalcach przesłane zostały jeszcze 8 lutego br. ekspertom do posynienia uwag i poprawek, jak do dziś dnia bez odpowiedzi. Przygotowany do druku skrypt dalszych arkuszy obejmuje czasy po r. 1890, w objętości przypuszczalnej około dalszych 4-5 arkuszy druku. Partja ta natychmiast po zwolnieniu zajętych obecnie składem ozio- nek może być zaczęta drukować, tak, że szybkość dokończenia obecnego zeszytu zależy wyłącznie od tempa pracy specjalistów. Współpracownik p. Kreppa jest na ukonieszeniu. Pozostaje jeszcze do skontrolowania kilkadziesiąt kartek /s dziennik: kroniki/, co jednak postępuje wolno naprzód z uwagi na to, że zabierają one bardzo wiele czasu gdyż dla skontrolowania jednej strony trzeba nieraz szukać /często z rezultatem ujemnym/ w kilku tubejjszych bibliotekach. W każdym razie w ciągu miesiąca będzie skończona. Pozostaje jeszcze do wykonania sprawdzenie i skontrolowanie pewnych partyj materiału XVIII w. /nie sprawdzonych przez p. Kreppa/. Czas tej pracy wyniesie w przybliżeniu jeden miesiąc. Podkreśla, że złożone arkusze Biblijografji zostały już dawno wysłane do ekspertów, lecz ci nie nadawali jeszcze swoich uwag. Wobec tego Redakcja nie może posunąć naprzód druku Biblijografji. W dyskusji nad referatem zabierali głos pp: Bujak, Zakrzewski, Inglot, Urbanski. Stwierdzone, że do Walnego Zgromadzenia nie będzie możliwe wydrukowanie 3-go zeszytu Biblijografji, co było uchwalone na posiedzeniu Zarządu w grudniu ub. roku.

Panował z powodu nieobecności Dyk. Dr. E. Barwińskiego odpaż 7-ny punkt porządku dziennego, Prezes oddaje głos Skarbnikowi Prof. T.

Urbańskiemu, który przedstawia sprawy finansowe P.T.H. z uwzględnieniem stosunku do T.M.H. Sprawozdanie kasowe P.T.H. z dniem 31.III. 1934 r. przedstawia się następująco:

DOCHODY:

WYDATKI:

1.Saldo	zł. 18.156.96	1.Zarząd Główny:	
2.Wkładki członków	" 16.477.57	a/posiedz.Zarz.Gł.iSek.Dyd.	2.602.80
3.Prenumerata i sprzedaż	" 2.448.45	b/sekr.Zarządu Głównego	308.02
4.Subwencje Ministerstwa	" 10.000.-	2.a/Red.Kwartalnika Hist.	1.600.-
5.Biuro Komitetu Międz.Zjazd.Hist.	" 6.000.-	b/sekr.Redakcji	155.-
6.Subwencja Magistratu m.Lwowa	1.000.-	3.Sekr.Red.Wiad.Hist.Dyd.	291.99
7.Ogłoszenia i zwroty"	886.50	4.Drukarnia:	
		a/Kwart.Hist.i Wiad.H.Dyd.	19.310.30
		b/inne druki	750.36
		5.Honorarja autorskie	7.834.75
		6.Administracja	2.626.98
		7.Opłaty pocztowe	2.227.82
		8.Sprawy Międzynarodowe	664.28
		9.Nadzwyczajne	881.82
		10.Dopłata do Bibliografji	746.85
		11.Prowizoryczne saldo	9.989.01
Razem	49.919.48.	Razem	49.919.48

Ponieważ obecnie wpływają zamknięcia kasowe z poszczególnych Oddziałów, niektóre pozycje dochodów i wydatków ulegną jeszcze zmianom, zwłaszcza, że nie uwzględniono pozycji 15% na rachunek należności dla Oddziałów za zbierane wkładki. Co do stosunku P.T.H. do T.M.H. Skarbnik przedstawił stan faktyczny jaki istniał w sprawie wkładek od umowy w roku 1925. Ogólna wkładka członkowska wynosiła wówczas zł.15, a T.M.H. zobowiązało się płacić za każdy egzemplarz otrzymywanego Kwartalnika zł. 9.60. Kiedy od roku 1926 wkładkę podniesiono na zł.20.- T.M.H. zaokrągliło swoją należność jedynie do 10 zł. za 1 egz. Mimo, iż P.T.H. zaczęło wydawać od r.1929 Wiadomości Historyczne, a od r. 1933 Wiadomości Historyczno-Dydaktyczne i osobne Bibliografje bieżącej Historji Polskiej, w wysokości płaconych ze strony T.M.H. wkładek nie nastąpiła zmiana. Z tego powodu Prezes P.T.H. podjął z Zarządem T.M.H. pertraktacje o podwyższenie wkładek płaconych przez T.M.H. do kwoty zł.15.,które dotąd nie zostały ukończone. W dyskusji nad tą sprawą zabierali głos PP.: Bujak, Laskowski, Zakrzewski, Urbański, Tyszkowski. Prezes Bujak odsyła list T.M.H. do P.T.H. z 14.IV.br.,które podaje w krótkości szereg faktów dotyczących wzajemnych stosunków obydwóch Towarzystw w ostatnich czasach.

Prezes Bujak zauważa, że list T.M.H. nie podaje żadnego wniosku i że sprawa jest nadal do dyskusji. Stwierdza, że wobec stanowiska T.M.H. nie pozostaje nic innego jak całą sprawę przedstawić do rozpatrzenia Walnemu Zgromadzeniu Delegatów P.T.H. Na to zauważa Mjr. Laskowski, że sprawa ta nie musi być rozpatrywana na Walnym Zgromadzeniu, co najwyżej można wówczas podać do wiadomości umowę między obydwoma Towarzystwami, która do tego czasu winna być zawarta. Według jego osobistego mniemania sprawa, jeżeli chodzi o Warszawę, dojrzała do załatwienia. Należałoby ją przeto załatwić i to wnet, by w początkach maja mogła być jeszcze omówiona na Walnym Zgromadzeniu T.M.H. Prosi by od Zarządu Głównego P.T.H. wyszła inicjatywa w tej sprawie. Prof. Zakrzewski jest zdania, że rzecz trzeba polubownie załatwić, stosownie zresztą do protokołu z grudnia 1933. Zauważa następnie, że o ba zainteresowane Zarządy winny wybrać swoich pełnomocników z decydującym mandatem do załatwienia spraw spornych. Zarząd Główny P.T.H. może dziś wybrać swoich delegatów, zakomunikuje to Zarządowi T.M.H. by również wybrać delegatów ze swego grona. W tym względzie stawia następujący wniosek: Zarząd Główny P.T.H. powołuje Prezesa Bujaka i Skarbnika Urbańskiego, jako reprezentantów P.T.H. do definitywnego uregulowania finansowego stosunku T.M.H. do P.T.H. Do tego wniosku proponuje poprawkę Kustosza Tyszkowski, a mianowicie, by sprawę ze strony P.T.H. załatwili: Prezes Bujak i Prof. Zakrzewski. Powyższy wniosek Prof. Zakrzewskiego z poprawką Kustosza Tyszkowskiego uchwalono.

Sprawę nowych pertraktacyj z drukarnią Ossolineum omówił Prezes Bujak, przeto Skarbnik Urbański zauważa tylko, że z drukarnią Goldmana nie zawierał nowej umowy, gdyż wobec stanu przygotowań reedycji Bibliografji do druku, jest to jeszcze przedwczesne i na tem kończy omówienie punktu 9-go porządku dziennego.

Jako wolny wniosek stawia Prof. Zakrzewski: Zarząd Główny prosi Prezydium o wysłanie urzędowego listu do ekspertów, by przeprowadzili rewizję przygotowanych do druku arkuszy reedycji Bibliografji, względnie by odesłali materiały bibliograficzne z powrotem w przeciągu czasu do dwóch tygodni. Wniosek został uchwalony z poprawką Prezesa Bujaka, według której termin powyższy został skrócony do 10 dni.

Na tem Prezes zamknął posiedzenie.

P r o t o k o ł

posiedzenia Zarządu Głównego /Nowego/ Polskiego Towarzystwa Historycznego, które odbyło się dnia 14 maja 1933 w Instytucie historii społecznej i gospodarczej Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Obecni: Adamus, Bujak, Dąbrowski, Dobrzański, Ehrenkreutz, Handelsman, Hartleb, Inglot, Kętrzyński, Laskowski, Łopaciński, Manteuffel, Modelski, Piotrowicz, Tymieniecki, Tyszkowski, ks. Umiński, Urbański, Zajączkowski, Zakrzewski.

Porządek dzienny:

1. Ukonstytuowanie się nowego Zarządu Głównego /Wybór Redaktora Kwartalnika, Sekretarza i Skarbnika, Delegata do spraw międzynarodowych, Delegatów do międzynarodowego Komitetu Historycznego.

2. Budżet na nowy rok administracyjny.

3. Program prac na nowy rok administracyjny.

1. Wybrano jednogłośnie na redaktora Kwartalnika Prof. Dr. Tefila Modelińskiego, na sekretarza Doc. Dr. Stefana Inglota, na skarbnika Prof. Tadeusza Urbańskiego, na delegata do spraw międzynarodowych Prof. Dr. Marcelego Handelsmana, na delegatów do międzynarodowego Komitetu Historycznego Prof. Dr. Bronisława Dembińskiego i Prof. Dr. Marcelego Handelsmana.

Prezes Bujak poinformował Zarząd Główny o wprowadzeniu stałego funkcyjnarjusza /z nowym rokiem/ do prowadzenia administracji Towarzystwa i Zarząd Główny zgodził się na wniosek prof. Handelsmana, by wydatki dla spraw międzynarodowych podnieść z 300 zł. na 1300 zł.

2. i 3. Skarbnik Urbański przedstawił następujący preliminarz budżetowy Polskiego Towarzystwa Historycznego na rok 1933/34, który Zarząd Główny przyjął do wiadomości:

Preliminarz budżetowy

Polskiego Towarzystwa Historycznego na rok 1933/34.

D_o_c_h_o_d_y

1. Saldo z 1932/33 r.	13.156.00
2. Wkładki członkowskie.....	15.000.00
3. Prenumerata i sprzedaż	2.000.00
4. Zasiłek Ministerstwa W.R. i O.P.....	15.000.00
5. Subwencje	1.000.00

Razem	46.156.00

W_y_d_a_t_k_i

1. Drukarnia - Kwartalnik Historyczny, Wiadomości Historyczne i Wiadomości Historyczno-Dydakty- czne	16.000.00
2. Bibliografia za 1930/31	5.000.00
3. Druki, odbitki i tp.....	750.00
4. Redakcja	1.600.00
5. Honorarja autorskie.....	5.000.00
6. Administracja	2.500.00
7. Opłata pocztowa	1.500.00
8. Posiedzenia Zarządu Głównego i Sekcji	2.000.00
9. Wkładki do Towarzystw	600.00
10. Sprawy Międzynarodowe	1.300.00
11. Nadzwyczajne wydatki	750.00
12. Na rachunek 15 %	2.000.00

Razem	39.000.00

Prezes Bujak zwrócił się z apelem do Oddziałów, by nie zwlekały z odsyłaniem wkładek na rzecz Zarządu Głównego. Oddziały winny ściągać wkładki kwartalnie i Zarząd Główny będzie w przyszłości kwartalnie upominał się o należności u Oddziałów. Następnie zwrócił się imieniem Zarządu Głównego do Senatorów Rzeczplitej: Prof. St. Ehrenkreutz i St. Za-

Krzewskiego, by jak dotąd i nadal opiekowali się sprawą książki Ministerstwa W.R. i O.P. dla P.T.H. Nadto prosił Prof. Zakrzewskiego, by również starał się przywrócić bardzo obniżoną subwencję Magistratu m. Lwowa do dawnej wysokości. Zwrócił się też Prezes do prof. St. Zakrzewskiego, by w sprawie zorganizowania nowego Oddziału secheiał pojechać do Łucka i do Brzeżcia n/B.

Prof. Zakrzewski zaleca Oddziałom szukanie nowych źródeł dochodu, bo w związku z tem powiększą się również dochody Zarządu Głównego. Po-
dejmując tu dawny wniosek prof. Kenepozynskiego, uważa, że Oddziały winny wykryć miejscowe stosunki i znaleźć źródła dochodów poza wkładkami, a to drogą subwencji i darów uzyskiwanych na miejscu. Piotrowicz zauważa, że na tą drogę wszedł Oddział krakowski i otrzymał z Kasy Zaliczkowej kwotę 200 zł. i wniosł do Zarządu Oddziału, by część z tej sumy prze-
laż na rzecz Zarządu Głównego. Prof. Handelsman porusza sprawę wydawnictw Oddziałów, a w szczególności wydawnictw Oddziału krakowskiego. Również Prof. Zakrzewski zauważa, że Kraków winien przynajmniej 50 egzemplarzy tych wydawnictw nadsyłać Zarządowi Głównemu. W tej sprawie stawia wnio-
sek prof. Handelsman. Oddziały P.T.H. mają w przyszłości nadsyłać egzem-
plarze swych wydawnictw do Zarządu Głównego wszystkim członkom i po je-
dnym do wszystkich Oddziałów. Wniosek przyjęte jednomyślnie. Z kolei ku-
stosz Tyszkowski porusza sprawę wydawnictw Federacji Towarzystwa Histor.
Europy Wschodniej i wymiennych wydawnictw międzynarodowego Komitetu Hi-
storycznego. Co do wydawnictw Federacji zarówno prof. Handelsman jak i
dyr. Łopaciński zobowiązują się przysyłać je odąd regularnie w ilości
20 egzemplarzy do Zarządu Głównego. Prof. Handelsman zauważa natomiast,
że wydawnictwa międzynarodowego Komitetu Historycznego trzeba będzie
zaprezerwować.

Prezes Bujak omawia program wydawnictw Polskiego Towarzystwa
Historycznego i zauważa, że pozostaje on obecnie bez zmian. Zwraca uwagę,
że Kwartalnik i Wiadomości historyczne Nr. 2 pojawią się w sierpniu, ró-
wnież w sierpniu ukaze się Nr. 2 Wiadomości historyczno-dydaktycznych.
Kustosz Tyszkowski podnosi, że 2-gi numer Wiadomości historyczno-dydak-

tychnych pojawi się przed 11 czerwca tj. przed Kongresem pedagogicznym we Lwowie.

Prof. Handelsman umawia sprawy związane z Międzynarodowym Kongresem Historycznym. A więc: 1/ sprawa używania języka polskiego na Zjeździe, tu zauważa że w przemówieniach wstępnych winno być też przemówienie polskie, 2/ w Sekcji XV-tej można będzie dyskutować po polsku, gdyż tam wszyscy język polski rozumieją. W sprawie określania miejsca pochodzenia referentów Żydów wywiązała się dyskusja, w której brali udział: Ehrenkreutz, Zakrzewski, Handelsman, Tymieniecki, Manteuffel. Zlecono Komitetowi, by kierował się tu kwestią obywatelstwa Żydów. W grupie referatów polskich dać tych referentów Żydów, którzy są obywatelami polskimi. W sprawie referatu na planum uważa prof. Handelsman z Polaków za najodpowiedniejszego na referenta prof. Kutrzebę. Zarząd wyraził na to zgodę. Opowiedział się Zarząd Główny przeciw zwotywnianu w Warszawie podczas Prezydów sekcji. Prof. Handelsman zauważa, że w Poznaniu, Wilnie i Lwowie wygłoszki będą tylko w przejeździe, więc specjalnych referatów w tych miejscowościach nie ma potrzeby odbywać, w przeciwieństwie do Krakowa, gdzie jest przewidziano właściwe zakończenie Zjazdu. Prosi jednak, by poszczególni członkowie Zarządu z wymienionych środowisk zawczasu przygotowali się na przyjęcie wygłoszek.

Na koniec poruszył prof. Handelsman sprawę stałej organizacji dla informowania zagranicą o naszej działalności naukowej na polu historii. Jako referentów proponuje tu: Bachulskiego, Dobrowolskiego, Feldmana, Karwasiańskiego, Koczego, Morawskiego, Prasiaskowskiego. Następnie zauważa, że P.T.H. winno wszcząć akcję, by na przyszłość stypendysty historycy informowali czasopisma zagraniczne o naszej produkcji naukowej. Po wyrażeniu na to zgody, prof. Handelsman prosi by Zarząd Główny wysłał do wszystkich profesorów - historyków polskich pisma informujące ich o tem postanowieniu.

Na wniosek prof. Zakrzewskiego, postanowiono wysłać do prof. Dembińskiego z powodu jego jubileusza uroczyste pismo z podpisami wszystkich członków Zarządu

Na tem Prezes zamknął posiedzenie

P r o t o k ó ł

Walnego Zgromadzenia Delegatów Polskiego Towarzystwa Historycznego, które odbyło się dnia 14 maja 1933 r. w sali Instytutu Historji Społecznej i Gospodarczej Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Obecni:

Członkowie Zarządu Głównego: PP. Barwiński, Bujak, Charowiczowa, Dąbrowski, Ehrenkreutz, Handelsman, Hartleb, Inglec, Kętrzyński, Laskowski, Lorentz, Łopaciński, Modelski, Piotrowicz, Tymieniecki, Tyszkowski, ks. Uniński, Urbański, Zajaczkowski, Zakrzewski.

Komisja Rewizyjna: Solski.

Delegaci z Krakowa: Feldman, Lepszy, Długopolski, Mikucki.

z Lublina: Debrzański, Godziszewski.

ze Lwowa: Hoszowski, Gilewicz, Krzemicka, Lewicki, Malczyńska, Skrzypek, Wereszycki, Zborucki.

z Łodzi: Witanowski, Swiderkówna.

z Przemyśla: Arłamowski.

z Tarnopola: Meersand.

ze Stanisławowa: Zieliński.

z Warszawy: Bachulski, Gięgielewicz, Karwasńska, Kolankowski, Lewak, Manteuffel, Pawłowski, Płoski, Pomarański, Przelaskowski, Sawicki, Serejski, Stebelski, Usarek, Wdowiążewski, Więckowska.

z Wilna: Narwoysz.

Przewodniczący Prezes Prof. Bujak, protokół prowadzi Sekretarz Doc. Inglec.

Porządek dzienny:

1. Zagajenie Prezesa,
2. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia Delegatów P.T.H.
3. Sprawozdanie ustępującego Zarządu,
4. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej,
5. Statut P.T.H.
6. Regulamin Komisji Dydaktycznej.
7. Wybór Zarządu Głównego i Komisji Rewizyjnej.
8. Wolne wnioski.

Przed otwarciem Walnego Zgromadzenia Prezes ustalił liczbę delegatów z poszczególnych Oddziałów P.T.H. W sprawie liczby delegatów z Warszawy zabierali głos: PP. Kot, Zakrzewski, Handelsman, Kętrzyński i Dąbrowski. Na propozycję Prezesa wyrażono zgodę na przeniesienie dyskusji w tej sprawie do punktu 5-go porządku dziennego.

Prezes otwierając Walne Zgromadzenie wita przybyłych Delegatów, a szczególnie skierowuje się do delegata Oddziału P.T.H. z Łodzi, sądnego historyka Witanowskiego i w kilku zdaniach kreśli jego zasługi na polu regionalnych badań historycznych. Z kolei poświęca wspomnienia zmarłym członkom P.T.H., a mianowicie członkom honorowym: Oswaldowi Balserowi, Wacławowi Nowotnemu, Alfonsowi Parczewskiemu, Stanisławowi Tomkiewiczowi, członkom zwyczajnym Czesławowi Frankiewiczowi, Bronisławowi Gubrynowiczowi, Józefowi Kiedroniowi, Antoniemu Marylskiemu, Tomaszowi Parczewskiemu, Leonowi Sommerowi, ks. Stefanowi Wojnarowskiemu. Obecni uczcili pamięć zmarłych przez powstanie.

2. Sekretarz odczytał protokół z ostatniego Walnego Zgromadzenia P.T.H., który przyjęto jednogłośnie.

3. Prezes przystępując do złożenia sprawozdania ustępującego Zarządu oznacza, że wydrukowane Sprawozdanie roczne Zarządu Głównego zostało rozesłane do wszystkich członków Zarządu Głównego i do Oddziałów P.T.H. Następnie uzupełnia Sprawozdanie przez omówienie prac nad kontynuowaniem druku reedycji Bibliografji Historji Polskiej L.

Fiakla, nad zmianą Statutu, nad regulaminem P.T.H. i informuje o obniżce kosztów druku wydawnictw P.T.H., jak też o akcji Zarządu Głównego w celu zjednoczenia nowych członków i zorganizowania nowych Oddziałów. Zwracając uwagę na sprawy finansowe podnosi, że w ostatnim roku administracyjnym wpłaty zarówno wkładek bieżących jak też i wkładek zaległych znacznie wzrosły, lecz mimo oszczędnej gospodarki Zarządu bez subwencji Ministerstwa Polskie Towarzystwo Historyczne obejść się jeszcze nie może. Na wniosek Prezesa obecni jednogłośnie wyrażają podziękowanie członkom Zarządu Głównego i senatorom: Prof. Stanisławowi Zakrzewskiemu i Prof. Stefanowi Ehrenkreutzowi za starania o utrzymanie subwencji Min. W.R. i O.P. w dotychczasowej wysokości. W końcu omawiając działalność Oddziałów, zwrócił się Prezes do ich przedstawicieli z prośbą o większą intensywność w pracy w przyszłości i podkreślił szczególnie pomysły rozwój w ostatnich latach Oddziału P.T.H. w Łodzi oraz sprawność administracyjną Oddziału w Poznaniu.

Po uzupełnieniu tego sprawozdania przez sekretarza i skarbnika Prezes otwiera dyskusję. W dyskusji zabierali głos: PP. Feldman, Długopolski, Kot, Płoski, Handelsman, Pietrowicz, Bujak. Przemawiający imieniem Oddziałów P.T.H. wyrażają przede wszystkim uznanie Zarządowi Głównemu za jego pozytywną pracę. Feldman wyraża pod adresem Redakcji następujące postulaty: Biblijografia bieżąca powinna wychodzić bardziej regularnie, Kwartalnik Hist. powinien pomieszczać recenzje z dzieł naprawdę pomnikowych, Wiadomości Hist. powinny w swych sprawozdaniach uwzględniać bardziej literaturę obcą. Długopolski podnosi, by Wiadomości Hist.-dydaktyczne można było nabywać osobno i uważa to za rzecz ważną zwłaszcza dla nauczycielstwa. Kot zaznacza, że Zarząd Główny powinien jaknaważniej przeprowadzić uregulowanie w statucie stosunku Towarzystwa Miłośników Historji do P.T.H. Handelsman wysuwa postulat, by Zarząd Główny i sam przez swoje wydawnictwa i przy pomocy Oddziałów podjął się intensywniejsze badania nad okresem wielkiej wojny, dla należytego kierownictwa proponuje utworzenie przy Oddziale Głównym osobnej sekcji, do której weszliby przedstawiciele wszystkich Oddziałów. Pietrowicz proponuje, by Zarząd podjął żywszą akcję wprowadzenia nauki historycznej polskiej na łamy historycznych czasopism zagranicznych.

Po wyczerpaniu dyskusji Prezes oddaje głos dyr. T. Solskiemu, który imieniem Komisji Rewizyjnej zgłasza następujący wniosek: "Komisja Rewizyjna w osobach: PP. Oktawa Berkowskiego, Józefa Białyńia-Chołoddeckiego i Tadeusza Solskiego zbadała w dniu 6 maja 1933 r. zamknięcia rachunkowe Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego we Lwowie za okres czasu od 1/4.1932 do 31/3.1933 i porównała cyfry dochodów i wydatków w przedłożonym sprawozdaniu. Wszystkie zbadane cyfry okazały się zgodnymi i należyście udokumentowanymi, a wszystkie księgi są należyście, starannie i przejrzysto prowadzone. W związku z powyższymi Komisja Rewizyjna stawia wniosek na udzielenie Zarządowi absolutorjum z działalności Towarzystwa i rachunków za okres sprawozdawczy, oraz na wyrażenie Zarządowi i Skarbnikowi pełnego uznania i podziękowania za bezinteresowną, celową, skuteczną, wymagającą wiele trudu i poświęceń pracę dla Towarzystwa.

Obecni przyjęli jednogłośnie do wiadomości sprawozdanie ustępującego Zarządu i wnioski Komisji Rewizyjnej. Prezes zwrócił się do Walnego Zgromadzenia, by wyraziło w uznaniu zasług choremu radcy Białyńia-Chołoddeckiemu podziękowanie za jego pracę jako członka Komisji Rewizyjnej. Postanowiono, że Zarząd Główny wystosuje w tej sprawie do radcy Chołoddeckiego osobne pismo, które mu złoży Prezydjum P.T.H.

Z kolei przewodnictwo obrad obejmuje dyr. Barwiński, a Prof. Bujak referuje sprawę Statutu P.T.H. Podaje w krótkości historję Statutu P.T.H. i etapy pracy nad jego zmianą / ostatnio na skutek Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o stowarzyszeniach /, informuje też, co zrobiono w sprawie statutowego uregulowania stosunku T.M.H. do P.T.H. Komunikuje następnie uchwały Zarządu Głównego P.T.H. z dnia 13/V.1933 w tej sprawie, a to wprowadzenia następujących zmian do statutu rezeskanego Oddziałom:

§ 3. pod 1 zamiast pisma periodycznego poświęconego wprowadzono: pism periodycznych poświęconych, pod 2 skreślono - wycieczki, wprowadzono - administracyjne /posiedzenia/, pod 5 dodano: oraz przedsięwzięcie ekspedycji naukowych, pod 7 skreślono - propaganda. § 5 skreślono - kalendarzowym, a wprowadzono - budżetowym państwowym, na końcu tego paragrafu zamiast: rozporządzenia, wprowadzono termin: zawiadywania. W § 6 po zdaniu o członku czynnym wprowadzono zdanie: Uwaga I. Członkiem czynnym może być także osoba prawna, ściśle instytucja mająca na celu popieranie i krzewienie rozwoju nauk historycznych. Współdział takiej instytucji, jako członka czynnego P.T.H., zakres służących jej praw do udziału za pośrednictwem delegatów w Walnych Zgromadzeniach P.T.H., udział jej przedstawicieli w Zarządzie Głównym P.T.H., wreszcie wysokość opłacanych przez nią na rzecz P.T.H. opłat finansowych, poza zwyczajną składką członkowską, określi uchwała Walnego Zgromadzenia na podstawie porozumienia z daną instytucją. W § 6 po zdaniu o członku zwyczajnym wprowadzono zdanie: Uwaga II-ga. Członkiem zwyczajnym może być także osoba prawna, ściśle instytucja, nie mająca celów określonych wyżej w uwadze I-szej. W tym wypadku instytucji takiej służą tylko prawa członka zwyczajnego. Prawa członkowskie instytucja taka wykonywa za pośrednictwem swego prawnego zastępcy. W § 8 zmieniono oznacza na oznacza i dodano na końcu: na 20 zł. rocznie; w § 12 pod 3 wprowadzono termin: ogólnego /regulaminu/, pod 4 pieniężnych /nakładów/ i w ostatnim zdaniu zamiast za pośrednictwem: za zgodą; w § 13 zamiast przed 15 lutym wprowadzono przed 1 maja. Skreślono cały § 14 i w związku z tem pozmienniano liczby następnych paragrafów. W § 15 pod 1 zamiast wycieczki - wprowadzono ekspedycje, pod 2 zamiast wydawnictwa wprowadzono periodyczne czasopisma, pod 4 wprowadzono: i w ramach regulaminu ogólnego; w § 16 zamiast w czasie uniwersyteckich ferij wielkanocnych wprowadzono: w maju lub w czerwcu w drugim zdaniu zamiast Zarządowi - Zarządem. W związku z wstawką do § 6 dodano po § 18 następujący ustęp: W razie przystąpienia do P.T.H. instytucji wymienionej w uwadze I-ej do § 6 niniejszego Statutu w skład Walnego Zgromadzenia wchodzi delegaci tej instytucji w ilości określonej uchwałą Walnego Zgromadzenia P.T.H. na podstawie porozumienia z daną instytucją. W § 25 wprowadzono zamiast 15 członków / w tem przynajmniej 7 z poza Lwowa/: 20 członków /w tem przynajmniej 9 z poza Lwowa/, co do zastępców dodano: w tem przynajmniej połowa z poza Lwowa, dodano też w przedostatnim zdaniu tego paragrafu: na ich miejsce. W końcu w § 33 wprowadzono słowo: wewnętrznych.

Ponieważ odnośnie uregulowania stosunku statutowego T.M.H. do P.T.H. propozycje os tateczne zostały przedstawione dopiero 13.V.1933, więc Zarząd Główny, przyjmując w zasadzie te propozycje na posiedzeniu dn. 13.V.1933, postanowił zaproponować powołanie Komisji w składzie pp. Bujak, Ehrenkreutz, Kętrzyński, Kutrzeba, która ta Komisja sprawę szczegółowo rozpatrzy i zredaguje. Walne Zgromadzenie P.T.H. wyraża zgodę na propozycje prof. Bujaka, by odrazu przyjąć niesporne punkty statutu, a dyskutować nad zmienionymi na posiedzeniu Zarządu Głównego dnia 13.V. 1933 i nad sprawą przedstawionego przez referenta uregulowania stosunku T.M.H. do P.T.H. W dyskusji zabierali głos pp: Dąbrowski, Handaśman, Kot, Sawicki, Zakrzewski, Piotrowicz, Mikucki, Ehrenkreutz, Zieliński, Przelaskowski, Łopaciński, Tymieniecki, Laskowski, Bujak. Kot w imieniu Oddziału Krakowskiego zaznacza, że zmiany powyższe wprowadzone zostały tuż przed Walnem Zgromadzeniem, Oddziały nie miały możliwości zapoznać się z nimi, uważa, że byłoby wobec tego rzeczą ryzykowną powziąć w tej sprawie uchwały. Bujak zwraca uwagę, że Walne Zgromadzenie nie poważnie niczego decydującego w sprawie stosunku T.M.H. do P.T.H., gdyż to dopiero zrobi Komisja, którą Walne Zgromadzenie do tego upoważni. Dąbrowski imieniem Oddziału Krakowskiego tłumaczy, że tu nie chodzi o robienie trudności, lecz tu chodzi o to, by wprowadzenie do Statutu proponowanych zmian nie stało się początkiem chaosu w organizacji P.T.H., gdyż całym słusznym inne Oddziały mogą żądać tych uprawnień, jakie uzyska T.M.H. bei się, by to nie stało się końcem Towarzystwa, a początkiem Związku

15

Towarzystwo: Imieniem T.M.H. przemawiają Handelsman i Łopaciński tłumacząc, że porzucenie ich jest prosto jedynym sposobem wyjścia z trudności i dojścia do uregulowania statutowego stosunku T.M.H. do P.T.H. Tow. Mił. Hist. istnieje oddawna, ma własny majątek, nie można go identyfikować z innymi Oddziałami. Obydwaj opowiadają się za załatwieniem tej sprawy i prof. Handelsman stawia wniosek następującej treści: Komisja redakcyjna w składzie: PP. Bujak, Ehrenkreutz, Kętrzyński, Kutrzeba, Tymieniecki ma zredagować tekst ostateczny statutu pod względem formalnym. Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia w przedmiocie statutu Komisji tej zaleca się ostateczne ustalenie § 6 Statutu i z niego wypływających dalszych zmian. Wzywa się członków Towarzystwa do przesyłania swych uwag do Komisji na ręce Prezesa Bujaka. Po wyjaśnieniach Prof. Zakrzewskiego, że powodów do obawy nie ma, temwięcej, że Komisja uchwałać ma na zasadzie jednomyślności i po odrzuceniu wniosków Prof. Kota, by nie dzielić członków na zwyczajnych i czynnych / za wnioskiem 5 głosów / i by na Walnym Zgromadzeniu jeden Delegat miał prawo reprezentować dwa głosy / za wnioskiem 15 głosów, przeciw 19 głosów /, przyjęto Statut w przedstawionym przez Prof. Bujaka projekcie, jak też przyjęto wniosek wyżej wymieniony Prof. Handelsmana.

Przystąpiono do wyboru nowego Zarządu Głównego. Przed przeczytaniem listy nowego Zarządu Głównego proponowanej przez ustępujący Zarząd, prof. Bujak zauważył, że P.T.H. nie może jeszcze obecnie zrezygnować z współpracy Prof. Sobieskiego na stanowisku wiceprezesa, dlatego Zarząd ustępujący umieścił go na liście, zaś co do członkostwa honorowego Prof. Sobieskiego, prosi, by delegaci z Krakowa zdecydowali się tę sprawę odłożyć. Po wyrażeniu zgody na tą propozycję delegacji krakowskiej, sekretarz odczytał listę nowego Zarządu, a Prof. Handelsman postawił wniosek by głosowanie odbyło się od razu na całą listę. Wniosek przyjęto jednogłośnie i Prezes powołał do skrutynium pp. Pawłowskię jako przewodniczącę, Serejskiego, Lewaka i Mikuckiego.

Imieniem Komisji Pawłowski przedstawił wynik głosowania:

Prezes - Bujak Fr. /54/, wice-prezesa: Barwiński E. /54/Lwów/, Kętrzyński St. Warszawa /54/, Sobieski W. - Kraków /53/, Tymieniecki K. - Poznań /54/, członkowie Zarządu: Dąbkowski P. - Lwów /53/, Dąbrowski J. - Kraków /53/, Dembiński Br. - Poznań /54/, Ehrenkreutz St. - Wilno /45/, Halecki O. - Warszawa /53/, Handelsman M. - Warszawa /45/, Hartleb K. - Lwów /52/, Inglot St. - Lwów /54/, Konopczyński Wł. - Kraków /50/, Laskowski O. - Warszawa /52/, Lorentz Z. - Łódź /52/, Łopaciński W. - Warszawa /52/, Modelski T. - Lwów /54/, Pohorecki F. - Lwów /53/, Semkowiec Wł. - Kraków /52/, Siemiński J. - Warszawa /54/, Tyszkowski K. - Lwów /54/, Ks. Umiński J. - Lwów /53/, Urbański T. - Lwów /54/, Zakrzewski St. - Lwów /54/. Zastępcy Członków: Adamus J. - Lwów /54/, Charewiczowa Ł. - Lwów /54/, Dobrzański J. - Lublin /53/, Gebarowicz M. - Lwów /54/, Kupczyński T. - Katowice /54/, Lutman T. - Lwów /54/, Piotrowicz K. - Kraków /49/, Załęczkowski St. - Wilno /54/. Członkowie Komisji Rewizyjnej: Borkowski O. /54/, Polaczówna H. /54/, Solski K. /54/Lwów/.

W sprawie regulaminu Komisji Dydaktycznej zakomunikował kustosz Tyszkowski, że nie mogła w pełnym składzie zebrać się tuż przed Walnym Zgromadzeniem i z tego powodu uchwalenie regulaminu zostało odłożone do sierpnia, kiedy w związku z Międzynarodowym Kongresem Nauk Historycznych będzie można odbyć posiedzenie Komisji. W sprawie Komisji Dydaktycznej zauważył Prof. Kot, że należałoby jej skład rozszerzyć przez wprowadzenie kilku osób z doświadczonych nauczycieli-historyków.

Na koniec poruszono jeszcze sprawę rozdziału składek członkowskich między Zarząd Główny a Oddziały. Prof. Bujak podniósł, że Oddziały Łódzki i Tarnopolski zwróciły się do Zarządu Głównego z prośbą o zatrzymanie na swoje potrzeby 25% z wkładek. Walne Zgromadzenie przekazało tę sprawę Zarządowi Głównemu, który może w miarę możliwości zgodzić się na zrzeczenie się 25% z wkładek członkowskich na rzecz tych Oddziałów, które wykazały większą działalność naukową.

Na tem wyczerpano porządek dzienny przedpołudniowego posiedzenia.

16

O godzinie 5-tej odbyła się część publiczna Walnego Zgromadzenia w Auli Uniwersytetu Jana Kazimierza. Po przemówieniu Prezesa, które było publicznym rachunkiem sumienia z działalności Zarządu Głównego za ostatni rok, Major Otton Laskowski wygłosił odczyt p.t. Jan Sobieski jako wódz.

**ZARZĄD GŁÓWNY
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
HISTORYCZNEGO**

WRAZ

**Z STAŁĄ DELEGACJĄ ZJAZDÓW
HISTORYKÓW POLSKICH**

LWÓW — UNIwersYTET
P. K. O. 152.226

Lwów, 5 grudnia 1933 roku.
Marszałkowska 1

L. 244/33.

Z a p r o s z e n i e

na posiedzenie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego, które odbędzie się w dniach: 16. grudnia 1933 r. /sobota/ o godzinie 9 min.30 rano a po południu o godz. 16 min.30 i ewentualnie dn. 17. XII.1933 r. /niedziela/ o godz. 9 min.30 rano, w Instytucie Historji Społecznej i Gospodarczej Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie /ul. Mickiewicza 5 a II p./.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia Zarządu Głównego P.T.H. z dn. 9.IX.1933 r..
2. Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego P.T.H. za czas od 14.V.1933 r. t.j. od Walnego Zgromadzenia Delegatów P.T.H. - referuje Prezes Prof.Dr.Fr.Bujak.
3. Organizacja naukowa Polskiego Zjazdu Historyków w Wilnie w r.1935. /ustalenie referatów na Zjazd/ - referuje Prezes Prof.Dr.Fr.Bujak.
4. Stan druku I-go t. reedycji Bibliografji Historji Polski-L.Finkla i program opracowania II-go tomu - referuje Dziekan Prof.Dr.T.E.Modelaki.
5. Regulamin Komisji Dydaktycznej - referuje Prof.Dr.J.Dąbrowski.
6. Sprawy finansowe P.T.H.: a/subwencje Ministerstwa W.N. i O.P., b/napływ wkładek bieżących i zaległych, c/ stan inwentaryzacji magazynu - referuje Dyr.T.Urbański.
7. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej - referuje Dyr. T.Solaki.
8. Wniosek o zniesienie Towarzystwu Miłośników Historji należności za wydawnictwa Polskiego Towarzystwa Historycznego z 15 zł. na 10 zł. - referuje Prezes T.M.H. Min. St. Kętrzyński.
9. Plan wydawnictw P.T.H. na rok 1934 - referuje Dziekan Modelaki T.E.
10. Wyodrębnienie wiadomości historyczno-dydaktycznych - referuje Kustosz K.Tyszkowski.
11. Sprawozdanie Delegata P.T.H. do Spraw Międzynarodowych - referuje Prof.Dr.Handelsman M.
12. Zamknięcie rachunkowe Komitetu Wykonawczego VII Międzynarodowego Kongresu Nauk Historycznych w 1933 r. referuje Prof.Dr.M.Handelsman.
13. Wolne wnioski.

Za Zarząd Główny:

S e k r e t a r z

/Doc.Dr.St.Inglot./

P r e z e s

/Prof.Dr.Fr.Bujak./

Uwaga: Członkom zamiejscowym Zarząd Główny zwraca 1/2 biletu II kl. i

20 zł./za 1 dzień/ włącznie 40 zł. /za 2 dni/

7.9. P.T.H. obratuje # ~~sklad~~ 16. IX b. m.
Drobyli i otokach wzmiejscow, # p. sen. Ehrenkrant
mij. d. skradki m. Kpt. r. y. d. i. -

Przedmiotem zgromadzenia organizacja y. d. i.
histor. i. w. l. i. u. s. t. a. l. e. n. i. e. t. e. m. a. t. i. e. s. u. y. d. i.

Zop. w. y. B. y. j. s. k. o. r. y. t. i. e. j. e. s. t. p. r. e. s. t. a. t. y. d. p. r. a.
o. d. h. i. e. t. y.

514 01 12730
PLAKAT - UNIA BRATNI
HISTORICZNEGO
POLSKIEGO TOMISZANINA
ZBIÓRÓW OGÓLNY

posiedzenia Zarządu Głównego /Starego/ Polskiego Towarzystwa Historycznego, które odbyło się dnia 13 maja w Instytucie Historji społecznej i gospodarczej Uniwersytetu J.K. we Lwowie.

Obecni: PR. Barwiński, Bujak, Ehrenkreutz, Handelsman, Hartleb, Inglot, Kętrzyński, Knapowska, Laskowski, Lorantz, Lopaciński, Manteuffel, Modelski, Piotrowicz, Tymieniecki, Tyszkowski, ks. Umiński, Urbański, Zakrzowski.

Przewodniczy prezes prof. Bujak - protokół prowadzi sekretarz Inglot.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia Zarządu Głównego P.T.H.
2. Sprawozdanie prezesa.
3. Sprawozdanie sekretarza i skarbnika.
4. Sprawozdanie delegata do spraw międzynarodowych.
5. Statut P.T.H.
6. Regulamin Komisji dydaktycznej.
7. Skład nowego Zarządu Głównego i Komisji Rewizyjnej.
8. Wnieśli wnioski.

Za zgodą obecnych Prezes przystąpił odrazu do drugiego punktu porządku dziennego. W swem sprawozdaniu omówił on w ogólnym zarysie działalność Zarządu Głównego P.T.H., a przedewszystkiem prace nad kontynuowaniem druku reedycji Bibliografji Historji Polskiej L. Finkla, nad zmianą statutu P.T.H., nad regulaminem P.T.H., poinformował o wydawnictwach P.T.H. wyszłych w ciągu roku z druku, zwłaszcza o Wiadomościach historyczno-dydaktycznych i o obniżeniu kosztów druku tych wydawnictw, a w końcu przedstawił akcję Zarządu Głównego w celu zjednania nowych członków i zorganizowania nowych Oddziałów, prosząc równocześnie o dyskusję i uwagi krytyczne. Na wniosek prof. Handelsmana postanowiono razem przeprowadzić dyskusję nad sprawozdaniami prezesa, sekretarza i skarbnika. Przewodniczy sekretarz i skarbnik P.T.H. podali do wiadomości swe sprawozdania, zwracając uwagę na drukowane i uprzednio rozesełane Sprawozdanie roczne Zarządu Głównego i na wprowadzony nowy dział w Wiadomościach historycznych p.n. Sprawy Towarzystwa. Zauważył ponadto skarbnik, że dopiero w ciągu roku 1933/34 da się costatecznie przeprowadzić inwentaryzację magazynu P.T.H., co w następstwie umożliwi przeprowadzenie w Sprawozdaniu rocznym P.T.H. bilansu.

Prezes Bujak, otwierając dyskusję, zwraca jeszcze uwagę na

19

lokale P.T.H. i podnosi, że prof. K. Hartleb odstąpił swój pokój na Uniwersytecie na użytek P.T.H., za co Zarząd Główny wyraził mu jednogłośnie podziękowanie. W dyskusji brali udział: Kętrzyński, Piotrowicz, Tymieniecki, Modelski, Bajak. Minister Kętrzyński podnosi sprawno działanie i owocną pracę Zarządu Głównego zwłaszcza w sprawie obniżenia kosztów druku przy jednoczesnym rozszerzeniu wydawnictw P.T.H. i w sprawie statutowego uregulowania stosunku Towarzystwa Miłośników Historji do P.T.H. Opowiada się też za opinią Prezesa P.T.H. nieobniżania honorarjów autorskich. Również imieniem krakowskich członków Zarządu i Oddziału krakowskiego składa wyrazy uznania za owocną pracę Zarządowi Głównemu Dr. Piotrowicz. Kraków z radością przyjął artykuł Prezesa o P.T.H. i w sprawie organizowania nowych Oddziałów chętnie dopomoże. Zwraca się następnie Dr. Piotrowicz do Redaktora Modelskiego z życzeniem, by recenzje w Kwartalniku obejmowały prace naprawdę wartościowe by w Wiadomościach historycznych nie pomieszczać artykułów przeglądowych związanych luźno z historją, a dawać w dziale notatek sprawozdawczych więcej niż dotąd notatek z obcych dzieł zwłaszcza najnowszych. Również imieniem Krakowa przyrzeka Dr. Piotrowicz współpracę nad kontynuacją reedycji Bibliografji L. Finkla. Następnie prof. Tymieniecki wyraża uznanie dla pozytywnej pracy Zarządu Głównego P.T.H. W odpowiedzi na uwagi co do wydawnictw P.T.H. zabrakł głos prof. Modelski dziękując za nie i tłumacząc te zwłaszcza poczynania redaktora, które na krótszym odcinku czasu oceniane, mogą dawać pole do krytyki. W kwestji reedycji Bibliografji Finkla zawiadamia, że od wszystkich, do kogo zwrócił się, uzyskał zgodę na współpracę.

Po przedstawieniu porządku dziennego, przystąpiono do sprawy statutu P.T.H. Przewodnictwo objął dyr. Barwiński, a prof. Bajak referował wprowadzone do statutu P.T.H. zmiany. W dyskusji brali udział: Handelsman, Kętrzyński, Barwiński, Ehrenkreutz, Tymieniecki, Łopaciński, Lorentz, Piotrowicz, Tyszkowski, Laskowski, Zakrzewski, Modelski, Bajak. W przedstawionym statucie wprowadzono następujące zmiany: § 3. pod 1. zamiast pisma periodycznego poświęconego ... wprowadzono: Pismo periodycznych poświęconych ..., pod 2. skreślono wycieczki, wprowadzono administracyjne /posiedzenia/, pod 5. dodano: oraz przedsięwzięcie ekspedycyj bankowych.

pod 7. skreślono propagandę; § 4. pod 3. skreślono dobrowolnie, a na końcu tego paragrafu dodano zdanie: Mogą one mieć formę własności nieruchomości albo majątku ruchomego /kapitału, papierów wartościowych i t.d./; § 5. skreślono kalendarzowy a wprowadzono: budżetowym państwowym; na końcu tego paragrafu zamiast rozporządzenia wprowadzono termin: sędziowania. W § 6. po zdaniu o członku czynnym wprowadzono zdanie: Uwaga I-a: Członkiem czynnym może być także osoba prawna, ściśle instytucja mająca za cel: popieranie i krzewienie rozwoju nauk historycznych. Współdziałanie takiej instytucji, jako członka czynnego P.T.H., zakres uprawnień jej praw do udziału na pośrednictwem delegatów w Walnych Zgromadzeniach P.T.H., udział jej przedstawicieli w Zarządzie Głównym P.T.H., wreszcie wysokość opłacanych przez nią na rzecz P.T.H. opłat finansowych, poza zwykłą składką członkowską, określi uchwała Walnego Zgromadzenia na podstawie porozumienia z daną instytucją. W § 6-ym po zdaniu o członku zwyczajnym wprowadzono zdanie: Uwaga II-ga: Członkiem zwyczajnym może być także osoba prawna, ściśle instytucja, nie mająca celów określonych wyżej w uwadze I-szej. W tym wypadku instytucji takiej służą tylko prawa członka zwyczajnego. Prawa członkowskie instytucja taka wykonywać za pośrednictwem swego prawnego zastępcy. W § 8 zmieniono oznaczy na oznacza i dodano na końcu: na 20 zł. rocznie; w § 12. pod 3. wprowadzono termin: ogólnego /regulaminu/, pod 4. pieniężnych/nakładów/ i w ostatnim zdaniu zamiast za pośrednictwem: za zgodą; w § 13. zamiast przed 15 laty wprowadzono przed 1 maja. Skreślono cały § 14 i w związku z tem zmieniano liczby następnych paragrafów. W § 15. pod 1. zamiast wycieczki wprowadzono ekspedycje, pod 2. zamiast wydawnictwa wprowadzono periodyczne czasopisma, pod 4. wprowadzono: i w ramach regulaminu ogólnego; w § 16. zamiast w czasie uniwersyteckich ferij wielkanocnych wprowadzono w maju lub czerwcu, w drugim zdaniu zamiast Zarządowi: Zarządom. W związku z wstawką do § 6. dodano po § 18. następujący ustęp: W razie przystąpienia do P.T.H. instytucji wymienionej w Uwadze I-szej i do § 6-go niniejszego statutu w skład Walnego Zgromadzenia wchodzi delegaci tej instytucji w ilości określonej uchwałą Walnego Zgromadzenia P.T.H. na podstawie porozumienia z daną instytucją. W § 25

2/

wprowadzone zamiast 15 członków /w tem przynajmniej 7 z poza Lwowa/: 20
członków / w tem przynajmniej 9 z poza Lwowa/, co do zastępców dodano:
w tem przynajmniej połowa z poza Lwowa, dodano też w przedostatnim wia-
niu tego paragrafu: na ich miejsce. W końcu w § 38. wprowadzono słowo:
wewnętrznych. Ponieważ odnośnie do wstawek w §. 6-tym proponowanych przez
Ministra Kętrzyńskiego jako prezesa T.M.H. zostały wysunięte zastrzeżenia
ze strony Piotrowicza, który sprzeciwił się nagłemu załatwianiu tak waż-
nej zmiany statutu, postanowiono zaproponować powołanie Komisji w składzie:
P.Bujak, Ehrenkreutz, Kętrzyński, Kutrzeba, która sprawę szczegółowo roz-
patrzy i przedłoży Na wniosek prof. Handelsmana postanowiono, że do czasu,
kiedy Komisja ukończy swe prace /przynajmniej na pół roku/ stosunek T.M.H.
do P.T.H. będzie regulowany na podstawie dotychczasowej umowy. Prof. Bujak
przedstawił skład nowego Zarządu Głównego, na który wyrażono zgodę. Te
zmiany i te propozycje w sprawie statutu i składu nowego Zarządu postano-
wiono przedłożyć Walnemu Zgromadzeniu Delegatów P.T.H.

Z kolei objął przewodnictwo obrad Minister Kętrzyński, który
oddaje głos prof. Handelsmanowi. Handelsman referuje o przygotowaniach do
Międzynarodowego Kongresu Nauk Historycznych. Informuje o licznych udziałach
zagranicznych gości, o skądziej dotąd propagandzie zjazdu zagranicą i o pra-
wach języka polskiego na Zjeździe, a w sprawie wniosków co do Kongresu za-
strzega sobie jeszcze głos na posiedzeniu Zarządu Głównego dnia 14/V br.
Szczegółowo zreferował o przygotowaniach do zjazdu doc. T. Manteuffel se-
kretarz generalny Komitetu Wykonawczego, co podajemy w załączeniu w za-
kości. Dyrektor Łopaciński przedstawił prace przygotowawcze do Konferen-
cji Federacji Towarzystw Historycznych Europy Wschodniej, która odbędzie
się łącznie z Międzynarodowym Kongresem w Warszawie. Podał nazwiska zgło-
szonych delegatów i prosił o zgłoszenie delegatów ze strony P.T.H., nadto
zakomunikował, że referaty zgłoszone na Konferencję będą ogłoszone w Biu-
letynie Federacji.

Prof. Bujak zaproponował przed zakończeniem posiedzenia, by Za-
rząd Główny uchwalił jednogłośnie kwotę 700 zł. w części jako zwrot wydat-
ków skarbnika Urbańskiego spowodowanych jego pracą w Towarzystwie. Po je-

dnomyślnem uchwaleniu wniosku prof. Bajaka i po zakomunikowaniu, że sprawa regulaminu Komisji dydaktycznej zostaje odłożona do posiedzenia tej Komisji w okresie Międzynarodowego Kongresu Prezes Kętrzyński zanukał posiedzenie.

S p r a w o z d a n i e k a s o w e

Z R Z A D U G Ł Ó W N E G O P O L S K I E G O T O W A R Z Y S T W A H I S T O R Y C Z N E G O

w e L w o w i e z a c z a s o d 1. k w i e t n i a

d o 1 5 . g r u d n i a 1 9 3 3 r .

D o c h o d y :

1. Saldo z roku ubiegłego	Zł.	13.156.96
2. Wkładki członków	"	8.231.67
3. Prenumerata i sprzedaż	"	1.678.-
4. Zasiłek Ministerstwa W.R. i O.P. /dotychczasowe raty/	"	3.000.-
5. Biuro Komitetu Międzynarodowego Zjazdu Histo- ryków w Warszawie	"	6.000.-
6. Subwencja Magistratu m. Lwowa	"	1.000.-
7. Ogłoszenia i zwroty za odbitki i nadzwyczajne korekty	"	439.-

R a z e m : Zł. 33.505.63

W y d a t k i :

1. Zarząd Główny P.T.H.		
a/ posiedzenia Zarządu Głównego i Sekcji Dydaktycznej	Zł.	1.563.40
b/ sekretarjat Zarządu Głównego	"	239.17
2. a/ Redakcja Kwartalnika Historycznego	"	1.150.-
b/ Sekretarjat Redakcji	"	80.-
3. Sekretarjat Redakcji Wiadomości Historyczno- 1. Drukarnia	"	172.50
4. Drukarnia.		
a/ Za druk Kwartalnika Historycznego	"	10.377.03
Wiadom. Histor. i Histor.-Dydaktyczne	"	300.36
b/ Za inne druki	"	
Do przeniesienia	Zł.	13.882.46

Z przeniesienia	Zł. 13.882.46
5. Honorarja / w czem za Biblij.Hist.Polsk. za lata 1930/1 .. - Zł. 1.068.75 /	" 6.239.15
6. Administracja	" 1.950.38
7. Opłaty pocztowe	" 1.486.76
8. Sprawy Międzynarodowe	" 660.08
9. Nadzwyczajne wydatki	" 515.57
10. Dopłata do reedycji Biblijografji prof. Finkla	" 3.767.15
11. Saldo bieżące	" 5.104.08

R a z e m : Zł. 33.505.63

We Lwowie, dnia 15. grudnia 1933 r.

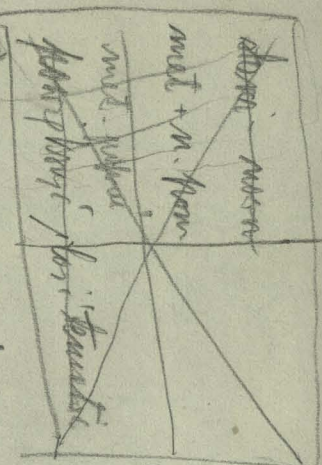
Skarbnik P.T.H.

/-/ Tadeusz Urbański.

* Zogadzenie, sp. list. i walt polsk. m. J. d. w. prout
 1) Wzrostki, porówn. do walt polsk. i walt. w. d. w. prout
 2) Wzrostki, porówn. do walt polsk. i walt. w. d. w. prout
 3) Wzrostki, porówn. do walt polsk. i walt. w. d. w. prout
 4) Wzrostki, porówn. do walt polsk. i walt. w. d. w. prout

~~Wzrostki, porówn. do walt polsk. i walt. w. d. w. prout~~
 Wzrostki, porówn. do walt polsk. i walt. w. d. w. prout
 Wzrostki, porówn. do walt polsk. i walt. w. d. w. prout
 Wzrostki, porówn. do walt polsk. i walt. w. d. w. prout

nielegość
 dw. kr. 1/1000 strumień uwydatkowania
 nielegość dni. rucian
 Tomni 1500
 Losh 1000
 Kr. 2000
 Hilus 2000
 Dw. ?
 razem 10000

Kiche i Bydzyance
 4 rucian
 KH 12/III brak
 Hilus rucian 200, 1000 propozycja

Wzrostki, porówn. do walt polsk. i walt. w. d. w. prout

3

ZARZĄD GŁÓWNY
Polskiego Towarzystwa
HISTORYCZNEGO

W R. Z

Z STAŁĄ DELEGACJĄ ZJAZDÓW

Historyków Polskich

Lwów - Uniwersytet
P.K.O. 152.226
L. 13/34

Protokół

z posiedzenia Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego, które odbyło się w dniach: 16 i 17 grudnia 1933 r. w Instytucie Historji Społecznej i Gospodarczej Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie / ul. Mickiewicza 5 a II p. /.

Obecni PP.: Adamus, Barwiński, Bujak, Charewiczowa, Dąbrowski, Ehrenkreutz, Handelsman, Hardeleb, Inglot, Kętrzyński, Laskowski, Lutman, Lorentz, Łopaciński, Manteuffel, Modelski, Piotrowicz, Pohorecki, Tymieniecki, Tyszkowski, ks. Umiński, Urbański, Zajączkowski, Zakrzewski.

Przewodniczą naprzemiennie: Prezes Prof. Fr. Bujak i Wiceprezesa: Dyr. E. Barwiński i Min. St. Kętrzyński, protokół prowadzi sekretarz Doc. St. Inglot.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia Zarządu Głównego P.T.H. z dn. 9.IX.1933 r.
2. Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego P.T.H. za czas od 14.V.1933 t.j. od Walnego Zgromadzenia Delegatów P.T.H. - referuje Prezes Prof. Dr. Fr. Bujak.
3. Organizacja naukowa Polskiego Zjazdu Historyków w Wilnie w 1933 r. /ustalenie referatów na Zjazd/ - referuje Prezes Prof. Dr. Fr. Bujak.
4. Stan druku I-go tomu reedycji Bibliografji Historji Polskiej - L. Finkla i program opracowania II-go tomu - referuje Dziekan Prof. Dr. T. E. Modelski.
5. Regulamin Komisji Dydaktycznej - referuje Prof. Dr. J. Dąbrowski.

6. Sprawy finansowe P.T.H.: a/ subwencje Ministerstwa W.R. i CP, b/napiw wkładek bieżących i zaległych, c/ stan inwentaryzacji magazynu - ref. Dyr. T. Urbański.
7. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej - referuje Dyr. T. Sołski.
8. Wniosek o zniesienie Towarzystwa Miłośników Historji należności za wydawnictwa Polskiego Towarzystwa Historycznego z 15 na 10 zł. - referuje Prezes Min. St. Kętrzyński.
9. Plan wydawnictw P.T.H. na rok 1934 - referuje Dziekan Prof. Dr. T. Modzecki.
10. Wyodrębnienie wiadomości historyczno - dydaktycznych - referuje kustosz Dr. K. Tyżkowski.
11. Sprawozdanie Delegata P.T.H. do Spraw Międzynarodowych - referuje Prof. Dr. M. Handelsman.
12. Zamknięcie rachunkowe Komitetu Wykonawczego VII Międzynarodowego Kongresu Nauk Historycznych w 1933 r. - referuje Prof. Dr. M. Handelsman.
13. Wolne wnioski.

Po odczytaniu przez Sekretarza protokołu z ostatniego posiedzenia Zarządu Głównego P.T.H. z dn. 9. IX. 1933, który przyjęto bez dyskusji, Prezes omówił działalność Zarządu Głównego P.T.H. za czas od Walnego Zgromadzenia Delegatów P.T.H. tj. od 14. V. 1933 r. W tym czasie odbył się Międzynarodowy Kongres Historyków w Warszawie, który udał się ostatecznie. Prezes zaznaczył, że z tego powodu należało się Wydziałowi wykonawczemu, a głównie Prof. M. Handelsmanowi i Doc. T. Mantufflowi podziękować za obronę Polskiego Towarzystwa Historycznego. Drugą ważną sprawą było ostateczne przygotowanie Statutu P.T.H., który został zatwierdzony przez Urząd Wojewódzki we Lwowie decyzją z dnia 19 września 1933 r. i podany do wiadomości członków w Wiadomościach Historycznych r. 1933 zesz. 3-4. Co do liczby członków, to ubytek za ten czas jest nieznaczny, natomiast wzrosła liczba oddziałów i przybyły nowe Oddziały i Delegatury, a to: Oddziały: Brześć n/Bugiem, Kielec, Bydgoszcz, Tarnów /w organizacji/, Delegatury: Kowel i ewentualnie Równe. Również Zarząd Oddziału P.T.H. w Strzemińsku prosił o przemianowanie Oddziału na Delegaturę. Komisja Dydaktyczna doprowadziła do przygotowania projektu swego regulamintu.

ni, który przedkłada Zarządowi Głównemu do zatwierdzenia. Przechodząc do omówienia stanu finansów P.T.H. Prezes zaznacza, że obok rozdanego członkom Zarządu sprawozdanie kasowe - do nr piśmie, złoży skarbnik sprawozdanie ustnie. Zwraca następnie, że przychody P.T.H. stale się kurczą. Kasa wypłaciła z przyznanej kwoty 15.000 zł. dotąd 3.000 zł. i zapowiedziało wypłacenie 4.000 zł. czyli, że ogółem nie wpłynęła dotąd połowa przyznanej subwencji. Fundusz Kultury Narodowej przyobicił zł. 6.000 na reedycję Bibliografii L. Finka, ale nie wpłacił; z zasłku tego trzeba pokryć 3.767 zł., wydanych na druk reedycji. Naczelny Magistrat Lwowa wpłacił 1.000 zł. subwencji za rok 1933. Zarząd Główny P.T.H. zwrócił szczególną uwagę na śledzenie zaległych wkładek członków. Rozesłał już listy i urgensy, tak do członków jak do Oddziałów. Prezes prosi członków Zarządu o energiczne współdziałanie w tej kwestii, bo działalność wydawnicza P.T.H. będzie musiała ulec skurczeniu i opóźnieniu, jeżeli Oddziały i członkowie nie będą punktualnie wywiązywać się ze swoich zobowiązań wobec Zarządu Głównego P.T.H.

Prezes przechodzi następnie do omówienia sprawy sporządzenia inwentarza magazynu P.T.H.. Dotąd sporządzono: wykaz dzieł nadesłanych do P.T.H. w latach ubiegłych i obecnie, wykaz egzemplarzy gratisowych, ale nie przeprowadzono jeszcze przewidzianego inwentarza magazynu.

Co do wydawnictw, to ich stan przedstawia się zadowalniająco. Prezydjum i Redaktorowie dokładają starań, by wydawnictwa wychodziły regularnie, t.j. w odstępach kwartalnych. Ukazały się dotąd: Kwartalnik Historyczny 3 zeszyty / str. 578 /, Wiadomości Historyczne 3 zeszyty i Wiadomości Historyczno - Dydaktyczne zesz. I, II i III/IV. Sekcja Dydaktyczna Oddziału Lwowskiego zapoczątkowała swoją działalność naukowo-pedagogiczną przez wydanie: Materjałów i wskazówek do nauczania historii ziemi Czerniewskiej /do 1772r./ Na ukonieczaniu jest przygotowanie do druku bieżącej bibliografii historii polskiej za 1932 r.

W wykonaniu uchwał, zapadłych w styczniu 1933, co do druku reedycji Bibliografii Historji Polskiej - L. Finka, pod kierownictwem Doc. K. Maleczyńskiego i Prof. T. Kodłaskiego, Prezydjum zwróciło się dwukrotnie do fachowych bibliografów z prośbą o kontrolę materjału bibliograficznego, przygotowanego do 3 zeszytu, gdyż oni po rozej-

rzenia się w ogromie pracy odmówili, pozyskało jako stałych współpracowników dwóch starszych uczniów Prof. Modolskiego. Praca jest kosztowna i dalej powołano, jest nadzieja, że do III-go Zgromadzenia wyjdzie z druku zeszyt 3, obejmujący zapewne tylko około 8 arkuszy, a reszta mająca wejść do I-go tomu, wyjdzie z druku jako zeszyt 4-ty, do końca 1934. Plan II-go tomu reedycji można będzie omówić na posiedzeniu Zarządu Głównego w czasie Wielkiego Zgromadzenia Delegatów. Prezes zpowiada obniżkę kosztów druku Bibliografji o trzecią część.

Omawiając widoki finansowe na nowy rok, Prezes informuje, że Ministerstwo obniżyło w preliminarzu budżetowym na r. 1934/35 subwencję o połowę i że z Funduszu Kultury Narodowej można liczyć jedynie na zasiłek na reedycję Bibliografji L. Finkla, wobec czego zwraca się z prośbą do członków Zarządu Delegatów: Prof. St. Jhrenkreutza i Prof. St. Zekrzewskiego, by zechcieli nadal opiekować się sprawami finansowymi P.T.H.. Reasumując powyższe podkreśla, że więcej niż dotąd Pol. Tow. Hist. musi liczyć na własne siły. W związku z tem proponuje: 1/ staranie o ponowne obniżenie kosztów druku wydawnictw, co wydaje się możliwe w wysokości od 10-15 %, 2/ obniżenie nakładu wydawnictw z 1800 do 1600 egzemplarzy, co da drobna oszczędność, 3/łączenie wiadomości Historycznych z Kwartalnikiem i 4/ wydzielenie wiadomości Historyczno-Dydaktycznych przez ustalenie osobnej na nie prenumeraty.

Następnie Prezes informuje, że: 1/ stosownie do uchwał Zarządu Głównego Oddział Krakowski P.T.H. nadał swoje wydawnictwa do rozszkolenia członkom Zarządu Głównego, jednak inne Oddziały P.T.H. i redakcje Biuletynu Federacji Towarzystw Hist. Europy Wschodniej do tych uchwał dotąd nie zastosowały się, 2/ Zarząd Główny P.T.H. otrzymał komplet publikacji Międzynarodowego Komitetu Historycznego.

Prezes z kolei zpowiada szersze omówienie w dniu następnym /17.XIII / z okazji sprawozdania Delegata do spraw Międzynarodowych: Prof. M. Handelsmena, kwestji Komitetu porozumiewawczego polsko-czeskiego, która wykonał on w okresie

Międzynarodowego Kongresu Nauk Historycznych. Również przedstawi projekt Dyrektora J. Siemińskiego stworzenia Komisji, która by weszła w kontakt z przedstawicielami innych narodów słowiańskich, dla ustalenia jednolitego poglądu na kwestję słowiańską w podręcznikach historycznych narodów słowiańskich, proponując zlecenie jej Prof. J. Dąbrowskiemu oraz projekt Międzynarodowego Komitetu dla badania historii ruchów społecznych, który ten Komitet zawiązał się pod przewodnictwem Prof. Kohler /Oslo/ podczas Międzynarodowego Kongresu Historycznego, a którego sekretarzem została Prof. Gąsiorowska. Prezes poinformował sprawę listu Prof. Gąsiorowskiej o udział P.T.H. w zorganizowaniu sekcji tego Komitetu na terenie Rzeczypospolitej Dec. St. Inglotowi do załatwienia.

Następnie komunikuje, że Zarząd Główny wysłał do Ministerstwa W.R. i O.P. dwie odpowiedzi na kwestjonariusz w sprawie programu nauczania historii, a to jedna omawiająca program stosownie do wymagań kwestjonariusza i druga dodatkową w związku z kwestją przygotowania nauczycieli w zakresie historii gospodarczej i społecznej oraz historii kultury. Również stosownie do uchwał Zarządu Głównego Prezes odpowiedział wykładnie do Ministerstwa W.R. i O.P. memorandum w sprawie zapewnienia bytu młodym historykom, pracującym na niwie naukowej.

Następnie Nieceprezes Barwiński obejmuje przewodnictwo i otwiera dyskusję nad sprawozdaniem. Zbierali głos w dyskusji: Kętrzyński, Ahrenkreutz, Dąbrowski, Bujak, Lorentz. Sprawę zorganizowania Komisji, która by weszła w kontakt z przedstawicielami innych narodów słowiańskich dla ustalenia jednolitego poglądu na kwestję słowiańską w podręcznikach historycznych narodów słowiańskich, na wniosek Prof. Dąbrowskiego postanowiono przekazać do załatwienia Komisji Dydaktycznej. Prof. Lorentz zwrócił się do Prezydium z zapytaniem w sprawie pracy nad regulaminem P.T.H., na co Dyr. Barwiński odpowiedział, że sprawa ta jest w toku załatwiania jako następstwo doprowadzenia do końca prac nad statutem. Co do Oddziału P.T.H. w St. niszewie wyrażono zgodę na przeniesienie Oddziału na Delegaturę P.T.H.

.. kolei Prof. Bujak referuje organizację VII Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie w roku 1935. Odczytuje tematy referat proponowane przez Oddziały P.T.H., pojedyncze osoby względnie grupy historyków, występujących niezależnie od Oddziałów. Podkreśla poważny dobór tematów, jednolity duch i kierunek, jakim jest owiany polski świat historyczny, co jest następstwem ścisłej współpracy w Pol. Tow. Hist.. Komunikuje, że zgłoszono utworzenie sekcji nowych, poza przyjętymi poprzednio, a to historii starożytnej, nauk pomocniczych, historii wojskowości i historii kościoła. W dyskusji nad sprawą ustalenia liczby sekcji brali udział: Ehrenkreutz, Bujak, Kętrzyński, Dąbrowski, Ks. Umiński, Tymieniecki, Łopaciński, Laskowski, Zakrzewski. Wyniku dyskusji zostały zgłoszone dwa wnioski, a to: I-azy wniosek Prof. Bujaka o utworzenie trzech nowych sekcji: historii starożytnej, historii wojskowości i nauk pomocniczych, z ograniczeniem ich do trzech zasadniczych referatów, gdy pięć dawniej przyjętych sekcji będzie miało po cztery zasadnicze referaty. II-gi wniosek Ks. Umińskiego o dodanie jeszcze do nowozgłoszonych sekcji sekcji historii kościoła. W głosowaniu przyjęto wniosek Prof. Bujaka.

Następnie Prezes zainicjował dyskusję nad ustaleniem zasadniczych tematów referatów w poszczególnych sekcjach. Brali w niej udział: Ehrenkreutz, Tymieniecki, Bujak, Zakrzewski, Kętrzyński, Dąbrowski, Laskowski, Ks. Umiński, Piotrowicz, Lutman.

Przyjęto następujące tematy:

sekcja polityczna: I- Dążenia dośrodkowe i odśrodkowe Litwy w stosunku do Korony; II- Zagadnienia czarnomorskie i bałtyckie od XIV - XVII w.; III - Problem słowiański w polityce Polski XVIII i XIX w.; IV - Warunki rozwoju świadomości narodowej Litwinów i rola ich w postaniu współczesnego państwa litewskiego.

sekcja prawa: I- Istota charakteru prawnego związku Polski z Litwą; II- Statuty litewskie i ich stosunek do praw obcych; III- Feudalizm litewski i zachodnio - europejski; IV- dwa tematy do ostatecznego wyboru jednego z nich przez Prezydenta: a/ Stanowisko prawne kościołów w Wielkiem Księstwie Litewkiem, b/ Budowa państwa i podstawy władzy monarszej w Polsce za Piastów.

Sekcja gospodarcza: I-Rozwój i organizacja wielkiej własności Rzeczypospolitej w czasach nowożytnych; II- Migracje ludności na terytorjum Rzeczypospolitej; III-Historja cen dawnej Rzeczypospolitej; IV- Miasta handlu w Wielkiem Księstwie Litewkiem

Sekcja kulturalna: I- Dzieje kultury umysłowej na Litwie; II- Unja kościelna w Księstwie Litewkiem; III-Reformacja na Litwie; IV- wzajemne stosunki grup etnicznych i kulturowych na obszarze dawnego „Ks. Litewskiego w dobie proto-histor. i wczesno-histor..

Sekcja metodyki i dydaktyki historji: I- Zagadnienia programu nauczania historji w nowej szkole; II - Zagadnienia regionalne w nauczaniu historji; III- Przygotowanie nauczycieli historji.

Dla sekcji historji starożytnej postanowiono przyjąć trzy zasadnicze tematy warszawskie, jednak po uzyskaniu w tej sprawie zgody Krakowa: I- Przyczyny upadku świata starożytnego; II- Hellenizm i Judaizm; III - Istota i znaczenie dziejowe dyktatury i cezaryzmu.

Co do sekcji nauk pomocniczych, to pozostało wiono Prezydjum porozumienie się z odpowiednimi specjalistami i ustalenie tematów, a to po jednym: z geografji, historycznej, archiwistyki i heraldyki ewentualnie ze stanu wydawnictw źródłowych.

Również tematy do sekcji historji wojskowości ustali Prezydjum po porozumieniu się z Biurem Historyczno-Wojakowem za pośrednictwem członka Zarządu Głównego mjr. Laskowskiego.

Postanowiono również, po wysłuchaniu uwag Prof. Zakrzewskiego i Bujaka, że jeżeli zajdzie potrzeba zmiany referatów, załatwi to Prezydjum P.T.H. łącznie z Prezesami Oddziałów, które nie są reprezentowane w Prezydjum /Wilno i Lublin/. W ten sam sposób ustali się referentów do poszczególnych zagadnień referowanych na Zjeździe. Tu Prof. Zakrzewski i Prof. Tymieniecki zwrócili się do Prezesa z apelem, by stosownie do tradycji i praktyki dawnych Zjazdów przy wyborze referentów miał na oku szeroki ogół historyków, t. zn. nie tylko starszych historyków, ale i młodszych.

Następnie Dziekan T. Modelski referuje o stanie druku I-go tomu reedycji Biblijografji Historji Polski zgodnie z odpowiednim ustępem przemówienia wstępnego Prezesa. W dyskusji, w której brali udział: Kętrzyński, Barwiński, Piotrowicz, Tyszkowski, Modelski, Zakrzewski, poruszono przede wszystkim sprawę uzupełnić I i II-go zeszytu Biblijografji i doprowadzenie ich do 1930 r. Redaktor Modelski zauważył, że w 6-im zeszycie Kwartalnika Historycznego pomieścić już notatkę z prośbą, by członkowie P.T.H. nadsyła- li do redakcji swoje uwagi w sprawie niedomogów Biblijografji. Po- nawiając ustnie swą prośbę Redaktor Modelski, proponuje stworzenie Komisji, która by zajęła się sprawą niedomogów, dotychczas wydanych zeszytów reedycji Biblijografji. Na wniosek Prof. Zakrzewskiego usta- lono skład tej Komisji, mającej działać do całkowitego wykończenia druku I-go tomu Biblijografji, a mianowicie: Przewodniczący Prof. Modelski, członkowie: Minister Kętrzyński, Dyrektor Krauszarczyk Dr. K. Piotrowicz i Kustosz J. Pohorecki.

Do przedstawienia 5-go punktu porządku dziennego na plan dalszy, Skarbnik Dyr. Urbński omawia sprawozdanie finansowe, które zostało rozdane w zestawieniu liczbowym wszystkim członkom Zarządu przed rozpoczęciem posiedzenia. Przedstawił sposób rozsy- łania wydawnictw P.T.H. do członków i Oddziałów, przygotowanie in- wenterza magazynu w stanie surowym i zapowiedział jego całkowite wy- konożenie w okresie "Świąt." W dyskusji nad sprawozdaniem Skarbnika brali udział: Zakrzewski, Bajak, Kętrzyński, Ehrenkreutz, Tysz- kowski, Piotrowicz, Lorentz. Co do inwentarza opowiedzieli się za- jk-najrychlejszym wydrukowaniem go w Kwartalniku Historycznym z podaniem ceny egzemplarzy, przeznaczonych na sprzedaż, zlecono skompletowanie brakujących roczników Kwartalnika Hist. drogą wy- miary ewentualnie kupna. Szczegółowe dane rozwinęły się w zwią- zku z ustaleniem sposobu ściągania zaległych i bieżących wkła- dek. Prof. Ehrenkreutz zauważył, że ze względu na złą gospodarkę Oddziału P.T.H. w Wilnie w latach ubiegłych musi się zgóry pewną kwotę zaległości określić, jako te które nie dają się wogóle ścią- gnąć, a na przyszłość redzi wydawnictwa dopiero wtedy wysyłać Oddziałowi Wileńskiemu, gdy Zarząd Główny otrzyma dokładny wykaz osób, które wkładki uiszczyły. Kustosz Tyszkowski zaproponował, by skarbnik rozłożył członkom splearnie ich zaległych wkładek na

dogodno raty, zaś odnośnie do nowych Oddziałów opowiedział się za wysła-
niem do nich wydawnictw, chociaż jeszcze nie nadeszły wkładki.
Prezes Bajek zaznaczył, że Zarząd Główny i nadal będzie szedł
jaknajdalej na rękę członkom i Oddziałom zalegającym w wkładkach,
jednak darowywać wkładki Zarząd Główny nie może, bowiem jego sy-
tuacja finansowa jest obecnie nadzwyczaj ciężka, a zdrugiej stro-
ny darowanie wkładek podobałoby zdrowe kasady gospodarki finan-
sowej i na przyszłość mogłoby się okazać zgubne. Dr. Piotrowicz
zapropozował akolei, aby: 1/ Oddziały do I.VI.1934 ustaliły listy
tych członków, którzy zaległe wkładki zapłacą i tych od których nie
będzie można osiągnąć, 2/ ściąganiem wkładek winny zajmować się
Oddziały, nie Zarząd Główny bezpośrednio i Zarząd Główny w tej
sprawie z Oddziałami winien pozostać w kontakcie, 3/ Zarząd
Główny ustali nakład swoich wydawnictw wtedy, kiedy otrzyma od Od-
działów spis, ile liczą członków, 4/ wydać katalog wydawnictw P.T.H.
i ustalić ceny za wydawnictwa lat ubiegłych. Prof. Lorentz również
opowiedział się za podziałem zaległości na dwie grupy, t.j. a/ nie-
osiągalne od osób dziś nie będących członkami P.T.H. i b/ osiągal-
ne od osób będących członkami P.T.H. i zebrać osiągnięte je ratami.
Również prosi o określenie obszaru krętego Oddziału. Prof. Tymie-
niecki jest za obniżką wkładek i za oglądnem ich ściąganiem. Prof.
Zakrzewski zwraca się z apelem do skarbnika by energiczniej osią-
gał zaległość i stawia mu za wzór Oddział lwowski, który zaleg-
łości stopniowo osiąga. Nie jest za obniżeniem wkładek ani za pro-
gramem oszczędnościowym, bo on nie wyjdzie P.T.H. na dobre. Nie
jest również za obniżeniem nakładu wydawnictw. Łącznie z Prof.
Lhrenkreutzem jest zdania, że przewidzianą w budżecie na rzecz
P.T.H. subwencję 8.000 zł. uda się jeszcze podwyższyć. Minister
Kętrzyński też radzi oszczędność w budżecie P.T.H. ale nie prze-
sada. Prof. Lhrenkreutz radzi zwrócić się do Ministerstwa, by
polecieło wszystkim gimnazjom i seminarjom zapromować Kwartał-
nik Historyczny łącznie z wiadomościami historycznymi i historycz-
no Dydaktycznymi. Prof. Bajek w końcu podziękował za szczegółowe omó-
wienie gospodarki finansowej P.T.H. i cenne rady.

Na podstawie 17.XII.t.j. w niedzielę Prezes Bajek
oddeje głos delegatów P.T.H. do spraw Międzynarodowych Profesorów
w M.Handelsmannowi, który omówił najpierw stronę polityczną VII
Międzynarodowego Kongresu Historycznego odbytego w Wersalu.

szawie w sierpniu 1933, o w szczególności 1/ rozmowy z historykami niemieckimi o ułatwienie polskim badaczom poszukiwań naukowych w archiwach niemieckich i o umieszczenie z polskich prac sprawozdań w "historische Zeitschrift"; 2/ rozmowy z uczonymi sowieckimi, którzy oświadczyli gotowość do współpracy z Polską i do wymiany profesorów, zainteresowali się naszym postępowaniem na polu pedagogiki i przyrzekli ułatwienie naszym pracownikom naukowym w archiwach sowieckich. Z historykami czesko-słowackimi omówiono stworzenie Komitetu porozumiewawczego dla współpracy polsko-czeskiej; ze strony czeskiej będą należeć do Komitetu: Bidlo, Stloukal, Odlovilik, i Mendl. Końcu porusza sprawę daru włoskiego na rzecz P.T.H., o mianowicie merkiza de Medici Malvezzi i wydawnictwa p.t. : "Acta nationis Germaniae Universitatis Bononiensis. Prosił by w podziękowaniu zaznaczyć, że uchwalił je wysoki Zarząd Główny P.T.H. na posiedzeniu z dn. 17.XII.1933.

Zakończył Prezes Bujak otwierając dyskusję nad sprawozdaniem prof. Handelsmana. W dyskusji braли udział: Tymieniecki, Zekrzewski, Bujak, Dąbrowski, Handelsman, Ehrenkreutz, Tyszkowski, Topceński, Piotrowicz, Urbański. Do Komisji porozumiewawczej polsko-czeskiej powołano na wniosek Prof. Dąbrowskiego pp.: Bujak, Handelsman, Kutrzeba, Adrzejewicz i Moderski. Pp. Zekrzewski i Ehrenkreutz zwrócili się do Prof. Handelsmana z apelem, by imów i imiennie nie były pomijane przy układaniu współpracy z historykami rosyjskimi. W sprawie wymiany wydawnictw polskich ze sowieckimi Prof. Handelsman zaproponował, by instytucje, które chcą mieć czasopiśmie rosyjskie, zgłosiły w okresie 3-4 tygodni pod jego adresem odpowiednie dezyderaty.

W sprawie Zjazdu N-poleońskiego w Warszawie w roku 1935 według propozycji tego rodzaju Zjazdu w Pradze zabierali głos: Ehrenkreutz, Piotrowicz i Handelsman; postanowiono porozumieć się z Ministerstwem Spraw Zagranicznych i jeżeli ono da na Zjazd pieniądze, zgodzić się na jego urządzenie, in-czej nie.

Ustalono na wniosek Prof. Handelsmana zapłacić wkładkę w wysokości 50 dolarów za rok 1934 do Międzynarodowego Komitetu Historycznego, zaś nie płacić wkładki za 1933 rok, ze względu na koszt Międzynarodowego Zjazdu w Warszawie.

końcu omówił Prof. Handelsman inojetyre Prof. Heleckiego odpowiedzi polskiej na książkę historyków niemieckich p.t. "Deutschland und Polen", której 4 różne projekty / Prof. Heleckiego, Prof. Kutrzeby, Doc. Feldman i swój / odczytał. Prosił, by Zarząd Główny zajął się przygotowaniem tej sprawy, by projekty dotychczasowe rozesłał do Oddziałów lwowskiego, poznańskiego i wileńskiego i wezwał do przedstawienia własnych, następnie by później porozumieć się z Warszawą, celem ostatecznego ułożenia projektu książki p.t. "Polska i Niemcy".

Dyrektor Łopaciński omówił przebieg II-giej Konferencji¹⁾ Towarzystw Historycznych Europy Wschodniej, która miała miejsce w Warszawie w czasie Międzynarodowego Kongresu. Głównym celem Konferencji była zmiana Statutu Federacji. Dokonano też na tej Konferencji wyboru Komitetu Wykonawczego Federacji w składzie 9 osób. Konferencje odąd będą się odbywały, co 5 lat.

Prezes przechodził do następnego punktu porządku dziennego, prosi Profesora Handelsmana o omówienie zestawienia kasowego Komitetu Wykonawczego VII Międzynarodowego Kongresu Hist. i oddaje przewodnictwo Ministrowi St. Kętrzyńskiemu. Prof. Handelsman zaznacza, że oryginał razem z księgmą rachunkową i dowodami kasowymi złożył dnia 20.X.1933 w Ministerstwie W.A. i C.P., wobec tego dzisiejsze sprawozdanie może mieć jedynie charakter informacyjny. Następnie prosi Doc. W. Lenteuffla o szczegółowe omówienie rozdanego zestawienia kasowego i rezolucji Wydziału Wykonawczego tegoż Komitetu z dnia 18.X.1933 w sprawie rozdziału pozostałego majątku Komitetu. Prof. Handelsman zauważa, że chodzi tu głównie o to, aby Zarząd Główny spróbował uchwały Wydziału Wykonawczego z dnia 18.X.1933 r. w dyskusji zabierali głos: Bujak, Ehrenkreutz, Handelsmann, Piotrowicz, Dąbrowski, Kętrzyński, Zkrzewski. Prof. Bujak uważa rozdział pozostałej sumy między redakcję Biuletynu Federacji Towarzystw Historycznych Europy Wschodniej i Pol. Tow. Historyczne za zbyt niekorzystny dla tego ostatniego, co podbiósł już na posiedzeniu Wydziału Wykonawczego z 18.X.1933 r. Twierdzi dalej, że na podstawie osobnego porozumienia z Prof. Handelsmanem uzyskał dla Zarządu Głównego kwotę 6.000.- zł., ale zobo-

wiązł się przeprowadzić uchwałę Zarządu Głównego o zwrocie 2.000 zł. w formie zasiłku dla redakcji Biuletynu. Prof. Ehrenkreutz jest zdania, że redaktor Biuletynu powinien się starać o subwencje w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a całą resztę jaka w kasie Wydziału Wykonawczego pozostała powinna iść na P.T.H.. Prof. Handelsman żądał w dalszym ciągu zaprobowanie uchwał Wydziału Wykonawczego, jednak po przemówieniach Prof. Bujaka, Prof. Ehrenkreutza i Prof. Z-krzewickiego zgodził się na rozdział całej pozostałości po połowie między Biuletyn a Pol.Tow.Historyczne, co też Zarząd Główny uchwalił. Uchwalono nadto wniosek Prof. Tymienieckiego: Pozostawia się 70 pełnych kompletów wydawnictw Międzynarodowego Kongresu Hist. do dyspozycji sekretarza generalnego Kongresu Doc. Monteuffla na czas jego urzędowania, który wyliczy się z nich przed Zarząd Głównym w chwili ukończenia swego urzędowania i jemu prześle resztę.

Następnie imieniem Komitetu przyjęcia Kongresu w Krakowie złożyli sprawozdanie Prof. Dąbrowski i Dr. Piotrowicz:

<u>Dochody:</u>	<u>Wydatki:</u>
Komitet Centralny	do dn. 15. XII. 1933
Wpływy z imprez w Krakowie	zł. 7.100.82
Arżon	zł. 9.102

i postawili wniosek: Zarząd Główny przyznaje Oddziałowi Krakowskiemu w całości dochód z imprez krakowskich oraz połowę rezerwy z funduszu Komitetu Centralnego. Wniosek ten Zarząd Główny uchwalił. Z kolei członkowie krakowscy zgłaszają następujący wniosek: Zarząd Główny uchwała wyrazić Panu Doc. Dr. Tadeuszowi przez Monteufflowi najserdeczniejsze podziękowanie za owocną i pełną poświęcenie pracę w ciągu VII - go Międzynarodowego Kongresu Nauk Historycznych. Prof. Bujak proponuje w myśl swojego sprawozdania rozszerzenie tego wniosku na Prof. Marcellego Handelsmana. Rozszerzony wniosek Zarząd Główny uchwalił jednomyślnie.

Z kolei Prof. Dąbrowski prosi imieniem Oddziału Krakowskiego o pozwolenie wysłania podania do Funduszu Kultury Narodowej o przyznanie zasiłku w kwocie 5.000 zł. na wydawnictwo: Rozprawy historyczne Oddziału Krakowskiego. Zarząd Główny wyraził na to zgodę.

Następnie prof. Dąbrowski referuje Regulamin Komisji Dydaktycznej Pol. Tow. Historycznego. W dyskusji biorą udział: Dr. Cernus, Prof. Bujak i Prof. Dąbrowski. Uchwalono Regulamin z następującymi zmianami w Projekcie przedstawionym przez Komisję Dydaktyczną: punkt 3. ci zamiast brzmienia projektu ma być: Komisja jest emanacją sekcji lokalnych i powołana jest wskutek tego do koordynowania ich prac, uzgodnienia postulatów, zorganizowania współpracy i wymiarowy wyści obrotami; punkt 7 b. ma być: Konferencje Komisji odbywają się w terminach i miejscach przez Komisję ustalonych w porozumieniu z Zarządem Głównym; punkt 10 ma być: Komisja wybiera ze swego lub z poza swego Redaktora Wiadomości Historyczno-Dydaktycznych, który podlega zatwierdzeniu Zarządu Głównego i wchodzi w skład Prezydium Komisji. W rozrachunkach wątpliwych Redaktor ma prawo odwołać się do decyzji Zarządu Głównego P.T.H.

Redaktor Łodelski omawia plan wydawnictw P.T.H. na rok 1934. Zauważa, że 4 zeszyt Kwartalnika Historycznego jest już w druku, 4 zeszyt Wiadomości Historycznych jest przygotowany do druku. Prosi o decyzję: czy w przyszłym roku będzie wydawało się nadal Wiadomości Historyczne osobno i jak wydać bieżącą Bibliografię Historji Polskiej za rok 1932 i 1933, czy razem czy osobno za każdy rok. W dyskusji zbierali głos: Piotrowicz, Urbanowski, Ehrenkreutz, Bujak, Kętrzyński, Łaskowski, Łodelski. Uchwalono wniosek Dr. Piotrowicza, uzupełniony przez Prof. Łodelskiego: Zarząd Główny P.T.H. wyda jeszcze 4-ty zeszyt Wiadomości Historycznych z oznaczeniem, że będzie to ostatni osobny zeszyt tego pisma. Z nowym rokiem Zarząd Główny zawięzuje wydawanie osobnych Wiadomości Historycznych i włącza je z powrotem do Kwartalnika Historycznego. Co do bieżącej Bibliografji uchwalono wniosek Prof. Bujaka: Jeżeli do I/IV 1934 państwo Friedbergowie opracują lata 1932 i 1933 wydać je jako jeden tom, jeżeli nie zobowiążą się do tego terminu przygotować obydwóch lat, rozpocząć druk bieżącej Bibliografji Historji Polskiej za 1932 z nowym rokiem. W dyskusji podniesiono nadto sprawę dotychczasowego umieszczania Bibliografji historji powszechnej w Kwartalniku Historycznym. Zarówno Minister Kętrzyński jak i Dr. Piotrowicz opowiedzieli się za niedrukowaniem nadal tej Bibliografji. Dr. Piotrowicz zaproponował jako miejsce drukowania referatów sprawozdawczych o najnowszej literaturze danego państwa.

Po przerwie obiadowej Prezes Bujak oddaje głos Prof. Lorentzowi, który prosi o uchwalenie od nowego roku 1934 na rzecz Oddziału P.T.H. w Łodzi 25% z ściągniętych przez niego wkładek członkowskich zamiast dotychczasowych 15%. W dyskusji brali udział: Kętrzyński, Tysskowski, Urbański, Laskowski, Bujak, Lorentz. Wniosek powyższy uchwalono.

Minister Kętrzyński referuje sprawę zmniejszenia Towarzystwa Miłośników Historji należności za wydawnictwa P.T.H.

z 15 zł. na 10 zł. Zaznacza, że jest tu pewne nieporozumienie, gdyż T.M.H. chce w zasadzie płacić za członka 10 zł., a tylko ci członkowie, którzy brali obok Kwartalnika Historycznego Wiadomości Historyczne dopłacają 5 zł. Dokładnie omawia stan finansowy T.M.H. i uważa, że T.M.H. płaci na rzecz P.T.H. wkładki nie od członków, którzy je uiszcili, lecz od deklarowanej liczby członków, bez względu, czy płacą, czy nie płacą. Stwierdza ostatecznie, że T.M.H. nie może płacić kwoty 15 zł., lecz tylko 10 zł., gdyż ta kwota pozwoli T.M.H. wywiązać się bez zarzutu z zobowiązań wobec Polskiego Towarzystwa Historycznego. Następnie oświadcza, że na przyszłych 300 egzemplarzy Wiadomości Historycznych nie będzie w stanie zapłacić kwoty 1.500 zł. W dyskusji brali udział: Bujak, Tysskowska, ⁿLot, Lopuszański, Kętrzyński, Laskowski.

W sprawie oświadczenia Ministra Kętrzyńskiego co do 300 egzemplarzy Wiadomości Hist. Prezes Bujak stwierdza, że Zarząd Główny wysłał je na żądanie Towarzystwa Miłośników Historji. Nie może obecnie przyjmować zwrotu egzemplarzy, zgłoszonego dopiero w połowie grudnia i jest w prawie domagać się za nie należności. Co do obniżenia członkom warszawskim wkładki z 15 zł. na 10 zł. sprawę obecnie jest tem trudniejszą do załatwienia, gdyż Pol. Tow. Historyczne zaczyna rok pod znakiem wybitnego obniżenia subwencji Ministerstwa W. R. i C. P. i oświadcza, że jest przeciwny tworzeniu w łonie P.T.H. uprzywilejowanej kategorii członków. Minister Kętrzyński podtrzymuje w dalszym ciągu żądania T.M.H., powołując się na umowę z roku 1925 i oznaczając, że w razie odmowy T.M.H. poszuka sobie osobnych dróg rozwijania swojej działalności. W końcu godzi się na polubowne załatwienie spraw wyżej wymienionych przez Prezesów obydwóch Towarzystw. Prezes Bujak oświadcza, że gdyby

postulaty Towarzystwa Miłośników Historji były obecnie uchwalone, nie mógłby podjąć się dalej kierowania Polskim Towarzystwem Historycznym. Zbierali Jeszcze głos w tej sprawie Prof. Lorentz, Dziekan Modelski i Minister Kętrzyński, którzy opowiedzieli się za polubownem załatwieniem tej sprawy w okresie do 1. l. Zgromadzenia. Na tem przerwano obrady nad punktem 8-mym porządku dziennego.

Przewodnictwo obrad przejął z kolei Minister Kętrzyński, który oddaje głos Kustoszowi Tyszkowskiemu. Dr. Tyszkowski referuje sprawę wyodrębnienia Wiadomości Historyczno-Dydaktycznych. W dyskusji zabierali głos: Urbanowski, Lorentz, Inglot, Tyszkowski, Hartleb, Kętrzyński i Bujak. W rezultacie postanowiono w sprawie Wiadomości Historyczno - Dydaktycznych utrzymać na rok 1934 "status quo", z zaznaczeniem, że poszczególny zeszyt tego pisma nie może mieć więcej jak 3-4 arkuszy druku.

Jako ostatni punkt referuje Dyrektor Urbanowski sprawę ewentualnego obniżenia honorarjów autorskich. Informuje, jak wielkie honorarja są obecnie za stronę druku.

W dyskusji brali udział: Bujak, Tyszkowski, Adamus, Modelski, Łaskowski, Lorentz, Kętrzyński. Uchwalono na wniosek Prof. Bujaka w sprawie honorarjów autorskich utrzymać stan dotychczasowy. Redaktor Modelski poruszył nadto sprawę ewentualnej obniżki honorarjów redaktorskich. Umano tę sprawę za przedwczesną i uchwalono wniosek kustosa Tyszkowskiego: Zarząd Główny w pełnym swym składzie upoważnia lwowskich członków Zarządu do załatwienia tej sprawy.

Ponieważ Dyr. T. Solski nie przybył na posiedzenie, odpadł 7 punkt porządku dziennego, a po stwierdzeniu wyczerpania dyskusji w sprawie innych punktów, Przewodniczący zamknął posiedzenie.

S P R A W O Z D A N I E

Sekretarza Generalnego Wydziału Wykonawczego Komitetu Organizacyjnego
VII Międzynarodowego Kongresu Nauk Historycznych

W związku ze stanem przygotowań do Kongresu Wydział Wykonawczy przystąpił do publikacji szeregu druków. Tak więc w ciągu stycznia b.r. opublikowano w języku angielskim i francuskim III-i okólnik oraz przewidziany program Kongresu. Materiały te zostały w ciągu lutego rozszkane do wszystkich uczestników Kongresu. Ponadto rozszkane pewną liczbę egzemplarzy poszczególnym Komitetom Narodowym.

Już w grudniu r.u. rozpoczęto druk Księgi Referatów Polskich. Redakcja jej spoczywa w rękach prof. O. Haleckiego, druk prowadzi p. St. Brzeziński. Komitet Redakcyjny w trosce o poprawność języka Księgi przeprowadził przy pomocy p. Werthmanowej z M.S.Z. i p. Pióro z Instytutu Francuskiego w Warszawie korektę językową. Wydrukowano dotychczas 20 arkuszy, 6 dalszych jest już złożonych, pozatem Komitet Redakcyjny jest w posiadaniu materiałów na dalszych 8 arkuszy. Ten pierwszy Księgi, liczący przeszło 20 arkuszy zostanie wydany w czerwcu b.r. i rozszkany pocztą do tych wszystkich uczestników Kongresu, którzy wpłacili składek. Ten drugi ukaze się w sierpniu i będzie obejmował obok referatów wstęp, poświęcony historii geografii polskiej od czasów najdawniejszych aż do chwili obecnej.

Zgłoszone na Kongres raporty obec w liczbie 60 opublikuje in extenso Międzynarodowy Komitet Nauk Historycznych, ogłaszając je w 3 zeszytach swego organu "Bulletin of the International Committee of Historical Sciences". Zeszyty te /18-20/ nie będą rozdawane bezpłatnie uczestnikom Kongresu, lecz każdy z nich będzie musiał je zaprenumerować w Paryżu w księgarni "Presses Universitaires". W Polsce prenumeratę przyjmuje Gebethner i Wolff w Poznaniu".

Natemniast streszczenia referatów obcych są drukowane w Polsce, nakładem Komitetu Organizacyjnego, będą więc wszystkim uczestnikom Kongresu rozdane bezpłatnie. Księga streszczeń obejmie około 40 arkuszy druku. Rozpoczęto jej skład dn. 15 marca, obecnie wydrukowano 16 arkuszy. Wobec braku czasu korekt autorom nie wysyła się. Ze względu zarówno na koszty jak i drażliwość autorskie korekt językowych nie przeprowadzono, ograniczając się do drobnych poprawek zbyt jaskrawych błędów.

Pomaz wymienionemi wyżej drukami Komitet Organizacyjny przygotowuje dla rozdania uczestnikom Kongresu następujące publikacje:

- 1/ broszurę informacyjną w językach angielskim i francuskim o podróży, ulgach i kosztach pobytu w Polsce,
- 2/ przewodnik praktyczny po Warszawie i Krakowie. W tej dziedzinie Komitet nawiązał kontakt z p. Fleszarową z Towarzystwa Krajoznawczego i przeprowadził rokowania, celem uzyskania odpowiednio opracowanego przewodnika od Tow. Krajoznawczego,
- 3/ broszurę informacyjną o Polsce Współczesnej. Zostanie ona opracowana w porozumieniu z M.S.Z.,
- 4/ program definitywny Kongresu z podziałem na dni i godziny.
- 5/ listę uczestników Kongresu, obejmującą następujące rubryki i nawiasy i imię, tytuł, adres domowy, przynależność państwowa, instytucję jaką reprezentuje wreszcie adres warszawski.

Uczestnicy Kongresu, wzorem w Oslo, otrzymają żeton, wyobrażający herb m. Warszawy ze stosownym nadpisem.

Obrazdy będą się odbywać w Gmachu Głównym Politechniki Warszawskiej. Komitet Organizacyjny uzyskał do swojej dyspozycji 20 sal wykładowych, w tem dwie zaopatrzone w epidjaskopy, hall, 4 lokale biurowe, oraz 2 sale wystawowe. W czasie trwania kongresu będzie w tych lokalach urządzać sekretariat Kongresu, oddział Biura Podróży oraz oddział pocztowy.

Z okazji Kongresu projektowane są następujące wystawy:

- a/ geografii historycznej, organizowana przez Międzynarodową Komisję Geografii Historycznej, b/ prehistoryczna, organizowana przez Muzeum im. Ł. Jędrzejowskiego w Warszawie, c/ dawnych druków i rękopisów, organizowana przez

Bibliotekę Narodową w Warszawie, d/ współczesnej książki historycznej 1918-1938, organizowana zapewne przez Libraria Nova, e/ retrospektywna polskich podręczników historii, organizowana przez Komitet Organizacyjny sekcji Nauzenia Historji, f/ przemysła artystycznego, organizowana przez Komitet Pań. Z okazji Kongresu urzędują również specjalne wystawy Muzeum Narodowe, Instytut Propagandy Sztuki i Zachęta.

Uczestnicy Kongresu będą lokowani zarówno w hotelach, jak w Domu Poselskim i Domach Akademickich. Dzięki temu rozpiętość cen będzie bardzo duża, co umożliwi pobyt w Warszawie wszystkim interesującym się Kongresem. Ceny w Domach Akademickich za pokój pojedynczy będą wynosić dziennie 2.50 zł o 3 zł.

Obok ułatwień lokalowych uczestnicy Kongresu będą korzystał z zniżek komunikacyjnych, wynoszących 50 % na kolejach polskich, zaś od 25 % do 50 % na kolejach belgijskich, estońskich, francuskich, lotewskich, rumuńskich, węgierskich i włoskich. Legitymacja kongresowa będzie poza tem uprawiała do bezpłatnego wstępu do muzeów i kolekcji państwowych w Warszawie i Krakowie Ministerstwo W.R. i O.P. wydać okólnik zezwalający na udzielanie urlopów od 7 do 10 dni naukowielstwa i urzędnikom instytucyj podległych Ministerstwu, biorącym udział w Kongresie / za okazaniem legitymacji kongresowej/.

Dla zorganizowania przyjęcia Kongresu w Warszawie został zorganizowany Komitet Przyjęcia z p.m.in. St. Kętrzyńskim i p.m.in. K. Bertoniem na czele. Komitet ten ma obok przyjęć uroczystych, których plan opracowuje się obecnie, przygotować cykl wycieczek po Warszawie i jej okolicach. Podobny Komitet został powołany w Krakowie, gdzie jak wiadomo Kongres ma spędzić ostatnie dwa dni, m. zn. 28 i 29 sierpnia.

Po zakończeniu Kongresu odbędą się cztery wycieczki po kraju /do wyboru/, 1/ do Gdyni i nad polskie morze przez Poznań, 2/ do Wilna i Białowieży przez Warszawę, 3/ do Zakopanego i w Pieniny oraz 4/ do Lwowa, Truskawca i Boruszkawia. Wycieczki będą zorganizowane przez "Orbis" na warunkach bardzo przystępnych.

Komitet Organizacyjny w związku ze zbliżającym się Kongresem

rozpaczają akcję prasową. Obok krótkich komunikatów przesyłanych przez PAT'a, członkowie Komitetu opracowali szereg artykułów i udzielili szeregu wywiadów. Ostatnio ukazał się w "Kurjerze Warszawskim" bardzo pożyteczny ze względu na żywe ujęcie artykuł pprof. Konopczyńskiego p.t. "Olimpiada historyczna".

Na zakończenie pragnę nadmienić, że saldo dodatnie Wydziału Wykonawczego na dzień 1 maja wyniosło przeszło 2 4.000 zł. Całość budżetu na wynosi 84.000 zł., z czego Ministerstwo W.R. i O.P. obiecało pokryć 60.000 zł. Składki członkowskie wpływają normalnie. Wpłacono ich dotychczas 221. Oczywiście spadek dolara odbił się na ich wysokości ujemnie, narażając Komitet na dotkliwie straty.

Liczba referatów uległa również pewnej zmianie. Wbrew przewidywaniom w porównaniu z opublikowanym programem przewidzianym liczbą referatów, która odpadła, okazała się znacznie niską. Natomiast przybyło trochę referatów późniejszych, niemieckich, rumuńskich, szwedzkich i tureckich.

W Y D A T K I :

A. Wydawnictwa i druki:

1.	Księga Referatów Polskich p.t. "La Pologne au VII-e Congres..." wraz z Histografją polską XIX i XX wieku /2 tomy i broszura, razem 814 stron/:		
	a/ papier, druk, ilustracje i odbitki	18.436.90 zł.	
	b/ honorarjum sekr.redakcji Dr.Brzezińskiego	1.370.00 "	
	c/ " korektorki językowej p.Wortmanowej	2.604.00 "	
	d/ wydatki sekretariatu redakcji	<u>1.572.80 "</u>	23.983.70 zł.
2.	Księga streszczeń referatów obcych p.t. "Resumes des communications" /2 tomy, razem 902 strony/ druk i papier		15.057.61 "
3.	Okólniki zjazdowe /3 okólniki, z których pierwszy drukowany w jednym języku, drugi w pięciu, trzeci w dwóch językach/		2.972.90 "
4.	Programy obrad /prowizoryczny i definitywny/		2.620.00 "
5.	Program przyjęć, t.zw. program błękitny/		711.00 "
6.	Broszura informacyjna o podróży /w dwóch językach/		2.004.10 "
7.	Lista uczestników Kongresu		1.440.00 "
8.	Raport o nauczaniu historii w szkołach wyższych		140.00 "
9.	Druki kancelaryjne, formularze, legitymacje, zaświadczenia, zaproszenia ..		2.770.85 "
10.	Udział w wydaniu francuskiego Przewodnika po Warszawie		1.800.00 "
11.	Zasiłek na wydanie przewodnika po Muzeum im. Er.Majewskiego	<u>1.000.00 "</u>	54.500.16 zł.
		Do przeniesienia	54.500.16 zł.

Z przeniesienia

54.500.16 zł.

B. Organizacja Kongresu:

1. Personel Sekretarjatu:		
a/ Dr. Widderszał w okresie od 1.X.31 do 31.X.33	4.475.00 zł.	
b/ p. Pleśniewicz w okresie od 1.I. do 31.VIII.33	1.250.00 "	
c/ Pomocnicy angażowani dorywczo w razie potrzeby	600.00 "	
d/ Maszynistki, stenografistki i tłumaczki w czasie Kong.	795.00 "	
e/ Wynagrodzenie woźnych za dorywczą pracę	<u>103.30 "</u>	7.223.30 zł.
2. Wydatki biurowe		2.279.29 "
3. Różne drobne wydatki		49.50 "
4. Wydatki pocztowe /korespondencja i rozsyłka wydawnictw i publikacyj/		5.839.06 "
5. Opłaty manipulacyjne i prowizje w bankach i P.K.O.		107.38 "
6. Dopłata do pociągu specjalnego do Krakowa		210.35 "
7. Znaczek zjazdowy /honorarjum artysty i kosztą wykonania w mennicy/		1.130.00 "
8. Składka Pol.T-wa Hist.do Międz.Kom.Nauk Hist.za rok 1932		897.34 "
9. Zwroty kosztów przejazdu członków Komitetu Organizacyjnego		1.697.00 "
10. Zwrot kosztów podróży p.Vigander'a oraz honorarjum jego zastępcy w Oslo ..		1.425.00 "
11. Zwroty: wpłaconej wkładki, opłaty za wizę i nadebranej opłaty przez kolej		155.04 "
12. Opłaty za pościel dla Domu Akademiczek oraz pokrycie nieuregulowanych należności uczestników Kongresu w Kolonji Akademickiej		72.70 "
13. Zasiłek dla sekcji X na wydanie "Histoire sommaire des sciences..."		2.246.00 "
14. Zasiłek dla sekcji XIV na korespondencję i tłumaczenia		278.14 "
15. Zasiłek dla sekcji XV na korespondencję		<u>42.77 "</u>
	do przeniesienia	23.652.87 zł. 54.500.16 zł.

Z przeniesienia

23.652.87 zł.

54.500.16 zł.

16. Lokal obrad Kongresu:

a/ adaptacja gmachu Politechniki i służby	7.909.58 zł.		
b/ honorarjum intendenta Politechniki	500.00 "		
c/ " starszego pedla Politechniki	100.00 "		
d/ wynajem sali Teatru Polskiego na ostatnie plenum	1.000.00 "		
e/ honorarjum dekoratora teatralnego	50.00 "		
f/ wypożyczenie epidjaskopu	80.00 "		
g/ wykonanie plakatów i napisów informacyjnych	<u>776.00 "</u>	10.415.58 zł.	

17. Akcja prasowa:

a/ abonament wycinków	23.26 zł.		
b/ wydatki Biura Prasowego	<u>75.15 "</u>	<u>98.41 zł.</u>	34.166.86 zł.

C. Wystawy:

1. Wystawa geograficzna		4.153.74 zł.	
2. Wystawa polskiej książki historycznej 1918-1933		1.000.00 "	
3. Wystawa sztuki ludowej		<u>150.00 "</u>	5.303.74 zł.

D. Przyjęcia i wycieczki:

1. Komitet przyjęcia w Krakowie /narażenie nie nadesłał wyrachowania/		8.500.00 zł.	
2. Przyjęcie zapoznawcze w Resursie Kupieckiej		2.500.00 "	
3. Bankiet w Dolinie Szwajcarskiej		4.466.00 "	
4. Przyjęcia Komitetu Pań		651.00 "	
5. Przyjęcia specjalne /Federacja, Niemcy, Bolszewicy, Bal, Studenci/		1.221.10 "	
6. Przyjęcia historyków medycyny		<u>363.77 "</u>	

Do przeniesienia

17.701.87 zł.

93.970.76 zł.

Z przeniesienia 17.701.87 zł. 93.970.76 zł.

7. Wycieczki warszawskie i podwarszawskie:

a/ autokary	1.426.10 zł.		
b/ taksówki	407.60 "		
c/ przewodnicy	805.00 "		
d/ wycieczki do Wilanowa	149.20 "		
e/ drobne wydatki	32.10 "	2.820.00 "	20.521.87 "
R a z e m w y d a t k i			114.492.63 zł.
S A L D O na 16.X.1933			21.937.52 "
		R A Z E M	136.430.15 zł.

Na posiedzeniu likwidacyjnym Wydziału Wykonawczego Komitetu Organizacyjnego VII-go Międzynarodowego Kongresu Nauk Historycznych, jakie odbyło się w dniu 18 października 1933 roku postanowiono w następujący sposób rozrządzić pozostałym majątkiem Komitetu:

A. S a l d o w kwocie 21.937.52 zł. rozdysponowano, przyznając:

1. Wydziałowi Archiwów Państwowych na pokrycie honorarjum dyr. J.Siemieńskiego za "Przewodnik po archiwach polskich" zgodnie z pismem M.W.R.i O.P. z dn.16.X.33, Nr.Arch. 1282/33	900.00 zł.	
2. Redakcji Księgi referatów polskich na wydanie zapowiedzianego tomu III	8.200.00 "	
3. Redakcji czasopisma "Bulletin d'information des sciences historiques en Europe Orientale" ..	8.000.00 "	2000
4. Zarządowi Głównemu Pol. T-wa Hist. na ewentualne wydanie protokołów Kongresu	3.000.00 "	
5. " " " " na fundusz Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie	1.000.00 "	
6. Gen. Kukielowi na pokrycie jego wyjazdu jako delegata P.T.H. do Pragi na Zjazd Napoleoński	300.00 "	
7. Dyrekcji Poczty i Telegrafów za instalację biura pocztowego na Kongresie do wyrachowania	200.00 "	
8. Sekretarzowi Generalnemu na przeprowadzenie prac likwidacyjnych do wyrachowania	337.52 "	
R a z e m		21.937.52 zł.

B. D o c h o d y, które ujawnia się w okresie likwidacji, jak to procent w P.K.O. za rok 1933, sprzedaż sprzętu wystawowego i t.p. przyznano:

12000 : 2
 6.000
 - 2.000
 8.000

- 1. Redakcji czasopisma "Bulletin d'information des sciences historiques en Europe Orientale" (1.000.00 zł.)
- 2. Zarządowi Głównemu Pol. T-wa Hist. na fundusz Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie cała pozostałość.

- C. Ewentualny remanent Księgi referatów polskich przyznano Zarządowi Głównemu P. T. H. na fundusz "Kwartalnika Historycznego".
- D. Ewentualny remanent Komitetu Przyjęcia w Krakowie przyznano Zarządowi Głównemu P. T. H. na fundusz Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie.
- E. Pozostałe wydawnictwa /"La Pologne...", "Historiographie..." i "Resumee..." w sumie pełnych 190 kompletów: przekazano P. T. H. - 120 kompletów i zachowano do dyspozycji Sekretarza Generalnego - 70 kompletów.
- F. Akta Komitetu Organizacyjnego i jego agend postanowiono przekazać w charakterze depozytu wieczystego Archiwum Oświecenia Publicznego w Warszawie przy ul. Krak.-Przedmieście 26/28.

Tadeusz Manteuffel

Dr. Tadeusz Manteuffel

Warszawa, dnia 20 października 1933 r.

abt 300
Apr 1931

Bill 4200
30/31

left empty!

Tematy referatów na VI Zjazd Historyków Polskich w Wilnie.

(Uwaga: Lublin nie nadesłał dotąd tematów.)

Selekcje	Kraków	Lwów	Poznań	Warszawa	Wilno
polityczna	1. Udział Korony i Litwy w tworzeniu wspólnej polityki zagranicznej. 2. Udział Litwy w walkach o niepodległość Polski. 3. Geneza Litwy Kowieńskiej.	1. Zagadnienie powstania państwa litewskiego. 2. Walki polityczne w I poł. XV w. 3. Unia hadziacka 4. Kwestja Litwy w polskich walkach o niepodległość.	1. Geneza i przebieg dziejów unji w okresie Jagiellonów 2. Dziaćnia dośrodkowe i wśrodkowe Litwy w stos. do Korony. 3. Udział Litwy w powstaniach narodowych i w pracy organizacyjnej.	1. Zagadnienie powstania państwa lit., Zakon i Polska 2. Zagadnienie czarnomorskie w w. XV - XVII. 3. Problem stowiariski w polityce Polski XVIII i XIX w.	1. Zagadnienia separatyzmu litewskiego. a) Zagadn. sekar. Nihilizm unji lit. do końca XVIII w. b) Sprawa Janusza Radziwiłła. c) Coequatio iurium 1696. d) Echa antagon. lit. - kor. z XVIII w. 2. Rozbudzenie świadomości nar. w Polsce średniow. pod wpływem nacisku niemieckiego. 3. Lelwel w sprawie lit. w powst. listop.
prawna	1. Istota charakteru prawnego związku Polski z Litwą 2. Źródła statutów litewskich (3 referaty po jednym dla każdego statutu). 3. Feudalizm litewski i zachodnio-europejski	1. Kwestja feudalizmu litewskiego. 2. Statuty litewskie i ich stosunek do praw obcych. 3. Stanowisko prawno-polityczne W. Księstwa Lit.	1. Unia Polski z Litwą od aktu królewskiego do r. 1569 ze stanowiska historii prawa 2. Wypracowanie ustroju ziemskiego na Litwie i jego dalszy rozwój. 3. Sejmiki sejmiki na Litwie oraz udział W. Księstwa Lit. w sejmach wspólnych po r. 1569.	1. Budowa państwa i podstawa władzy monarchicznej w Polsce za Piastów 2. Budowa państwa i podst. wł. mon. w Polsce za Jagiell. 3. Budowa państwa w okresie 1575-1795.	1. Zagadnienie feudalizmu w W. Ks. Lit. 2. Charakterystyka procesu sądow. w W. Ks. Lit. 3. Stanowisko prawne kosciołów w W. Ks. Lit. 4. Początki elekcyjności w Polsce.
gospodarcza	1. Znaczenie reformy wrotocznej. 2. Powstanie i rozwój wielkiej własności. 3. Osadnictwo polskie na Litwie.	1. Historia cern w Polsce. 2. Historia fortuny magnackich w Polsce. 3. Historia ludności w Polsce. 4. Gdańsk i Ryga w XVII w.	1. Kolonizacja i imigracja (ze stanowiska demografii, hist. prawa i hist. gospod.) w Polsce i na Litwie. 2. Wielka własność w W. Księstwie Lit. i jej organizacja. 3. Miasta i handel w W. Księstwie Lit.	1. Metody i stan obecny badań cen w Polsce w w. XVI - XX. 2. Polskie porty bałtyckie i ich handel do końca XVIII w. 3. Zagadnienie pracy w Polsce od poł. XVIII w. do poł. w. XIX.	1. Gospodarczo znaczenie służebności ziemskich w W. Ks. Lit. do poł. XVI w. (stan, powody, zmiany) 2. Rozwój kolonizacji i osiedl. w W. Ks. Lit. w XV i XVII w. do pomiaru wódcznej Zyg. kraj. 3. Zagadnienie służby w W. Ks. Lit. a) geneza służby b) rozmiar terytorjalny i ludność służby.
kulturowa	1. Rola polskiej kultury umysłowej w dziejach Litwy. 2. Reformacja na Litwie. 3. Unia kościelna w W. Ks. Lit.	1. Polski wkład w kulturę umysł. narodów ościennych i kulturę światową. 2. Rola uniwersytetów w dziejach kultury umysłowej Polski dawniej i dzisiaj. 3. Postulaty dalszych badań nad obywatelnością polską czasów dawnych i nowszych.	1. Chrystianizacja Litwy i organiz. kościoła lit. do k. w. XV. 2. Wyznania i oświata w W. Ks. Lit. w wiekach XVI - XVII. 3. Kultura I poł. XIX w. w Wilnie i na obszarach W. Ks. Lit.	1. Wzajemne stosunki grup etnicznych i kulturowych na obszarze dawn. W. Ks. Lit. w dobie proto-histor. i wczesno-histor. 2. Współzawodnictwo i współdziałanie grup etnicz. i kulturowych w Polsce w w. XVI - XVIII. 3. Reakcja romantyczna przeciw racjonalizmowi w Europ. Zach.	1. Stanowisko Lelwela w historiografii Litwy. 2. Wpływ możliwości na rozwój kultury w W. Ks. Lit. 3. Litwa jako teren recepcji w dziedzinie kulturalnej w średniowieczu. 4. Pierwiastki rodzime i naturalne lub przyjęte w ziemie Litwy
metodyczne i dydaktyczne	nie nadesłano tematów	1. Zagadnienie programu nauczania historii w nowszej szkole. 2. Zagadnienia regionalne w nauczaniu historii. 3. Przygotowanie nauczyciela historii	1. Archiwa W. Ks. Lit. 2. Idee wychowawcze z czasów Komisji Eduk. i Uniwersytetu Wł. 3. Korelacja historii powszechniej z historją narodową.	1. Podstawy naukowo-metodologiczne w nauczaniu historii. 2. Nowy program nauczania historii i jego realizacja. 3. Zagadnienie regionalizmu w metodyce nauczania historii.	1. Wytyczne nowych programów hist. w szkole powsz. i cetero-letniem gimnaz. 2. Sprawa uwzględnienia w naucz. hist. na st. średn. i średn. wiadomości z dziejów kult. mniejszości nar. oraz wytyczne dla autorów podręczników dziejów Polski do użytku młodzieży szkół mniejszościowych z uwzgl. kryteriów regionalnych. 3. Reforma studjum historyczn. w na Uniwersytetach w związku z nowymi programami hist.

52-109

52

Sprawozdanie z działalności Oddziału Lwowskiego
P. T. H. za ~~lata~~ 1. IV 1938 do 31. II rok 1938/39

I. Zarząd: Przewodniczący Ks. Józef Urbaniski, 1-szy zastępca
Kazimierz Hartleb, 2-gi zastępca Feliks Polorecki, sekretar
Stanisław Horzowski, skarbnik Józef Włodarski,
członkowie: Charewiczowa, Prołowski, Gerlach, Kust
Koranyi, Lewicki, Modelski, Ziembicki. Ponadto
w skład Zarządu wchodziła Ewa Malecyniska, jako
przewodnicząca sekcji Dydaktycznej, i Łukasz
Kurdybacha, jako referent propagandy Oddziału.
Funkcją redaktora Ziemi Czerwieńskiej pełnił Ka-
zimierz Hartleb. Komisja Rewizyjna: RP.
Mańkowski, Pomarański; Witwicki.

Sekcja Dydaktyczna: przewod. E. Malecyniska,
zast. prof. Urbaniski, sekretar Tyrowicz;
skarbnik ~~Urbaniski~~: Włodarski; ~~Charewiczowa~~ członkowie:
Charewicz, Jarosiewiczówna, Kocowski, Kruczkiewiczowa
Porębska, Stachon.

Delegaci na Walny Zjazd: Prołowski, Horzowski
Kust, Koranyi, K. Lewicki, Malecyniska, Polorecki,
Pomarański, Włodarski, Ziembicki. Zastępcy: P.
Dygdała, Kurdybacha, Malecyniski, Węrowski.

II. Działalność: Wzorem lat ubiegłych działalność
oddziału obejmowała 3 działy, a to: 1)
akcja odczytowa, 2) ~~akcja propagandowa~~, 3)
wydawnictwo Ziemi Czerwieńskiej, 3) prace
sekcji Dydaktycznej: jej wydawnictwa.
1 Działalność odczytowa. W roku spra-
wodawczym Zarząd zorganizował 12 sebrań
naukowych, t. j. ilości o 2 sebrańa więcej
w stosunku do ubiegłego roku. Na tych

V Koranyi

Zebraaniach v'glosovano nasledujuce referaty:

1. 7/X. 38 Ks. Klminicki, W. Hejnowa i K. Maleckynicki: Sprawozdanie ze Zjazdu ^{richi} Hist. u. Ped.
2. 4. XI. 38. Stefan Inglot i Kazimierz Tyzskowski: Nowe nabytki Oddzialu Rękopisów Biblioteki Ossolińskich
3. 18. XI. 38. K. Hartleb i K. Tyzskowski: Sprawa przygotowania do Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w 1940 r.
4. 9. XII. 38. Aleksander Prosański: Co zawierało Archiwum Sobieskich u ich kwi w 1686 r.
5. 27. I. 39 Karolina Lanckorońska: Najnowsza syntesa włoska o renesansie
6. II. 39 Stefan Pomarański: Josefa Piłsudskiego projekt drzewa owojnie 1863 r.
7. 24. II. 39 Feliks Pohorecki: Przedmowa do dyplomów m. Lwowa
8. 18/IV. 39 K. Hartleb i K. Tyzskowski: Z ostatnich wydań i cztw historycznych
9. 15. IV. 39 Antoni Kuwś: O wznowienie badań nad historią Galicji (na magazynie Książki s. Kiełnie wiersz: Adam Sapieha 1823-1903)
10. 29. IV. 39 K. Hartleb: Projektowane wydawnictwo jubileuszowe: zjazdowe
11. K. K. Koranyi: Wzrost o 50 tomach kwartalnika Historycznego
12. 5/V. 39. Wjciech Hejnowa: Z nowych badań nad ustrojem sre-
dnio-wiecznej Polski
12. 19. V. 39 Jan Gerlach: Przechota wybraniczka.

Frekwencja na Zebraaniach naukowych wahała się od 15 do 35 osób, średnio wynosiła 23 osoby.

2. Wydawnictwo „Ziemia Czerwieńska”

3. Lekcja dydaktyczna

X

III. Ruch członkowi. Akcesie ostatniej Walnego Zebrania liczył oddział 202 członków wcz. i 3 honorowych. W ciągu roku sprawozdawczego przybyło 30 ⁽¹³⁺¹⁷⁾ członków wcz., ubyło 15. 11 członków wcz. (zmarło 5 - wystąpiło 10 - wyjeżdżających z powodu nieplacenia składek...) oraz 1 członek honorowy (zmarło). Ogólna liczba członków obecnie wynosi: 2 honorowych i 217 wcz.

Moje uwagi: ¹⁾ Wzrosty 12-15 zd., ²⁾ deklaracje pratak, ³⁾ Interesna jubileuszowa opis.
o: na opłaku i okazy jubileuszowej Golecie. ⁴⁾ wustami
do go: nazoy i profeni hist. event. do ranyh.
Hlori pratak. Od. L. P. T. H.

Dr. Chotkowski
Rola wojenne ziemki garboreckiej o XVII wieku
Dr. Tyrowicz

1)

2)

ZIEMIA CZERWIEŃSKA - organ lwowskiego Oddziału PTH. w roku sprawozdawczym ukazała się jedynie w pojedynczym zeszycie / Rocznik IV zesz. I. / na skutek ciężkich warunków materialnych oddziału i niemożności uzyskania subwencji na cel powyższy. Zeszyt powyższy ukazał się dzięki ofiarności autorów prac pomieszczonych w tym zeszycie. Wyjątkowo zrezygnowali z należnych im honorariów, za to zechcą przyjąć podziękowanie pp. Kolankowski, Kurdybacha, Skoczek, Nadolski, Skrzypek, Lewicki Kazim. Lewicki Karol. Zeszyt następny ukaze się w czasie najbliższym dzięki ofiarnej pomocy Zarządu głównego, który na cel powyższy ofiarował odpowiednią subwencję, jakoteż przekazał sumę 400 zł, otrzymanych z PKO. w Warszawie.

Jakkolwiek wzrasta zainteresowanie dla naszego pisma, czego dowodem zgłaszający się nowi prenumeratorzy, to fundusze tą drogą zdobyte żadną miarą nie mogą wystarczyć na pokrycie wydatków wadawnictwa.

S P R A W O Z D A N I E

z działalności Oddziału Lwowskiego Pol.Tow.Historycznego
za rok 1938 - 1939.

I. Z A R Z A D: Przewodniczący ks.Józef Umiński, i-szy zastępca Kazimierz Hartleb, 2-gi zastępca Feliks Pohorecki, sekretarz Stanisław Horszowski, skarbnik Bronisław Włodarski ; członkowie : Charewiczowa, Czołowski, Gerlach, Knot, Koranyi, Lewicki, Modelski, Ziembicki. Ponadto w skład Zarządu wchodziła Ewa Maleczyńska, jako przewodnicząca Sekcji Dydaktycznej, Stanisław Lempicki, jako referent propagandy Zarządu Głównego i jego zastępca Łukasz Kurdybacha. Funkcję redaktora Ziemi Czerwieńskiej pełnił Kazimierz Hartleb. Komisję Rewizyjną stanowili :Mańkowski, Pomarański, Witwicki.

S E K C J A D Y D A K T Y C Z N A. Przewodnicząca E.Maleczyńska, zastępca T.Urbański, sekretarz M.Tyrowicz, skarbnik B.Włodarski, członkowie: Chrzęszcz, Jarosiewiczówna, Kocowski, Kruczkiewiczówna, Porębska Stachoń.

II. D Z I A Ł A L N O S C.Działalność Oddziału obejmowała 4 ~~dziedziny~~ dziedziny: 1/akcję odczytową, ~~wyż~~ 2/wydawnictwo Ziemi Czerwieńskiej, 3/bibliografię historyczną, ~~prx~~ 4/ prace Sekcji dydaktycznej i jej wydawnictwa.

1.Odczyty. W roku sprawozdawczych zorganizowano 12 zebrań naukowych, na których wygłoszono następujące referaty: 7 X 1938 - Ks. J. U m i ń s k i, W. H e j n o s z, K. M a l e c c z y ń s k i : Sprawozdanie ze Zjazdu Historycznego w Zurichu; 4 XI 1938 - S. I n g l o t, K. T y s z k o w s k i : Nowe nabytki Oddziału Rękopisów Zakładu Narodowego im Ossokińskich; 18 XI 1938 K. H a r t l e b, K. T y s z k o w s k i : Sprawa przygotowań do Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w 1940 roku; 9 XII 1938 A. C z o ł o w s k i : Co

zawierało Archiwum Sobieskich w Żółkwi w 1686 r.; 27 I 1939 K.
L a n c k o r o Ń s k a : Najnowsza synteza włoska o renesansie;
10 II 1939 S. P o m a r a Ń s k i : Józefa Piłsudskiego projekt
dzieła o wojnie 1863 roku; 24 II 1939 F. P o h o r e c k i : Sre-
dniowieczne dyplomy miasta Lwowa; 18 III 1939 K. H a r t l e b,
K. T y s z k o w s k i : Z ostatnich wydawnictw historycznych;
15 IV 1939 A. K n o t : O wzmożenie badań nad historią Galicji
/Na marginesie książki S.Kieniewicza - Adam Sapieha 1823 - 1903/;
29 IV 1939 K. H a r t l e b : Projektowane wydawnictwa zjazdowe i
jubileuszowe, K. K o r a n y i : Uwagi o 50-ciu tomach Kwartalnika
Historycznego; 5 V 1939 W. H e j n o s z : Z nowszych badań nad
ustrojem średniowiecznej Polski; 19 V 1939 J. G e r l a c h : Pie-
chota wybraniecka.

Frekwencja na zebraniach naukowych wahała się od 15 do 35 osób
średnio wynosiła 23 osoby.

2. Wydawnictwo " Ziemia Czerwieńska ". W roku sprawozdawczym
okazał się jeden tylko zeszyt /Rok IV. zesz.1 / na skutek ciężkich
warunków materialnych Oddziału i niemożności uzyskania subwencji
na ten cel. Zeszyt powyższy ukazał się dzięki ofiarności autorów
prac ~~xx~~ w nim pomieszczonych, którzy zrezygnowali z należnych im
honorariów. Zeszyt następny ukaze się w najbliższym czasie dzięki
pomocy Zarządu Głównego, który na ten cel ofiarował odpowiednią
subwencję. Jakkolwiek wzrasta zainteresowanie dla "Ziemi Czerwień-
skiej", czego dowodem zgłaszający się nowi prenumeratorzy, to fun-
dusze tą drogą zdobyte żadną miarą nie mogą wystarczyć na pokrycie
wydatków wydawnictwa.

3. Bibliografia. Doc. dr Koranyi przygotowuje indeks do 50 to-
mów Kwartalnika Historycznego. Praca jest już na ukończeniu, tak
że w jesieni będzie można przystąpić do druku. Indeks uwzględni

zarówno artykuły jak recenzje i zapiski.

4. Sekcja dydaktyczna. Główną troską sekcji w bieżącym roku sprawozdawczym było kontynuowanie biblioteki historycznej dla młodzieży. Wydano tom V. /Fr. Bujak, Czynniki gospodarcze w upadku dawnego Państwa Polskiego/ w przygotowaniu T. Ladembergera oraz tom VI. /Wielki malarz przeszłości narodu, wybrane ustępy z dzieła Tarnowskiego: Matejko/ w opracowaniu J. Niewolakówny. Są gotowe do druku dwa dalsze rękopisy /Szujskiego, Charakterystyka Kazimierza Wielkiego, oraz wyjątki z Korzona: Kościuszko/. Poszczególne tomiki w miarę ukazywania się zyskują aprobatę Ministerstwa i rozchodzą się szybko tak, że nr. 1-3 mimo wznowienia nakładu są całkowicie wyczerpane. Niezależnie od działalności wydawniczej urządziła Sekcja wspólnie z Lwowskim Ogniskiem metodycznym dwie konferencje rejonowe nauczycieli historii a to dnia 28 X 1938 oraz dnia 25 IV 1939. Konferencję pierwszą wypełniły ogólne problemy nauczania w liceum /referaty A. Baumgartena i Z. Zbóruckiego drukowane w Wiadomościach Hist.-Dydakt. VII, z. 1; konferencja druga poświęcona była sprawom nauczania historii w liceach mniejszościowych, oraz zagadnieniom licealnego egzaminu dojrzałości. Trzecią dziedziną działalności Sekcji była współpraca z Komisją Dydaktyczną PTH.

III. R U C H C Z Ł O N K Ó W. W czasie ostatniego Walnego Zebrania liczył Oddział 202 członków zwyczajnych i 3 honorowych. W ciągu roku sprawozdawczego przybyło 31 członków zwyczaj., ubyło 11 członków zwyczaj i 1 honorowy. Ogólna liczba członków wynosi obecnie: 2 honorowych członków i 222 zwyczajnych członków, razem 224.

We Lwowie, dnia 19 maja 1939 roku.

/Doc. dr Stanisław Hłusowski/
Sekretarz Oddz.,

Zarząd Sekcji: przewodn. E. Maleczynska; zastępca T. Urbanski, ; skarbnik Br. Włodarski; członkowie zarządu I. Chrzęszcz, B. Kocowski, M. Jarosławiczówna, I. Porębska, A. Knot, M. Tyrowicz.

Sekcja Dydaktyczna Oddziału Lwowskiego PTH.

Główną troską Sekcji w bieżącym roku sprawozdawnym było kontynuowanie biblioteki historycznej dla młodzieży. Wydano tom V /Fr Bujak, Czynniki gospodarcze w upadku dawnego państwa polskiego/ w przygotowaniu T. Ladenbergera, oraz tom VI /Wielki malarz przeszłości narodu, wybrane ustępy z dzieła Tarnowskiego: Matejko/ przygot. J. Niewolakówna. Gotowe do druku są swa dalsze rękopisy /Szujskiego, Charakterystyka Kazimierza Wielkiego, oraz wyjątki z Kozzona, Kosciuszko/. Poszczególne tomiki w miarę ukazywania się zyskują aprobatę Ministerstwa i rozchodzą się szybko tak, że nr. 1-3 mimo wznowienia nakładów są całkowicie wyczerpane. Niezależnie od działalności wydawniczej, urządziła Sekcja wspólnie z Lwowskim Ogniskiem metodycznym dwie konferencje rejonowe nauczycieli historii, a to w dn 28/X 1938, oraz w dn. 25/IV 1939. Konferencje pierwszą wypełniły ogólne problemy nauczania w liceum /conf. referaty A. Baumgartena i Z. Zboruckiego drukowane w Wiadomościach historyczno-dydaktycznych VII. z. 1/; konferencje drugą sprawy nauczania historii liceach mniejszosciovych, oraz zagadnienia licealnego egzaminu dojrzałości.

Trzecią stałą dziedziną działalności Sekcji była współpraca z Komisją Dydaktyczną PTH.

Spis treści
Czasopisma Towarzystwa Historycznego
wydane w roku 1919

I. Członkowie honorowi

- 1. Antoni Władysław Prof., dr - Ciągłowa 15
- 2. Dujak Tomasz Prof., dr - Bracka 11 a.

II. Członkowie zwykli

A. Członkowie w Łwowie

- 1. Antoni Władysław Prof., dr - Ciągłowa 15
- 2. Dujak Tomasz Prof., dr - Bracka 11 a.
- 3. Bazyli...
- 4. Bernacki...
- 5. Biblioteka Pawłowski...
- 6. Biblioteka D.C.K. VI
- 7. Biblioteka Zakt. Ner. im. Ossolińskich
- 8. Błociszewski Franciszek
- 9. Błażewski...
- 10. Błażewski Józef, dr. dyr
- 11. Błażewski Wiktor, prof.
- 12. Błażewski Jan, dr. dyr
- 13. Błażewski...
- 14. Błażewski...
- 15. Błażewski...
- 16. Błażewski...
- 17. Błażewski...
- 18. Błażewski...
- 19. Błażewski...
- 20. Błażewski...
- 21. Błażewski...
- 22. Błażewski...
- 23. Błażewski...
- 24. Błażewski...
- 25. Błażewski...
- 26. Błażewski...
- 27. Błażewski...
- 28. Błażewski...
- 29. Błażewski...
- 30. Błażewski...
- 31. Błażewski...
- 32. Błażewski...
- 33. Błażewski...
- 34. Błażewski...
- 35. Błażewski...
- 36. Błażewski...
- 37. Błażewski...
- 38. Błażewski...
- 39. Błażewski...
- 40. Błażewski...
- 41. Błażewski...
- 42. Błażewski...
- 43. Błażewski...
- 44. Błażewski...
- 45. Błażewski...
- 46. Błażewski...
- 47. Błażewski...
- 48. Błażewski...
- 49. Błażewski...
- 50. Błażewski...
- 51. Błażewski...
- 52. Błażewski...
- 53. Błażewski...
- 54. Błażewski...
- 55. Błażewski...
- 56. Błażewski...
- 57. Błażewski...
- 58. Błażewski...
- 59. Błażewski...
- 60. Błażewski...
- 61. Błażewski...
- 62. Błażewski...
- 63. Błażewski...
- 64. Błażewski...
- 65. Błażewski...
- 66. Błażewski...
- 67. Błażewski...
- 68. Błażewski...
- 69. Błażewski...
- 70. Błażewski...
- 71. Błażewski...
- 72. Błażewski...
- 73. Błażewski...
- 74. Błażewski...
- 75. Błażewski...
- 76. Błażewski...
- 77. Błażewski...
- 78. Błażewski...
- 79. Błażewski...
- 80. Błażewski...
- 81. Błażewski...
- 82. Błażewski...
- 83. Błażewski...
- 84. Błażewski...
- 85. Błażewski...
- 86. Błażewski...
- 87. Błażewski...
- 88. Błażewski...
- 89. Błażewski...
- 90. Błażewski...
- 91. Błażewski...
- 92. Błażewski...
- 93. Błażewski...
- 94. Błażewski...
- 95. Błażewski...
- 96. Błażewski...
- 97. Błażewski...
- 98. Błażewski...
- 99. Błażewski...
- 100. Błażewski...

- 101. Błażewski...
- 102. Błażewski...
- 103. Błażewski...
- 104. Błażewski...
- 105. Błażewski...
- 106. Błażewski...
- 107. Błażewski...
- 108. Błażewski...
- 109. Błażewski...
- 110. Błażewski...
- 111. Błażewski...
- 112. Błażewski...
- 113. Błażewski...
- 114. Błażewski...
- 115. Błażewski...
- 116. Błażewski...
- 117. Błażewski...
- 118. Błażewski...
- 119. Błażewski...
- 120. Błażewski...
- 121. Błażewski...
- 122. Błażewski...
- 123. Błażewski...
- 124. Błażewski...
- 125. Błażewski...
- 126. Błażewski...
- 127. Błażewski...
- 128. Błażewski...
- 129. Błażewski...
- 130. Błażewski...
- 131. Błażewski...
- 132. Błażewski...
- 133. Błażewski...
- 134. Błażewski...
- 135. Błażewski...
- 136. Błażewski...
- 137. Błażewski...
- 138. Błażewski...
- 139. Błażewski...
- 140. Błażewski...
- 141. Błażewski...
- 142. Błażewski...
- 143. Błażewski...
- 144. Błażewski...
- 145. Błażewski...
- 146. Błażewski...
- 147. Błażewski...
- 148. Błażewski...
- 149. Błażewski...
- 150. Błażewski...
- 151. Błażewski...
- 152. Błażewski...
- 153. Błażewski...
- 154. Błażewski...
- 155. Błażewski...
- 156. Błażewski...
- 157. Błażewski...
- 158. Błażewski...
- 159. Błażewski...
- 160. Błażewski...
- 161. Błażewski...
- 162. Błażewski...
- 163. Błażewski...
- 164. Błażewski...
- 165. Błażewski...
- 166. Błażewski...
- 167. Błażewski...
- 168. Błażewski...
- 169. Błażewski...
- 170. Błażewski...
- 171. Błażewski...
- 172. Błażewski...
- 173. Błażewski...
- 174. Błażewski...
- 175. Błażewski...
- 176. Błażewski...
- 177. Błażewski...
- 178. Błażewski...
- 179. Błażewski...
- 180. Błażewski...
- 181. Błażewski...
- 182. Błażewski...
- 183. Błażewski...
- 184. Błażewski...
- 185. Błażewski...
- 186. Błażewski...
- 187. Błażewski...
- 188. Błażewski...
- 189. Błażewski...
- 190. Błażewski...
- 191. Błażewski...
- 192. Błażewski...
- 193. Błażewski...
- 194. Błażewski...
- 195. Błażewski...
- 196. Błażewski...
- 197. Błażewski...
- 198. Błażewski...
- 199. Błażewski...
- 200. Błażewski...

Spis

członków Oddziału Lwowskiego
P. T. H.

do użytku sekretarza

S P I S
członków Oddziału Lwowskiego Towarzystwa Historycznego
według stanu w dniu 1 kwietnia 1939.

I. Członkowie honorowi :

- 1. Abraham Władysław Prof. dr - Długosza 16
- 2. Bujak Franciszek Prof. dr - Grunwaldzka 11 a.

II. Członkowie zwyczajni :

A. ZAMIESZKALI WE LWOWIE

1. Abłamowicz Tadeusz	Kopernika 30, 11 p.
2. Aleksandrowicz Aniela	Erzuchowice
3. Badecki Karol, Doc. dr dyr	Rynek - Ratusz
4. Badeni Henryka Ks. Prałat	Pl. Kapitulny 5
5. Badeni Stanisław Hr.	Trzeciego Maja 6
6. Balicki Stefan, Insp.	Karmelicka 2
7. Bandura Władysław,	Sobieszczyzna 4
8. Barszczewska Zofia,	Łyczakowska 47
9. Barwiński Eugeniusz, dr dyr	Podwale 13
10. Bazylów Ludwik, Mgr	Ossolińskich 11
11. Bernacki Ludwik, dr dyr	Ossolińskich 2
12. Biblioteka Baworowskich	Baworowskich 2
13. Biblioteka D.O.K. VI	Wałowa 16
14. Biblioteka Zakł. Nar. im Ossolińskich	Ossolińskich 2
15. Biesiadecki Franciszek	Potockiego 50
16. Birn Wacław,	Nabielaka 29
17. Blaha Alfred, dr dyr	Brajerowska 17
18. Borkowski Mieczysław,	Król. Leszczyńskiego 8a
19. Borkowski Oktaw	Długosza 14
20. Brzeski Józef, dr dyr	Zyblikiewicza 43
21. Chabło Wiktor, prof.	Batorego 5, gim. III.
22. Charewiczowa Lucja, dr doc.	Czarnieckiego 18
23. Chodorowski Kazimierz, dyr.	Piłsudskiego 25
24. Chromicki Ernest, Mgr	Uniw. Red. Kwart. Hist.
25. Chrzęszcz Edmund, Dr dyr.	Domagaliczów 4, I.P.
26. Chybiński Adolf, dr. Prof.	Uniwersytet
27. Czekał Franciszek Ks	Dwernickiego 48
28. Czołowski Aleksander, dr dyr.	Wronowskich 7
29. Dąbkowski Przemysław, Dr Prof.	Uniwersytet
30. Długosz Teofil, ks prof.	Murarska 64
31. Dygdała Adam, mgr	Uniwersytet
32. Dymitrowski Władysław	Łyczakowska 70
33. Eckstein Antoni,	6. Boczna gen. Knieziewicza
34. Frankl Stanisław Ks. dr doc.	Uniwersytet
35. Gerlach Jan, Insp. szk.	Bourlarda 2
36. Gebarowicz Mieczysław, dr Prof.	Ossolińskich 2
37. Gimnazjum Państwowe II	Podwale 2
38. " " III	Batorego 5
39. " " VI	Łyczakowska 37
40. " " VII	Sokoła 2
41. " " X	Ochonek
42. " " XI	Szymonowiczów 13
43. " Państw. Ruskie, filia	Piękarska 19
44. " Państw. Żeńskie	Potockiego 35
45. " SS, Nazaretanek	Unji Lubelskiej 9
46. " Ridnyj Szkoły	Modrzejewskiej 9
47. Goliger Marek, prof.	Jachowicza 6
48. Hahn Wiktor, dr Prof.	Dwernickiego 9
49. Haisig Marian, dr	Uniwersytet
50. Hartleb Kazimierz, dr Prof.	Mochnackiego 8, III p.

- 62
51. Hausner Adam, Ks	Jakuba Strzemię 9
52. Hejnosz Wojciech, dr doc.	Nabielaka 67
53. Hescheles Maurycy	Podwale 3
54. Horowitz Herman	Ziemiałkowskiego 11
55. Hoszowski Stanisław, dr doc.	Fleszara 3
56. Inglot Stefan, dr doc.	Dębińskiego 14
57. Instytut teologiczny U.J.K.	Uniwersytet
58. Irzyk Franciszek	Kopernika 30
59. Jarosiewiczówna Maria, prof.	Czwartaków 12
60. Jędrzejowska Anna, dr	Mochneckiego Bibl. Uniw.
61. Józecski Piotr, dyr	Teatyńska 37
62. Jukniewicz Franciszek, mgr	Uniwersytet
63. Kącki Franciszek, mgr dr	Uniwersytet
64. Knot Antoni, dr	Paulinów 14 a
65. Kocowski Bronisław, dr	Zbarazka 7
66. Końca Józef	Sobińskiego 3 a
67. Kontny Piotr, dr	Piłsudskiego 25
68. Koranyi Karol, dr doc.	Uniwersytet
69. Korpus Kadetów Nr. 1.	Kadecka
70. Kotula Rudolf, dr dyr.	Baworowskich 2
71. Kotwicz Władysław, dr Prof.	Uniwersytet
72. Kowalski Karol, prokur.	Mickiewicza 7
73. Kozłowski Leon, dr Prof.	Uniwersytet
74. Kropp Jan, mgr	Uniwersytet
75. Krukiewiczówna Maria,	Supińskiego 5
76. Książnica-Atlas	Czarnieckiego 12
77. Kucharski Eugeniusz, dr Prof.	Fleszara 4
78. Kupczyński Stanisław, dr	Zachariewicza 3
79. Kupczyński Tadeusz, Kutator O.S.L.	Karmelicka 2
80. Kurdybacha Łukasz, dr doc.	Uniwersytet
81. Lanckorońska Karolina dr doc.	Krasickich 2
82. Langnas Saul	Piłsudskiego 17
83. Laskownicki Bronisław	Sw. Zofii 4
84. Lewoński Karol, mgr	Uniwersytet
85. Lewicki Kazimierz, mgr dr	Uniwersytet
86. Loewenstein Stanisław	Trzeciego Maja 11
87. Lutman Tadeusz, dr	Aleksandrowicza 20
88. Lepucki Henryk, dr	sw. Teresy 2c m. 25
89. Lempicki Stanisław, dr Prof.	Uniwersytet
90. Malec Józef, kwestor UJK	Uniwersytet
91. Maleczyńska Ewa, dr	Michalskiego 9
92. Maleczyński Karol, dr	Michalskiego 9
93. Mańkowski Tadeusz, dr	Łozińskiego 4
94. Modelski Teofil, dr Prof.	Uniwersytet
95. Nadolski Bronisław, dr	Snopkowska 15
96. Nanke Czesław, dr Prof.	Zielona 77
97. Osuchowski Wacław, dr Prof.	Uniwersytet
98. Paradowski Józef dr	Snopkowska 27
99. Pawlikowski Zdzisław	Kochanowskiego
100. Pelc Julian, dr	Ossolińskich 11
101. Petryński Ludwik	Żulińskiego 5
102. Penkala Stanisław Ks	Bilińskich 9
103. Pleśniał Julian, mgr	Sobińskiego 7
104. Podlacha Władysław, dr Prof.	Uniwersytet
105. Pohorecki Feliks, dr	Podwale 13
106. Polaczkówna Helena, dr doc.	Listopada 20
107. Pomarański Stefan, dr	Leśna 7 b.
108. Porębska Irena	Pofockiego 7
109. Puczyński Bohdan, mgr	Tarnowskiego 8
110. Rechowicz Marian ks.	Uniwersytet
111. Rolny Wilhelm, dr dyr	Listopada 26
112. Roth Abraham, dyr	Sykstuska 37
113. Schirmer Edward, dyr	Dwernickiego 11
114. Seminarium Państw. Ochroniarskie	
115. Sienkiewicz Bogusław, mgr	Piaskowa 8

- 116. Skwarczyński Paweł, dr
- 117. Socha Zbigniew, dr
- 118. Solski Tadeusz, dr
- 119. Stesłowicz Władysław
- 120. Suesser Henryk
- 121. Stachoń Bolesław, dr
- 122. Szewczuk Jan, mgr Lewandówka - Smigowa 38
- 123. Szydelski Szczepan ks. dr Prof. Pl. Kapitulny 5
- 124. Tarnawski Aleksander, dr Uniwersytet
- 125. Telmanyówna Irena Ossolińskich 11
- 126. Turska Jadwiga, dr Michalskiego 4
- 127. Tyrowicz Marian, dr Piekarska 95
- 128. Tyszkowski Kazimierz, dr Prof. Stryjska 18
- 129. Uhma Stefan, dr dyr. Halicka 21
- 130. Umiński Józef Ks. dr Prof. Boczna Stryjskiej
- 131. Urbański Tadeusz, prof. L. Sapięhy 2
- 132. Ursel Adam, Iwazkiewicza 22
- 123. Wasylewicz Wiktoria, mgr Snopkowska 39
- 124. Wawrzukowicz Eugeniusz, dr Kadecka 1, Korp. Kad.
- 125. Wąsowicz Michał, dr Podwale 13
- 126. Werchracki Ryszard, dr Czarnieckiego 3
- 127. Wereszczyński Antoni, dr Prof. Chmielowskiego 11
- 128. Wiszówna Jadwiga Długosza
- 129. Witwicki Tadeusz Kalecza 18
- 130. Włodarski Bronisław, dr doc. dyr. Dąbrowskiego 12
- 131. Zaikyn Wacław, dr sw. Piotra 25
- 132. Ziembicki Witold, dr prof. Bielowskiego 6
- 133. Zrzeszenie Prac. Banku Rolnego Piłsudskiego 25
- 134. Żurawski Kazimierz, prof. Bilińskich boczna 15b
- 135. Zakład Historii Polski UJK Uniwersytet
- 136. " " Sredniow. UJK "
- 137. " " Nowożytn. UJK "
- 138. " " Gospodar. UJK "
- 139. " " Prawa UJK "
- 140. Zwiercan Stanisław ks. Franciszkańska 1
- 141. Klerycy OO Bernardynów Pl. Bernardyński
- 142. Zakład Historii Kultury M. J. K. Uniwersytet
- 143. Lewicki Tadeusz, dr "
- 144. Kiekiński Zbigniew, mgr "
- 145. Modelska Ludmiła, mgr. Ossolińskich 3.
- 146. Schletz Alfons, ks. Dwernickiego 48
- 147. Gorkiewicz Marian, mgr. Kadecka 127/15
- 148. Rozdolski Roman, dr. Lupinińskiego 19/15p.
- 149. Zakład Prawa Kościelnego UJK Uniwersytet
- 150. O. Konstanty M. Lukiewicz, Preor Klasztor OO. Dominikanów
- 151. O. Doc dr Stanary Fic Klasztor OO. Dominikanów
- 152. Osuchowski Adam, mgr.

B? ZAMIESZKALI poza LWOWEM.

BELZ	1. Dymitrowski Jakub, ks.
BORSZCZÓW	2. Gimnazjum prywatne
BORYSLAW	3. Dudek Jan
	4. Ederowa Jadwiga
BRODY	5. Gimnazjum prywatne
BRZOZÓW	6. Gimnazjum państwowe
BUCZACZ	7. " "
CHODORÓW	8. " prywatne
CZORTKÓW	9. " państwowe
DORA	10. Bednarski Bolesław
DROHOBYCZ	11. Gimnazjum prywatne im Sternbacha
	12. " " im Franki
	13. Szkoła 7-klasowa powszechna
GRÓDEK JAG.	14. Gimnazjum państwowe
GRZYMAŁÓW	15. Iwanciów Adolf, ks.
HORODENKA	16. Gimnazjum prywatne
JAROSLAW	17. Pudło Kazimierz, ks.
KATOWICE	18. Bergerówna Janina
KALUSZ	19. Gimnazjum prywatne męskie
KOŁOMYJA	20. Gimnazjum państwowe
KRAKÓW	21. Oppenauerówna Krystyna
ŁAŃCUT	22. Gimnazjum prywatne
NISKO	23. " państwowe
	24. Różycki Mieczysław
PRZEMYŚL	25. Gimnazjum prywatne ruskie
RADZIECHÓW	26. " prywatne im Badeniego
RZESZÓW	27. " " "
SANOK	28. " " "
SOKAL	29. " państwowe
STANISLAWÓW	30. Bark, ks.
	31. Gimnazjum państwowe II.
	32. " " III.
	33. " prywatne im. Orzeszkowej
	34. Jacniacka-Kopytowa Joanna, dr
	35. Zieliński Józef, dr
	36. Żebrowska Zofia,
	37. Osuchowski Adam, mgr
STRYJ	38. Gimnazjum państwowe I.
	39. " " II.
	40. Pedagogiczna Biblioteka Nauczycielska
SNIATYN	41. Gimnazjum państwowe
TARNOPOL	42. " " III, żeńskie
	43. Ladenberger Tadeusz, dr
ZALESZCZYKI	44. Gimnazjum państwowe
ŻÓŁKIEW	45. Karowec Makary, ks.
Warszawa	46. Parzyra Stanisław, dr.
Kamionka Strum	47. Streliecka Anna, dr.

1. Dymitrowski Jakub, ks.	BELZ
2. Gimnazjum prywatne	BORSZCZÓW
3. Dobre Jan	BOSZYNA
4. Sędziowa Jadwiga	BRODY
5. Gimnazjum prywatne	BRZÓZÓW
6. Gimnazjum państwowe	BUCZACZ
7. " " " " " "	CHOCIMÓW
8. " " " " " "	COZYMÓW
9. " " " " " "	DORA
10. Seminarium Boleśław	BROHOBYCZ
11. Gimnazjum prywatne im Sternbacha	
12. " " " " " " im Frankl	
13. Szkoła 7-klasowa powszechna	
14. Gimnazjum państwowe	GRÓDKÓW
15. Iwanow Adolf, ks.	GRZYBÓW
16. Gimnazjum prywatne	HORODKINA
17. Publicz. Kasimierz, ks.	JAROSŁAW
18. Sędziowa Jadwiga	KATOWICE
19. Gimnazjum prywatne męskie	KALUSZ
20. Gimnazjum państwowe	KOLCZYNA
21. Opatowski Ksawery	KRAKÓW
22. Gimnazjum prywatne	LANCUT
23. " " " " " "	LIŚCIE
24. Publicz. Mieczysław	PRZEMYSŁ
25. Gimnazjum prywatne męskie	RADZICZÓW
26. " " " " " " im Badeniego	RZESZÓW
27. " " " " " "	SANOK
28. " " " " " "	SOKAL
29. " " " " " " państwowe	STANISŁAWÓW
30. Bark	
31. Gimnazjum państwowe II	
32. " " " " " " III	
33. " " " " " " państwowe im. Orzeszkowej	
34. Jachlebska-Kopytowa Joanna, dr	
35. Szliskiński Józef, dr	
36. Szubrowska Zofia	
37. Gencowski Adam, mgr	
38. Gimnazjum państwowe I	STRYL
39. " " " " " " II	
40. Pedagogiczna Biblioteka Naukowa	
41. Gimnazjum państwowe	ŚWIATYŃ
42. " " " " " " III, żeńskie	TARNOPOL
43. Ledebur Józef, dr	
44. Gimnazjum państwowe	ŻALISZCZYNY
45. Narowski Mieczysław, ks.	ZÓLIKÓW
46. Narowski Mieczysław, ks.	Warszawa
47. Narowski Mieczysław, ks.	Kamieniec

C. Członkowie pozalwowscy przeniesieni z listy Zarz.Gł. PTH.

BRODY	1.Gimnazium Państwowe
CHYRÓW	2.Konwent OO. Jezuitów
CZORTKÓW	3.Gimnazium Prywatne ż.T.S.L.iSr.
DOBROMIL	4.Zagajewski Zdzisław
DOLINA	5.Gimnazium Prywatne
DROHOBYCZ	6.Gimnazium Prywatne im.Sienkiewicza
DROHOWYŻE	7.Korzeniowski Kazimierz
JAROSŁAW	8.Gimnazium Państwowe I.
	9. " " II.
	10. " Prywatne żeńskie
	11.Gottfried Kazimierz
JAWORÓW	12.Gimnazium Państwowe
JAZŁOWIEC	13.Gimnazium żeńskie
KOŁOMYJA	14.Gimnazium państwowe ruskie
KROSNO	15.Gimnazium Państwowe
LUBACZÓW	16.Gimnazium Prywatne
LANCUT	17.Gimnazium Państwowe
PRZEMYSŁ	18.Rowiński Janusz
PRZEWORSK	19.Gimnazium Miejskie
ROHATYN	20.Koło Historyków Gimn. Pryw. Ukr.
SAMBOR	21.Gimnazium Prywatne Żeńskie
	22. " Państwowe I.
	23. " " II.
	24.Glottowa Bronisława
SANOK	25.Rejmis Adam
TURKA	26.Gimnazium Prywatne T.S.L.
ZŁOCZÓW	27.Kuntze Maria

62

P R O T O K Ó Ł

posiedzenia Zarządu Głównego P.T.H., które odbyło się dnia 3 czerwca 1938 roku o godz. 10-tej w Zakładzie Historii Polskiej U.J.K. we Lwowie.

Obecni:

prof. L. Kolankowski, dyr. E. Barwiński, prof. Fr. Bujak, prof. J. Dąbrowski, prof. St. Ehrenkreutz, prof. O. Halecki, prof. M. Handelsman, doc. W. Hejnosz, doc. St. Inglot, prof. St. Kętrzyński, prof. St. Kutrzeba, mjr. O. Laskowski, dyr. Z. Lorentz, prof. St. Łempicki, dyr. W. Łopaciński, prof. Wł. Semkowicz, prof. A. Skałkowski, / jako zast. prof. Tymienieckiego, / doc. K. Tyszkowski, ks. prof. J. Umiński, prof. T. Urbański.

Przewodniczy prezes L. Kolankowski, protokołuje sekretarz W. Hejnosz.

Na porządku dziennym znajdują się następujące sprawy:

- 1./ odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia Z.Gł.
- 2./ sprawozdanie prezesa i innych członków Zarządu,
- 3./ budżet na rok 1938/9,
- 4./ projekt listy komisji weryfikacyjnej,
- 5./ " " członków nowego Zarządu Głównego,
- 6./ sprawy bieżące i wnioski.

Po otwarciu posiedzenia przez prezesa prof. Kolankowskiego i przyjęcie porządku dziennego postanowiono zaniechać odczytywanie protokołu z poprzedniego posiedzenia Zarządu Głównego. Następnie prezes przedstawił ogólne sprawozdanie z działalności prezydium za rok ubiegły, zaznaczając, że najwięcej uwagi poświęcono sprawie budowy domu P.T.H., która też znacznie naprzód postąpiła, a to głównie dzięki przychylnemu uznaniu, z jakim myśl ta została przeważnie przyjęta; w szczególności T-wo Naukowe we Lwowie zaproponowało przystąpienie do budowy z kwotą 300.000 zł., która to propozycja jest przedmiotem rozważania. Drugą sprawą, której więcej poświęcono uwagi, to była sprawa propagandy prac T-wa w szerokich kołach historyków, która też wydała piękne owoce. Danymi odnośnie do stosunków T-wa z zagranicą o-

raz ogólną charakterystyką jego spraw finansowych zakończył prezes swoje uwagi.

Sprawozdanie prezesa uzupełnił sekretarz doc. Hejnosz, ilustrując cyframi wzrost członków i działalności Towarzystwa w roku ubiegłym. Po przedstawieniu działalności prezydium w sprawach propagandowych, zwrócił w końcu uwagę na sporządzenie i rozesłanie dyplomów dla członków honorowych T-wa. Następnie skarbnik prof. Urbański zdał sprawę ze stanu finansów T-wa, podnosząc wzrost wpływów ze składek członków, co pozwoliło uniknąć deficytu mimo znacznego zwiększenia się wydatków.

Redaktor doc. Tyszkowski zwrócił m.i. uwagę na pewne zmiany, wprowadzone w układzie redakcyjnym i topograficznym "Kwartalnika Historycznego", podkreślając zarazem konieczność powiększenia jego rozmiarów jeżeli ma on czynić zadość wymogom, stawianym centralnemu organowi polskiej nauki historycznej. Na koniec przedstawił pewne wnioski do uchwalenia oraz wyraził podziękowanie za współpracę przedstawicielom redakcji w poszczególnych ośrodkach.

Po sprawozdaniu referenta propagandy prof. St. Lempickiego, który w szczególności zwrócił uwagę na słabą współpracę Oddziałów w tym zakresie, zabrakł głos prof. Kutrzeba, przedstawiając stan wydawnictwa "Polska i jej sąsiedzi" Tom I, już jest gotowy do druku /brak tylko artykułu p. Nadobnika/, chodzi teraz o wyszukanie odpowiedniego nakładcy; t. II będzie mógł być wykończony za pół roku.

Z kolei prof. Handelsman jako delegat do spraw międzynarodowych nakreślił stan przygotowań do Kongresu w Zurychu, którego program jest już w szczególności ustalony. W sprawie wkładek członkowskich zostanie rozesłany w najbliższym czasie stosowny komunikat. Sprawa paszportów przedstawia się w ten sposób, że ci członkowie, którzy zgłosili referaty względnie pisali artykuły do książki "Szwajcaria i Polska" otrzymają bezpłatnie, dla innych uda się prawdopodobnie uzyskać ulgowe /po 40 zł./. Wydawnictwo "Szwajcaria i Polska" jest już prawie gotowe, obecnie chodzi głównie o przetłuma-

68

czenie oddanych rozpraw i wydrukowanie. Następnie zabrał głos prof. Halecki, zaznaczając, że jest to niewątpliwie dużym sukcesem naszym, iż Komitet organizacyjny Kongresu w Zurychu zaprojektował jako jedyną zbiorową wycieczkę dla uczestników Kongresu zwiedzenie muzeum w Rapperswilu. Trzeba- by więc dołożyć starań, by urządzona tam wystawa odpowiedziała wszelkim wymogom. Należałoby też pomyśleć o urządzeniu wystawy najnowszej książki historycznej polskiej /za ostatnie 5-lecie/ i wystawy kartograficznej. Sprawozdanie z działalności Komisji dydaktycznej przedstawił przewodniczący prof. Dąbrowski, zwracając w szczególności uwagę na pracę Komisji w konferencji porozumiewawczej polsko-niemieckiej, poświęconej sprawie podręczników szkolnych, gdzie udało się Komisji osiągnąć dość poważne rezultaty. Następnie przedstawił prof. Dąbrowski pokrótce przebieg konferencji polsko-węgierskiej, jaka odbyła się w Krakowie w dniach 11-13 maja br.

W dalszym ciągu dyr. Łopaciński zdał sprawę ze stosunków w Federacji Towarzystw Historycznych Europy Wschodniej, zaznaczając, że w dn. 25-26 sierpnia br. odbędzie się w Zurychu III-a Konferencja plenarna, na której zostaną dokonane wybory do nowego Zarządu Federacji. Byłoby pożądanym wysyłanie jeszcze drugiego delegata / oprócz referenta/ ze strony P.T.H. w miejscu śp. prof. St. Zakrzewskiego. Następnie przedstawił referent wyniki Konferencji, urządzonej w dn. 22-23 stycznia br. staraniem Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie z okazji 75-lecia powstania styczniowego.

Dyr. Barwiński przedstawił najpierw sprawozdanie z działalności Komisji bibliograficznej. Z wydaniem IV-go zeszytu został ukończony druk I-go tomu reedycji Bibliografii Historii Polskiej Finkla. Obecnie w toku są prace nad przygotowaniem tomu III-go prowadzone przez Dra Włodarskiego. Do opracowania tomu II-go, który obejmie nauki pomocnicze i historię polityczną do r. 1815 powoła się specjalistów, a redakcję ogólną będzie można powierzyć ewentualnie Drowi M. Wąsówiczowi. W opracowaniu znajdują się dwa indeksy, a to prof. Urbański przygotowuje kontynuację indeksu do Kwartalnika Hi-

storycznego po rok 1936, a doc. Koranyi opracowuje indeks rzeczowy do 50-tu tomów tego wydawnictwa. Odnośnie do stanu prac Komisji Budowy Domu P.T.H. podał dyr. Barwiński - w uzupełnieniu sprawozdania prezesa - że po załatwieniu konkursu na projekty ogólne tej budowy, wykonanie planu szczegółowego zostało powierzone inż. T. Soleckiemu, który ma go wykończyć na lipiec br. Rozpoczęcie budowy projektowane jest na początek lipca, tak by jesienią dom stanął pod dachem.

W dyskusji nad sprawozdaniami zabrał głos najpierw prof. Handelsman podnosząc jako rys dodatni działalności Zarządu wzrost liczby członków T-wa, oraz połączony z tym wzrost wkładek, dalej podkreślając zasługi prezesa koło budowy domu, zaznaczając osobno, że byłoby bardzo pożądaną rzeczą poprowadzenie tej budowy łącznie z Towarzystwem Naukowym we Lwowie jako "Domu Nauki". Zdanie to podzielił również w zupełności prof. Kutrzeba który następnie zabrał głos, interesując się ponadto bliżej stroną finansową projektowanej budowy, oraz oświadczając imieniem Polskiej Akademii Umiejętności gotowość oddania na projektowaną wystawę w Rapperswilu książek i map.

Po wyjaśnieniach prezesa zabrał głos prof. Halecki, wyrażając uznanie najpierw redaktorowi Kwartalnika Historycznego za korzystne zmiany w redagowaniu, jednakże nie sądzi by zamierzone skreślenie działu regionalnego było wskazane. Odnośnie do przygotowywanego wydawnictwa polsko-angielskiego "Cambridge History of Poland", zaznacza, że prace posuwają się naprzód, jednakże autorowie przekraczają znacznie ramy zakresione dla poszczególnych artykułów, co stwarza pewne trudności. Byłoby pożądanym odbycie w czasie Kongresu w Zurychu konferencji z autorami, co mu też powierzono.

Prof. Semkowicz daje najpierw wyraz radości z powodu postępu prac koło budowy domu; odnośnie do spraw redakcyjnych "Kwartalnika" zwraca uwagę, że byłoby pożądanym dodawać krótkie streszczenia obcojęzycznych zamieszczanych artykułów.

Prof. Handelsman zwraca uwagę na potrzebę wydania okólnika do towarzystw

69

naukowych o nadesłanie wydawnictw na projektowaną wystawę książki historycznej w Rapperswilu oraz komunikuje, że prof. Temperley prosił o książki dla biblioteki uniwersyteckiej w Cambridge.

Dyr. Lorentz oświadcza się również za wejściem w porozumienie z Towarzystwem Naukowym we Lwowie co do budowy domu, oraz zwraca uwagę na potrzebę wykazywania w ogólnym bilansie majątku T-wa także majątku poszczególnych Oddziałów T-wa.

Przy następnym punkcie porządku dziennego skarbnik prof. Urbański przedstawił projekt preliminarza budżetowego na rok następny, który przyjęto z poprawką prof. Handelsmana, by wstawić do wydatków kwotę zł. 500.-- dla Komisji tłumaczeń. Na wniosek prezesa uchwalono jednogłośnie przyznać skarbnikowi jednorazową renumerację w kwocie zł. 800.--

Powołanie Komisji weryfikacyjnej pozostawiono prezesowi T-wa.

Przy rozważaniu listy nowego Zarządu odczytano najpierw pismo prof. Bujaka, w którym zawiadamia on o niemożności dalszego sprawowania funkcji członka Zarządu ze względu na stan zdrowia. Następnie przyjęto listę projektowaną przez prezydium z poprawką prof. Kutrzeby, by doc. St. Horszowskiego zaproponować na członka Zarządu Głównego.

Z pośród spraw bieżących pismo Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych w sprawie książki Gombricha "Godziny Wieków" odstąpiono do załatwienia Komisji dydaktycznej; w sprawie Federacji Towarzystw Historycznych Europy Wschodniej postanowiono desygnować prof. St. Kętrzyńskiego na stanowisko wiceprezesa Federacji, a prof. O. Haleckiego wysłać jako delegata na III Konferencję plenarną Federacji w Zurychu. Na pismo Instytutu Bałtyckiego w sprawie zaproszenia prof. Ahnlunda na odczyty postanowiono odpowiedzieć przychylnie i zaproponować październik br.

Następnie w sprawach archiwalnych zabrał najpierw głos prof. Ehrenkreutz, zaznaczając potrzebę zwołania Rady Archiwalnej, która już od dłuższego czasu nie była zwoływana, i stwierdzając że archiwiści objazdowi nie spełnili

położonych w nich nadziei. Po przemówieniach prof. Kutrzeby i prof. Skalkowskiego postanowiono wystosować pisma do Ministerstwa W.R. i O.P. po porozumieniu się z Towarzystwem Naukowym we Lwowie.

W końcu uchwalono jednomyślnie opublikować odezwę zaprojektowaną przez Towarzystwo Miłośników Historii w Warszawie w sprawie zbierania pamiątek i materiałów dotyczących powstania 1863; wyrazić podziękowanie p.doc.Dr. Charewiczowej za współpracę w redakcji Kwartalnika Historycznego; zwrócić się do Ministerstwa W.R. i O.P. o pomoc finansową dla realizacji wydawnictwa "Polska i Węgry", uchwalonego przez konferencję polską- węgierską w maju br.

Na tym zakończono o godzinie 13.30.

- 70

P r o t o k ó ł

posiedzenia Zarządu Głównego P.T.H., które odbyło się dn. 4 czerwca 1938 o godz. 11,35 w Zakładzie Historii Polskiej U.J.K. we "wowie.

Obecni: prof. L. Kolankowski, dyr. E. Barwiński, prof. S. Ehrenkreutz, prof. St. Kętrzyński, prof. Wł. Semkowicz, prof. J. Dąbrowski, prof. O. Halecki, prof. M. Handelsman, doc. W. Hejnosz, doc. St. Inglot, prof. Wł. Konopczyński, prof. St. Kutrzeba, mjr. O. Laskowski, prof. Z. Lorentz, prof. St. Łempicki, dyr. W. Łopaciński, doc. T. Manteuffel, kust. F. Pohorecki, doc. K. Tyszkowski, ks. prof. J. Umiński, prof. T. Urbański, doc. St. Hoszowski, prof. A. Skałkowski, doc. Br. Włodarski, prof. St. Zajczkowski.

Przewodniczy prezes prof. L. Kolankowski, protokołuje sekretarz doc. W. Hejnosz.

Na porządku dziennym: 1/ukonstytuowanie się Zarządu,

2/sprawy bieżące i wnioski.

Po zagajeniu posiedzenia przez Prezesa przystąpiono do rozdziału funkcji w Zarządzie, powołując: na sekretarza doc. W. Hejnosza, na zastępcę doc. St. Hoszowskiego, na skarbnika prof. T. Urbańskiego, na zastępcę doc. Br. Włodarskiego, na redaktora "Kwartalnika Hist." doc. K. Tyszkowskiego, na zastępcę kust. F. Pohoreckiego, na delegata do spraw międzynarodowych T-wa prof. M. Handelsmana; na delegatów do Komisji dydaktycznej prof. J. Dąbrowskiego, prof. Handelsmana i doc. K. Tyszkowskiego, a na zastępcę prof. T. Urbańskiego; na referenta propagandy prof. St. Łempickiego, a na zastępcę Dra Ł. Kurdybachę; na delegatów do międzynarodowego Komitetu Nauk Historycznych prof. Dr. Dembińskiego, /a w razie gdyby wyboru nie przyjął prof. O. Haleckiego/ i prof. Handelsmana, a na zastępców prof. J. Dąbrowskiego i prof. J. Rutkowskiego. Redakcję "Wiomości historyczno - dydaktycznych" powierzono na podstawie uchwały Komisji dydaktycznej doc. K. Tyszkowskiemu i Dr. A. Knotowi.

Następnie prof. Kutrzeba poruszył sprawę rozdziału subwencji rządowych na zjazdy zagraniczne, oraz sprawę reprezentacji oficjalnej na tego rodzaju

zjazdach. W pierwszej sprawie został już z miarodjnymi czynnikami omówiony i uzgodniony pewien regulamin. W drugiej natomiast sprawie były z Ministerstwem Spraw Zagranicznych prowadzone pertraktacje, które jednakże nie zostały jeszcze zakończone. W dyskusji zabrali głos Prezes i prof. Handelsman. Na wniosek Prezesa wydelegowano do zakończenia tych pertraktacyj prof. Handelsmana i prof. Kutrzebę.

W dalszym ciągu Prezes zakomunikował uchwałę Komisji dydaktycznej w sprawie pisma, wniesionego do Zarządu przez Państwowe "ydawnictwo Książek Szkolnych" we Lwowie.

W końcu na wniosek prof. Dąbrowskiego zatwierdzono następujące uchwały i petycje Komisji dydaktycznej, powzięte na posiedzeniu dn. 3.VI.br.:

- 1/ w sprawie zmiany regulaminu Komisji, powiększającej liczbę członków jej prezydium z 3 na 4,
- 2/ w sprawie powiększenia objętości "Wiadomości hist.-dydakt." z 16 na 20 arkuszy i
- 3/ podwyższenia ryczałtu na wydatki administracyjne do kwoty 500 zł.

Na tym posiedzenie zakończono.

71

P R O T O K Ó Ł

Walnego Zgromadzenia Polskiego Towarzystwa Historycznego, które odbyło się dnia 4 czerwca 1938 r. o godz. 9,30 w Zakładzie Historii Polskiej U.J.K. we Lwowie /ul. Mickiewicza 5 s. IIIp./.

Obecni: a/. Członkowie Zarządu Głównego: pp. Dyr. E. Parwiński, prof. Fr. Bujak, prof. J. Dąbrowski, prof. St. Ehrenkretz, prof. O. Halecki, prof. M. Handelsman, doc. W. Hejnosz, doc. St. Inglot, prof. St. Kętrzyński, prof. L. Kolankowski, prof. St. Kutrzeba, mjr O. Laskowski, dyr. Z. Lorentz, prof. St. Łempiecki, dyr. W. Łopaciński, prof. Wł. Semkiewicz, doc. K. Tyszkowski, ks. prof. J. Umiński i prof. T. Urbański.

b/. Prezesi i delegaci Oddziałów P.T.H.:

1. Katowice: Dr K. Popiołek,

2. Kraków : Prof. R. Grodecki, doc. S. Mikucki i doc. K. Piwarski,

3. Lublin : Dr J. Dobrzański,

4. Lwów : Dyr. A. Czochowski, doc. St. Moszowski, Dr A. Knot, doc. K. Koranyi, Dr. K. Lewicki, doc. K. Maleczyński, kust. F. Pohorecki, dyr. St. Pomarański, doc. Br. Włodarski i prof. W. Ziembicki,

5. Łódź : Z. Hajkowski, Dr J. Krasicka i L. Waszkiewicz,

6. Poznań : Prof. A. Skałkowski i prof. Z. Wojciechowski,

7. Przemysł: Ks. Dr J. Kwolek i Dr K. Arłamowski,

8. Warszawa: Prof. Dr St. Arnold, prof. E. Bursche, dyr. J. Englert, Dr J. Giergielewicz, doc. T. Manteuffel, Dr H. Mrozowska, ks. prof. Z. Obertyński, Dr St. Płoski, pułk. T. Różycki, Dr J. Skrzypek i Dr H. Wereszycki.

9. Wilno : prof. St. Zajaczkowski.

Przewodniczący prezes prof. L. Kolankowski, protokołuje sekretarz doc. W. Hejnosz.

Porządek dzienny:

1. Wybór komisji weryfikacyjnej i sprawdzenie przez nią listy delegatów.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
3. Sprawozdanie Zarządu Głównego.
4. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
5. Budżet na r. 1938/39.
6. Wybór nowego Zarządu Gł. i Komisji Rewizyjnej na rok 1938/39.
7. Wolne wnioski.

Po zagajeniu zebrania prezes prof. Kolankowski powołał Komisję Weryfikacyjną w składzie: prof. St. Zajaczkowski, prof. T. Urbański i dr J. Skrzypek, która

Sprawy zagraniczne zreferował delegat prof. Handelsman, po czym działalność Komisji dydaktycznej przedstawił przewodniczący prof. J. Dąbrowski. Po sprawozdaniu prof. St. Łempickiego, jako referenta propagandy przy Zarządzie Głównym, skreślił dyr. Barwiński stan reedycji Bibliografii Historii polskiej Finkla, zaznaczając, że został ukończony tom I., a III-i jest w przygotowaniu. Następnie prof. Kutrzeba przedstawił sprawę wydawnictwa "Polska i Niemcy", którego I-y tom jest już na ukończeniu. Dyr. Łopaciński skreślił przebieg konferencji, urządzonej staraniem T-wa Wiłośników Historii w Warszawie z okazji 75-lecia powstania styczniowego w r. 1863, a prof. Halecki omówił niektóre sprawy, związane z Kongresem w Zurychu, w szczególności zaś wystawę, która ma być urządzona z tej okazji w zamku rapperswilskim, oraz stan wydawnictwa "Cambridge History of Poland".

Dyr. Barwiński przedstawieniem działalności Komisji budowy domu P.T.H. zakończył sprawozdanie Zarządu Głównego.

W dyskusji nad sprawozdaniem zabrakł najpierw głos prof. Z. Wojciechowski, podnosząc potrzebę przyspieszenia starań około ułatwienia wyjazdu na Kongres do Zurychu i wskazując pewne sposoby zdobycia ulg paszportowych. Następnie prof. Arnold poruszył sprawę pisemnych zaświadczeń dla organizatorów wystawy w Rapperswilu, a prof. Bursche podkreślił doniosłe znaczenie akcji budowy domu dla P.T.H., wyrażając szczególniejsze uznanie dla zasług w tej sprawie prezesa prof. Kolankowskiego. Prof. A. Skałkowski poruszył sprawę podręczników dla nauczycieli, pracujących na prowincji.

Następnie sekretarz odczytał pisemny protokół Komisji Rewizyjnej, zakończony wnioskiem o udzielenie absolutorium skarbnikowi i Zarządowi T-wa za okres sprawozdawczy 1937/8. Na wniosek doc. Manteuffla zebrani przyjęli przez aklamację sprawozdanie Zarządu i uchwalili wniosek Komisji Rewizyjnej oraz zatwierdzili preliminarz budżetowy.

Z kolei przystąpiono do wyboru nowego Zarządu Głównego i Komisji Rewizyjnej. Na wniosek prezesa powołano do Komisji - matki: pułk. T. Różyckiego, jako

przewodniczącego oraz pp.dyr. Pomarańskiego, doc. Mikuckiego, dra Lewickiego i dra Skrzypka, jako członków. Po naradzie Komisja - matka zaproponowała Walnemu Zgromadzeniu listę, przedstawioną przez ustępujący Zarząd, z poprawką prof. Kutrzeby odnośnie do doc. St. Horszowskiego.

Komisja skrutacyjna w składzie: przewodniczący prof. St. Arnold oraz członkowie doc. Piwarski, dr Lewicki i Dr Skrzypek - ustaliła, że przy 53 osobach uprawnionych do głosowania oddano tyleż ważnych głosów. W wyniku głosowania zostali wybrani do nowego Zarządu Głównego T-va:

Prezes: prof. L. Kolankowski.

Wiceprezesa: dyr. E. Barwiński - Lwów, prof. St. Ehrenkreutz - Wilno, prof. St. Ketrzyński - Warszawa, prof. Wł. Semkowicz - Kraków, prof. K. Tymieniecki - Poznań.

Członkowie: prof. J. Dąbrowski, prof. M. Gebarowicz, prof. O. Halecki, prof. M. Handelsman, prof. K. Hartleb, doc. W. Hejnosz, doc. St. Inglot, prof. Wł. Konopczyński, prof. St. Kutrzeba, mjr. O. Laskowski, dyr. Z. Lorentz, prof. St. Lempicki, dyr. W. Łopaciński, doc. T. Manteuffel, prof. T. Modelski, kust. F. Pohorecki, doc. K. Tyszkowski, ks. prof. J. Umiński i prof. Urbański.

Żastępcy: doc. Z. Charewiczowa, doc. St. Horszowski, dr K. Lewicki, dyr. R. Lutman, dyr. K. Piotrowicz, prof. I. Skałkowski, doc. Br. Włodarski i prof. St. Zajączkowski.

Do Komisji Rewizyjnej zostali powołani: prof. L. Białkowski, ks. Dr J. Kwolek, doc. H. Polaczkówna, dyr. T. Solski i dyr. St. Uhma.

W końcu zabrał głos prezes prof. Kolankowski i podziękowawszy za zaufanie i wybór, wyraził gorące podziękowanie za wieloletnią pracę w Zarządzie Głównym P.T.H. dwom ustępującym członkom, a to prof. Fr. Bujakowi i Br. Dembińskiemu.

Na tym zakończono o godz. 11,30.

Protokół

posiedzenia Zarządu Głównego Pol. Tow. Hist., które odbyło się dnia 7 grudnia 1938 w Zakładzie Historii Polskiej U.J.K. we Lwowie.

Obecni PP.: L. Kolankowski, E. Barwiński, J. Dąbrowski, S. Ehrenkreutz, M. Handelsman, K. Hartleb, S. Hozzowski, S. Inglot, S. Kętrzyński, Wł. Konopczyński, O. Laskowski, Z. Lorentz, W. Łopaciński, T. Manteuffel, F. Pohorecki, Wł. Semkowicz, A. Skałkowski, K. Tyszkowski, Ks. J. Umiński, T. Urbański.

Przewodniczący prezes L. Kolankowski, protokołuje zastępca sekretarza S. Hozzowski.

Na porządku dziennym znajdują się następujące sprawy:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia.
2. Sprawozdanie
 - a/ Prezesa
 - b/ Delegata dla spraw międzynarodowych
 - c/ Skarbnika P.T.H.
 - d/ Redaktora Kwart. Hist. i Wiad. Hist. Dydak.
3. Sprawa pomieszczenia archiwów
4. Sprawa Komisji tłumaczeń /bibliografii rozumowanej/
5. Sprawa VII Powsz. Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w 1940 r.
6. Wolne wnioski.

O godz. 17,45 prezes otworzył posiedzenie. Na wstępie poświęcił wspomnienie pośmiertne prof. W. Bruchnalskiemu, członkowi honorowemu P.T.H., zmarłemu w dniu 6 grudnia 1938. Pamięć zmarłego uczcili obecni przez powstanie. Następnie prezes poinformował o postępie budowy domu P.T.H., o subwencji Min. W.R. O.P. oraz o audiencji u Pana Prezydenta R.P. prof. Mościckiego, w czasie której prezes wraz z prof. Handelsmanem i prof. Kętrzyńskim złożyli Panu Prezydentowi książkę "Pologne - Suisse". Prof. Kolankowski składa gorące podziękowanie prof. Handelsmanowi za trud i zasługi około wydania publikacji "Pologne - Suisse".

Delegat dla spraw międzynarodowych Twa H. prof. Handelsman, nawiązując do słów prezesa podnosi, że wielką pomoc przy przygotowaniu wydawnictwa "Pologne - Suisse" okazał mu dr. Widderszal podczas gdy p. T. Manteuffel był czynnym około zorganizowania wystawy rapperswilskiej. Koszta wydawnictwa "Pologne -

Suisse" zostały zapłacone z zasiłku Min. W. R. i O. P., otrzymanemu dzięki staraniom prof. Kolankowskiego, oraz z zasiłku Kasy im. Mianowskiego.

Prof. Handelsman w dalszym ciągu swego sprawozdania informuje, że zaproszenie ze strony "Łochów do odbycia następnego Zjazdu Międzynarodowego w ich kraju, wobec zastrzeżeń uczonych skandynawskich, nie zostało zaakceptowane, a ustalenie miejsca Zjazdu odroczone. Do Komisji Bałtyckiej weszli ze strony polskiej PP. Handelsman i Kutrzeba, zaś w Komisji Południowej również zarezerwowano dwa miejsca dla Polaków. Prof. Handelsman stawia wniosek, ażeby wzorem lat poprzednich, wydać zbiorową księgę pt. Polska na VIII Międzynarodowym Zjeździe Historyków w Zurychu, obejmującą wszystkie referaty polskich uczestników Zjazdu. Po dyskusji, w której głos zabierali PP. Tyszkowski i Laskowski, uchwalono jednogłośnie wydać taką księgę.

Prof. Handelsman komunikuje dalej, że 1-szy tom wydawnictwa "Polska i Jej Sąsiedzi" /Pierwotne osadnictwo Polski/, jest już całkowicie przygotowany i obejmuje około 240 stron druku. Wysłano do firmy Macmillan w Londynie zapytanie co do wydania tego dzieła, ale dotychczas odpowiedź nie nadeszła. Proponuje aby upoważnić Prezydium Twa do zaakceptowania tej sprawy gdy oczekiwana odpowiedź nadejdzie. Na propozycję prof. Handelsmana zgodzono się jednomyślnie.

Prof. Handelsman w sprawie opracowania 50-lecia nauki polskiej w Revue Historique informuje, że redakcja tego pisma jest gotowa zacząć druk artykułów dotyczących historii politycznej, średniowiecznej, nowożytnej i nowoczesnej, przeznaczając na ten cel około 128 str. druku, natomiast inne działy /78 stron druku/ chcą wydrukować dopiero w l. 1939-40. Revue historique de droit français et étranger jest skłonne przyjąć do druku rzeczy historyczno-prawne. W tej sytuacji trzeba będzie dział nauk pomocniczych odłożyć na później. Powyższe sprawozdanie przyjęto do wiadomości upoważniając prof. Handelsmana do dalszego prowadzenia tej sprawy.

Z kolei dyr. Łopaciński zdł sprawę z III-ciej plenarnej konferencji Federacji Towarzystw Historycznych Europy "schodniej odbytej w Zurychu 25 i 26 sierpnia 1938. Do nowych władz Federacji na pięciolecie 1938-1943 powołano

74

ze strony polskiej: prof. St. Kętrzyńskiego w charakterze wiceprezesa, dyr. Łopacińskiego, jako sekretarza generalnego, prof. M. Kordubę jako skarbnika, do Komitetu redakcyjnego powołano doc. T. Manteuffla. Redaktorem naczelnym został wybrany ponownie prof. M. Handelsman, zaś sekretarzem redakcji dr. L. Widerszal. W Komitecie redakcyjnym Słownika Starożytności Słowiańskich pozostał nadal w charakterze przewodniczącego prof. Fr. Bujak.

Następnie prof. Kętrzyński odczytał list dyr. J. Siemieńskiego w sprawie wydawnictwa tłumaczeń historycznych. Dyr. Siemieński podaje, co dotąd działo się w tym zakresie oraz przedstawia potrzebę zaangażowania dwu stałych pracowników, na co byłaby potrzebna kwota 250-300 zł. miesięcznie. Natomiast koszt druku pokryje w całości Centrala Komitetu Międzynarodowego. W dyskusji nad tą sprawą prof. Handelsman zauważa, że swego czasu prof. Kutrzeba poczynił pewne zobowiązania w imieniu Polskiej Akademii Umiejętności odnośnie tego przedsięwzięcia, dlatego radzi, wobec nieobecności prof. Kutrzeby, odłożyć tę sprawę. Prof. Kolankowski, popierając zdanie prof. Handelsmana, oświadcza, że porozumie się w tej sprawie z prof. Kutrzebą.

Z kolei doc. Tyszkowski, przedstawił sprawy redakcyjne "Kwartalnika Hist." i "Wiadomości Hist.-Dydaktycznych", informując o zawartości bieżącego numeru Kwartalnika i o rozpoczęciu druku bibliografii za lata 1935/7. Sprawozdanie przyjęto do wiadomości.

Następnie prof. Urbański przedstawił sprawozdanie kasowe Zarządu Głównego P.T.H. za czas od 1 kwietnia do 3 grudnia 1938, oraz sprawozdanie finansowe z budowy domu Twa. Zob. załącznik. W dyskusji nad sprawozdaniem skarbnika prezes Kolankowski oświadczył, że pertraktacje z Towarzystwem Naukowym, co do przystąpienia do współudziału w budowie Domu Nauki, nie doszły do skutku ze względów od Towarzystwa Historycznego niezależnych. Prof. Handelsman wyraża uznanie dla postępu budowy domu Twa oraz dla Komitetu budowy. Prezes Kolankowski podnosi zasługi inż. Kolbuszowskiego około budowy domu, wskazuje na zalety gmachu, szczególnie zaś podkreśla życzliwość i poparcie miasta Lwowa i prezydenta Ostrowskiego dla dzieła budowy. Sprawozdanie skarbnika przyjęto do wiadomości.

Przystępując do następnego punktu porządku dziennego: sprawy pomieszczeń archiwalnych, zabrał głos dyr. Łopaciński i przedstawił fatalny stan pomieszczenia archiwów państwowych, poczem w imieniu własnym i doc. Manteuffla zgłosił wniosek następującej treści:

Niżej podpisani członkowie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego, zdając sobie sprawę, że kwestia budowy gmachów archiwalnych w ogóle, a gmachu Centralnego Archiwum Państwowego w szczególności, podjęta jeszcze w roku 1919 a tak bliska urzeczywistnienia w roku 1925, nie może doczekać się realizacji mimo, iż z każdym rokiem wchodzi w stadium coraz bardziej krytyczne, upraszają Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Historycznego o podjęcie jej na nowo w porozumieniu z czynnikami miarodajnymi.

Niżej podpisani w szczególności apelują i proszą Pana Prezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego, senatora Rzplitej prof. Ludwika KOLANKOWSKIEGO :

- 1-o, o zorganizowanie Komitetu Obywatelskiego Budowy Gmachów Archiwalnych i wzięcie czynnego udziału w jego pracach,
- 2-o, o poruszenie w sposób jak najmocniejszy na plenum obrad Senatu tej sprawy,
- 3-o, o nawiązanie rozmów z p.gen. Litwinowiczem co do przydzielenia pod budowę przyszłego Centralnego Archiwum Państwowego odpowiedniego placu na terenach, będących w dyspozycji wojska. Wincenty Łopaciński, Tadeusz Manteuffel.

Wniosek powyższy uzasadnił obszernie i szczegółowo doc. Manteuffel wskazując na tragiczną wprost sytuację lokalową zwłaszcza archiwów warszawskich, na konieczność podjęcia zdecydowanej akcji przez Towarzystwo Historyczne dla zabezpieczenia skarbów archiwalnych oraz na możliwości finansowe budowy gmachów archiwalnych. W obszernej dyskusji, która się na ten temat wywiązała zabierali głos : Prof. S k a ł k o w s k i domagał się wstrzymania tempa przekazywania najnowszych aktów z urzędów państwowych; dyr. B a r w i ń s k i wysunął potrzebę organizowania składnic wojewódzkich dla odciążenia archiwów naukowych, wskazywał na niedostateczność kredytów na adaptacje archiwalnych budynków; prof. E h r e n k r e u t z domagał się uaktywnienia Rady

Archiwalnej, która jedynie będzie w stanie otoczyć trwałą opieką archiwa; prof. H a n d e l s m a n wskazuje na istniejące obecnie trudności w korzystaniu z niektórych materiałów archiwalnych, pochodzące z braku dostatecznych pomieszczeń, uważa za potrzebne powołanie Komisji, złożonej z archiwistów dla przygotowania materiałów, ułatwiających podjęcie inicjatywy ustawodawczej i społecznej, popiera w końcu dezyderat prof. Ehrenkreutza zwołania Rady Archiwalnej; Mjr. L a s k o w s k i domaga się jak najszybszej realizacji wypowiedzianych dezyderatów. Prezes K o l a n k o w s k i oświadcza, że Towarzystwo Historyczne jest powołane do zajęcia się sprawą lokali archiwalnych. Na propozycję prof. Kolankowskiego powołano Komisję dla spraw archiwalnych, w skład której weszli: PP. Barwiński, Ehrenkreutz, Kutrzeba, Kętrzyński, Łopaciński, Manteuffel, Semkowicz. Następnie prof. Kolankowski wskazał na istniejące możliwości zużycia gmachów powystawowych na cele archiwalne i podkreślił potrzebę, aby Wydział Archiwów Państwowych ze swej strony podjął starania o uaktywnienie Rady Archiwalnej.

Wniosek dyr. Łopacińskiego - doc. Manteuffla został przyjęty jednogłośnie. Następnie przystąpiono do sprawy VII Zjazdu Historyków Polskich w Lwowie w 1940 roku. Prof. Kolankowski zwrócił uwagę na potrzebę ustalenia ostatecznych dyrektyw dla Prezydium, poczem doc. Tyszkowski zreferował lwowski projekt organizacji Zjazdu oraz nadesłane opinie innych środowisk. Na ogół przyjęto projekt lwowskich członków Zarządu Głównego z nieznacznymi zmianami. W szczególności:

1/ Termin Zjazdu ustalono ostatecznie na maj 1940, zgodnie z żądaniem miasta Lwowa, urządzającego w tym czasie wystawę retrospektywną. Prof. Lorenta podniósł, że ze względu na uczestnictwo w Zjeździe nauczycielstwa szkół średnich, należałoby wybrać I-szą połowę maja, jako termin Zjazdu.

2/ Czas trwania Zjazdu ustalono na 5 dni i przyjęto zasadę dwutorowości obrad w postaci zorganizowania posiedzeń plenarnych oraz w innych porach posiedzeń sekcyjnych. Głos w tej sprawie zabierali: PP. Handelsman, Dąbrowski, Skałkowski, Laskowski, Manteuffel, Ehrenkreutz, Konopczyński.

3/ Zaakceptowano propozycję wydania "Przeglądu literatury i problemów ziem

południowo-wschodnich R.P., który byłby umieszczony na czele Pamiętnika zjazdowego. Całość podzielono na 16 grup rzeczowych i podano propozycje autorów. W dyskusji zabierali głos: PP. Skałkowski, Konopczyński, Semkowicz, Laskowski, Ehrenkreutz.

4/ Ustalono ilość sekcji i wysunięto propozycje ich kierowników, a mianowicie:

1. sekcja historii politycznej ziem południowo-wschodnich - prof. K o - l a n k o w s k i
2. sekcja prehistorii - prof. K o z ł o w s k i
3. " historii powszechnej wraz z historią starożytną - prof. H a n - d e l s m a n
4. sekcja dydaktyki historii - prof. J. D a b r o w s k i
5. " historii Kościoła - prof. Ks. J. U m i ń s k i
6. " historii prawa - prof. S. K u t r z e b a
7. " historii społecznej i gospodarczej - prof. Fr. B u j a k
8. " historii kultury - prof. S. K o t
9. " historii wojskowości - v a c a t
10. " nauk pomocniczych - prof. Wł. S e m k o w i c z
z podsekcją archiwistyki - dyr. E. Barwiński.

W dyskusji nad powyższą sprawą zabierali głos: PP. Konopczyński, Manteuffel, Handelsman, Laskowski, Semkowicz.

5. Wybrano Komitet wykonawczy /Gospodarczy/ Zjazdu, w którego skład weszli: Przewodniczący - Ks. prof. J. U m i ń s k i, zast. przewodniczącego Doc. K. T y s z k o w s k i, redaktor wydawnictw prof. F. H a r t l e b, członkowie: PP. H o s z o w s k i, K n o t, L e w i c k i, M a l e c z y ń s k a, U r - b a ń s k i, W ł o d a r s k i.

Ponadto powołano Komitet redakcyjny w składzie: prof. H a r t l e b, doc. K. T y s z k o w s k i i dr. F. P o h o r e c k i.

Prof. Hartleb poinformował zebranych o wydawnictwach, które są przygotowywane na terenie Lwowa na rocznicę 300-lecia odzyskania Ziemi Czerwieńskiej i VII Zjazdu Historyków. Oficjalnym wydawnictwem P.T.H. będzie Indeks rzeczowy do Kwartalnika Historycznego, w opracowaniu doc. Koranyiego.

Prof. Dąbrowski przedstawia plan zagadnień, które sekcja dydaktyczna zamierza wysunąć na Zjeździe, a mianowicie: programy i wyniki nauczania historii w szkołach, podręczniki historii i zagadnień życia współczesnego, lektura, programy historii dla szkół mniejszościowych, programy nauczania historii a ogólna kultura historyczna społeczeństwa.

Prof. Dąbrowski interpeluje, jakie są wyniki starań o przyznanie Tow. Hist. delegatury w Komisji Min. W. R. i O. P. dla oceny podręczników historycznych.

Prezes Kolankowski udzielił wyjaśnień.

Prof. Dąbrowski przedstawia poważne trudności w nauczaniu historii w liceach z powodu braku podręczników i odpowiedniej literatury pomocniczej. Nad tą sprawą rozwinęła się żywa dyskusja, w której głos zabierali : PP. Konopczyński, Laskowski, Lorentz, Handelsman i referent. Zgłoszono i jednomyślnie uchwalono wniosek : "Zarząd P.T.H., zważywszy, że Licea ogólnokształcące nie posiadają dotąd w drugim roku nauki podręczników historii i zważywszy szkody płynące stąd dla normalnego toku nauki w Liceach oraz dla przygotowania uczniów do studiów wyższych, uchwała zwrócić się do Pana Ministra W.R.i O.P. z prośbą o zarządzenie temu stanowi rzeczy."

Na tym posiedzenie zamknięto o godzinie 21-szej.

72

Sprawozdanie Kasowe Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego
we Lwowie, za czas od 1 kwietnia do 3 grudnia 1938

D o c h o d y	Preliminowano	O t r z y m a n o	
1. Saldo z r.1937/38			
a/Zarządu Głównego	5.309.--	5.309.19	
b/Polska i Jej Sąsiedzi	5.959.--	<u>5.959.--</u>	Zł.11.268.19
2. Wkładki członków	12.500.--		" 4.133.--
3. Prenumerata i sprzedaż	2.500.--		" 1.936.61
4. Zasiłek Ministerstwa W.R. i O.P.	15.000.--		" 6.000.--
5. Subwencje			
a/Fundusz Kultury na Bibl.		4.000.--	
b/Zakład Mar.Ossolińskich		<u>1.000.--</u>	" 5.000.--
6. Odsetki	100.--		" 89.12
7. Zwroty	250.--		" -.--
8. Kwoty przejściowe	-.--		" 143.87
9. Międzynarodowy Zjazd w Zürichu	-.--		
a/wkładki		2.190.--	
b/Subwencja Min.W.R. i O.P.		5.000.--	
c/Instytut Śląski		1.500.--	
d/Kasa Mianowskiego		<u>1.000.--</u>	" 9.690.--
	<u>47.618.--</u>		Zł.38.260.79

W y d a t k i	Preliminowano	W y d a n o	
1. Drukarnia Ossolińskich za druk	14.000.--		Zł. 8.057.46
2. Bibliografia Finkla	4.000.--		" 900.--
3. Honoraria:a/Redakcyjne	1.800.--		" 1.020.--
b/Autorskie	5.000.--		" 3.063.10
4. Administracja	2.900.--		" 2.057.56
5. Sekretariat Zarządu Główn. i Red.	250.--		" 206.07
6. Opłata pocztowa	1.500.--		" 1.082.39
7. Koszty posiedz. Zarz. Gł.	3.000.--		" 1.821.--
8. Wkładki do Towarzystw	600.--		" -.--
9. Sprawy Międzynarodowe	1.000.--		" 893.--
10. Komisja tłumaczeń	500.--		" -.--
11. Nadzwyczajne wydatki	500.--		" 495.50
12. Propaganda na zjed.członków	1.000.--		" -.--
13. Przyznano dla Oddziałów	1.500.--		" -.--
14. Wydawnictwo Polska i Jej Sąsiedzi	5.959.--		" 750.--
15. Sumy przechodnie	-.--		" 99.--
16. Bibliografia bieżąca i indeks	4.000.--		
17. Zjazd Międzynarodowy w Zurichu	-.--		
a/wkładki członków		2.190.--	
b/zasiłki dla uczestników		6.500.--	
c/druk publikacji Polska-Szwajcaria		<u>3.000.--</u>	" 11.690.--
	razem 47.509.--		Zł.32.135.08
18. Saldo			6.125.71
	R a z e m		Zł.38.260.79

We Lwowie, dnia 3 grudnia 1938

Członkowie Komisji Rewizyjnej

Tadeusz Solski m.p.

Dr Stefan Uhma m.p.

Prof. Tadeusz Urbański m.p.

Skarbnik Zarządu Głównego

Pol. Tow. Historycznego

78

P r o t o k ó ł

posiedzenia lwow. członków Zarządu Gł. P.T.H., które odbyło się dn. 4 stycznia 1938 r. o godz. 5 popoł. w Zakładzie Hist. pol. U.J.K. we Lwowie.

Obecni : prezes prof. L. Kolankowski, dyr. E. Barwiński, X. prof. J. Umiński, prof. M. Gębarowicz, kust. K. Tyszkowski, doc. St. Inglot, doc. W. Hejnosz i jako gość prof. K. Hartleb.

Na porządku dziennym znajdują się sprawy: 1) budowy domu P.T.H., 2) zjazdu międzynarod. w Zurychu, 3) konferencji Polsko - węgierskiej, 4) wydawnictwa ^{et Monumenta} ~~Stowarzyszenia~~ Pol. Antiquissima i 5) komunikaty.

1) Po otwarciu posiedzenia prezes Kolankowski zakomunikował, że kooptował do Komisji budowy domu P.T.H. prof. K. Hartleba. Następnie odczytano pismo Stow. Arch. R.P. Oddz. we Lwowie w sprawie konkursu na projekt domu P.T.H., po czym sprawę tę zlecono Komisji budowy domu z tym, że może ona dokooptować sobie jeszcze 1 - 2 rzeczoznawców. Dalej prezes zakomunikował, że na radzie miejskiej m. Lwowa zapadła już ostateczna uchwała w sprawie darowizny gruntu pod budowę, oraz zwrócił uwagę na akcje pewnych kół, które starają się szkodzić zabiegom T-wa o wybudowanie domu (m. i. artykuł w "Polityce"). Na wniosek kust. Tyszkowskiego uchwalono urządzić w najbliższym czasie konferencję prasową, ażeby tym sposobem poinformować rzeczowo szersze koła społeczeństwa w sprawie budowy domu T-wa.

2) W sprawie zjazdu międzynarod. odczytano pismo prof. M. Handelsmana i polecono sekretarzowi odnieść się do niego o wyjaśnienie ustępu, dotyczącego druku résumé referatów. Ponadto zastanawiano się nad możliwością druku polskich referatów zjazdowych w osobnej księdze.

3) Odnośnie do konferencji polsko - węgierskiej prezes odczytał pismo M.W.R. i O.P. w tej sprawie, które zlecono przesłać w odpisie na ręce prof. Kutrzeby, jako członka wybranej w swoim czasie Komisji do spraw polsko - węgierskich.

- 4) W sprawie wydawnictwa Monum. Pol. Antiquissima odczytano **list** prof. Wachowskiego, a następnie uchwalono powołać kustosza Dra F. Pohoreckiego na referenta tej sprawy przy Zarządzie Gł.
- 5) Sekretarz zakomunikował, że nadeszło zaproszenie od Estońskiego T-wa Naukowego do wzięcia udziału w uroczystości 100-letniego jubileuszu tego T-wa. Uchwalono przesłać życzenia.

Zakończono o godz. 6-cj.

79

P r o t o k ó ł

posiedzenia Zarządu Głównego Pol. Tow. Hist., które odbyło się dn. 7 grudnia 1937 w Zakładzie Hist. Pol. U.J.K. we Lwowie.

Obecni P.P.: L. Kolankowski, E. Barwiński, J. Dąbrowski, S. Ehrenkreutz, M. Gębarowicz, M. Handelsman, W. Hejnosz, St. Inglot, St. Kętrzyński, Wł. Konopczyński, O. Laskowski, Z. Lorentz, St. Lempicki, W. Łopaciński, K. Tymieniecki, K. Tyszkowski, Ks. J. Umiński, i T. Urbański.

Przewodniczy prezes L. Kolankowski, protokołuje sekretarz W. Hejnosz. Na porządku dziennym znajdują się następujące sprawy :

- 1) odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia,
- 2) sprawozdania :
 - a) prezesa,
 - b) skarbnika,
 - c) delegata do spraw zagran. Tow.,
 - d) referenta propagandy,
- 3) sprawa recycji Bibliografii hist. pol.,
- 4) sprawy redakcyjne "Kwart.Histor." i "Mied.hist.--dyd.",
- 5) sprawa wydawnictwa Polska i jej sąsiedzi",
- 6) " budowy domu P.T.H. we Lwowie,
- 7) międzynarodowy zjazd historyków w Zurychu,
- 8) VII zjazd historyków pol. we Lwowie w r. 1940,
- 9) sprawy nauczania historii,
- 10) wolne wnioski

O godz. 10.15 prezes otworzył posiedzenie i powitawszy zebranych zakomunikował, że pisemne zawiadomienia o niemożności przybycia na posiedzenie nadeszli nast. członkowie Z.Gł.: ~~X~~) prof. Br. Dembiński, O. Halecki, St. Kutrzeba i J. Łafacz. Na wniosek dyr. Barwińskiego zaniechano odczytania protokołu z poprzedniego posiedzenia.

Po sprawozdaniu prezesa prof. Kolankowskiego, który poinformował o czynnościach Prezydium oraz o odbytych w międzyczasie posiedzeniach lwow. członków Zarz. Gł., zabrał głos skarbnik prof. Urbański i przedstawił sytuację finansową T-wa, podając, że po dzień 30/XI br. wpływy wynoszą 39.721.91 zł., wydatki zaś 25.678.09, saldo czynne Zł: 14.043.82 W dyskusji nad sprawozdaniem skarbnika zabierali głos pp. Tyszkowski i Konopczyński, wyjaśnień udzielili prezes i skarbnik.

Następnie zdawał sprawę delegat do spraw zagranicznych T-wa prof. M. Handelsman ze zjazdu historyków państw bałtyckich w Rydze, podnosząc jego wysoki poziom i wielką gościnność gospodarzy. W czasie pobytu

44

delegacji polskiej w Dorpacie (Estonia) postanowiono powołać do życia stałą komisję porozumiewawczą polsko - estońską, złożoną z 5 członków z każdej strony. Na wniosek prof. Ehrenkreutza wybór członków tej komisji odłożono na później.

W związku z tymi sprawami prezes prof. Kolankowski podniósł, że delegat rządu na zjazd w Rydze został wyznaczony bez porozumienia się z P.T.H., co na przyszłość może być niebezpiecznym precedensem; należałoby więc odnieść się pisemnie do ministerstwa S.Z. Po dłuższej dyskusji, w której zabierali głos pp. Handelsman, Dąbrowski, Lempicki i Konopczyński, uchwalono upoważnić prezesa do przeprowadzenia pertraktacji z M.S.Z. w tej sprawie.

W dalszym ciągu swego sprawozdania prof. Handelsman przedstawił stan wydawnictwa "Szwajcaria a Polska", podając, że dwa artykuły już są gotowe, inne mają być dostarczone do 1/II. W związku ze wzrostem agend zachodzi potrzeba przyjęcia jakiejś płatnej siły sekretarskiej, co przyjęto do wiadomości.

Z kolei zabrał głos prof. St. Lempicki zdając sprawozdanie jako referent propagandy. W sprawie tej odbyły się dwa posiedzenia lwow. członków Zarządu Gł. P.T.H., na których omówiono i ustalono główne wytyczne pracy, rozesłane następnie do Oddziałów specjalnym okólnikiem. W związku z działalnością propagandową na ziemiach południowo - wschodnich wygłosił referent na zjeździe nauczycieli historii we Lwowie w dn. 28/XI stosowny odczyt. W styczniu będą zorganizowane wyjazdy prelegentów do ważniejszych miast na tym terenie. Kuratorium O.S. odnosi się przychylnie do sprawy propagandy prac T-wa. W obszernej dyskusji zabierali głos pp. Konopczyński, Tyszkowski, Łopaciński, Kolankowski, Ehrenkeutz, Tymieniecki, Kętrzyński, Urbański, Lorentz, Hejnosz, ks. Umiński i referent; dotyczyła ona głównie sprawy zainteresowania szerszych kół inteligencji pracami T-wa, oraz pomocy ze strony Kuratoriów, przy czym podnieszono, że należy unikać wywierania tą drogą nacisku na nauczycieli.

Sprawę reedycji Bibliografii hist. pol. referował dyr. E. Barwiński. Podał on do wiadomości, że wyszedł już zeszyt IV, który zakończył t. I reedycji. Przez dodanie szczegółowego skorowidza rzeczowego usunięto

70

w znacznej mierze dotychczasowe niedostatki publikacji. Obecnie przygotowuje się do druku t.III, w opracowaniu Dra Włodarskiego; obejmuje on historię polityczną. T.II-gi będzie zawierał nauki pomocnicze; materiał trzeba będzie rozdzielić między kilku referentów do opracowania.

Prezes Kolankowski wyraził podziękowanie za pracę dyr. Barwińskiemu i całej komisji.

Następnie kustosz dr. Tyszkowski przedstawił sprawy redakcyjne "Kwartalnika Histor" i "Wiadomości hist.-dyd." komunikując, że bieżące zeszyty obu tych czasopism są na ukończeniu. Co do zanierzeń na przyszłość, to dążyć będzie do pozyskania jak najwięcej nowych sił do współpracy, oraz odbywać konferencje w sprawach redakcyjnych. Zeszyty "Kwartalnika" mają się ukazywać w marcu, czerwcu, październiku i grudniu. Co do charakteru "Kwartalnika", to ma on być organem historyków polskich, będzie więc obejmował to wszystko, co historyków tych interesuje. Zamieszczane będą przede wszystkim artykuły syntetyczne. Zapiski będą podzielone na działy, pozostające pod opieką osobnych referentów. Kronika będzie więcej zaktualizowana i pełniejsza. Co do strony finansowej, to pewne dochody dadzą się osiągnąć przez odstępywanie nadsyłanych czasopism bibliotekom i zakładom; przez przejście na druk maszynowy można będzie też zaoszczędzić ok. 1.000.- zł.

Sprawozdanie z konferencji redaktorów czasopism historycznych, która się odbyła we Lwowie dn. 6/XII, przedstawił prof. M. Handelsman, podając, że zebrani na konferencji zgodnie oświadczyli się za tym, iż "Kwart.Hist." i "Przegląd hist." mają być organami naczelnymi o charakterze ogólnym, inne czasopisma mają się specjalizować bądź w zagadnieniach regionalnych, bądź też fachowych. Konferencja ta opracowała też organizację współpracy redakcyj w przyszłości oraz podział materiału między poszczególne wydawnictwa.

W dyskusji nad sprawami redakcyjnymi zabierali głos pp. Ehrenkreutz, Tymieniecki (który imieniem Roczników Historycznych i Poznań. Tow. Przyj. Nauk. zaakceptował uchwały konferencji), Kolankowski, Handelsman i Konopczyński. Uchwalono przyjąć proponowane terminy ukazywania się poszczególnych zeszytów "Kwartalnika" oraz przejście na druk maszynowy.

W końcu kustosz Tyszkowski zakomunikował, że bibliografia bieżąca za lata zaległe i za r. 1937 ukaże się na wiosnę 1938.

W sprawie "komisji tłumaczeń" prezes Kolankowski odczytuje pismo Dyr. Dra J. Siemińskiego, z którego wynika, że prace tej komisji utknęły na czynnościach wstępnych. Po dyskusji, w której zabierali głos pp. Konopczyński i Handelsman, uchwalono zaniechać pracy tej komisji według pierwotnego planu, a ograniczyć się tylko do przetłumaczenia na języki obce tytułów wyboru bibliograficznego, począwszy od r. 1926 i zwrócić się do p. Dra Siemińskiego z zapytaniem, czy podjął by się przeprowadzenia tej sprawy.

W tym miejscu o godz. 1 popoł. przewodniczący zarządził przerwę obiadową w obradach.

Po przerwie prof. Tymieniecki referował sprawę wydawnictwa "Polska i jej sąsiedzi", podając, że I-y tom już jest prawie gotowy do druku. W dyskusji zabrał głos prof. Handelsman proponując, by upoważnić Komisję do załatwienia następujących spraw formalnych oraz by redakcję III. t. powierzyć prof. Kętrzyńskiemu, co przyjęto do wiadomości.

Następnie prof. Handelsman referował sprawę międzynarodowego zjazdu historyków w Zurychu, zaznaczając, że zgłoszono zbyt wiele referatów, wobec czego niektóre będą musiały odpaść. Proponuje w tym celu wybór komisji, złożonej z prezesa, obecnych wiceprezesów i prof. Dąbrowskiego. Propozycję tę przyjęto z tym, że do komisji wejdzie również wnioskodawca. W dalszym ciągu omawia prof. Handelsman projekt prof. Haleckiego, by w czasie zjazdu urządzić w Rapperswilu wystawę historyczną, która by ilustrowała stosunki polsko - szwajcarskie. Urządzeniem jej mogli by się zająć p. Kennardowa, poseł Modzelewski i Dr. Kipa. Można by też urządzić wystawę kartograficzną, której urządzeniem mogli by się zająć prof. Arnold, A. Lewak i Cz. Chowaniec. Koszta poniosło by Min. Spr. Zagr. Delegatami z ramienia P.T.H. mogli by być prof. Halecki i prof. Gębarowicz. W dalszym ciągu zabrał głos dyr. Łopaciński w sprawie Federacji Towarzystw hist. Europy Wschodniej, podając, że przygotowuje się III-a konferencja plenarna w Grazu na której zostanie dokonany wybór prezesa i wiceprezesa po śp. St. Zakrzewskim. Pozatym sprawy Federacji przedstawiają się pomyśl-

Na zakończenie ogłoszono następujące komunikaty : dyr. Łopaciński w sprawie mającej się odbyć konferencji celem uczczenia rocznicy powstania styczniowego, prof. Konopczyński w sprawie indeksu osobowego do różnych wydawnictw, które indeksów nie posiadają; prof. Lorentz o wydawnictwie Komitetu ratowania kolegiaty w Turmie Łęczyckim, zawiązanego w Łodzi.

Na tym posiedzeniu o godz. 19.30 zakończono.

82

Skład władz Oddziału Kwońskiego P.T.H., wybranych w dniu
19 maja 1939 roku.

KZAX Zarząd: Przewodniczący Ks. Prof. dr Józef Umiński
I. zast. przew. Prof. dr Kazimierz Hartleb
II. zast. przew. Kust. dr Feliks Poherecki

sekretarz
skarbnik

Doc. dr Stanisław Heszewski
~~Doc. dr Bronisław Włodarski~~
dr. Antoni Knet

członkowie

Doc. dr Lucja Charewiczewa
Dyr. dr Aleksander Czeżewski
Insp. Jan Gerlach
~~Ks. Antoni Knet~~
Doc. dr Karel Keranyi
Dr. Kazimierz Lewicki
Prof. dr Teofil Modelski
Prof. dr Witold Ziembicki
Doc. dr Bronisław Włodarski

Ponadto wchodzi do Zarządu: Dr Ewa Maleczyńska, jako przewodn. Sekcji Dydaktycznej, Prof. dr Kazimierz Tyszkowski, jako redaktor Kwartalnika Historycznego, Prof. dr Stanisław Łempicki, jako referent propagandy Zarządu Głównego PTH i Doc. dr Łukasz Kurdybacha, jako referent propagandy Oddziału Kwońskiego PTH.

Komisja Rewizyjna: Dr Tadeusz Mańkowski
Dr Tadeusz Witwicki
Ks. Adam Hausner

Sekcja Dydaktyczna:

Przewodnicząca : Dr Ewa Maleczyńska
~~sekretarz~~ Prof. Tadeusz Urbański
sekretarz Dr Marian Tyrewicz
skarbnik Doc. dr Bronisław Włodarski
członkowie I. Chrzęsz, B. Kocowski, M. Jasi-
łowiczówna, I. Perębska, A. Knet
~~M. Tyrewicz~~

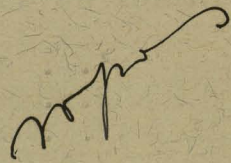
Delegaci na Walny Zjazd Towarzystwa Historycznego:

do rozkweśnienia w Amsterdamie (ducha kapitalistycznego)
w systemie gospodarstwa, kierującego się ~~podnie~~ dążąc nieogranic-
zonych wyszków. To ~~przejście~~ woli żydom uświadczyć ich
Zainteresowanie hazellove, rozwinięty kredyt i myślna-
rodowe kontakty, utracony wyznane periski wyszłi spotykany
współpryncipom. Autor zwłaszcza dotychczasowe
mnie marie że żydzi amsterdamskiej wponędrali ~~wore~~
duryni, w stonunkę do chnecijan, Kapitalizmu. Ka-
pitalu ~~nie~~ ^{wane} były wielkie, ale kredyt pomógł im zna-
kornie samy potrzebne do przedsiębiorstwa na wielki skale.

~~Stanisław Horowski~~

Impionijscy ~~pod~~ ułoię porzycy wykar litera-
Tury oraz dokładny indeks nazw osób i
miejscowici zarzykaje 5. mierzplinie porzyceny
kresku.

Stanisław Horowski

600 pzt.

DEKLARACJA

przystąpienia na członka Polskiego Towarzystwa Historycznego

Zgłaszam przystąpienie do Oddziału Lwowskiego Pol. Tow. Hist. od dnia 1 stycznia 1944 roku ~~1945~~ w charakterze członka angrażymego.
xxx

Zobowiązuję się uiszczać wkładki członkowskie w kwocie 20 zł rocznie, płatne razem lub w czteru ratach kwartalnych po 5 złotych, a w razie wystąpienia zapłacić wkładki zaległe i bieżące aż do końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło zgłoszenie wystąpienia.

Przyjmuję do wiadomości, że zgłoszenie wystąpienia z Towarzystwa ma być dokonane pisemnie i skierowane do sekretariatu Lwowskiego Oddziału PTH. W razie zmiany miejsca zamieszkania zawiadomię sekretariat Oddziału czy nadal zamierzam pozostać w tym oddziale, czy też życzę sobie przeniesienia do innego oddziału, działającego na terenie nowego miejsca zamieszkania.

.....
miejsowość data

.....
czytelny podpis

.....
dokładny adres

Spis członków P. F. H. Lwów

A. Honorowi

- 1. Abraham Władysław prof. dr. ul. Długosza 16.
- + 2. Bruchnalski Wilhelm prof. dr. ul. Długosza 27
- 3. Bujak Franciszek prof. dr. ul. Grunwaldzka 11a
- kolonkord. Ludwik prof. dr. Uniwersytet ul. Mickiewicza 5a

B. Zwyrażeń

- ~~1. Abłamowicz Tadeusz, Kopernika 30, 1p.~~
- ~~2. Akad. Kotko Hist. Poln. Lwów - Uniwersytet~~
- 3. Badecki Karol doc. dr. dyr. Archiwum Miejskie. Lwów - Ratusz
- 4. ks. Pralat Badeni Henryk, plac kapitałny 5.
- 5. Hl. Badeni Henryk Stanisław, Trzeciego Maja 6.
- 6. Balicki Stefan, insp. szkolny. Bourkarda 2
- 7. Bandura Władysław Sobieszczyzna 4. Bibl. Un.
- 8. Bararsewska Sofia Lyczakowska 47
- 9. Baranicki Eugeniusz dr. dyr. Arch. Państw. Lwów, Podwale 13
- 10. Basylów Ludwik ul. Ossolińskich 21
- ~~11. Bergerówna Janina dr. Tarnowskiego 69 Katowice Lwów - wozny 23, 1p. 3~~
- 12. Bernacki Ludwik dr. dyr. Zakł. Nar. im Ossolińskich. ul. Ossolińskich 2.
- 13. Biblioteka Baworowskich, ul. Baworowskich 2.
- 14. Biblioteka D. O. K. II. ul. Wasawa 16.
- 15. Biblioteka Fakt. Nar. im Ossolińskich ul. Ossolińskich 2.
- 16. Biesiadecki Franciszek, ul. Potockiego 50
- 17. Birn Wacław ul. Listopada 6, 1p. Nabieleka 29 nandp
- 18. Blaha Alfred, dyr. Banku Polaka, Lwów, Brayerowska 17.
- 19. Borkowski Oktaw ul. Długosza 14.
- 20. Breski Józef ul. Zyblikiewicza 26 43 1p.
- 21. Chabło Wiktor Gimnazjum III.
- 22. Chojas Wiktor ul. Pułaskiego 1. wytypat
- 23. Charenczowa Lucja dr. doc. ul. Czarnieckiego 18.
- 24. Chodorowski Karimierz dyr. Piłsudskiego 25
- 25. Chraszczer Edmund, dr. Asnyka 9, Dowagochy 4/5/7.
- 26. Chybiński Adolf, prof. dr. Uniwersytet ul. Mickiewicza 5.
- + 27. Chyliński Konstanty, prof. dr. Uniwersytet ul. Marszałkowska 1.
- 28. Ci. Prekaj Franciszek ul. Dzwonniczego 48.
- 29. Czatorski Aleksander dr. dyr. Murów Miejskich Wronowskich 7
- 30. Dąbrowski Stefan ul. Nabieleka 1. wytypat
- 31. Dąbkowski Przemysław, prof. dr. Uniwersytet ul. Mickiewicza 5a
- 32. Dąbrowska Maria Gimnazjum Radziechów - Zimo - Bademego
- 33. Ks. Długosza Tefil ul. Murarska 49. 64
- 34. Dobrzańska Maria ul. Zielona 25 wytypat
- 35. Dygdała Adam, dr. ampt. U. J. K. Uniwersytet, Mickiewicza 5a
- 36. Dymitrowski Władysław ~~ul. Długosza 16~~ Lyczakowska 70
- 37. Ks. Frankl Stanisław doc. dr. Uniwersytet, Marszałkowska 1.
- + 38. Furjak Tadeusz, dr. ul. Bourkarda 2. Tarnowskiego 38. 1p.
- 39. Gerlach Jan, insp. szkolny ul. Ossolińskich 2
- 40. Gębarowicz Mieczysław, prof. dr. ul. Ossolińskich 2
- 41. Gimnazjum Państw. II. Podwale 2
- 42. " " III. Batoro 5
- 43. " " VI. Lyczakowska 37
- 44. " " VII. Sokota 2

45	Gimnarium Panstw. I.	Warsawa 18.
46	" " XI	Gymnazium 13
47	Gimnarium Panstw. ruskie, filia	Lickarska 19
48	Gimnarium Panstw. ruskie im. król. Jadwigi Potockiego	35
49	Gimnarium Ss. Karol i Jan	ul. Unj. Lubelskiej 9
50	" " Równy szkoły	ul. Morskiej 9.
51	Poliger Marek prof.	Jachowicka 6
52	Poliger Marek prof.	Gródzka 127/12.
53	Rahn Wiktor, prof. dr.	Dziwnickiego 9.
54	Thaisig Marian dr. asyst. U. J. K.	Uniwersytet Mickiewicza 5a
55	Hartleb Karimien, prof. dr.	Selenowa Ga. Marszałkowska 8 11/2
56	Ms. Hausner Adam	Jakuba Stronny 9.
57	Hesner Wojciech, doc. dr.	ul. Nabełska 67
58	Hescher Thaurys	ul. Podwale 3
59	Horowitz Herman	ul. Ziemiakowskiego 18
60	Hoszkowski Stanisław, doc. dr.	ul. S. Florsara 3, Uniwersytet, Mickiewicza 5a
61	Inglot Stefan, doc. dr.	ul. Deubinińskiego 14.
62	Institut Teologiczny U. J. K.	Uniwersytet Marszałkowska Ga. Marszałkowska
63	Jrzyk Franciszek	Kopernika 30.
64	Jarmacha - Kopytowa Joanna dr.	ul. Marszałkowska 12.
65	Jarosiewiczówna Maria, prof.	Bibli
66	Jedrejowska Anna dr.	ul. Łopatkowska 37a Teatynska 37
67	Jędrzejcki Piotr	ul. Łopatkowska 37a Teatynska 37
68	Jędrzejcki Franciszek, mgr. asyst. U. J. K.	Uniwersytet, Mickiewicza 5a
69	Kacki Franciszek, dr. asyst. U. J. K.	Uniwersytet, Mickiewicza 5a
70	Kant Antoni, dr.	ul. Paulinów 14. a
71	Kocowski Bronisław, dr.	ul. Zbaraska 7
72	Korica Józef	Sobieskiego 3a,
73	Kontry Piotr, dr.	Piłsudskiego 25
74	Koranyi Karol, doc. dr.	Uniwersytet, Mickiewicza 5a
75	Korpus Kadetów Nr. 1.	ul. Kadetka
76	Kotula Rudolf, dr. dyr. Bibl. Univers.	ul. Baranowski 2.
77	Kotwicz Władysław, prof. dr.	Uniwersytet, Marszałkowska 1.
78	Kowalski Karol, prof.	Mickiewicza 7
79	Korsowski Leon, prof. dr.	Uniwersytet, Marszałkowska 1
80	Kropp Jan, mgr. asyst. U. J. K.	Uniwersytet, Mickiewicza 5a
81	Krukiewiczówna Maria,	ul. Superskiego 5
82	Krupnicka Sława	ul. Czarnieckiego 12
83	Kucharzki Eugeniusz, prof. dr.	ul. S. Florsara 4.
84	Kupczyński Tadeusz, dr. Kurator O. S. L.	ul. S. Florsara 4.
85	Kurdylacha Turkasz, doc. dr.	Uniwersytet, Marszałkowska 1.
86	Kurotorowska Karolina, doc. dr.	ul. Krasickich 1.
87	Lanomas Saul,	ul. Piłsudskiego 17
88	Laskowski Bronisław	ul. Ss. Zofii 4
89	Lewicki Karol, mgr. asyst. U. J. K.	Uniwersytet, Marszałkowska 1.
90	Lewicki Karimien, dr. asyst. U. J. K.	Uniwersytet, Marszałkowska 1.
91	Loewenstein Stanisław	Pracownia 11a
92	Lutman Tadeusz, dr.	Aleksandrowska 20
93	Lempicki Stanisław, prof. dr.	Uniwersytet, Marszałkowska 1.
94	Malec Józef, Kustosz U. J. K.	Uniwersytet, Marszałkowska 1
95	Malecówna Ewa, doc. dr.	ul. Michalskiego 9
96	Malecowski Karol, doc. dr.	"
97	Malikowski Tadeusz, dr.	ul. Łoznińskiego 4
98	Morawski Teofil, Emil, prof. dr.	Uniwersytet, Mickiewicza 5a
99	Morawski Stanisław, prof. dr.	ul. Zielona 77.

100	Kawratelowa Maria	ul. Sierpniaka 22
101	Oppenauerówna Maria Krystyna	ul. Kraków 16 b. Dp.
102	Souchowski Wacław prof. dr.	Uniwersytet. Mickiewicza 5a (Olęwskiego 3)
103	Paradowski Józef, dr.	ul. Sępłowska 27.
104	Pawlikowski Ryszard	Kochanowskiego
105	Galska Stanisław, dr.	
106	Palc Julian, dr.	ul. Ossolińskich 11. (wzd. Ossolińska)
107	Petryński Ludwik, dyr.	ul. Żulińskiego 5
108	Ks. Ponkala Stanisław	ul. Bilińskiego 9
109	Plesniak Julian, mgr.	ul. Sobieskiego 7
110	Podtacha Władysław prof. dr.	Uniwersytet, Marszałkowska 1.
111	Polarecki Feliks, dr.	Podwale 13
112	Polackówna Helena, dr. dr.	ul. Listopada 20
113	Pomarański Stefan	ul. Lesna 76.
114	Prebiska Irena	ul. Potockiego 9
115	Pucyński Bohdan	ul. Tarnowskiego 8, Dp.
116	Rahm Wilhelm, dr.	ul. Listopada 26
117	Roth Abraham, dyr.	ul. Sykstuska 37
118	Rodzik Roman, dr.	ul. Sypiańskiego 19/Dp.
119	Schurmer Edward	ul. Tarnowskiego 11a - Dzierżewskiego 11. Dp.
120	Seminarium Państw. Ochrońskie	
121	Sienkiewicz Bogusław	ul. Prądkowa 8,
122	Skwarczyński Paweł	ul. Potockiego 11.
123	Socha Szymon, dr.	Mocznackiego 56 Uniwersytet
124	Solski Tadeusz	Bank gosp. Krajowy. ul. Traugotta 11a Kosciuszki 11
125	Sześciński Władysław	ul. Listopada 27
126	Strońska Anna	Kawowa - Stronawska 15 D.A.K.
127	Suesser Henryk	Prekarska 14
128	Szymonowicz Konstanty	ul. Strzyżka 42, m. 11.
129	Świrski Jan, mgr.	Świr-Szwandowska Świrzowa 38. Dp.
130	Ks. Bernard Gerard	ul. S. Sapiehy 10
131	Ks. Rydzelski Stefan, prof. dr.	plac Kapitulny 5
132	Tarnowski Aleksander, dr.	Byłowska 127. XVII. Dp.
133	Telmaszówna Irena	Ossolińskich 11
134	Ks. Teodorowicz Józef, arcyb. obr. orn.	ul. Ormiańska
135	Turska Jadwiga, dr.	ul. Tarnowskiego 98 Michalskiego 4
136	Tyrowicz Marian, dr.	ul. Prekarska 95
137	Tyszkowski Karimien, dr. dr.	ul. Strzyżka 18.
138	Ułtman Stefan, dyr. Miejski Kasy Komunalnej	ul. Halička 21
139	Ks. Ułtman Józef, prof. dr.	Boorna Strzyżkiej
140	Urbanowski Tadeusz, prof.	ul. S. Sapiehy 2
141	Urset Adam	ul. Komarowska 4. Jaskółcza 22
142	Wawrzakiewicz Eugeniusz, dr. dyr.	Korpus Kawalerii 1. Katedra
143	Wasowicz Michał, dr.	Podwale 13
144	Werchowski Ryszard, dr.	ul. Pranieckiego 3.
145	Wereschowski Antoni, prof. dr.	ul. Chmielowskiego 11.
146	Wirsiówna Jadwiga	sejpacka 16 - Dp.
147	Witwicki Tadeusz	ul. Kalceza 18
148	Włodarski Bronisław, dr. dr.	ul. Kofceja 2 - Dp.
149	Ks. Zajchowski Józef	pl. Kapitulny 5
150	Zachyn Wacław, dr.	ul. Lesna 9/Dr. Potra 25
151	Ziębicki Włodek, prof. dr.	ul. Biłowski 6
152	Ziębicki Pracownicy Banku	Rolnego, Piłsudskiego 25
153	Zebrowska Zofia	pl. S. Jura 4. Nowa Hala - Dp.
154	Zurawski Karimien	Bilińskiego Boorna 15 B.

155	Zakład hist. społ. i gosp. U. J. K.	Uniwersytet	Muchomór 5a
156	" hist. kultury	"	Marceleska 1
157	" hist. nowożytny	"	Michałowa 5a
158	" hist. polski	"	"
159	" hist. prawa	"	"
160	" hist. średnio-wieczny	"	"
161	Ks. Stanisław Zwiercan	00 Francuska	ul. Francuska 1.
162	Mgr. Borkowski Mieczysław	Król Leszczyńskiego 5a	11 p.
163	Dr. Nawolski Bronisław	ul. Snopkowska	15 1/2 p.
164	Dr. Kupczyński Stanisław	Zadarskiego	3
165	Dr. Antoni	ul. Zielona 25	25
	Dr. Antoni	ul. ...	(upłynie)
	Dr. ...	ul. ...	...

166. Aleksandrowicz Amela Brudowice

ad I. I. 1939, 1) Mgr. Wasyliczówna Wiktoria Lwów Snopkowska 39
Lwów, Snopkowska 39.

2) Dr. Henryk Lepucki, kier. Biura Stat. Miejsk.

3) Ks. Marian Rechowicz ksiądz U. J. K. Seminarium Duchowne

~~Domino Drużba - Syntetna 42~~

~~ul. Symonowa, Józef 6, 10 p.~~

Dr. Stachurski Bolesław ul. ... 84 / 10 p. 1/2 p.

175 Ekstein Antoni ul. ... 6.

175 Chromicki Ernest ul. ... 6.

Klerzy Os. Bernackiego Lwów

39

38

53

47

18

195

Parupa

Rordelch

Froleck

Symonowicz

groszowicz

Chares

Donan

ul. ... 10 p.

x Dr. Lepucki Henryk, kier. ul. Biura Stat. ul. św. Teresy 2 c. m. 25

L i s t a

członków Oddziału Lwowskiego PTH zmarłych w roku sprawozd. 1938/39

Członek honorowy: Prof. dr Wilhelm Bruchnalski

Członkowie zwyczajni: Prof. Konstanty Chyliński

Dr Tadeusz Furtak

Ks. dr Gerard Szmyd

Ks. arcyb. dr Józef Teodorowicz

Ks. infułat Józef Zajchowski

Lwów, dnia 31 maja 1939 r.

Z A W I A D O M I E N I E

Pozwalam sobie zawiadomić JWPana, że Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się dnia 3 czerwca /sobota/ br. o godz. 9.30 w Zakładzie Historii Polski U.J.K. we Lwowie, ul. Mickiewicza 5 a, III p.

~~W imieniu Zarządu Oddziału Lwowskiego PTH proszę o niezawodne przybycie. W razie przeszkody proszę o możliwie wczesne zawiadomienie prezesa Oddziału ks.prof. J. Umińskiego w celu wydelegowania zastępcy.~~

Z głębokim poważaniem

Stanisław Hoszowski
sekretarz

Otrzymuje JWPan

Mr. A. Dygdała *Dygdała*
Dr. K. Haisig *Haisig*
Dr. T. Lewicki *Lewicki*

Farsed 1) ks. prof Umianki.

2) prof Hertles

3) dr. Pohorsch.

Dr. + Clarevija +

+ Czobarski +

+ Ferled +

+ Howorski +

+ Krost +

+ Koranyi +

+ Markeli +

Schubicki +

+ Serch. +

Wladyski. +

Makrycha
- Tyshkowi.
Prof. Teynik.
Dr. Kurdzban

Ressyja Archowski Tawey

Tadeusz W. Fuchs

Ks. Hauswed. Ad.

Delegaci:

- + 1 Crotovskii
- + 2 ~~Horsvick~~
- + 3 Knut
- + 4 Koranyi
- + 5 Serichik
- + 6 Malecynskii
- + ~~Pohorski~~ Kurylova
- 8 Pomaranishi
- 9 Wotarski
- 10 Zembich
- 11 ~~Wronski~~ + 12. Gerlach

Zest.

Dygdata

~~Kurylova~~ Haisig

+ Malecynskii

~~Wronski~~ Serichik Tar.

10
4

Posiekemi ~~Janowski~~ Naukowe Oddr. L. P. I. H.
Jura 5/5 1839

Obecni,
Malecziwe
Koranyi

Tomasz
Hosowicki
Wladyslaw
Ks. Mmisch

~~Janowski~~
~~Janowski~~
Stepan Smarowski

Otos 15 dyobuzji uzbiceli:
ad 1 (Buzek) - dr Pohorecki
doc. Koranyi
prof. Buzek
referent doc. Hejnosz
ad 2 (Buzek) - dr Pohorecki
ks. puzer Mmisch
prof. Buzek
ref. Hejnosz

K. Han Szkalas

J. Buzek
K. Hartler

F. W. M.
J. Ch. M.

M. M. M.

~~Janowski~~
~~Janowski~~

Slawski
Ch. M.

W. M.
K. M.

Dr. M.

Walne Lebraeie 19 uga 1939

Obecni:

1. A. [unclear]
 2. Stefan [unclear]
- K. [unclear]
 F. [unclear]
 S. [unclear]
 [redacted] G. [unclear]
 M. [unclear]
 P. [unclear]

- M. [unclear]
 J. [unclear]
 S. [unclear]
 M. [unclear]
 P. [unclear]
 T. [unclear]
 T. [unclear]
 S. [unclear]
 M. [unclear]
 [redacted]
 G. [unclear]
 S. [unclear]
 M. [unclear]

- A. [unclear]
 M. [unclear]
 S. [unclear]
 F. [unclear]
 T. [unclear]
 P. [unclear]
 J. [unclear]
 M. [unclear]
 G. [unclear]
 M. [unclear]
 C. [unclear]
 H. [unclear]
 S. [unclear]
 K. [unclear]
 A. [unclear]
 M. [unclear]
 W. [unclear]
 S. [unclear]

26. V. 1839. Kos. Zarząd

obecni ks. Umnoski, Klarenski, Włodarski, Jędrzejcki
Kardytka Koranyi, Leischi, Bohowicki, Hertle

Prez. Umnoski, pot. hrz. Koranyi

1) Bieżące sprawy.

Umnoski Hertle: skucha Kos. skarb. konst.

odczyty: ^{heres} ~~roznie~~ ^{roznie} odczyty, co doe ty godnie;
Hertle: ^{podnosi} ^{desyderat} ^{rozynie} ^{odczyt} ^o ^{publizacji} ^{skucha} ^{skarb.} ^{konst.}
^{rozynie} ^{odczyt} ^o ^{publizacji} ^{skucha} ^{skarb.} ^{konst.}
jedni ^{opowiad.} Koranyi - odnowi
trudny odczyt 27/11. w roznie
imierci Liskego. Desyderat uchwalono.

+ Zaga

deklamacje ^{wytombowac} - nowi; zalegajacy ?
oplaty, 500 rub.

Wzrost - wie

Zaproszenia ^{wzrostu}: Żelazki
^{wzrostu} z ^{opowiadaniem}; Włodarski -
Kwart - ^{wzrostu} ^{rodki} - ^{opowiadanie}
do ^{deklaracji} ^{stani}: uchwalono

Propagandy: heres ^{propagandy} ^{aby} ^{sprawy} - propagandy

Kwart, Kandybach, Kellepursiska, sekret.

Kandybach - ^{aby} ^{zaost} ^{glow} - ^{odrobnosc} ^{nie} ^{intodcier}
intodcier ^{nie} ^{cyta} ^{kwartal}, ^{stworze} ^{sekcji} ^{intodcierow}
zwizka ^{dla} ^{intodcier} - ^{uczasz} ^{weryfikacji} ^{na} ^{podst}
^{intodcier}. Wyparty z referatami - aktualnymi

(Jdoni) popularni - nauki

Hertle: zwizka Kwart, trudna
na wzrostu - o firmacie Zarząd stanie

Ks. Umiech . P. Kurybach puz Lecpuchess
Umiech o penpue ka Zarseda

Poriseme kom. tetu propayad.
O dogel Crankis —.

Kary ulic: floor.

Craboch — pret 40 lety we
Rade ushyj. ^{shovint uli idej} papiera idej
Crot. bydame baryski.

Pohokchi — wkerane

Hartleb — wkerane, studiora foraw.
" opramycy ej do baryski,
" sl. T. wprechob, diske etc.

Craboch — we uenemee hist. nar
Kurybacha — opramycy wkerane

Bez: Umiechowa Crot. Chor. — wptowee
Umiech do Megstretu. tablic: wker
dauk. ulic.

Mchralow. —

Typik. zastorenie co do zany now hutor.
nie dorei new owz zpyej

Zembicki: spore ulic bykowskiej zany
pocypni pocypne awagi.

Delegaci.

Lista obywateli

85

dn. 26 V. 1939.

M. Murilo

M. Wosni

~~Chmura~~

Petrynski

Ramyo

Jan Kurot

St. Kucharski
Glewicks

Leonty Basal

Modul

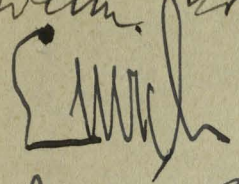
Wasylenko W.

W. Kozubki

Horsowski

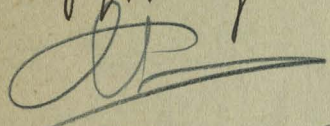
Poiereme Odds. Lv. P. J. Jf
dmi 23. curra 1939.

Tawem. Kobanig

Mobeyuzg

Pomny

Fachult

Sajkiurissime

L. M. Oshlka

Stary

M. Gyanica

Anantovh

Gmshozh

Witarteb

R. M. Winkh

Petrynok

Wielce Szanowny Panie Profesorze!

Istniejące od przeszło 50-ciu lat Polskie Towarzystwo Historyczne pragnie skupić możliwie wszystkich historyków i miłośników naszej przeszłości, podejmować wspólnie z nimi prace naukowe, na szerszą zakrojone skalę, dostarczać wszystkim historykom informacji fachowych o najnowszych wydawnictwach polskich i obcych, służyć im radą oraz pomocą w trudnościach dydaktycznych. Zamiatary Towarzystwa zasługują na tym baczniejszą uwagę, że w ^{blizującym} ~~przyszłym~~ roku szkolnym obchodzić będziemy uroczystie 600 letnią rocznicę ostatecznego przyłączenia Ziemi Czerwieńskiej do Rzeczypospolitej. Przygotowywane w związku z tym liczne publikacje oraz wielki zjazd naukowy we Lwowie, oświecą szereg nieznanych dotychczas zagadnień, omówią wszystkie ważniejsze przejawy życia w naszej dzielnicy, której dzieje tak często, zwłaszcza w ostatnich czasach są przedstawiane zupełnie fałszywie. Polska nauka historyczna spełni w ten sposób swój szczytny obowiązek wobec narodu i państwa.

W realizowaniu przedstawionych zamierzeń liczy Polskie Towarzystwo Historyczne na wydatną pomoc ze strony najszerszych kół nauczycielstwa; pożądana współpraca może się przejawiać w opracowywaniu tematów, związanych z przeszłością Ziemi Czerwieńskiej, w propagowaniu wiedzy historycznej wśród naszego społeczeństwa, w zbieraniu materiałów źródłowych, gromadzeniu zabytków i t.p.

Praca Polskiego Towarzystwa Historycznego doczekała się pełnego uznania Władz Szkolnych, wyrażonego już kilkakrotnie w specjalnych okólnikach, zachęcających nauczycieli do wstępowania w charakterze członków w szeregi naszej organizacji oraz do czynnego udziału w jej wysiłkach.

Opierając się na powyższych danych, pozwalamy sobie zwrócić się do Wielce Szanowna Pan Profesora z prośbą o wpisanie się na członka Polskiego Towarzystwa Historycznego i o wypełnienie załączonej deklaracji. Nadmieniamy przytem, że każdy członek otrzymuje bezpłatnie: 1/ Kwartalnik Historyczny, zawierający obok artykułów syntetycznych pióra najwybitniejszych uczonych, bogaty dział recenzji i sprawozdań z najnowszych wydawnictw; 2/ Wiadomości Dydaktyczne; Ziemię Czerwieńską, poświęconą przeszłości politycznej, gospodarczej i kulturalnej naszej dzielnicy. Ponadto dołączamy spis wydawnictw Towarzystwa, które każdy członek może otrzymać po cenach znacznie niższych.

Zarząd

Projekt.

89

Wielce Szanowny Panie Profesorze !

W związku z nadchodzącym w roku szkolnym 1939/40 jubileuszem 600-lecia odzyskania Ziemi Czerwieńskiej Polskie Towarzystwo Historyczne, podejmując prace przygotowawcze do Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w 1940 roku oraz inicjując szereg wydawnictw, pragnęłoby skupić w swych szeregach możliwie pełną liczbę historyków, pracujących na terenie ziem południowo-wschodnich R.P. Odnośnie profesorów szkół średnich Towarzystwo ~~pragnie~~ nie tylko zamierza przyjąć nauczycielstwo z pomocą wydawnictwami oraz pracą sekcji z Sekcją Historyczno-Dydaktyczną na czele, ale liczy także na jego czynną i niezastąpioną pomoc na polu propagandy, popularyzacji i pogłębiania kultury historycznej w najszerszych kołach naszego społeczeństwa.

Dążenia Towarzystwa zostały w pełni zrozumiane przez władze szkolne, czemu dały one już kilkakrotnie swój wyraz, w okólnikach zachęcających nauczycielstwo do wstępywania w szeregi Towarzystwa Historycznego i brania jak najżywszego udziału w jego pracach i przedsięwzięciach.

Sądząc, że specjalnie w bieżącym, jubileuszowym roku, nie odmówi nam JWPan Profesor swej współpracy, pozwalamy sobie prosić o wpisanie się na członka Polskiego Towarzystwa Historycznego, i w tym celu załączamy deklarację członkowską oraz wykaz wydawnictw otrzymywanych przez członków bezpłatnie ~~skrzynki~~ lub po cenach znacznie zniżonych.

100

Biuletyn Urzędowy Kur. Obr. Szk. chr. R. 1937. nr. 9. str. 610-11

Nr. II. 20893/37. Kuratorium przyjął w sprawie Synodu Komisji
Ministerstwa Sygnali Rd. i Obr. Publ. z r. 1934 (Dz. U. M. SR i OP.
1934, Nr. 6/7, poz. 110), w sprawie uwagi na Kwartalnik Historyczny,
organ Pol. Tow. Hist., a zwłaszcza na osobny działek do tegoż Wiado-
mości Historyczno-Dydaktycznej, które to pierwsze „wynny
ponadto weryfikacji szkół w swych bibliotekach pedagogicznych”
Liczne są przy tym uwagi, że szkół w mniejszości, mejo-
siastajmych oddziałach Pol. Tow. Hist. o ile – również dokonują
prenumeraty przez kasy – zwracają się wprost na
oddział oddziału lwowskiego Polskiego Tow. Hist. (Kwarta-
lnik, ul. Marszałkowska, Konto PKO Nr. 505.530)
otwierając na to samą kwotę 20 zł rocznie, opiewającą
nadto organ Oddziału lwowskiego PTH, „Dziennik Biurokracji”
Dz. Urz. Kur. O. S. chr. z 1937 r. str. 278), wyszukując tym samym
warunków w naukach historycznych i lokalnych.

ZAKŁAD HISTORJI
OŚWIATY I SZKOLNICTWA
UNIwersytetu J. KAZIMIERZA
LWÓW — MARSZAŁKOWSKA L. 1.

We Lwowie 193

L.

Wielki Szanowny Panie Docencie!

Przeżyłemu w natężeniu projekt pisma do nauki.
Pamiętam drwoniłem kilka razy i nie mogłem
Pana Docenta stopni, więc muszę się ograniczyć
do korespondencji. Szczęśliwie, że se względu na koniec
roku, pisma do nauki nie ma być wziętych
do uwzględnienia. Proszę jednak derylować wedle
własnego uznania.

Łączę wyrazy szczerzej
S. Rudzki

Dyrekcja Gimnazjum i Liceum im

w

Nawiązując do załączonego odpisu okólnika Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego, zwracamy się do Wielce Szanownej Dyrekcji z prośbą o przystąpienie w charakterze członka do Polskiego Towarzystwa Historycznego i o łaskawe wypełnienie załączonej w tym celu deklaracji.

Polskie Towarzystwo Historyczne, istniejące od przeszło 50 lat dąży stale i konsekwentnie do nawiązania współpracy nie tylko z fachowymi historykami, ale także z tymi wszystkimi, którym kultura naszej przeszłości i pielęgnowanie jej pięknych tradycji leży szczególnie na sercu. W tym celu organizuje nasze Towarzystwo regularne posiedzenia naukowe i odczyty o charakterze popularnym dla szerszych kręgów publiczności, wydaje: Kwartalnik Historyczny, Wiadomości Historyczno-Dydaktyczne i specjalny organ Oddziału Lwowskiego p. tyt. "Ziemia Czerwieńska", spieszy z pomocą wszystkim, interesującym się zagadnieniami historycznymi, urządza co kilka lat zjazdy naukowe, poświęcone wybranym problemom dziejowym lub przeszłości poszczególnych dzielnic. Najbliższy taki zjazd odbędzie się w jesieni 1940 r. we Lwowie, a tematem jego obrad będą dzieje polityczne, gospodarcze i kulturalne Małopolski Wschodniej, z okazji 600 ~~lat~~ letniej rocznicy definitywnego przyłączenia ~~do~~ Rzeczypospolitej. Obok zjazdu przygotowuje Polskie Towarzystwo Historyczne szereg specjalnych wydawnictw, poświęconych również tym samym problemom. Owocem tej akcji będzie wszechstronne oświetlenie zagadnień, związanych z przeszłością naszej dzielnicy, co przy dzisiejszych tendencjach wrogiej nam propagandy będzie miało znaczenie o zasięgu ogólnopolskim.

Jako członek Polskiego Towarzystwa Historycznego ^{bezpłatnie} będzie otrzymywał ~~Zakład~~ podlegający Wielce Szanownej Dyrekcji ^{bezpłatnie} regularne wydawnictwa, a mianowicie: 1/Kwartalnik Historyczny, który obok artykułów najwybitniejszych uczonych zawiera bogaty dział recenzji i fachowych sprawozdań z najnowszych wydawnictw polskich i obcych; 2/Wiadomości Historyczno-Dydaktyczne, jedyny organ w Polsce, zajmujący się nauczaniem historii w szkole oraz 3/Ziemię Czerwieńską, poświęconą całkowicie przeszłości ziem południowo-wschodnich. Pisma te mogą oddać poważne usługi nie tylko gronom nauczycielskim, ale także młodzieży; przy współczesnych metodach pracy w szkole, zmierzających do usamodzielnienia ucznia, posługiwanie się naukowymi czasopismami staje się wprost nieodzowne.

verte!
~~Goniąc kandydatów...~~
... w sprawie...

Ponadto każdy członek Towarzystwa
może nabywać po cenach (prizjomych zważnie)
srebrę publikacji historycznych i innych pub-
likacji Tow. Hist. oraz i innych towarzystw
naukowych, wyszczególnionych w dołączonym
spisie.

Dr. Dr. Stanisław Hołdowski m.p.
Sekretarz Oddziału Łódzkiego
P. F. H.

Ks. Prof. Dr. Józef Umiński m.p.
Prezes Oddziału Łódzkiego
P. F. H.

Włodek
Ks. Umiński

esoborsh
perlad
Hosorosh
Krest
Koranyi
Kardzbadh
Leinck
Melesyuh
Bmsrensh
Nysoriny
Wadarsk
Zientlich

Do Dyrekcji Genwazum i Lucem

108^x4

W nawizaniu do przyrzeczonych w nadchodzącym roku szkolnym
uroczystości jubileuszowych z okazji 600-lecia odkrycia
ziemi Amerykańskiej przez kapt. bractwa św. P.T.H. pragnę
niekiedy w tym celu kapt. bractwu bliźni 'kontakt
z Towarzystwem porwała sobie przesłać na pismo P. Dyrektora
deklarację iśćchawę z prośbą o jej wypełnienie.
W ~~1940~~ jubileuszowym r. 1940 Towarzystwo bory się zająć
na wspólnej naukowo i wśół w dziedzinie populacy-
zacji historii i krewienia kultury historycznej w naj-
wzajemnych polach. Zwracamy przy tym uwagę, że wśół
kapt. bractwa jest zaradkiem dla powołanej, wśół i wśół
naukowej i najwzajemnej sposobem nabywania
wydawanych Towarzystwa a to kapt. Wład. H. dykt. over
kapt. bractwa na kapt. bractwa w pracy szkolnej
było wielokrotnie powołane przez kapt. bractwa

TELEFON ZAOSZCZĘDZA CZAS I PIENIĄDZE!

KARTKA POCZTOWA

NADAWCA:

X. Alfons Schletz
Lwów

Dwernickiego 48

Do Zarządu

Polskiego Tow. Historycznego

Lwów

Muswerytet

Lwów d. 17/5 1839 r.

Apucjanie proszę o przysłanie mi
5 punktów wstępu Polskiego Towarzystwa
Historycznego, Oddziału Lwowskiego.

Wierzbicki

107
0

PROMULGATIO

UT HISTORICAE SCIENTIAE IUVENES DOCTI IN INTIMAM
FAMILIARITATEM INTER SE PERVENIANT

SOCIETATIS CONVENTUS

QUODAM MENSE RECURRENDOS, QUI PRIMO MARTIS DIE
MENSIS CUIUSDAM CELEBRATI ERUNT, INSTITUIMUS.

PRIMUS CONVENTUS MARTIS DIE PRIDIE NONAS APRILES

I. E.

DIE QUARTO MENSIS APRILIS

HORA VICESIMA IN TABERNA (HODIE RUDEK OLIM SZKO-
WRON) AD VIAM COPERNICI NUMERO 3 CELEBRATUS ERIT.

QUO SUMPTU SUO QUISQUE INTERERIT.

INVITAMUS. DIGNO NOS SALUTANDI HONORE

LEOPOLI, PRIDIE KALENDAS APRILES
MCMXXXIX P. CHR. N.

ADALBERTUS HEJNOSSIUS

CASIMIRUS LEVICIUS

CASIMIRUS TYSSCOVIUS

Sprawy bieżące:

- 1) Sekretariat: Druki, deklaracja, że i jak
unowocześnić i rozwinąć - z skarbnicą
- 2) Wzrosty - przedmioty
- 3) Zaproszenia na Zebr. nauki. cyrowy i
czy oprawiać do Uniwersytetu
- 4) Deklaracje i propaganda - deklaracje
- 5) Spis artykułów intelekt. i log. skarbnic
urgency do zalegających

Propaganda - do artykułów i nauk.
odczyty

Tallice histor. Rozmianistie

Bibliografie w Zielni - Inst. Poln. Wschod.

Archiwom państwowym grozi zagłada!

Umieszczone w nieodpowiednich lokalach, nie zabezpieczone przed wilgocią i ogniem, są skazane na powolne zniszczenie. Stare, opuszczone gmachy, oddane na ich użytek, coraz częściej rozsypują się w gruzy, zmuszając władze do pośpiesznego eksmitowania stamtąd zbiorów archiwalnych. Tak więc w ciągu dwóch ostatnich lat usunięto w Warszawie z walących się gmachów archiwa: Akt Nowych i Skarbowe, obejmujące razem przeszło 20.000 metrów bieżących półek, wypełnionych szczelnie cennymi aktami. Z powodu szczupłości prowizorycznych pomieszczeń znaczna część ewakuowanych w ten sposób archiwaliów została unieruchomiona na przeciąg wielu miesięcy i to zarówno dla potrzeb urzędów i stron, jak również dla badań naukowych.

Nic dziwnego, że w takich warunkach pracy państwowa służba archiwalna nie może zapewnić właściwej opieki nawet aktom od dawna sobie przekazanych, nie mówiąc już o rejestraturach władz odrodzonej Rzplitej, których z braku miejsca archiwa państwowe w chwili obecnej już nie przejmują.

Wytworzona w ten sposób sytuacja zagraża najżywością interesom Państwa, nie wolno bowiem zapominać, że archiwa są nie tylko źródłem poznania przeszłości narodowej, lecz również rejestracją praw Rzplitej i jej obywateli. Zniszczenie więc nawet części zasobów archiwalnych byłoby dla życia publicznego niepowetowaną stratą i pociągnęło za sobą liczne powikłania natury politycznej, prawnej i gospodarczej.

Niżej podpisani, zaniepokojeni tym stanem, apelują gorąco do najwyższych w Państwie czynników, aby zechciały wejrzeć w sytuację archiwów państwowych i zabezpieczyć je dla przyszłych pokoleń przez spowodowanie budowy specjalnych gmachów na ich pomieszczenie.

W roku 1943 przypada 25-lecie odzyskania Niepodległości. Niechże ta ćwierćwiekowa rocznica zostanie uczczona przez wzniesienie przynajmniej w Warszawie gmachu, który zapewni aktom władz centralnych odrodzonej Rzplitej opiekę godną Narodu o 1000-letniej tradycji!

50 tomie
Wszystkie przygotowanie do indeksu do Encyklopedii historycznego
Pana to jest dla uchronienia, tak, że z porachem jesiennym
będzie przystąpi do druku. Indeks przeglądnie również artykuły
jak recenzje i przypisy.

Two. Zam. B.
Wpisał Szwarczycel

POLSKIE
TOWARZYSTWO HISTORYCZNE
ODDZIAŁ LWOWSKI
LWÓW, UNIWERSYTET, MICKIEWICZA 5a III P.

110

Lwów, 19..... r.

~~250 sztuk 2095 1939 otrzymano~~

ZAPROSZENIE

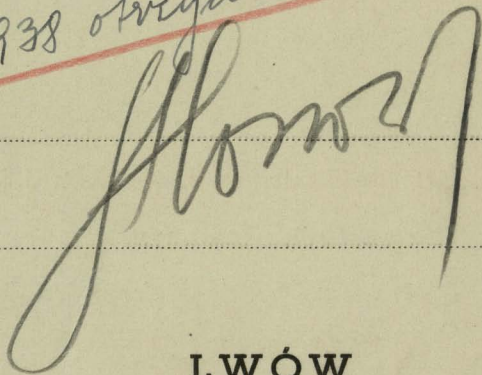
IV. Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w piątek dnia 9. XII. 1938 o godz. 18 w Zakładzie Hist. Polski U. J. K., ul. Mickiewicza 5a III p.

Na porządku dziennym:

Referat Dyr. dr Aleksandra Czołowskiego pt.: »Co zawierało Archiwum Sobieskich w Żółkwi w r. 1686«.

DRUK

80 pstrubz
W. P.
30/11 1938 otrzymano

A large, stylized handwritten signature in dark ink, written over a red diagonal line and two horizontal dotted lines. The signature is highly cursive and difficult to decipher.

LWÓW

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE – ODDZIAŁ LWOWSKI

ZAPROSZENIE

III. Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w piątek dnia 18. XI. 1938 o godz. 18 w Zakładzie Hist. Polski U. J. K., ul. Mickiewicza 5a III p.

Na porządku dziennym:

1. Sprawa przygotowań do Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w 1940 r. – referują: Prof. dr K. Hartleb i Doc. dr K. Tyszkowski.

D R U K

W. P.

~~75 sztuk 15/11 1938 Szymano~~

[Handwritten signature]

LWÓW

ZAPROSZENIE

II. Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w piątek dnia 4. XI. 1938 o godz. 18 w Zakładzie Hist. Polski U. J. K., ul. Mickiewicza 5a III p.

Na porządku dziennym:

1. Nowe nabytki Oddziału Rękopisów Biblioteki Ossolińskich – referują: Doc. dr S. Ingot i Doc. dr K. Tyszkowski;
2. Sprawa przygotowań do Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w 1940 r. – referują: Prof. dr K. Hartleb i Doc. dr K. Tyszkowski.

D R U K

W. P.

150 psztok 25/10 1938 obywatelstwo

[Handwritten signature]

LWÓW

ZARZĄD GŁÓWNY POLSKIEGO TOWARZYSTWA HISTORYCZNEGO

ma zaszczyt zaprosić na

PUBLICZNĄ CZĘŚĆ
WALNEGO ZGROMADZENIA TOWARZYSTWA

która odbędzie się w sobotę dn. 4 czerwca 1938 o godz. 17.30
w sali Unii Lubelskiej Uniwersytetu J. K. we Lwowie.

PROGRAM:

1. Przemówienie prezesa prof. Dra Ludwika Kolankowskiego.
2. Odczyt prof. Dra Stanisława Kętrzyńskiego p. t. *Codex Gertrudianus*. Karta z dziejów stosunków Wschodu z Zachodem w XI w.

We Lwowie, dnia 25 maja 1938.

ZA ZARZĄD:

Doc. Dr Wojciech Hejnosz
Sekretarz

Prof. Dr Ludwik Kolankowski
Prezes

DRUK

J. W. P.

.....

.....

.....

.....

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE – ODDZIAŁ LWOWSKI

ZAPROSZENIE

IX. Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w sobotę, dnia 15. IV. 1939 o godz. 18 w Zakładzie Hist. Polski U. J. K., ul. Mickiewicza 5a III p.

Na porządku dziennym:

Referat Dr Antoniego Knota pt.: »O wzmożenie badań nad historią Galicji« (Na marginesie książki S. Kieniewicza: Adam Sapieha 1828–1903).

D R U K

80 sztuk ^{W. P.} 13/4 1939 Starymano

Hłosoński

LWÓW

ZAPROSZENIE

X. Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w sobotę, dnia 29. IV. 1939 o godz. 18 w Zakładzie Hist. Polski U. J. K., ul. Mickiewicza 5a III p.

Na porządku dziennym:

1. Referat Prof. Dr K. Hartleba pt.: Projektowane wydawnictwa jubileuszowe i zjazdowe.
2. Referat Doc. Dr K. Koranyego pt.: Uwagi o 50-ciu tomach Kwartalnika Historycznego.

D R U K

W. P. 75 ptubos 28/4 1939 *Stojanow*
J. J.

LWÓW

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE – ODDZIAŁ LWOWSKI

ZAPROSZENIE

I. Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w piątek, dnia 26. V. 1939 o godz. 18 w Zakładzie Hist. Polski U. J. K., ul. Mickiewicza 5a III p.

Na porządku dziennym:

Referat Dr Mariana Tyrowicza pt.: Sprawa legionu galicyjskiego w 1866 r.

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE – ODDZIAŁ LWOWSKI

ZAPROSZENIE

VII. Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w piątek dnia 24. II. 1939 o godz. 18 w Zakładzie Hist. Polski U. J. K., ul. Mickiewicza 5a III p.

Na porządku dziennym:

Referat Dr Feliksa Pohoreckiego pt.: »Średniowieczne dyplomy miasta Lwowa«.

D R U K

W. P.

~~75 sztuk 18/2 1939 obrymano~~
18/2
present

LWÓW

119

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE – ODDZIAŁ LWOWSKI

ZAPROSZENIE

VI. Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w piątek dnia 3. II. 1939 o godz. 18 w Zakładzie Hist. Polski U. J. K., ul. Mickiewicza 5a III p.

Na porządku dziennym:

Referat Dyr. dr Stefana Pomarańskiego pt.: »Józefa Piłsudskiego projekt dzieła: Wojna 1863 r.«

D R U K

W. P.

75 egz. 23/1 1939 otrzymano

[Handwritten signature]

LWÓW

ZAPROSZENIE

V. Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w piątek dnia 27. I. 1939 o godz. 18 w Zakładzie Hist. Polski U. J. K., ul. Mickiewicza 5a III p.

Na porządku dziennym:

Referat Doc. dr Karoliny Lanckorońskiej pt.: »Najnowsza synteza włoska o renesansie«.

D R U K

W. P.

75 egz. 23/1 1939 obrymano

Horowitz

LWÓW

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE – ODDZIAŁ LWOWSKI

ZAPROSZENIE

VIII. Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w sobotę, dnia 18. III. 1939 o godz. 18 w Zakładzie Hist. Polski U. J. K., ul. Mickiewicza 5a III p.

Na porządku dziennym:

Referat zbiorowy pt.: »Z ostatnich wydawnictw historycznych«.

D R U K

W. P.

80 sztuk 15/3 1939 otrzymano

M. J. K.

LWÓW

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE – ODDZIAŁ LWOWSKI

ZAPROSZENIE

II. Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w piątek, dnia 23. VI. 1939 o godz. 18 w Zakładzie Hist. Polski U. J. K., ul. Mickiewicza 5a III p.

Na porządku dziennym:

Referat Dyr. Dr Aleksandra Czołowskiego pt.: Rola wojenna zamku Jazłowieckiego w drugiej połowie XVII w.

D R U K

W. P.

~~80 rub. 17/6 1939 otrzymano~~
~~Storozh~~

LWÓW

ZAPROSZENIE

Walne Zebranie Oddziału Lwowskiego Pol. Tow. Hist. odbędzie się
w piątek dnia 19 maja 1939 r. o godz. 18-ej w Seminarium Hist.
Polski U. J. K. ul. Mickiewicza 5a, III p.

Porządek dzienny:

1. Protokół z ostatniego Walnego Zebrania.
2. Sprawozdanie Zarządu i wnioski Komisji Rewizyjnej.
3. Wybór nowego Zarządu, Komisji Rewizyjnej i delegatów na Walne Zebranie P. T. H.
4. Wnioski i interpelacje.
5. W części naukowej odbędzie się odczyt insp. Jana Gerlacha p. t. *Piechota wybraniecka*.

Za Zarząd:

doc. dr Stanisław Hoszowski
sekretarz

ks. prof. dr Józef Umiński
przewodniczący

POCZTÓWKA

200 ptaków 13/5 1939 otrzymano

Flora

DRUK

124

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE — ODDZIAŁ LWOWSKI

ZAPROSZENIE

*Posiedzenie Naukowe Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie się w piątek dnia 193
o godz. 18 w Seminarium Hist. Polski U.J.K., ul. Mickiewicza 5a III p.*

Na porządku dziennym:

.....
.....
.....

KOMUNIKAT

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE, PRAGNĄC SZEROKIM KOŁOM SWYCH CZŁONKÓW I MIŁOŚNIKÓW HISTORJI UPRZYSTĘPNIĆ SWE WYDAWNICTWA, POSTANOWIŁO URZĄDZIĆ TANIĄ SPRZEDAŻ W CZASIE OD 1 WRZEŚNIA DO 30 LISTOPADA 1934

KATALOG

	Cena zł.	
	dawna	zniżona
1. <i>Kwartalnik Historyczny</i> : Roczniki 1923—1928. Rocznik po	20.—	5.—
2. <i>Kwartalnik Historyczny</i> : Roczniki 1929—1932. Rocznik po (Roczniki za lata 1929—1932 składają się z 2 tomów: T. I Kwartalnik Historyczny a t. II Wiadomości Historyczne)	20.—	8.—
3. <i>Indeks do Kwartalnika Historycznego 1887—1896</i> Lwów 1898, str. 313	8.—	1.—
4. <i>Indeks do Kwartalnika Historycznego 1887—1922</i> zestawił ś. p. M. Rutkowski, uzupełnił K. Maleczyński, Lwów 1925, str. 315	20.—	10.—
5. <i>Pamiętnik drugiego Zjazdu Historyków Polskich we Lwo- wie w r. 1890</i> , Lwów, 1891 — t. I. Referaty, str. 326, t. II. Obrady i uchwały, str. 192	10.—	5.—
6. <i>Pamiętnik IV Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Poznaniu w r. 1925</i> . Lwów, 1925—1927	30.—	
T. I. Referaty, str. ponad 1000		5.—
T. II. Protokoły, str. 252		3.—
7. <i>Pamiętnik V Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Warszawie w r. 1930</i> . Lwów 1930—1931.	32.—	
T. I. Referaty, str. 765		5.—
T. II. Protokoły, str. 410		3.—
8. <i>Mazankówna M. i Tyszkowski K.</i> : Bibliografia Historji Polskiej za rok 1928. Lwów 1929, str. 72	2.—	0.50
9. <i>Mazanek-Friedbergowa M.</i> : Bibliografia Historji Polskiej za rok 1929. Lwów 1930, str. 86	3.—	0.50
10. <i>Friedbergowie M. i M.</i> : Bibliografia Historji Polskiej za lata 1930—1931. Lwów 1932, str. 171	5.—	0.50

ADMINISTRACJA KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO
LWÓW — UNIwersytet, ul. Marszałkowska 1
P. K. O. WARSZAWA 152.226. P. K. O. LWÓW 500.880

WYDAWNICTWA
VII KONGRESU MIĘDZYNARODOWEGO
W WARSZAWIE 1933

„LA POLOGNE AU VII CONGRÈS INTERNATIONAL
DES SCIENCES HISTORIQUES VARSOVIE“ 1933,
WARSZAWA 1933

T. I STR. 443 — CENA ŻŁ. 10·50

T. II STR. 310 — CENA ŻŁ. 10·—

T. III — CENA ŻŁ. 10·50

„RÉSUMÉS DES COMMUNICATIONS PRÉSENTÉES
AU CONGRÈS

T. I STR. 356 — CENA ŻŁ. 8·05

T. II STR. 525 — CENA ŻŁ. 10·50

„L'HISTORIOGRAPHIE POLONAISE DU XIX ET XX SIECLE“
STR. 37 — CENA ŻŁ. 1·—

Zamówienia należy kierować wprost do Administracji Kwartalnika Historycznego. Porto i opakowanie obciąża nabywcę.

RABATU NIE UDZIELA SIĘ

192

ADMINISTRACJA KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Lwów — Uniwersytet, ul. Marszałkowska 1.

P. K. O. WARSZAWA 152.226.

P. K. O. LWÓW 500.880.

Administracja ma do nabycia następujące wydawnictwa

POLSKIEGO

TOWARZYSTWA HISTORYCZNEGO:

	Cena zł
1. <i>Kwartalnik Historyczny</i> . Organ Polskiego Towarzystwa Historycznego, założony przez <i>Xawerego Liskego</i> w roku 1887. Roczniki: 8—12 (1894—1898), 15—25 (1901 do 1911), 26 (1912) z. 1—2, 27—47 (1913—1933.) Od roku 1929—1933 wychodzą jako T. II <i>Wiadomości Historyczne</i> . Poszczególne roczniki od zł 20 do	30—
2. <i>Wiadomości Historyczno-dydaktyczne</i> . Organ Polskiego Towarzystwa Historycznego dla spraw nauczania historii. — Rocznik I, 1933 str. 203 . . .	8—
3. <i>Materiały Historyczne</i> :	
T. I <i>Oswald Balzer</i> : „Regestr złoczyńców grodu Sanockiego 1554—1638, Lwów 1891, str. 263 . . .	5—
T. II <i>Tomasz Pirawski</i> : „Relatio status Almae Archidioecesis Leopoliensis“ wydał <i>Korneli Heck</i> , Lwów 1893, str. 203	5—
4. „ <i>Fontes Rerum Polonicarum in usum scholarum</i> “ T. I Galli Anonymi <i>Chronicon-recensuerunt L. Finkel et St. Kętrzyński</i> , Lwów 1899, str. 123	5—
5. <i>Indeks do Kwartalnika Historycznego 1887—1896</i> , Lwów 1898, str. 313	8—
6. <i>Indeks do Kwartalnika Historycznego 1887—1922</i> , zestawił ś. p. <i>M. Rutkowski</i> , uzupełnił <i>K. Maleczyński</i> , Lwów 1925, str. 315	20—
7. <i>Pamiętnik drugiego Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w r. 1890</i> , Lwów 1891 — T. I Referaty, str. 326, T. II Obrady i uchwały, str. 192	10—

8. *Pamiętnik IV Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Poznaniu w r. 1925*, Lwów 1925—1927, T. I Referaty, str. ponad 1000, T. II Protokoły, str. 252 30—
9. *Pamiętnik V Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Warszawie w r. 1930* — Lwów 1930—31, T. I Referaty, str. 765, T. II Protokoły, str. 410 32—
10. **Wydawnictwa VII Kongresu Międzynarodowego w Warszawie 1933:**
 „La Pologne au VII Congrès International des sciences historiques Varsovie“ 1933, Warszawa 1933, T. I str. 443 10·50
 T. II str. 310 10·35
 „Résumés des communications présentées au congrès, T. I str. 356 8·05
 T. II str. 525 10·35
 „L'Historiographie Polonaise Du XIX et XX Siecle“ str. 37 1·15
11. *M. Mazankówna i K. Tyszkowski*. „Bibliografja Historji Polskiej“ za rok 1928, Lwów 1929, str. 72 2—
12. *M. Mazanek-Friedbergowa*. „Bibliografja Historji Polskiej“ za r. 1929, Lwów 1930, str. 86 3—
13. *M. i M. Friedbergowie*. „Bibliografja Historji Polskiej za lata 1930—1931“, Lwów 1932, str. 171 5—
14. *Ludwik Finkel*. „Bibliografja Historji Polskiej“, wydanie II, przejrzał i uzupełnił *K. Maleczyński*, Lwów 1931—1932, T. I, z. 1, str. 160 15—
 z. 2, str. 160 15—
15. *Ferdynand Bostel*. „Przeniesienie lenna pruskiego na elektorów Brandeburskich“, Lwów 1883, str. 58, odbitka 1·50
16. *Ferdynand Bostel*. „Zakaz Miechowity“, Lwów 1884, str. 54, odbitka 1·50
17. *Franciszek Bujak*. „Bilans wydawniczy historji polskiej za ostatnie lat trzydzieści“ (1900—1930), Lwów 1930, str. 22, odbitka 1—
18. *Bronisław Dembiński*. „Plany Seweryna Rzewuskiego“, Lwów, 1914, str. 19, odbitka 1—
19. *Xawery Liske*. „Zarys Biograficzny“. — Praca zbiorowa, Lwów 1891, str. 84 1·50

128

Członkowie Polskiego Towarzystwa Historycznego i Księgarnie otrzymują opust od 15—20%₀. — Przy większych zakupach udziela się dalszej zniżki procentowej.

Administracja „Kwartalnika Historycznego“ wymieni względnie zakupi następujące roczniki i zeszyty „Kwartalnika Historycznego“: Roczniki 1—7 (1887—1893), 13—14 (1899—1900), 26 (1912) z. 3 i 4.

Wkładka członkowska na r. 1934 wynosi rocznie zł 20.—. Członkowie otrzymują bezpłatnie „Kwartalnik Historyczny“ i „Wiadomości Historyczno-dydaktyczne“.

129

SPRAWOZDANIE

POLSKIEGO TOWARZYSTWA HISTORYCZNEGO

1. IV. 1938 — 31. III. 1939

POD REDAKCJĄ

WOJCIECHA HEJNOSZA
sekretarza

i

TADEUSZA URBAŃSKIEGO
skarbnika

Z ilustracją przedstawiającą stan budowy
„Domu Nauki“ P. T. H. we Lwowie z dn. 1. XII. 1938

LWÓW
POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE
1939

130

SPRAWOZDANIE

POLSKIEGO TOWARZYSTWA HISTORYCZNEGO

1. IV. 1938 — 31. III. 1939

POD REDAKCJĄ

WOJCIECHA HEJNOSZA
sekretarza

i

TADEUSZA URBAŃSKIEGO
skarbnika

Z ilustracją przedstawiającą stan budowy
„Domu Nauki“ P. T. H. we Lwowie z dn. 1. XII. 1938

LWÓW
POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE
1939

378 39

Z DRUKARNI ZAKŁADU NARODOWEGO IMIENIA OSSOLIŃSKICH
POD ZARZĄDEM FRANCISZKA KADLECA

**A. ZARZĄD GŁÓWNY P. T. H.
SPRAWOZDANIE PREZESA**

W roku sprawozdawczym zmarli następujący członkowie
Towarzystwa:

Członkowie honorowi:

WILHELM BRUCHNALSKI
we Lwowie

ALEKSANDER BRÜCKNER
w Berlinie

Członkowie czynni:

WACŁAW ANCZYC

KLEMENS BĄKOWSKI
w Krakowie

KONSTANTY CHYLIŃSKI

TADEUSZ FURTAK

KS. GERARD SZMYD

KS. JÓZEF TEODOROWICZ
arcybiskup obrz. orm.

KS. JÓZEF ZAJCHOWSKI
we Lwowie

JAN JAKUBOWSKI

STEFAN JAWDYŃSKI

WINCENTY ŁOPACIŃSKI
w Warszawie

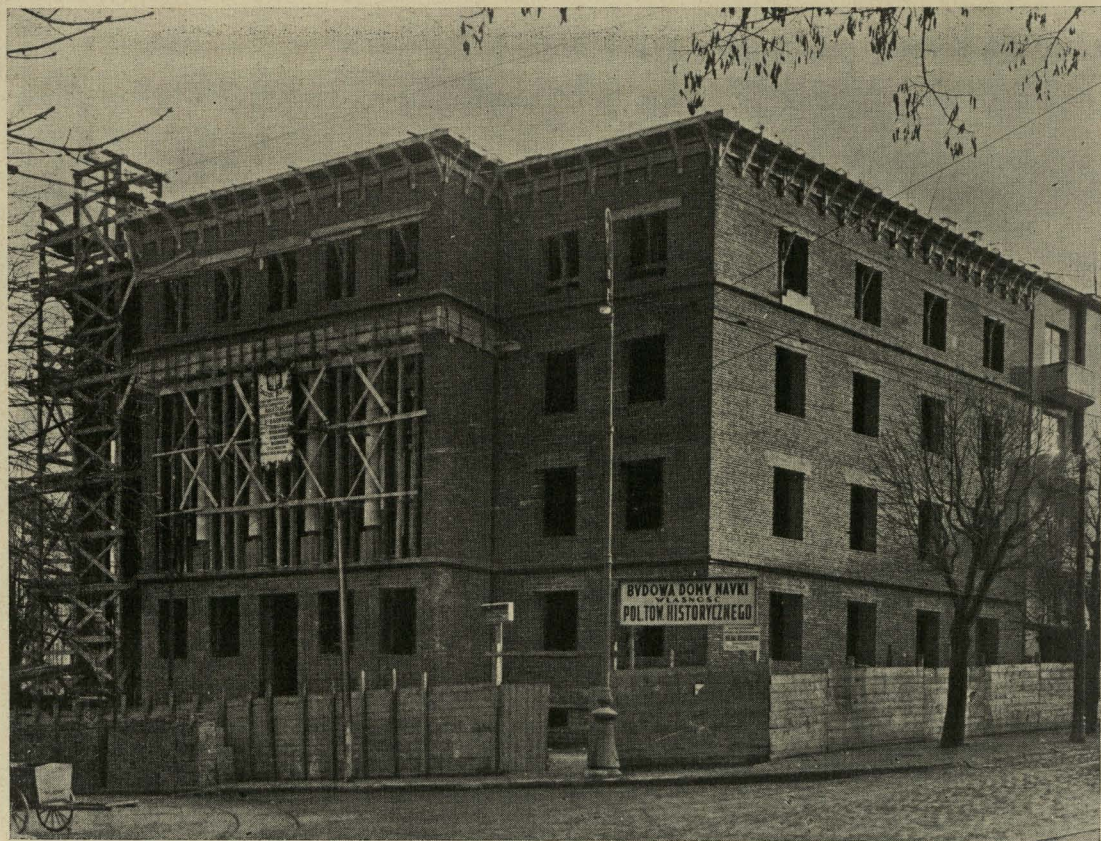
Cześć ich pamięci!

Rok sprawozdawczy był — na ogół rzecz biorąc — okresem normalnej pracy Towarzystwa, której rezultaty w sumie dorównują niewątpliwie rezultatom lat poprzednich. Jednakże przy bliższym badaniu tej działalności daje się zauważyć pewna różnica w zestawieniu z rokiem poprzednim; kiedy bowiem w tamtym roku wszystkie Oddziały wykazywały pewną równomierną żywotność, to w obecnym okresie sprawozdawczym widzi się obok wzmożonej działalności niektórych (np. Oddział warszawski) niemal zupełną bezczynność innych, tak dalece, że nawet nie były one w stanie przedłożyć sprawozdań. Jest to oczywiście zjawisko ujemne, któremu trzeba będzie na przyszłość zapobiec. Także niektóre referaty przy Zarządzie Głównym Towarzystwa nie mogą niestety wykazać się jakąś pracą za rok ubiegły.

Ze spraw, które nas więcej w roku sprawozdawczym zajmowały, wymienić trzeba najpierw budowę naszego „Domu Nauki“ we Lwowie. Zgodnie z projektem rozpoczęliśmy jego budowę w połowie lipca ub. r. według planów, opracowanych przez p. Inż. T. Soleckiego, który też objął kierownictwo budowy. Wykonanie powierzyliśmy p. Inż. M. Kolbuszowskiemu, który zobowiązał się doprowadzić budowę w stanie surowym pod dach przed zimą, czego jednak nie udało się w zupełności osiągnąć, a to zarówno ze względu na pewne nieprzewidziane trudności terenowe, jak również z powodu warunków atmosferycznych. W miesiącach zimowych przygotowano zostały plany robót i urządzeń wewnętrznych, mających rozpocząć się na wiosnę br.; przygotowano więc plany instalacji centralnego ogrzewania, wodociągu, elektryczności, gazu i kanalizacji, rozpisano oferty na te roboty, jak również na roboty stolarskie i rzeźbiarskie. Obecnie są one bądź już ukończone, bądź też znajdują się na ukończeniu. Przed niedawnym czasem rozpisaliśmy przetarg na wykończenie budowy pod klucz. Wydatki gotówkowe na dotychczasowe prace wynoszą około 320.000 zł. Mamy nadzieję, że w jesieni rb. dom będzie oddany do użytku.

Agendy, związane z budową „Domu Nauki“ spoczywały przeważnie w ręku osobnej Komisji (zob. dalej sprawozdanie). Do bezpośredniego czuwania nad budową był wyłoniony kilkosobowy Komitet z p. dyr. E. Barwińskim i ks. prof. J. Umieńskim na czele. Osobna podkomisja została stworzona dla opracowania projektu urządzenia części reprezentacyjnej domu.

Wielką naszą troską było również zdobywanie środków finansowych na dalsze prowadzenie budowy. Z przyjemnością możemy tu stwierdzić, że w dalszym ciągu cieszyliśmy się życzliwością i wspaniałomyślnym poparciem szeregu instytucyj i osób, które zrosmiały doniosłość naszego przedsięwzięcia i pospieszyły nam z pomocą. Oprócz więc dotacyj, wymienionych już w zeszłorocznym sprawozdaniu, przyznali nam je, względnie na-

BUDOWA „DOMU NAUKI“ P. T. H.
Stan z dnia 1 XII 1938

132

wet już wypłacili: Fundusz Pracy — 150.000 zł (czyli razem 250.000 zł); S. A. „Chodorów“ oraz Rada Nadzorcza tej Spółki w osobach: dra Leona barona de Vaux, Antoniego hr. Lanckorońskiego i Elżbiety ks. Lubomirskiej — 45.000 zł; Ministerstwo Spraw Wojskowych 25.000 zł; śp. ordynat Maurycy hr. Zamoyski — 15.000 zł; Centralna Małop. Kasa Oszcz. we Lwowie — 5.000 zł (razem 15.000 zł); Bank Polski — 5.000 zł (razem 15.000 zł); nadto Związek Polskich Fabryk Cementu „Portland Cement“ ofiarował 15 ton cementu. Wszystkim tym Instytucjom i wielkodusznym Ofiarodawcom przy tej sposobności raz jeszcze najserdeczniej dziękujemy za ich wielce łaskawą pomoc.

Dalszą sprawą, której więcej czasu i uwagi poświęciliśmy w roku ubiegłym, było przygotowanie VII Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w r. 1940. Ze względu na to, że Zjazd ten odbędzie się w 600-ną rocznicę objęcia Lwowa i Ziemi południowo-wschodnich przez Kazimierza Wielkiego, zdecydowaliśmy, że zostanie on poświęcony przede wszystkim omówieniu zagadnień z tym faktem i tymi ziemiami związanych. O ogólnych zasadach organizacji tego Zjazdu zadecyduje Stała Delegacja Zjazdów Historyków Pol., której posiedzenie odbędzie się niebawem we Lwowie. Program Zjazdu został już częściowo ustalony na posiedzeniu Zarządu Gł. Towarzystwa w grudniu ub. r., a to na podstawie projektu, przygotowywanego przez p. doc. K. Tyszkowskiego w porozumieniu z ks. prof. J. Umińskim i prof. K. Hartlebem. Do przeprowadzenia wszelkich prac przygotowawczych został powołany osobny Komitet wykonawczy z ks. prof. J. Umińskim na czele (zob. dalej sprawozd. Komitetu).

Wydarzeniem z roku ubiegłego, o którym należy osobno wspomnieć, jest udział naszego Towarzystwa i jego członków w VIII Międzynar. Kongresie Nauk Historycznych w Zurychu jesienią ub. r. Otóż zaraz na wstępie trzeba zaznaczyć, że udział ten wypadł ze wszech miar dodatnio i korzystnie, co zgodnie stwierdzili nie tylko nasi jego uczestnicy, lecz także i cudzoziemcy. Mimo obecnych trudności paszportowych i dewizowych delegacja nasza wyjechała w dość licznym składzie tak, że ze względu na ilość uczestników zajęła czwarte miejsce (po Szwajcarii, Niemczech i Francji), a ze względu na zgłoszone referaty nawet trzecie (po Francuzach i Włochach). Na czele delegacji, jako jej przewodniczący z ramienia naszego Towarzystwa oraz jako oficjalny delegat Rządu stał prezes Oddziału krakowskiego prof. Stanisław Kutrzeba.

Otóż trzeba tu zaznaczyć, że na ten niewątpliwy sukces naszej delegacji złożyło się także kilka ubocznych poniekąd okolicz-

ności, jak ta, że prace kongresowe odbywały się w gmachu Politechniki zurychskiej, w którego westybulu wmurowana jest tablica pamiątkowa dla śp. Gabriela Narutowicza, I-go Prezydenta Rzeczypospolitej, zarazem długoletniego profesora tej uczelni. Pod tablicą tą delegacja nasza złożyła uroczyste piękny wieniec. Jeszcze lepszą sposobnością do zaznaczenia węzłów, łączących Polskę ze Szwajcarią, była oficjalna wycieczka wszystkich uczestników Kongresu do zamku i muzeum polskiego w Rapperswyłu celem obejrzenia stale tam istniejącej wystawy pt. „Polska współczesna“, oraz specjalnie zorganizowanej przez nasze Towarzystwo przy współudziale Ministerstwa Spraw Zagr. wystawy polskiej książki historycznej za ostatnie pięćdziesiąt lat (1933—38). Obie te wystawy udatnie zorganizowane i świetnie przez prof. O. Haleckiego objaśniane, zrobiły na cudzoziemcach bardzo dodatnie wrażenie.

Duże znaczenie propagandowe miała też przygotowana przez nasze Towarzystwo i wydana pod redakcją prof. M. Handelsmana publikacja pt. „Pologne — Suisse“, na którą złożyło się kilkanaście artykułów naszych (z 1 wyjątkiem) uczonych, przedstawiających rozwój wzajemnych stosunków obu tych krajów w ciągu dziejów (zob. dalej Wydawnictwa P. T. H.). Publikacja ta została rozdana w czasie Kongresu w większej ilości egzemplarzy najpierw przedstawicielom władz szwajcarskich zarówno krajowych, jak kantonalnych i m. Zurychu, dalej wszystkim członkom delegacji szwajcarskiej oraz wybitniejszym członkom innych delegacji zagranicznych. Jak mile została publikacja ta przyjęta, zwłaszcza przez gospodarzy Szwajcarów, widocznym to było najlepiej z przemówienia przewodniczącego szwajcarskiego Komitetu organizacyjnego prof. H. Nabholz'a, wygłoszonego wobec plenum Kongresu na jego zamknięciu, w którym to przemówieniu została ona niemal pokrótce zreferowana, gdyż mówca chcąc wytłumaczyć słuchaczom genezę tej publikacji, za którą naszej delegacji dziękował, musiał zwrócić uwagę na te szczególne węzły, jakie Polskę i Szwajcarię łączyły i łączą. Osobne podziękowanie za tę publikację otrzymaliśmy także od Rządu szwajcarskiego.

Szczegóły, dotyczące udziału naszej delegacji w naukowej i organizacyjnej stronie Kongresu podaje zamieszczone dalej sprawozdanie przewodniczącego delegacji prof. St. Kutrzeby. Tu trzeba jeszcze osobno wspomnieć o pomocy, jakiej doznaliśmy w organizowaniu tej imprezy. I tak: Ministerstwo W. R. i O. P. przyznało nam subwencję w kwocie 5.000 zł, zaś Instytut Śląski w Katowicach kwotę 1.500 zł, które to kwoty zostały zużyte na zasilki dla referentów na wyjazd do Zurychu. Ponadto Kasa Mianowskiego udzieliła nam subwencji w kwocie 1.000 zł, M. W. R. i O. P. w kwocie 2.000 zł

na częściowe pokrycie kosztów publikacji „Pologne — Suisse“, za którą to pomoc Instytucjom tym serdecznie składamy dzięki.

Jak w latach poprzednich, tak i w roku sprawozdawczym utrzymywało Towarzystwo nasze żywe stosunki z pokrewnymi towarzystwami i organizacjami. W szczególności trzeba tu wspomnieć o zorganizowaniu przez nas w październiku ub. r. łącznie z Instytutem Bałtyckim w Gdyni i z jego inicjatywy odczytów p. Nilsa Ahnlunda, profesora Uniwersytetu w Sztokholmie, którego przyjmowały Zarządy Oddziałów naszego Towarzystwa w Warszawie, Krakowie i Poznaniu.

Na wniosek Sekcji Dydaktycznej przeprowadziliśmy za zgodą M. W. R. i O. P. ankietę wśród nauczycieli historii w średnich szkołach ogólnokształcących i zawodowych w sprawie ich pracy naukowej, rozsyłając około 1.300 egzemplarzy odpowiedniego kwestionariusza, opracowanego przez Sekcję. W związku z tą ankietą odnieśliśmy się do poszczególnych Kuratoriów O. S. o dostarczenie nam danych o ilości pracujących w odnośnych okręgach nauczycieli-historyków. Uzyskane w ten sposób materiały posłużą za podstawę osobnego opracowania (zob. Sprawozdanie Sekcji Dydaktycznej).

Stan finansowy naszego Towarzystwa ilustrują zamieszczone dalej sprawozdania Skarbnika Zarządu Gł. oraz poszczególnych Oddziałów. Tutaj ograniczymy się do ogólnej uwagi, że w roku ubiegłym nastąpiła pewna poprawa tego stanu, chociaż mieliśmy do wyrównania jeszcze parę zaległości z lat poprzednich. W każdym jednak razie daleko jest do stanu pomysłowości i szczupłość naszych zasobów materialnych wpływa niewątpliwie bardzo ujemnie na naszą pracę. A przypominamy, że budowa „Domu Nauki“ prowadzona jest zupełnie niezależnie od zwyczajnego budżetu Towarzystwa i w niczym go nie obciąża. Jeżeli chodzi o subwencje, to oprócz już wyżej wspomnianych otrzymaliśmy w roku sprawozdawczym jeszcze następujące: z Ministerstwa W. R. i O. P. (łącznie z wspomnianymi wyżej 2.000 z) kwotę 20.000 zł; z Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego kwotę 4.000 zł na częściowe pokrycie kosztów druku reedycji Bibliografii Historii polskiej L. Finkla; z Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie kwotę 1.000 zł. Za pomoc tę wyrażamy jeszcze na tym miejscu naszą głęboką wdzięczność i serdeczne podziękowanie.

To wszystko pozwala nam zakończyć wyrażeniem nadziei, że w roku przyszłym rozwój Towarzystwa i jego prac nie napotka żadnych większych przeszkód i trudności i że będzie ono mogło, jak dotychczas, owocnie pracować dla dobra polskiej Nauki i Kultury.

SPRAWOZDANIE SEKRETARZA

Doroczne Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Historycznego (Kwartalnik Historyczny 1938, str. 593—596) odbyło się dnia 4 czerwca 1938 o godz. 9.30 w lokalu Zakładu Historii Polski Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Dokonano na nim wyboru Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego w następującym składzie: Prezes: Ludwik Kolankowski; wiceprezesi: Eugeniusz Barwiński (Lwów), Stanisław Kętrzyński (Warszawa), Władysław Semkowicz (Kraków); Kazimierz Tymieniecki (Poznań), Stefan Ehrenkretz (Wilno); sekretarz: Wojciech Hejnosz (Lwów); zastępca: Stanisław Hoszowski (Lwów); skarbnik: Tadeusz Urbański (Lwów); zastępca: Bronisław Włodarski (Lwów); redaktor Kwartalnika Historycznego: Kazimierz Tyszkowski (Lwów); zastępca: Feliks Pohorecki (Lwów); delegat do spraw międzynarodowych: Marcei Handelsman (Warszawa); delegaci do Międzynarodowego Komitetu Nauk Historycznych: Bronisław Dembiński (Poznań, spoza Zarządu), — a w razie, gdyby ten wyboru nie przyjął Oskar Halecki (Warszawa) — i Marcei Handelsman; zastępcy: Jan Dąbrowski (Kraków) i Jan Rutkowski (Poznań, spoza Zarządu); delegaci do Komisji Dydaktycznej: Jan Dąbrowski, Marcei Handelsman i Kazimierz Tyszkowski; zastępca Tadeusz Urbański; referent propagandy: Stanisław Łempicki (Lwów); zastępca: Łukasz Kurdybacha (Lwów, spoza Zarządu); członkowie Zarządu: Mieczysław Gębarowicz (Lwów), Kazimierz Hartleb (Lwów), Stefan Ingot (Lwów), Władysław Konopczyński (Kraków), Stanisław Kutrzeba (Kraków), Otton Laskowski (Warszawa), Zygmunt Lorentz (Łódź), Wincenty Łopaciński (Warszawa), Tadeusz Mantuffel (Warszawa), Teofil E. Modelski (Lwów), ks. Józef Umiński (Lwów). Zastępcy członków: Lucja Charewiczowa (Lwów), Stanisław Hoszowski, Kazimierz Lewicki (Lwów), Roman Lutman (Katowice), Karol Piotrowicz (Kraków), Adam Skalkowski (Poznań), Bronisław Włodarski i Stanisław Zajączkowski (Wilno).

Członkowie Komisji Rewizyjnej: Leon Białkowski (Lublin), ks. Jan Kwolek (Przemyśl), Helena Polaczówna (Lwów), Tadeusz Solski (Lwów), Stefan Uhma (Lwów).

Redakcję Wiadomości historyczno-dydaktycznych powierzono na podstawie uchwały Komisji Dydaktycznej Kazimierzowi Tyszkowskiemu i Antoniemu Knotowi (Lwów).

Zarząd Główny odbył w r. 1938/9 5 posiedzeń, z tego 2 plenarne, a 3 w gronie lwowskich członków, z tego 1 posiedzenie łącznie z Komisją Budowy „Domu Nauki“ P. T. H. Ponadto odbył się szereg konferencji prezydialnych i komisyjnych (zob. sprawozd. komisyj).

VIII Międzynarodowy Kongres Nauk Historycznych w Zurychu

(Sprawozdanie przewodniczącego pol. delegacji i delegata Rządu prof. Stanisława Kutrzeby)

Międzynarodowy Kongres Historyczny rozpoczął się w Zurychu dnia 28 sierpnia 1938 r. zebraniem ogólnym wszystkich członków Kongresu, na którym słowo wstępne wygłosił w 4 urzędowych językach szwajcarskich prezes Komitetu szwajcarskiego prof. N a b h o l z, poczem nastąpiły przemówienia powitalne w imieniu rządu szwajcarskiego, rektorów Uniwersytetu i Politechniki w Zurychu, oraz sprawozdanie z ostatniego roku prezesa Związku Historycznego prof. T e m p e r l e y a. W dniach następnym od 29 sierpnia do 3 września odbywały się rano i popołudniu posiedzenia w sekcjach, poczem w sobotę 3 września o godz. 5-tej nastąpiło zamknięcie. Według drukowanej listy członków Kongresu zgłoszonych było na Kongres historyków około 1200 wraz z osobami towarzyszącymi. Z tego oczywiście część nie przyjechała. Wszystkich odczytów na Kongres zgłoszonych było 324, w tym polskich 35, wygłoszono około 280, w tym polskich odczytów 29. Mianowicie z Polski mieli odczyty:

1. Birkenmajer A., Kraków, L'Université de Cracovie centre international d'enseignement astronomique à la fin du Moyen-âge.
2. Dąbrowski J., Kraków, West-Europa und die orientalische Frage im XIV. und XV. Jahrhundert.
3. Dembińska A., Poznań, Sigismond I-er et Charles Quint. (Problèmes de paix et de guerre 1540—1548).
4. Feldman J., Kraków, L'influence de la question polonaise sur la formation de la S-te Alliance.
5. Gąsiorowska N., Warszawa, Enseignement de l'histoire dans les écoles professionnelles.
6. Halecki O., Warszawa, Occident et Orient à l'époque des grands conciles.
7. Handelsman M., Le procès de la renationalisation de la Silésie au XIX-e siècle.
8. Hejnosz W., Lwów, Die Frage der Unfreiheit und Sklaverei bei Westlaven (Polen, Böhmen) im Mittelalter.
9. Karwasińska J., Warszawa, La remise des archives dans les traités de l'Est européen: a) Respect des fonds, b) Application internationale.
10. Konopczyński Wł., Kraków, Liges et associations politiques au Moyen-âge et aux temps modernes.
11. Koranyi K., Lwów, Über schweizerische und polnische Kriegerartikel, besonders im XVII. Jahrhundert.
12. Korduba M., Warszawa, Die dominierende Stellung des Fürstentums Halicz-Volynien im europäischen Osten während der zweiten Hälfte des XIII. Jahrhunderts.

13. Kot St., Kraków, L'influence suisse sur la réforme en Pologne.

14. Kukiel M., Kraków, L'influence de la tradition et de la révolution sur les armées de l'époque napoléonienne.

15. Kutrzeba St., Kraków, Les principes du développement des états en Europe occidentale et orientale.

16. Maleczyński K., Lwów, Die westeuropäischen Einflüsse auf die polnische Königs- und Privaturkunde des Mittelalters.

17. Ks. Obertyński Z., Warszawa, Die Union der Ruthenen und die Union der Armenier, eine Parallele.

18. Piwarski K., Kraków, Die Vermittlungsversuche Polens in dem Kriege Ludwigs des XIV. mit der zweiten Koalition.

19. Rutkowski J., Poznań, Les revenus seigneuriaux en Pologne à l'époque du 2-me asservissement des paysans.

20. Semkowicz Wł., Kraków, Der polnisch-schlesische Adel bis zum Ende des XIV. Jahrhunderts.

21. Siemieński J., Warszawa, por. nr 9.

22. Ks. Umiński J., Lwów, Le cardinal Hosius et le concile de Trente.

23. Wałek - Czernecki T., Warszawa, Les causes profondes de la ruine du monde antique.

24. Wereszycki H., Warszawa, Der polnische Aufstand von 1863 als internationales Problem.

25. Widerszal L., Warszawa, Some remarks on Bulgarian national movement.

26. Wojciechowski Z., Poznań, L'état corporatif en Pologne du XIII-e au XVIII-e siècle.

27. Zakrzewski K., Warszawa, Le rôle du christianisme dans la ruine du monde antique.

28. Zieliński T., Warszawa, Le messianisme d'Horace.

29. Żmigryder - Konopka Zdz., Warszawa, Die politische Grundidee des augustinischen Imperatorats.

Z pośród tych Polaków, którzy zgłosili referaty i wydrukowali ich streszczenia w księdze referatów, nie przyjechali na Kongres: prof. Dobrowolski K., prof. Grodecki R., ks. prof. Michalski K., prof. Piotrowicz L. i prof. Tymieniecki K.

Z wymienionych odczytów wygłoszone były mniej więcej po połowie po francusku i po niemiecku. Frekwencja była oczywiście różna, gdyż niektóre sekcje, tematy lub osoby więcej znane ściągały większą ilość uczestników. Najliczniejsza zawsze była sekcja historii nowożytnej, potem historii średniowiecznej, następnie historii prawa; na tych odczytach było zwyczajnie koło 60—100 uczestników. Polacy uczestnicy zabierali też głos w dyskusjach prawie we wszystkich sekcjach.

Udział Polaków w organizacji przedstawia się następująco: Do Prezydium, jako jeden z wiceprezesów został wybrany prof. Bronisław Dembiński, na przewodniczących w sekcjach powołano 12 Polaków. Przewodniczyli mianowicie: Prof. Birkenma-

jer Aleksander, prof. Dąbrowski Jan, prof. Halecki Oskar, prof. Handelsman Marcei, doc. Kukiel Marian, prof. Konopczyński Wład., prof. Kutrzeba Stanisław, prof. Semkowicz Wład., dyr. Siemiński Józef, prof. Walek-Czernecki Tadeusz, prof. Wojciechowski Zygmunt, prof. Zieliński Tadeusz.

Nadto brali udział Polacy w pracach organizacyjnych lub naukowych Komisyj: chronologicznej, nauczania, publikacji, odkryć, bałtyckiej, bliskiego wschodu, oświeconego absolutyzmu, urzędów stanowych, list dyplomatów, archiwalnej, geograficzno-historycznej, historii kościoła. W biurze Kongresu zasiadał prof. Dembiński jako wiceprezes, w Komitecie Międzynarodowym prof. Dembiński i prof. Handelsman, ten ostatni także w Komitecie Organizacyjnym Zjazdu. Skład biura, tj. kierowniczego organu na następne 5-lecie został ustalony w następujący sposób: prezes Leland (St. Zjedn.), wiceprezisi: Nabholz (Szwajcaria) i Yorga (Rumunia), członkowie: Woodward (Anglia), Holtzman (Niemcy), Ganshof (Belgia), Volpe (Włochy), Handelsman (Polska) i sekretarz generalny Lhéritier (Francja).

Wszystkich grup narodowościowych, które wzięły udział, było 48. Najliczniejszą była grupa niemiecka, polska była jedną z najliczniejszych, zdaje się czwarta z rzędu. Na czele delegacji niemieckiej stał prof. Brandi. Zachowanie się delegacji niemieckiej w stosunku do Polaków było bardzo poprawne. Prof. Brandi po odczycie prof. Dembińskiego zabierał głos w dyskusji, silnie podkreślając działalność dla organizacji historycznej prof. Dembińskiego. Po odczycie prof. Handelsmana o odrodzeniu narodowości polskiej na Śląsku w XIX w., zabierał głos prof. Maschke z pewną krytyką, jednakże umiarkowaną, ujętą w przyzwoitą formę. Z delegacji francuskiej najwybitniejszymi byli: prof. Coville, prof. Olivier Martin, prof. Hauser, bardzo pilnie uczęszczający na posiedzenia, zwłaszcza dwaj pierwsi, sekcji historii prawa. Stosunek ich do Polaków był bardzo serdeczny, wyrażali oni żywe zadowolenie, że tak znaczna część referatów polskich była wygłoszona w języku francuskim. Oczywiście równie serdeczne stosunki zaznaczyły się, o ile chodzi o historyków węgierskich, którzy przybyli z prof. Dománovszky i prof. Lukinichem na czele. W stosunku do Szwajcarów bardzo silnie zaważył fakt wydania przez delegację polską osobnej publikacji, poświęconej Szwajcarii, pt. „Pologne-Suisse“, zawierającej przegląd stosunków Polski ze Szwajcarią od wieków średnich do chwili obecnej. W książce tej zostały pomieszczone następujące artykuły: prof. Kętrzyńskiego, prof. Dąbrowskiego i prof. Haleckiego o stosunkach ze Szwajcarią w wiekach średnich, prof. Kōta o stosunkach z Reformacją szwajcarską w XVI w. i w początkach XVII w., prof. Konopczyńskiego o Szwajcarach w połowie XVIII w. i oddziaływanie myśli szwajcarskiej na Polskę

w tym czasie, prof. Dembińskiego o wybitnym Szwajcarze, długi czas w Polsce przebywającym Glayrze, dra Pachońskiego o Legionach w Szwajcarii, prof. Skalkowskiego o pobycie Kościuszki w Szwajcarii, doc. Leśniewskiego o emigracjach polskich w Szwajcarii, dra Hulewicza o studiach Polaków w Szwajcarii i p. Woronieckiego o działalności Polaków w Szwajcarii w czasie wielkiej wojny. Pomieszczone zostało w księdze także wspomnienie o śp. prezydencie Narutowiczu przez jego przyjaciela, rektora Politechniki w Zurychu Rohna, słowo wstępne napisał prof. Handelsman, zakończenie prof. Kutrzeba. Przy zakończeniu zjazdu w przemowie końcowej prezes historyków szwajcarskich prof. N a b h o l z prawie całe swoje przemówienie poświęcił serdecznemu podziękowaniu Polsce za ofiarowanie tej księgi. Książka ta doręczona została wszystkim historykom szwajcarskim, którzy brali udział w Kongresie, członkom rządu szwajcarskiego, oraz wybitniejszym członkom Kongresu innych narodowości; razem rozdano egzemplarzy 324.

Na Kongresie obok wycieczek, które nastąpiły dopiero po jego zamknięciu, urządzono jedną wycieczkę wspólną dla wszystkich członków Kongresu, a to do Rapperswilu, co należy podkreślić jako objaw życzliwości szwajcarskiej w stosunku do Polski. Pomimo fatalnej pogody liczba uczestników była bardzo znaczna (około 600—700 osób), tak, że pojechały z tą wycieczką dwa duże statki. Wycieczkę w Rapperswilu przywitał poseł Rzplitej Polskiej M o d z e l e w s k i, a następnie jako delegat Rządu i przewodniczący delegacji historyków prof. K u t r z e b a, poczem oprowadzał prof. H a l e c k i po wystawie książki historycznej polskiej z ostatnich lat, urządzonej na II piętrze, a p. K e n a r o w a po zbiorach etnograficznych na I-ym p. W ostatniej prawie chwili przygotowana wystawa książki historycznej polskiej wypadła dobrze, zarówno pod względem ilości i doboru książek, jak i pod względem artystycznego układu.

Delegacja polska w obecności konsula honorowego Rzeczypospolitej w Zurychu i prof. Rohna złożyła wieniec na tablicy ku czci śp. prezydenta Narutowicza, znajdującej się w gmachu Politechniki, gdzie odbywały się zebrania Kongresu.

Organizacja Kongresu była wzorowa.

O ile chodzi o stronę przyjęć, to były one dość skromne i tę skromność bardzo silnie podkreślali Szwajcarzy, jako że ich na więcej nie stać. W Politechnice urządzono w pierwszy dzień Zjazdu przyjęcie wieczorne dla wszystkich członków Kongresu z sandwichami i ciastkami, na drugi dzień również skromne w gmachu Uniwersytetu dla historyków, zajmujących się najnowszą historią. Dla mężczyzn wydały następnie cechy zuryskie przyjęcia, osobno zaś były ugaszczane panie obiadem. Nadto wybitniejszych członków Kongresu zaprosiło kilka rodzin zuryskich na wieczorne przyjęcia.

Komisja Dydaktyczna Polskiego Towarzystwa Historycznego. Na plenarnym posiedzeniu Komisji Dydaktycznej we Lwowie, w dniu 3 czerwca 1938 r. wybrano Prezydium na rok 1938/9 w składzie następującym: Przewodniczący Prof. Dr Jan Dąbrowski (Kraków); Sekretarz: Doc. Dr Kazimierz Piwarski (Kraków); Redaktorzy „Wiadomości historyczno-dydaktycznych“: Doc. Dr Kazimierz Tyszkowski i Dr Antoni Knot (Lwów); Członkowie Prezydium: Dr Jan Dobrzański (Lublin), Dr Jadwiga Krasicka (Łódź), Dr Halina Mrozowska (Warszawa), Dr Kazimierz Popiołek (Katowice).

Przyjęto następnie program pracy na rok 1938/9: 1) Przygotowanie materiału z zakresu dydaktyki historii na VII Zjazd Historyków Polskich we Lwowie w r. 1940; 2) Sprawa rewizji programów gimnazjalnych; 3) Sprawa przygotowania nauczyciela historii; 4) Programy historii w szkołach mniejszościowych.

1) Największy nacisk położyło Prezydium na przygotowanie programu obrad sekcji dydaktyki historii na zjeździe lwowskim. Z początkiem listopada zwróciło się Prezydium do sekcji dydaktycznych przy oddziałach P. T. H. w Krakowie, Warszawie, Lwowie, Grodnie, Białymstoku, Wilnie, Łodzi, Przemyślu, Katowicach i Lublinie, z prośbą o nadesłanie projektów w tym względzie. Materiały uzyskane tą drogą były przedmiotem obrad Prezydium Komisji w dniu 8 grudnia 1938 r., we Lwowie. Ustalono przede wszystkim porządek obrad sekcji na zjeździe w r. 1940 w ten sposób, że w dniu, przeznaczonym na te obrady, przedpoł. odbędzie się referat ogólny (na temat: Nauczanie i popularyzacja historii a kultura historyczna społeczeństwa), popołudnie zaś poświęcone będzie na wygłoszenie kilku referatów szczegółowych. Zaprojektowano w związku z tym tematy następujące: 1. kwestia doboru materiału w nauczaniu historii (realizacja programu w gimnazjum i w liceum, program historii w szkołach mniejszościowych, historia w szkole powszechnej), 2. konstrukcja podręcznika historii w gimnazjum i w liceum, 3. kwestie psychodydaktyczne w nauczaniu historii. Projektowane tematy przesłano jeszcze pod rozwagę sekcji, z prośbą o zgłoszenie do 15 maja br. wniosków co do prelegentów oraz wysunięcia ewentualnie innych jeszcze tematów. Ostatecznie będzie program obrad sekcji zjazdu ustalony na Plenarnym Posiedzeniu Komisji Dydaktycznej we Lwowie, w dniu 3 czerwca br.

2) W kwestii rewizji programu gimnazjalnego historii Prezydium rozesłało tezy referatu Dra Popiołka, wygłoszonego w dniu 3 czerwca 1938 r. we Lwowie, poszczególnym sekcjom. Nadesłane opinie były przedmiotem obrad Prezydium Komisji we Lwowie, w dniu 8 grudnia. W rezultacie obrad uznano, że materiał posiadany nie pozwala jeszcze na wysnucie ostatecz-

nych wniosków; postanowiono tedy powiadomić sekcje o stanie prac w tej kwestii i prosić o nadsyłanie dalszych spostrzeżeń wynikłych z realizacji programu. Przesłano też sekcjom do wiadomości uwagi sekcji warszawskiej o programie gimn. i o tezach referatu Dra Popiołka, jako najobszerniejsze i zajmujące wyraźnie krytyczne wobec nich stanowisko. Uzyskane materiały będą przedmiotem obrad plenarnego posiedzenia w dniu 3/VI br.

3) i 4) W ciągu roku ostatniego ograniczono się do zbierania dalszych materiałów w kwestii przygotowania nauczyciela historii oraz programów szkół mniejszościowych.

Na wniosek Komisji Dydaktycznej Zarząd Główny P. T. H. rozpiął ankietę w sprawie pracy naukowej nauczycieli historii. Wyniki tej ankiety będą zreferowane na Plenarnym Posiedzeniu Komisji Dydaktycznej w dniu 3/VI br.

Sprawozdanie Komisji Budowy „Domu Nauki“ P. T. H. we Lwowie. Komisja (częściowo jako ściślejszy Komitet Budowy) odbyła w roku 1938/39 16 posiedzeń, na których rozpatrywano sprawy związane z budową „Domu Nauki“. Budowę tę oddano do wykonania dnia 14 lipca 1938 r. p. Inż. M. Kolbuszowskiemu. Szczególnie w początkowych fazach rozpoczęcia robót musiało się poświęcić dużo czasu dla przezwyciężenia pewnych trudności technicznych, wynikłych z szybkiego tempa budowy. W tym czasie rozesłano też do rozmaitych instytucyj i osób prośby o dalsze dotacje na budowę (zob. sprawozdanie Prezesa). Na posiedzeniach w okresie zimowym zastanawiano się, komu oddać roboty centralnego ogrzewania, światła elektrycznego itp. Po rozpisaniu przetargów powierzono wykonanie urządzenia centralnego ogrzewania firmie L. Wereszczyński, światła elektrycznego firmie inż. Podsoński, roboty stolarskie firmie M. Prugar, a roboty rzeźbiarskie artyście rzeźbiarzowi Z. Kurczyńskiemu. Zastanawiano się też nad urządzeniem wielkiej sali; opracowanie szczegółowego projektu zlecono osobnej podkomisji. Roboty przzerwano 14 grudnia 1938 r. z powodu warunków atmosferycznych i rozpoczęto dopiero z początkiem marca 1939 r. Obecne stadium budowy przedstawia się w ten sposób: Stan surowy ukończony prawie zupełnie z małymi wyjątkami, jak pokrycie specjalne dachu, oraz dokończenie budowy ścianek. Centralne ogrzewanie ukończone zupełnie, gaz i woda wykonane w 90% tak, jak i światło elektryczne. Roboty rzeźbiarskie ukończone zupełnie. Na ukończeniu znajdują się również roboty stolarskie. Obecnie Komitet rozpiął przetargi na roboty wykończeniowe do klucza, które mają być wykonane na październik 1939 r.

Przewodniczyli Komisji bądź prezes Towarzystwa prof. L. K o l a n k o w s k i, bądź wiceprezes dyr. E. B a r w i ń s k i względnie ks. prof. J. U m i ń s k i; sekretarzował mgr. A. D y g d a ł a.

Sprawozdanie delegata do spraw międzynarodowych P. T. H.

1. Główne zajęcia związane były z udziałem Polski w VIII Międzynarodowym Kongresie Nauk Historycznych w Zurychu. Ustalenie delegacji, uzyskanie dla niej ułatwień paszportowych i dewizowych, sprawy formalne i zasiłków, dalej redakcja i wydanie książki „Pologne-Suisse“ oraz jej rozdanie na Kongresie wypełniły pierwsze miesiące pracy. (Zob. także sprawozd. Prezesa i VIII Międz. Kongr. N. H.).

2. Równocześnie zakończone zostały pertraktacje w sprawie druku historii 50-lecia P. T. H. w „Revue historique“, utrudnione z powodu konieczności znacznego odciążenia budżetu tego pisma.

3. Zakończone zostały rokowania w sprawie wydania przez księgarnię Macmillana w Londynie przygotowanej do druku w języku angielskim publikacji z cyklu „Polska i jej sąsiedzi“ pt. „Poland and Germany. Settlement and habitation“. Obecnie w toku są starania o uzyskanie zasiłku na pokrycie kosztów druku.

4. Na prośbę prof. J. Hollanda Rose z Cambridge, członka honorowego naszego Towarzystwa, wypracowano odpowiedź na jego ankietę w sprawie tzw. korytarza i Pomorza, oraz znaczenia Gdańska dla Polski i jej handlu zagranicznego.

5. Międzynarodowy Rocznik Bibliografii Nauk Historycznych. Dział polski przygotowuje doc. dr Kazimierz Tyszkowski przy pomocy mgr Krystyny Oppenauerówny. W r. b. opracowano bibliografię za r. 1937 oraz wykaz czasopism polskich historycznych i pokrewnych. Koszta pokrywa P. T. H.

VII Powszechny Zjazd Historyków Polskich we Lwowie w r. 1940

Stosownie do uchwały Zjazdu wileńskiego z r. 1935 następnym z kolei VII Zjazd odbyć się ma we Lwowie w r. 1940. Dla należytego jego przygotowania powołał Zarząd Główny P. T. H. na posiedzeniu w dniu 7 grudnia 1938 Komitet Wykonawczy w składzie: przewodniczący: ks. prof. J. Umiński, zast. przewodniczącego doc. K. Tyszkowski, redaktor Pamiętnika Zjazdu prof. K. Hartleb, członkowie: pp. doc. St. Hoszowski, dr A. Knot, dr K. Lewicki, dr E. Maleczyńska, prof. T. Urbański i dr Br. Włodarski. Ponadto wchodzi w skład Komitetu wiceprezes dyr. E. Barwiński i sekretarz P. T. H. doc. W. Hejnosz. Na podstawie dyrektyw Zarządu Głównego P. T. H. Komitet Wykonawczy ustalił ogólne wytyczne co do zasad i organizacji Zjazdu i po przeprowadzonej ankiecie we wszystkich Oddziałach P. T. H. opracował plan prac sekcji, referatów plenarnych itd.

Postanowiono powołać na Zjeździe 10 sekcji, a mianowicie:

I. Sekcja Historii politycznej, którą organizuje prof. Ha-lecki.

II. Sekcja Historii powszechnej, którą organizują prof. Handelsman i Piotrowicz.

III. Sekcja Nauk pomocniczych z podsekcją, które organizują prof. Semkowicz i dyr. Barwiński.

IV. Sekcja Historii Kościoła, którą organizuje ks. prof. Umiński.

V. Sekcja Historii prawa i ustroju, którą organizuje prof. Dąbkowski.

VI. Sekcja Historii społeczn. i gosp., którą organizuje prof. Bujak.

VII. Sekcja Historii wojskowości, którą organizuje mjr Laskowski.

VIII. Sekcja Historii kultury, którą organizuje prof. Kot.

IX. Sekcja Prehistorii, którą organizuje prof. Kozłowski.

X. Sekcja Dydaktyki historii, którą organizuje prof. Dą-browski.

Obecny stan organizacji sekcji przedstawia się w ten sposób, że wszyscy zaproszeni zgodzili się na przewodnictwo w sekcjach i przeważnie nadesłali już programy prac, względnie przyrzekli nadesłać swoje uwagi co do organizacji i proponowanych referatów. Ustalono też już charakter referatów na zebraniach plenarnych. Na czele proponowanej księgi referatów, która ukazać się ma przed Zjazdem, drukowany będzie komplet przeglądów literatury i zagadnień dziejów południowo-wschodniej Polski, obejmujący całość dziejów w ilości 15 referatów. Z wyjątkiem prehistorii i czasów najnowszych do r. 1920 proponowani referenci wyrazili już swoją zgodę na dostarczenie poszczególnych partyj przeglądu.

Komitet Wykonawczy odbył posiedzenie dnia 13 lutego 1939 przy obecności pp. Barwińskiego, ks. Umińskiego, Hartleba, Tyszkowskiego, Pohoreckiego, Maleczyńskiej, Hejnosza, Knota, Urbańskiego i Lewickiego. Przewodniczył ks. prof. Umiński; na sekretarza Komitetu wybrano K. Lewickiego. W programie były: 1) sprawa księgi referatów zjazdowych, 2) wydawnictw jubileuszowych. Sprawę księgi i referatów przeglądowych referował doc. Tyszkowski i zdawał sprawę z dotychczasowych prac przygotowawczych. Trudność stanowi jeszcze niestwierdzony termin Zjazdu (w maju, czy w jesieni 1939), mimo to program Zjazdu, ustalenie sekcji i obsada jest już w stadium końcowym. Prof. Hartleb przedstawił projektowane wydawnictwa jubileuszowe, a mianowicie: dr Kóranyi'ego: Indeks rzeczowy do Kwartalnika Hist., Dzieje Lwowa w opracowaniu zbiorowym, dr Mańkowskiego: Kultura artystyczna Lwowa, doc. Charewiczowej: Dzieje Lwowa (popularne),

doc. Hejnosza: XXVI t. A. G. Z.; doc. Polackowny: Xa t. A. G. Z. (regesta przemyskie), dyr. Barwińskiego: Archiwum Państwowe, prof. Modelskiego: Dyplomatariusz Ziemi połudn. wschodn., dr. Pohoreckiego: Katalog dyplomów m. Lwowa, dyr. Badeckiego: dalszy tom katalogu Archiwum m. Lwowa i inne drobniejsze wydawnictwa, jakie ukażą się w związku z jubileuszem miasta.

Sprawy wydawnicze. a) Reedycja Bibliografii historii polskiej. Prace nad tomem III, prowadzone przez doc. dra Bronisława Włodarskiego, postąpiły znacznie naprzód. Do dnia 1/IV b. r. został rozpisany na kartkach w 2 egzemplarzach, ułożonych w układzie chronologicznym i alfabetycznym według autorów: III tom Finkla, Dodatek I, uzupełnienia, znajdujące się w indeksie osobowym i miejscowym, bibliografia z Kwartalnika Historycznego do r. 1934 włącznie, oraz wysortowany został materiał, odstąpiony przez prof. Finkla, zawierający pozycje z przed r. 1900, a nie uwzględniony w Dodatku, oraz pewna część po r. 1900. W najbliższym czasie przystąpi się do rewizji zgromadzonego materiału i jego usystematyzowania.

b) „Polska i jej sąsiedzi“. Z cyklu tego został przygotowany w zupełności do druku I-y tom w języku angielskim pt. „Poland and Germany. Settlement and habitation“, pod redakcją prof. Kazimierza Tymienieckiego. Zawarta już została umowa o druk tej publikacji z księgarnią Macmillana w Londynie; w toku starania o uzyskanie zasiłku na ten cel. Inne tomy tego wydawnictwa w przygotowaniu.

c) Referaty kongresowe. Zgodnie z ustalonym już zwyczajem zbiorowego publikowania referatów, wygłaszanych przez polską delegację na Międzynarodowych Kongresach Nauk Historycznych, postanowiono na grudniowym posiedzeniu Zarządu Gł. P. T. H. w r. ub. wydrukować również referaty, wygłoszone na ostatnim Kongresie zuryskim. Dotychczas jednak sprawa ta nie mogła postąpić naprzód ze względu na brak dostatecznych funduszy na pokrycie kosztów druku. Wdrożone są starania o uzyskanie zasiłku.

d) Indeksy do Kwartalnika Historycznego. Kontynuacja indeksu w opracowaniu prof. Tadeusza Urbańskiego (zapoczątkowanego przez M. Rutkowskiego i K. Maleczyńskiego) postąpiła już tak dalece naprzód, że jesienią można będzie rozpocząć jego druk. Indeks rzeczowy hasłowy do 50 tomów Kwartalnika, opracowywany przez doc. Karola Koranyi'ego, jest również na ukończeniu (zob. sprawozd. Oddz. lwow.).

Wydawnictwa Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Kwartalnik Historyczny Rocznik LII za rok 1938 pod redakcją doc. Kazimierza Tyszkowskiego, z. 910, arkuszy druku 57. Zawiera 8 rozpraw i artykułów, 5 miscellaneów, 7 nekrologów, 102 recenzji i sprawozdań, 205 zapisek informacyjnych, 5 polemik, kronikę naukową w każdym zeszytcie, w tym sprawozdanie z kongresu w Zurychu, i sprawy Towarzystwa, w tym sprawozdanie z konferencji, poświęconej dziejom powstania styczniowego, oraz konferencji historyków polskich i węgierskich. Współpracowników było 129, z tego ze Lwowa 31, Krakowa 25, Warszawy 41, Poznania 9, Wilna 5.

Bibliografia historii polskiej za lata 1935—1937 w opracowaniu M. Friedbergowej w druku.

Wiadomości Historyczno - Dydaktyczne. Rocznik VI za r. 1938 pod redakcją doc. Kazimierza Tyszkowskiego i dra Antoniego Knota, s. 296, arkuszy druku 18. Zawiera 7 rozpraw i artykułów, 3 materiały, 43 recenzji i sprawozdań, 90 zapisek bibliograficznych, przegląd czasopism polskich i obcych, kronikę, 2 polemiki, bibliografię dydaktyki historii i zagadnień życia współczesnego. Współpracowników było 48.

Pologne — Suisse. Recueil d'étude historique. Warszawa—Lwów 1938, str. 170 + 4 nlb. z 3 ilustracjami. Spis rzeczy: Dąbrowski Jan: I rapporti tra la Polonia e la Svizzera nei secoli XIII e XIV; Dembiński Bronisław: Un Suisse au service du Roi de Pologne, Maurice Glayre, ami du roi Stanislas August; Halecki Oskar: Le premier rapprochement polono-suisse. De Sempach aux grands conciles; Handelsman Marcell: Avant — propos; Hulewicz Jan: Les études des Polonais dans les universités suisses 1864—1918; Kętrzyński Stanisław: Les plus anciennes relations polono-suisse; Konopczyński Władysław: Les rapports intellectuels polono-suisse au XVIII s.; Kot Stanisław: Les relations polono-suisse à l'époque de l'Humanisme et de la Réformation; Kutrzeba Stanisław: Observations finales; Leśniewski Czesław: L'emigration polonaise en Suisse 1832—1850/1; Lewak Adam: La Suisse et l'insurrection de 1863/4; Pachonński Jan Zbigniew: Les relations polono-suisse a l'époque de Napoléon; Rohn A.: Erinnerungen an Prof. Gabriel Narutowicz, ersten Präsident der Polnischen Republik; Skałkowski Adam M.: Kościuszkow en Suisse; Woroniecki Henryk J. Korybut: Les relations polono-suisse pendant la guerre mondiale.

(Wydawnictwa Oddziałów zob. w sprawozdaniach tychże).

B. ODDZIAŁY P. T. H.

1. Oddział w Brześciu nad Bugiem

I. Zarząd: Prezes Guściora Franciszek; wiceprezes ks. dr Hałko Stanisław; sekretarz Perdenia Jan; skarbnik Tokarzówna Alojza; członkowie zarządu: Kraushar Jan, Landau Boruch; komisja rewizyjna: Tilleman Aron, Preferansow Włodzimierz.

II. Działalność: Praca Oddziału skupiała się w sekcji dydaktycznej. Sekcja odbywała swoje zebrania w ośrodkach takich, jak Białystok, Pińsk, Brześć.

Na zebraniach sekcji szczególną uwagę zwrócono na sprawę realizacji programu historii w liceum. Zagadnieniu temu poza tym poświęcona była konferencja rejonowa, odbyta w Brześciu nad Bugiem dn. 4 II 1939 r. Oprócz tego sekcja przystąpiła do zbierania materiałów, dotyczących regionu poleskiego. Materiały te ukażą się w Dzienniku Urzędowym Kuratorium brzeskiego w miesiącu wrześniu b. r., w specjalnym numerze, poświęconym historii.

Członkowie sekcji z inicjatywy p. kuratora przystąpili do opracowania mapy historycznej Polesia, mającej wykazać polskość tej ziemi. Mapa wraz z dodatkowym opracowaniem miejscowości historycznych na Polesiu, problemów historycznych, gospodarczych i kulturalnych ma być pomocą dla nauczyciela, oraz tych, którzy prowadzą pracę oświatową na tym terenie.

Nowy członek oddziału Perdenia Jan opracował monografię Kamieńca Litewskiego. Praca ta zostanie wydana drukiem przez Oddział brzeski, gdy znajdą się na ten cel odpowiednie fundusze.

2. Oddział w Grodnie

(Zarząd Oddziału nie nadesłał sprawozdania).

3. Oddział śląski w Katowicach

(Zarząd Oddziału nie nadesłał sprawozdania).

Sekcja Dydaktyczna: Przewodniczący Dr Kamierz Popiołek.

Działalność: Zasadniczym tematem prac Sekcji była obserwacja realizacji programu historii w liceum, w klasie I i II,

oraz omówienie sprawy egzaminu dojrzałości w liceum. Poza tym w związku z pracą w liceum: omówiono szereg lektur przeznaczonych dla liceum, omówiono ogólnie wydane podręczniki licealne, zorganizowano jeden odczyt naukowy na temat: Organizacja obrony państwa w w. XIX i XX.

W ramach planu pracy Komisji Dydaktycznej: a) zajmowano się nadal sprawą projektów zmian w programie gimnazjalnym, b) przesłano propozycje co do programu prac Sekcji Dydaktycznej Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w r. 1940.

W ramach wydawnictwa „Śląska Biblioteka Historyczna dla młodzieży“ wydrukowano III wydanie pracy K. Stańczyka „Śląsk przedmurzem Polski“ i uzyskano jego zatwierdzenie jako lektury gimnazjalnej, — oraz przygotowano do druku pracę St. Nowogrodzkiego o odpadnięciu Śląska od Polski w w. XIV.

W dalszym ciągu współpracowano z „Wiadomościami Hist.-Dydakt.“; w okresie sprawozdawczym w nr 3 i 4 r. 1938, i nr 1 r. 1939 umieszczono 2 artykuły, 2 recenzje, 11 zapisek i przegląd rocznika czasopisma „Vergangenheit u. Gegenwart“.

4. Oddział w Kielcach

I. Zarząd: Przewodniczący Henryk Kuc.

II. Działalność: W roku sprawozdawczym warunki dla pracy naukowej w oddziale kieleckim P. T. H. układały się niepomyślnie. Pracujący przedtem na tutejszym terenie młodzi nauczyciele historii naukowcy wyjechali z Kielc, z pozostałych p. Pazdur oddał się całkowicie pracy społecznej na stanowisku kierowniczym.

W tych warunkach czynna była Sekcja metodyczna, która w szczupłym zespole odbywała swe posiedzenia regularnie raz na miesiąc.

Dla szerszej publiczności Zarząd zorganizował w lutym br. odczyt prof. Wł. Konopczyńskiego: O Konfederacjach w Polsce. Odczyt o charakterze popularno-naukowym o piękności Rusi podkarpackiej wygłosił Henryk Kuc.

5. Oddział w Krakowie

I. Zarząd: Prezes Stanisław Kutrzeba; wiceprezesi: Władysław Konopczyński i Władysław Semkowicz; sekretarz Józef Feldman; skarbnik Karol Piotrowicz; członkowie: Jan Dąbrowski, Kazimierz Dobrowolski, Roman Grodecki, Stanisław Kot, Marian Kukiel, Kazimierz Lepszy, Władysław Semkowicz, Adam Vetulani.

Komisja Rewizyjna: Józef Muczkowski, Zygmunt Lasocki, Edward Kuntze.

Sekcja Krytyczna: Prezes Władysław Konopczyński; wiceprezes Roman Grodecki; sekretarz Kazimierz Lepszy.

Sekcja Dydaktyczna: Prezes Ludwik Piotrowicz; wiceprezes Kazimierz Piwarski; sekretarz Władysław Czapliński.

Sekcja Historii najnowszej: Prezes Stanisław Kutrzeba; wiceprezes Marian Kukiel; sekretarz Józef Feldman.

II. Działalność: W bieżącym roku odbył Oddział Krakowski 16 posiedzeń naukowych, na których wygłoszono 18 odczytów.

Na plenum Oddziału wygłoszono następujących 11 odczytów: 23/IV 1938 Marian Gumowski: Wyprawa krzyżowa Władysława Odonicza. — 30/IV 1938 Władysław Semkowicz: Przysięga na słońce w dawnym prawie polskim. — 15/X 1938 Nils Ahnlund: Die Weichselmünde in der schwedischen Geschichte. — 5/XI 1938 Stanisław Szczęotka: Powstanie górali żywieckich przeciw Szwedom w 1655—56. — 17/XII 1938 Kazim. Dobrowolski: Istota i zadania historii kultury. — 21/I 1939 Adam Vetulani: Polskie wpływy ustrojowe w Prusach Książęcych. — 29/I 1939 Uroczyste posiedzenie ku uczczeniu 25-lecia działalności Krakowskiego Oddziału P. T. H. 1) Stanisław Kutrzeba: Słowo wstępne; 2) Przemówienia J. M. rektora Tadeusza Lehrsplawińskiego, dyrektora Fryderyka Papée, prezesa Ludwika Kolankowskiego; 3) Józef Feldman: Czwierćwiecze działalności Krakowskiego Oddziału P. T. H.; 4) Władysław Konopczyński: Teraźniejszość i przeszłość nauk historycznych w Krakowie. — 25/II 1939 1) Władysław Czapliński: Albrecht St. Radziwiłł jako polityk i człowiek, 2) Władysław Konopczyński: Zagadkowy autor znanej książki (1759). — 11/III 1939 Roman Grodecki: Początki obyczaju dyplomatycznego w Polsce.

Sekcja krytyczna urządziła następujące 2 odczyty: 11/VI 1938 Kazimierz Piwarski: Uwagi krytyczne o „Marysieńce Sobieskiej“ Boya-żeleńskiego. — 3/XII 1938: Janusz Iwaszkiewicz: „Wojna 1812 roku“ M. Kukiela.

Sekcja dydaktyczna urządziła następujące 3 odczyty: 7/V 1938 Ludwik Piotrowicz: Organizacja uniwersyteckich studiów historycznych. — 19/XI 1938 Kazimierz Piwarski: Przegląd nowszej literatury historyczno-dydaktycznej. — 18/II 1939 Jan Magiera: Czeskie programy i podręczniki historii.

Sekcja historii najnowszej urządziła następujące 2 posiedzenia: 13/V 1938 Imre Lukinich: Die Stellungnahme der ungarischen Regierung in der polnischen Frage während der ersten Jahre des Weltkrieges. — 29/X 1938 Zygmunt Lasocki: Przewrót październikowy 1918 roku w Krakowie i Polska Komisja Likwidacyjna.

6. Oddział w Lublinie

I. Zarząd: Przewodniczący Leon Białkowski; zastępca przewodn. Jan Dobrzański; sekretarz Piotr Nestor; skarbnik Władysław Adamczyk; członkowie Zarządu: Aleksander Kossowski, Władysław Godziszewski, Stefan Wojciechowski; zastępca członka Zarządu Jerzy Sadownik.

Przewodniczący Sekcji Dydaktycznej: Jan Dobrzański.

Komisja kontrolująca: ks. Piotr Kałwa i Józef Mazurkiewicz.

II. Działalność: W bieżącym roku sprawozdawczym odbyto następujące zebrania: 1/X 1938 Prof. A. Kossowski wygłosił referat na temat: Z dziejów unii kościelnej diecezji chełmskiej w latach 1851—66. Po zebraniu odbyła się ożywiona dyskusja. Osób 21. — 2/III 1939 Prof. Józef Kostrzewski wygłosił referat, bogato ilustrowany przeżroczami pt.: Kultura staropolska w świetle ostatnich wykopalisk. W tymże dniu Prof. J. Kostrzewski wygłosił odczyt publiczny pt.: Biskupin, zatopiony gród prasłowiański. Obydwa referaty zostały urządzone wspólnym staraniem Oddziału i Ogniska Metod.-Histor. — 17/II 1939 Prof. Leon Białkowski wygłosił referat pt.: Z najnowszej literatury heraldyczno-genealogicznej. Obecnych 28 osób. — 27/IV 1939 Prof. A. Kossowski wygłosił odczyt na temat: Blaski i cienie unii kościelnej w XVII i XVIII wieku w świetle badań archiwalnych. Obecnych 15 osób.

W tymże dniu odbyło się Walne Zebranie i wybór nowego Zarządu. Na zebraniu poruszono i przedyskutowano sprawę VII Powsz. Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w 1940 r.

Działalność Sekcji dydaktycznej. Na posiedzeniu, odbytym wspólnie z Ogniskiem metod. historii dnia 28/XI 1938 r. omówiono program historii w gimnazjum. — Na zebraniu odbytym dnia 25/III 1939 H. Dobrowolski wygłosił odczyt pt.: Lubelszczyzna jako cel wycieczek szkolnych.

7. Oddział we Lwowie

I. Zarząd: Przewodniczący ks. Józef Umiński, 1-szy zast. Kazimierz Hartleb, 2-gi zast. Feliks Pohorecki, sekretarz Stanisław Hoszowski, skarbnik Bronisław Włodarski; członkowie: Charewiczowa, Czołowski, Gerlach, Knot, Lewicki, Modelski, Ziembicki. Ponadto w skład Zarządu wchodziła Ewa Maleczyńska, jako przewodnicząca Sekcji Dydaktycznej, Stanisław Lempicki, jako referent propagandy Zarządu Głównego i jego zastępca Łukasz Kurdybacha. Funkcję redaktora Ziemi Czerwieńskiej pełnił Kazimierz Hartleb. Komisję Rewizyjną stanowili: Mańkowski, Pomarański, Witwicki.

Sekcja Dydaktyczna: Przewodnicząca E. Maleczyńska, zast. T. Urbański, sekretarz M. Tyrowicz, skarbnik

B. Włodarski; członkowie: Chrząszcz, Jarosiewiczówna, Kocowski, Kruczkiewiczówna, Porębska, Stachoń.

II. Działalność: Działalność Oddziału obejmowała 4 dziedziny: 1) akcję odczytową, 2) wydawnictwo Ziemi Czerwieńskiej, 3) bibliografię historyczną, 4) prace Sekcji dydaktycznej i jej wydawnictwa.

1. Odczyty. W roku sprawozdawczym zorganizowano 12 zebrań naukowych, na których wygłoszono następujące referaty: 7 X 1938 Ks. J. Umiński, W. Hejnosz, K. Malczyński: Sprawozdanie z VIII Międz. Kongresu Nauk Historycznych w Zurychu; 4 XII S. Inglot, K. Tyszkowski: Nowe nabytki Oddziału Rękopisów Zakładu Narodowego im Ossolińskich; 18 XI 1938 K. Hartleb, K. Tyszkowski: Sprawa przygotowań do Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w 1940 roku; 9 XII A. Czołowski: Co zawierało Archiwum Sobieskich w Żółkwi w 1686 r.; 28 I 1939 K. Lanczowska: Najnowsza synteza włoska o renesansie; 10 II 1939 S. Pomarański: Józefa Piłsudskiego projekt dzieła o wojnie 1863 roku; 24 II 1939 F. Pohorecki: Średniowieczne dyplomy miasta Lwowa; 18 III 1939 K. Hartleb, K. Tyszkowski: Z ostatnich wydawnictw historycznych; 15 IV 1939 A. Knot: O wzmoczenie badań nad historią Galicji (Na marginesie książki S. Kieniewicza — Adam Sapieha 1823—1903); 29 IV 1939 K. Hartleb: Projektowane wydawnictwa zjazdowe i jubileuszowe, K. Koranyi: Uwagi o 50-ciu tomach Kwartalnika Historycznego; 5 V 1939 W. Hejnosz: Z nowszych badań nad ustrojem średniowiecznej Polski; 19 V 1939 J. Gerlach: Piechota wybraniecka.

Ponadto odbywały się raz w miesiącu zebrania towarzyskie.

2. Wydawnictwo „Ziemia Czerwieńska”. W roku sprawozdawczym ukazał się jeden tylko zeszyt (Rok IV, zesz. 1) na skutek ciężkich warunków materialnych Oddziału i niemożności uzyskania subwencji na ten cel. Zeszyt powyższy ukazał się dzięki ofiarności autorów prac w nim pomieszczonych, którzy zrezygnowali z należnych im honorariów. Zeszyt następny ukaże się w najbliższym czasie dzięki pomocy Zarządu Głównego, który na ten cel ofiarował odpowiednią subwencję. Jakkolwiek wzrasta zainteresowanie dla „Ziemi Czerwieńskiej”, czego dowodem zgłaszający się nowi prenumeratorzy, to fundusze tą drogą zdobyte żadną miarą nie mogą wystarczyć na pokrycie wydatków wydawnictwa.

3. Bibliografia. Doc. dr Koranyi przygotowuje indeks do 50 tomów Kwartalnika Historycznego. Praca jest już na ukończeniu, tak że w jesieni będzie można przystąpić do druku. Indeks uwzględni zarówno artykuły jak recenzje i zapiski.

4. Sekcja dydaktyczna. Główną troską sekcji w bieżącym roku sprawozdawczym było kontynuowanie biblioteki historycznej dla młodzieży. Wydano tom V (Fr. Bujak, Czynniki gospodarcze w upadku dawnego Państwa Polskiego) w przygotowaniu T. Ladenbergera oraz tom VI (Wielki malarz przeszłości narodu, wybrane ustępy z dzieła Tarnowskiego: Matejko) w opracowaniu J. Niewolakówny. Są gotowe do druku dwa dalsze rękopisy (Szujskiego, Charakterystyka Kazimierza Wielkiego, oraz wyjątki z Korzona: Kościuszko). Poszczególne tomiki w miarę ukazywania się zyskują aprobatę Ministerstwa i rozchodzą się szybko tak, że nr 1—3 mimo wznowienia nakładu są całkowicie wyczerpane. Niezależnie od działalności wydawniczej urządziła Sekcja wspólnie z lwowskim Ogniskiem metodycznym dwie konferencje rejonowe nauczycieli historii, a to dnia 28 X 1938 oraz dnia 25 IV 1939. Konferencję pierwszą wypełniły ogólne problemy nauczania w liceum (referaty A. Baumgartena i Z. Zboruckiego drukowane w Wiadomościach Hist.-Dydakt. VII, z. 1; konferencja druga poświęcona była sprawom nauczania historii w liceach mniejszościowych, oraz zagadnieniom licealnego egzaminu dojrzałości. Trzecią dziedziną działalności Sekcji była współpraca z Komisją Dydaktyczną P. T. H.

III. Ruch członków. W czasie ostatniego Walnego Zebrania liczył Oddział 202 członków zwyczajnych i 3 honorowych. W ciągu roku sprawozdawczego przybyło 31 członków zwyczaj., ubyło 11 członków zwyczaj. i 1 honorowy. Ogólna liczba członków wynosi obecnie: 2 honorowych członków i 222 zwyczajnych, razem 224 członków.

8. Oddział w Łodzi

I. Zarząd: prezes — Zygmunt Lorentz, zastępca prezesa — Jadwiga Krasicka, sekretarz — Helena Zaborowska, skarbnik — Aurelia Krzywówna, bibliotekarz — Zygmunt Hajkowski, członkowie — Juliusz Jurczyński, Tadeusz Landecki, Gryzelda Missalowa, Jan Wareżak.

Sekcja Dydaktyczna: przewodnicząca — Jadwiga Krasicka, sekretarz — Helena Zaborowska.

Komisja Bibliograficzna: przewodniczący — Zygmunt Hajkowski; członkowie: Zofia Erdmanowa, Jadwiga Krasicka, Gryzelda Missalowa.

Komisja Archiwalna: przewodniczący — Zygmunt Lorentz, zastępca przewodniczącego — Zygmunt Hajkowski, sekretarz — Jan Wareżak.

Komisja Historii Starożytnej: przewodniczący — Stanisław Więckowski, sekretarz — Helena Zaborowska, członkowie — Zdzisław Żmigryder-Konopka, Zygmunt Lorentz.

Komisja Rewizyjna: przewodniczący — Ludwik Waszkiewicz, zastępca przewodniczącego — Jan Świercz, członkowie — Mieczysław Hertz, Jan Holcgreber, Stanisław Więckowski.

II. Działalność:

1. Posiedzenia naukowe: 20 X 1938. Międzynarodowy Kongres Nauk Historycznych w Zurychu — referat zbiorowy Zdzisławy Gardowej, Tadeusza Landeckiego i Jerzego Szretera. Obecnych osób 25. — 11 XI 1938. Jan Dąbrowski: Decyzja w wojnie światowej a sprawa polska. Obecnych osób 500. — 15 II 1939. Adam Stebelski: Łódź pod rządami pruskimi (1793—1806). Obecnych osób 32. — 16 II 1939. Borys Łapicki: Wolność w ustroju rzymskim. Obecnych osób 30. — 20 II 1939. Zdzisław Żmigryder-Konopka: Oktawian August. Obecnych osób 72. — 22 II 1939. Stanisław Więckowski: Ideał władcy w ujęciu cesarza Juliana. Obecnych osób 32. — 24 II 1939. Stanisław Seliga: „Germania“ Tacyty. Obecnych osób 43. — 28 II 1939. Wiktor Wąsik: Recepcja Arystotelesa i jej fazy. Obecnych osób 37.

2. Komisja Bibliograficzna ukończyła gromadzenie materiałów obejmujących bibliografię regionalną za lata 1930—1937 i przygotowała je do druku (por. działalność wydawnicza).

3. Komisja Archiwalna brała udział w pracach nad dalszą poprawą organizacji spraw archiwalnych w okręgu łódzkim.

4. Komisja Polskiego Słownika Biograficznego nie wyszła w roku sprawozdawczym poza fazę przygotowawczą. Praca systematyczna podjęta zostanie jesienią 1939 r.

Współpraca z Łódzkim Obywatelskim Komitetem Ratowania Kolegiaty w Tumie pod Łęczycą rozwijała się nadal owocnie. Doprowadziła w roku sprawozdawczym do ostatecznego zapewnienia Tumowi należytej opieki naukowej i artystycznej. Zarząd współdziałał z Komitetem i Urzędem Konserwatorskim w związku z rozpoczęciem badań naukowych we wnętrzu Kolegiaty oraz w związku z dalszymi pracami konserwatorskimi (restauracja portalu).

Biblioteka Oddziału liczy obecnie 450 tomów. W roku sprawozdawczym otrzymano w darze i zakupiono ogółem 38 tomów.

Dążąc do ożywienia ruchu umysłowego i usprawnienia organizacji pracy naukowej w Łodzi i regionie łódzkim, Zarząd Oddziału pozostawał w żywych stosunkach z Wolną Wszechnicą Polską. Wyrazem tych stosunków był cykl odczytów z kultury starożytnej, zorganizowany przez Zarząd Oddziału pod

egidą W. W. P. i przy życzliwym poparciu jej rektora oraz gotowości do współpracy szeregu profesorów.

Wielu członków Zarządu absorbowały prace organizatorskie w Towarzystwie Przyjaciół Nauk.

5. Sekcja Dydaktyczna. Odczyt J a n a Dąbrowskiego 12 XI 1938: Zagadnienie historii polskiej i powszechnej w liceum ogólnokształcącym. Obecnych osób 40.

Sekcja Dydaktyczna jest reprezentowana w Prezydium Komisji Dydaktycznej. W roku sprawozdawczym Sekcja rozpoczęła współpracę z redakcją „Wiadomości Historyczno-Dydaktycznych“. W dziedzinie organizacyjnej Zarząd zainicjował utworzenie grupy dydaktycznej w Piotrkowie.

6. Działalność popularyzatorska. Zarząd dołożył starań w kierunku spopularyzowania Kongresu w Zurychu. Sprawozdania z prac kongresowych umieszczono w prasie miejscowej.

7. Działalność wydawnicza. Praca w tej dziedzinie była bardzo uciążliwa. Przygotowany od dłuższego czasu „Rocznik“ rozrósł się do 30 arkuszy druku. Obecnie jest już gotów i wkrótce znajdzie się na półkach księgarskich. Zawiera on 7 rozpraw i artykułów, dział źródeł, dział bibliografii regionu łódzkiego i zarys działalności Polskiego Towarzystwa Historycznego w Łodzi od założenia do chwili obecnej (1927—1939).

8. Ruch członków. Dnia 1 IV 1938 Oddział liczył 123 członków. W ciągu roku 1938 wstąpiło 2 członków, z końcem roku wystąpiło 4 członków, 1 I 1939 wstąpiło 5 członków. Obecnie Oddział liczy 126 członków.

9. Oddział w Poznaniu

I. Zarząd: Przewodniczący prof. K. Chodynicki; zast. J. W. Opatrny; sekretarz Leon Koczy; skarbnik M. Siuchniński; członkowie Zarządu: B. Dembiński, K. Tymieniecki, K. Kaczmarczyk, Z. Wojciechowski, W. Knapowska i A. M. Skałkowski.

II. Działalność: Działalność Oddziału polegała, tak jak w latach ubiegłych, na organizowaniu odczytów naukowych z dyskusjami. W ciągu roku bieżącego zaznaczyło się dążenie, aby wszelkie prace oryginalne oceniane były na Komisji Historycznej T. P. N., podczas gdy posiedzenia Oddziału były poświęcone omawianiu prac o charakterze przyczynkowym. Wygłoszono następujące referaty: 1. Z. Moczarski: Kolejność pojawiania się zwierząt domowych w Polsce. (Z korreferatami prof. Z. Zakrzewskiego i E. Niezabitowskiego); 2. A. Wolff: Przyczynek do dziejów skartabelatu w Polsce; 3. M. Siuchniński: Dokumenty trzebnickie; 4. J. W. Opatrny: Z najnowszych badań nad trybunałem koronnym; 5. Br. Dembiński: Obecny doradcy króla Stanisława Poniatowskiego; 6. J. Sta-

szewski: Narodziny armii polskiej w 1806 r.; 7. H. Ułaszyn: Narzaz czy naraz; 8. K. Chodynicki: Świadomość narodowa w państwie polskim w XVI i XVII wieku; 9. W. Jakóbczyk: Nieznane projekty opieki nad włościanami w Poznaniu; 10. K. Górski: Oksywie; 11. J. Staszewski: Napoleon wobec powstania w latach 1806—7; 12. St. Bodniak: Diariusze sejmów walnych za Zygmunta Augusta. Jedno z posiedzeń poświęcone było zagadnieniom metodycznym, mianowicie J. Willaume wygłosił referat pt. Zagadnienie siły zbrojnej i obronności państwa w programie licealnym. Na posiedzeniu tym obecni byli także członkowie miejscowego „Ogniska metodycznego“.

Były także posiedzenia ściśle sprawozdawcze ze zjazdów i kongresów. I tak osobne posiedzenie poświęcone zostało sprawozdaniu uczestników z Kongresu w Zurychu (sprawozdawcy prof. J. Rutkowski, Z. Wojciechowski, Br. Dembiński i K. Górski). Na tym posiedzeniu prof. Z. Wojciechowski zdawał sprawę ze Zjazdu Pomorzoznawczego w Toruniu w dniach 30 IX i 1 X 1938 i poświęcił kilka słów Wystawie historycznej w Norymberdze („Europas Schicksalskampf im Osten“).

Oddział interesował się przyszłym Zjazdem historyków polskich we Lwowie i starał się zająć stanowisko wobec wniosków Zarządu Głównego w tej sprawie. Osobny referat w tej sprawie miał prof. A. M. Skałkowski na posiedzeniu w dniu 16 XI i 7 XII 1938.

10. Oddział w Przemyślu

I. Zarząd: Prezes ks. Jan Kwolek; wiceprezes Jan Smołka; sekretarz ks. Julian Ataman; skarbnik Kazimierz Arłamowski; członkowie zarządu: Zofia Tymińska, Elżbieta Petrynowna. Przewodniczący Sekcji dydak.: Franciszek Persowski. Komisja rewizyjna: Stanisław Jakiel, Olga Skórska.

II. Działalność: Zebrań odbył Oddział w ciągu roku 2, a to: 16 XI 1938 Kazimierz Arłamowski: „Historycy polscy o przyczynach rozbiorów Polski; 16 IV 1939: tenże: „Zamek przemyski w XVI w.“.

Sekcja dydaktyczna Oddziału, której przewodniczył prof. Persowski, odbyła w roku sprawozdawczym 4 posiedzenia; pierwsze było poświęcone sprawie realizacji programu historii w kl. II lic. i rozpatrzeniu nadającej się lektury. Na drugim posiedzeniu rozpatrywano tezy referatu dra Popiołka w sprawie programu historii w gimnazjum, nadesłane przez Komisję Dydaktyczną; poza tym wysunięto projekt referatów dla Sekcji dydaktycznej VII Zjazdu Hist. P. w r. 1940. Trzecie posiedzenie obejmowało referat Z. Tymińskiej pt. „Zabytki i pamiątki

historyczne w Przemyśle jako pomoc w nauczaniu historii w gimnazjum i liceum“; omawiano też na nim sprawę współpracy Sekcji przemyskiej z Wiadomościami histor.-dydakt. Ta sprawa napotyka na pewne trudności ze względu na brak miejscowego materiału recenzyjnego. Ostatnie posiedzenie poświęcono omówieniu tematów, proponowanych przez Komisję Dydaktyczną na Zjazd historyków polskich oraz uwagom o projekcie zmian programu historii w gimnazjum ogólnokształcącym.

11. Oddział w Warszawie (Towarzystwo Miłośników Historii)

I. Zarząd: Prezes prof. Stanisław Kętrzyński; wiceprezes dr Wincenty Łopaciński; sekretarz gen. dr Aleksy Bachulski; skarbnik dr Leon Zygmunt Usarek; członkowie Zarządu: prof. Stanisław Arnold, prof. Edmund Bursche, mjr Otton Laskowski, dr Ryszard Przelaskowski, doc. Tadeusz Manteuffel. Na redaktora Przeglądu Historycznego Zarząd wybrał prof. Marcelę Handelsmana.

Władze Sekcyj:

1. Sekcja Archiwalna — przewodniczący dyr. Witold Suchodolski; wiceprzewod. dr A. Bachulski; sekretarz dr Ryszard Przelaskowski.

2. Sekcja Dydaktyczna — przewod. dr Halina Mrozowska; wiceprzewod. dr Tadeusz Bornholtz; sekretarz Janina Obarska; zast. sekretarza Gustaw Markowski; członkowie Zarządu: Zofia Kamińska i Jadwiga Bartosikówna. Delegatka do Prezydium Komisji Dydaktycznej P. T. H. doc. dr Wanda Moszczeńska.

3. Sekcja Historii Europy Wschodniej — przewodniczący prof. Oskar Halecki; sekretarz doc. Janusz Pajewski.

4. Sekcja Historii Gosp.-Społecznej — przewod. prof. Natalia Gąsiorowska; wiceprzewod. prof. Stanisław Arnold; sekretarze: dr Żanna Kormanowa i Witold Kula.

5. Sekcja Historii Kościoła — przewod. ks. prof. Zdzisław Obertyński; wiceprzewod. doc. Władysław Tomkiewicz; sekretarz: Zofia Olszamowska-Skowrońska.

6. Sekcja Historii Powstania 1863 r. — przewod. prof. Marcei Handelsman; wiceprzewod. Gustaw Kaleński; sekretarz dr Henryk Jabłoński.

7. Sekcja Historii Starożytnej — przewod. prof. Tadeusz Wałek-Czernecki; wiceprzewod. prof. Kazimierz Zakrzewski; sekretarz prof. Zdzisław Żmigryder-Konopka.

8. Sekcja Studiów Hist.-Krytycznych — przewod. doc. Janusz Woliński; wiceprzewod. Jakub Sawicki; sekretarz dr Zofia Krzemicka.

9. Sekcja Historii Warszawy i Mazowsza — przewod. dr Kazimierz Konarski; wiceprzewod. ppłk. Adam W. Englert

(w związku z urlopem przewodniczącego od dnia 4/XI 1938 r. kieruje Sekcją), dr Adam Moraczewski wiceprzewod.; sekretarz mgr Mieczysław Zawadka.

10. Sekcja Historii Wojskowej — przewod. Otton Laskowski; wiceprzewod. doc. Bronisław Pawłowski; sekretarze: dr Stanisław Płoski i dr Stanisław Herbst.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzi: pp. Kazimierz Stefański, ks. mgr. Władysław Osiński, dr Józef Stojanowski.

Zarząd odbył siedem posiedzeń.

II. Działalność: Posiedzenia ogólne. Dnia 13 maja 38 r. odbyło się doroczne Walne Zebranie członków T. M. H., na którym prof. Stanisław Kętrzyński przedstawił rozwój T. M. H. w ostatnim trzyleciu.

Dnia 12 października 38 r. odbył się odczyt Nilsa Ahnlanda, profesora Uniwersytetu w Sztokholmie pt. „Granice historyczne narodów północnych“.

W łonie T. M. H. istniało dziesięć Sekcji, ostatnia Historii Wojskowej powstała dnia 21 III 1939 r.

Sekcje. I. Sekcja Archiwalna. Sekcja odbyła 6 zebrań naukowych: 1) Dnia 13 kwietnia 38 r. z referatem p. Bogumiła St. Kupścia pt. „Kontynuacja Wydawnictwa Inwentarza Sekretariatu Stanu Królestwa Polskiego“. 2) Dnia 26 października 38 r. (Walne Zebranie Sekcji) z referatem doc. Czesława Leśniewskiego pt. „Wrażenia z Archiwów Szwajcarskich“. 3) Dnia 15 grudnia 38 r. z referatem mjr. Ottona Laskowskiego pt. „Archiwum Sobieskich w Berlinie“. 4) Dnia 19 stycznia 39 r. z referatem dr Kazimierza Konarskiego pt. „Varsaviana w Archiwach Drezdeńskich“. 5) Dnia 22 lutego 39 r. z referatem dr Józefa Stojanowskiego pt. „Wiadomości o emigracji polskiej we Francji w aktach Dyrekcji Policji Krakowskiej (1850—1859)“. 6) Dnia 15 marca 39 r. z referatem dr Feliksa Pohoreckiego pt. „O średniowiecznych dyplomach Archiwum Akt Dawnych Miasta Lwowa (1359—1506)“. Na zebrania uczęszczało od 13 do 30 osób.

W okresie sprawozdawczym Komisja Wydawnicza Sekcji opublikowała broszurę propagandową pt. „Archiwa polskie zagrożone“.

II. Sekcja Dydaktyczna. Na Walnym Zebraniu Sekcji Dydaktycznej w maju ub. r. wybrano nowy Zarząd. W planie działalności Sekcji, poświęconej przede wszystkim praktycznym zagadnieniom realizacji programu II klasy licealnej, Zarząd uwzględnił także sprawy objęte programem pracy Komisji Dydaktycznej, w związku z czym przesłał do Prezydium Komisji: 1) uwagi Warszawskiej Sekcji Dydaktycznej w sprawie projektów zmian w programie historii gimnazjum ogóln-

kształcącego; 2) uwagi w sprawie tez referatu wygłoszonego w Komisji Dydaktycznej P. T. H. dn. 5 VI 38 r.; oraz 3) opracował opinię o projekcie reformy wyższych studiów historycznych na wydziale humanistycznym.

Praca Sekcji była zorganizowana w następujących komisjach: realizacyjno-programowej, wydawniczej, naukowej, regionalnej i szkół zawodowych. Komisja realizacyjno-programowa zajęła się głównie sprawą wyników nauczania i końcowego egzaminu w liceum, zorganizowała kilka lekcji doświadczalnych i w wyniku przygotowała ogólne zebranie w dn. 16 III r. u. Komisja wydawnicza podjęła się m. i. współpracy z Wiadomościami Historyczno-Dydaktycznymi przez przygotowywanie artykułów, oraz dostarczanie materiałów recenzyjno-bibliograficznych. Komisja Szkół Zawodowych opracowuje kwestię programu historii w tych szkołach. Komisja Naukowa ma na celu organizowanie i utrzymywanie kontaktu między przedstawicielami świata dydaktyki i badań historycznych.

W roku sprawozdawczym odbyło się 12 zebrań Zarządu i 5 zebrań Sekcji z następującymi referatami dyskusyjnymi i odczytami: 1) Dnia 17 listopada 38 r. dr Oskar Bartel: Układ tematów w kl. II licealnej. Dr Zofia Kamińska: Bibliografia do zagadnień gospodarczych XIX wieku; 2) Dnia 19 stycznia 38 r. prof. N. Gąsiorowska: Główne zagadnienia społeczno-gospodarcze w historii XIX w.; 3) Dnia 16 lutego 39 r. mjr Otton Laskowski: Zagadnienie organizacji obrony państwa w XIX i XX w.; 4) Dnia 16 marca 39 r. dr. A. Bornholtzowa: Wyniki nauczania historii w liceum w związku z materiałem i metodami egzaminu dojrzałości. Na zebrania uczęszczało od 20 do 50 osób. W celu zainteresowania ogółu nauczycieli pracami Sekcji, zarząd zapraszał na zebrania poświęcone zagadnieniom dydaktycznym także nauczycieli historii, nie będących członkami T. M. H.

III. Sekcja Historii Europy Wschodniej. Dnia 24 maja 38 r. wygłosił odczyt p. Kazimierz Chodynicki pt. „Czynnik wyznaniowy w powstaniach kozackich“.

IV. Sekcja Historii Gospodarczej i Społecznej. Dnia 10 czerwca 38 r. odbyło się walne zebranie Sekcji. Przewodnicząca złożyła sprawozdanie z czteroletniej działalności Sekcji, poczem wybrano Zarząd w składzie jak powyżej. Na zebraniu mgr. W. Kula wygłosił referat pt. „Włociański przemysł domowy tkacki w Królestwie Polskim w latach 1836—1865“. — Dnia 18 października 38 r. prof. N. Gąsiorowska i mgr W. Kula zreferowali „Zagadnienia historyczno-gospodarcze na VIII Międzynarodowym Kongresie Historyków (Zurich 28 VIII — 4 IX 1938 r.)“. — Dnia 14 grudnia 38 r. dr Marian Małowist: Bunty chłopskie w Szwecji w XV w. — Dnia 8 lutego 38 r. mgr Władysław Radliński: Ankieta włociańska z 1814 roku. — Dnia 8 marca

39 r. dr Żanna Kormanowa: „Równość“ — czasopismo socjalistyczne. Geneza (1879—1881). — Dnia 29 marca 39 r. dr Zofia Kamińska: Powstawanie klasy robotniczej w Warszawie (1815—1830). — W zebraniach brało udział od 10 do 30 osób. Ogółem w roku sprawozdawczym odbyło się sześć posiedzeń Sekcji, w pięcioletnim okresie jej istnienia 25 posiedzeń.

V. Sekcja Historii Kościoła. Dnia 2 grudnia 38 r. odbyło się walne zebranie z referatem ks. prof. Z. Ober-tyńskiego: Z życia zakonów na Litwie w XVIII w. — Dnia 19 I 39 r. ks. dr Jan Czuj, prof. U. J. P.: św. Ambroży, mąż stanu i dyplomata. — Dnia 26 I 39 r. ks. dr Piotr Kałwa, prof. Uniwersytetu Lubelskiego: Rys historyczny prowincjonalnego ustawodawstwa synodalnego w Polsce przed-rozbiorowej. — Dnia 9 II 39 r. ks. redaktor Jan Urban TJ: Z przeżyć ostatniego żyjącego misjonarza wśród Unitów na Podlasiu. — Dnia 7 III 39 r. doc. Adam Lewak: Stolica Apostolska wobec powstania 1863/4. — Dnia 14 III 39 r. doc. Karolina Lanckorońska: Michał Anioł i Paweł III.

V. Sekcja Historii Powstania 1863 r. Sekcja odbyła 3 zebrania naukowe: Dnia 23 stycznia 39 r. z referatem dr Henryka Wereszyckiego pt. „Powstanie styczniowe jako zagadnienie międzynarodowe“. — Dnia 10 marca z referatem dr Stanisława Płoskiego pt. „Stosunek ludności Podlasia do powstania styczniowego“. — Dnia 20 marca 39 r. z referatem dr Stefana Pomarańskiego pt. „Zamierzona monografia Józefa Piłsudskiego o wojnie powstańczej 1863 r.“. Ponadto Sekcja zorganizowała 2 odczyty: Dnia 5 maja 38 r. p. Michała Godlewskiego pt. „Wywiad i kontrwywiad w dobie powstania styczniowego“. — Dnia 13 grudnia 38 r. ambasadora Tytusa Filipowicza pt. „Marzenia przedwojenne, a rzeczywistość“.

W związku z wysuniętym w ubiegłym roku sprawozdawczym projektem p. Gustawa Kaleńskiego zarząd Sekcji ukończył prace przygotowawcze nad kontynuacją bibliografii Gąsiorowskiego. W odpowiedzi na apel Polskiego Towarzystwa Historycznego nadesłano do dyspozycji zarządu Sekcji pamiątki: Benedykta Nathmillera, St. Ertela, Stanisława Niemczyńskiego i Ludwika Weebera; życiorysy: Konrada i Ignacego Wodzińskich, Henryka Zadembskiego i Zygmunta Odrzywolskiego; fotografie: J. Hauke-Bosaka, A. Gillera i K. i I. Wodzińskich.

VII. Sekcja Historii Starożytnej. W okresie sprawozdawczym Sekcja odbyła 11 posiedzeń naukowych: Dnia 18 maja 38 r. z referatem mgr K. Rozenberga pt. „Antoniusz i Kleopatra pod Akcjum“. — Dnia 25 maja 38 r. z referatem prof. K. Michałowskiego pt. „Wyniki II-ej

kampanii wykopaliskowej w Edfu (1938 r.)". — Dnia 14 czerwca 38 r. z referatem mgr I. Biežuńskiej pt. „Rzut oka na położenie kobiety greckiej w okresie hellenistycznym i wczesnorzymskim“. — Dnia 23 czerwca 38 r. z referatem prof. T. Wąlek-Czerneckiego, pt. „Interpretacja cyfr cenzusu rzymskiego“. — Dnia 20 października 38 r. z referatem zbiorowym: prof. T. Wąlek-Czerneckiego, prof. K. Zakrzewskiego, prof. Z. Żmigryder-Konopki i ks. F. Sokołowskiego pt. „Zagadnienia historii starożytnej na kongresach w Zurychu i Amsterdamie (VIII Kongres Nauk Historycznych, I Kongres Epigrafiki Greckiej i Łacińskiej)“. — Dnia 17 listopada 38 r. z referatem prof. R. Ganszyńca pt. „Mitologia a historia“. — Dnia 15 grudnia 38 r. z referatem plk. dr St. Więckowskiego pt. „Cesarz Julian o ideale władzy według satyry Caesares“. — Dnia 26 stycznia 39 r. z referatem prof. Z. Żmigryder-Konopki pt. „Fragmenty Gaiusa a nowa teoria powstania własności indywidualnej“. — Dnia 23 lutego 39 r. z referatem prof. K. Zakrzewskiego pt. „Kraje A i kraje B w cesarstwie późnorzymskim“. — Dnia 9 marca 39 r. z referatem ks. dr Sokołowskiego pt. „Sprzedaż i kupno stanowisk kapłańskich w starożytnej Grecji“. — Dnia 15 marca 39 r. z referatem prof. R. Ganszyńca pt. „O historię kultury helleńskiej“. Na zebrania uczęszczało od 20 do 50 osób.

VIII. Sekcja Studiów Historyczno-krytycznych. Sekcja odbyła 6 posiedzeń, mianowicie: Dnia 7 kwietnia 38 r. mgr S. A. Groniowski „General Hans von Beseler“. — Dnia 24 października 38 r. doc. J. Pajewski „Przymierze niemiecko-austriackie i kryzys bośniacki (1908—1909)“. — Dnia 23 listopada 38 r. mgr. A. Stebelski „Omówienie prac: H. Paszkiewicza: O genezie i wartości Krewa, oraz H. Łowmiańskiego: Przyłączenie Litwy do Polski“. — Dnia 14 grudnia 38 r. dr J. Skrzypek „Pamiętnikarstwo i literatura Ukraińców austriackich 1914—1920“. — Dnia 22 lutego 39 r. prof. St. Arnold „Prawo publiczne i prawo prywatne we wczesnym średniowieczu polskim“. — Dnia 22 marca 39 r. prof. Emil Kipa „Karol Glawe Kolbielski“. — Zostały poczynione przygotowania do zorganizowania cyklu odczytów o poszczególnych ośrodkach pracy historycznej w Polsce. Dnia 24 października 38 r. odbyło się walne zebranie Sekcji. Po złożeniu sprawozdania przez przewodniczącego z dotychczasowej działalności Sekcji, dokonano wyboru zarządu w składzie jak powyżej.

IX. Sekcja Historii Warszawy i Mazowsza. Działalność Sekcji:

A) Referaty: Dnia 8 kwietnia 38 r. K. Skórewicz „Zamek Warszawski za króla Zygmunta Augusta“. — Dnia

13 czerwca 38 r. p. prezydent m. st. Warszawy Stefan Starzyński „Wczoraj, dziś i jutro Warszawy“. — Dnia 4 listopada 38 r. St. Lorentz, A. Englert „Muzeum Warszawy — koncepcje i osiągnięcia“, oraz referat inż. arch. Stanisława Różańskiego „Wczorajsza i jutrzejsza Warszawa“. — Dnia 8 lutego 39 r. dr K. Konarski „O teatrze saskim w Warszawie“.

B) Wycieczki: Dnia 3 kwietnia 38 r. płk. Adam Borkiewicz — Belweder; dnia 15 maja 38 r. Jerzy Szablonowski — Łazienki; dnia 29 maja 38 r. Inż. Bruno Zborowski — do Czerwińska; dnia 19 czerwca 38 r. H. Marconi — Natolin; dnia 26 czerwca 38 r. dr Jan Zachwatowicz — Obronne mury Warszawy; dnia 4 listopada 38 r. inż. St. Różański — Muzeum Narodowe — Wystawa „Warszawa wczoraj — dziś — jutro“.

C) Wydawnictwa. W okresie sprawozdawczym wydany zostaje 27 tom Biblioteczki im T. Korzona, a mianowicie praca Franciszka Piltza pt. „Gospodarka finansowa Starej Warszawy (1765—1795)“ (skład w drukarni). Z przyczyn niezależnych od Sekcji nie można było wydać monografii prof. Kazimierza Skórewicza „Zamek Warszawski za króla Zygmunta Augusta“, która pójdzie w dalszej kolej. W przygotowaniu do druku jest praca mgr Rocha Morcinka „Komendant insurekcyjny Warszawy w roku 1794 — Stanisław Mokronowski“.

D) Bibliografia. Pracę nad kontynuacją bibliografii Warszawy wykonywał w okresie sprawozdawczym tj. od 1 IV 1938 do 31 III 1939 r. trzyosobowy personel. Komisja bibliograficzna jako organ nadzorujący prace nad bibliografią zbierała się trzykrotnie przyjmując sprawozdania pracowników, rozstrzygając nasuwające się wątpliwości, normując orzeczenia i ustalając zasięg bibliografii. W szczególności wykonano następujące prace, które dadzą się rozbić na trzy działy: 1) przerabianie bibliografii ogólnych i specjalnych, 2) katalogów bibliograficznych, 3) wybranych czasopism mianowicie: 1) przerobiono wypisując na kartkach pozycje dotyczące Warszawy Bibliografii Estreichera, przy czym przerobiono wiek XV—XVIII w składzie alfabetycznym, ukończono literę — L; 2) ukończono w połowie lutego br. przerabianie katalogów Biblioteki Uniwersytetu J. Piłsudskiego, po czym przystąpiono do kontynuacji przerabiania katalogu Biblioteki Publicznej, przerwanej 30 IX 1937 r. literze — K. — Obecnie przerabia się literę — B —; 3) spośród wybranych czasopism przerobiono w okresie sprawozdawczym 27 pozycji tytułów wydawnictw periodycznych warszawskich. Ogółem ułożono już około 6000 kartek, zaszła konieczność zamówienia dalszych sześciu pudeł. Wobec wątpliwości podniesionych na jednym z zebrań Komisji Bibliograficznej co

do zestawionego już krytycznie wykazu czasopism do przerobienia — postanowiono istniejące wykazy oddać do fachowej recenzji specjalście i znawcy prasy warszawskiej p. Ksaweremu Świerkowskiemu z Biblioteki Narodowej. P. Świerkowski przystąpił do przestudiowania przekazanego sobie materiału w końcu lutego br. i wykończy pracę z końcem maja 1939 r.

X. Sekcja historii wojskowej. Dnia 21 marca 1939 r. odbyło się zebranie organizacyjne Sekcji Historii Wojskowej, na którym wybrano Zarząd w składzie jak powyżej. Zebranie poprzedził odczyt mjr. Otton Laskowski „Rola Polski w rozwoju sztuki wojennej“.

Wydawnictwa. W roku sprawozdawczym wyszedł „Przegląd Historyczny“ seria II, tom XV, zeszyt 2-gi (ogólnego zbioru tom XXXIV) poświęcony dziejom powstania styczniowego w jego 75-ą rocznicę, oraz t. XV, z. 1, poświęcony historii starożytnej.

12. Oddział w Wilnie

I. Zarząd: Prezes Prof. Stefan Ehrenkreutz; wiceprezes Prof. Stanisław Zajęczkowski; sekretarz dr Bogumił Zwolski; skarbnik mgr. Stefan Zwolski; członkowie: Prof. Stanisław Kościalkowski, Henryk Łowmiański, Ryszard Mienicki, Seweryn Wysłouch, dyr. Waclaw Gizbert-Studnicki. ks. Prof. Michał Żeludziejewicz; zastępcy: ks. Prof. Bolesław Wilanowski i doc. Jan Adamus.

II. Działalność: Działalność Oddziału w roku sprawozdawczym polegała na urządzaniu zebrań z referatami, których odbyło się 6: 11 IV 38. Doc. J. Adamus wygłosił odczyt pt.: „życie mistrzem historii“. — 7 XI 38. Doc. Jan Adamus i Doc. Seweryn Wysłouch złożyli sprawozdanie z międzynarodowego zjazdu historyków w Zurychu. — 29 XI 38. Prof. Stefan Ehrenkreutz zagaił dyskusję na temat organizacji VII Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich we Lwowie w r. 1940. — 6 II 39. mgr. S. Krakowski przedstawił referat pt. „Powiat wołkowyski w końcu XVII w.“. — 6 III 39. Prof. Jarosław Iwaszkiewicz wygłosił odczyt pt. „Uwagi o książce Kukiela „Wojna 1812 r.“. — 9 V 39. mjr. L. Krawiec mówił o „Filonie Kmicie, wojewodzie smoleńskim“. — Średnia frekwencja na odczytach wynosiła 16 osób.

Sekcja Dydaktyczna odbyła kilka posiedzeń, na których dyskutowano nad wnioskami, nadesłanymi przez Komisję Dydaktyczną P. T. H., w sprawie nauczania historii w szkołach średnich i programu Zjazdu lwowskiego.

Zestawienie posiedzeń naukowych i referatów.

a) według Oddziałów:

1. Brześć nad Bugiem	1 pos.	— ref.
2. Grodno (brak sprawozd.)		
3. Katowice (uwzgl. tylko S. dyd.)	1 „	1 „
4. Kielce	12 „	2 „
5. Kraków	16 „	18 „
6. Lublin	7 „	6 „
7. Lwów	14 „	20 „
8. Łódź	9 „	9 „
9. Poznań	15 „	15 „
10. Przemyśl	6 „	3 „
11. Warszawa	54 „	55 „
12. Wilno	11 „	6 „
Razem .	146 pos.	135 ref.

b) według Sekcyj:

Plenum Oddziałów (10)	61 pos.	69 ref.
Sekcje dydaktyczne (10)	34 „	14 „
„ archiwalne (2)	6 „	6 „
„ krytyczne (2)	8 „	8 „
„ historii starożytnej (2)	11 „	11 „
„ „ najnowszej (1)	2 „	2 „
„ „ Europy Wsch. (1)	1 „	1 „
„ „ gosp. i społ. (1)	6 „	7 „
„ „ Kościoła (1)	6 „	6 „
„ „ Powstania 1863 r. (1)	5 „	5 „
„ „ wojskowej (1)	5 „	5 „
„ regionalne (1)	1 „	1 „
„ bibliograficzne (1)	— „	— „
„ Pol. Słownika Biograf. (1)	— „	— „
Razem .	146 pos.	135 ref.

Ogółem Oddziałów 12, Sekcyj osobnych (wykazanych w sprawozdaniach) 24, z tego 10 w Warszawie, 4 w Łodzi, 3 w Krakowie.

Ruch członków za rok administracyjny 1938/39.

Z końcem roku 1937/38 było członków 1265. W ciągu roku zmarło 12, ubyło 70, a przybyło 128. Obecnie Polskie Towarzystwo Historyczne liczy członków honorowych 24, zwyczajnych 1287 — razem 1311.

	Honorowi	Zwyczajni	Razem
1. Brześć n/Bugiem	—	18	18
2. Grodno	—	24	24
3. Katowice	—	48	48
4. Kielce	—	21	21
5. Kraków	1	101	102
6. Lublin	—	33	33
7. Lwów	2	223	225
8. Łódź	—	126	126
9. Poznań	1	47	48
10. Przemyśl	—	23	23
11. Warszawa	1	384	385
12. Wilno	—	36	36
13. Inne miejscowości	19	203	222
Razem	24	1287	1311

C. SPRAWOZDANIE KASOWE

1. SPRAWOZDANIE SKARBNIKA

Zarządu Głównego P. T. H. z działalności za rok budżetowy od 1 kwietnia 1938 do 31 marca 1939.

Ubiegły rok administracyjny obok normalnej stałej pracy i zajęć codziennych związany był z VIII Międzynarodowym Kongresem Nauk Historycznych w Zurychu, który się odbył z końcem sierpnia 1938. Obok intensywnej pracy Delegata Towarzystwa Historycznego do spraw zagranicznych wiele czasu związanego z korespondencją z uczestnikami Zjazdu z Polski poświęcał Sekretariat i Administracja P. T. H. zwłaszcza w okresie letnich feryj.

Również ruch członków odbywał się w dalszym ciągu z powodu propagandy ubiegłego roku. Wprawdzie w tym okresie ubyło wskutek śmierci i wystąpienia 82 członków, ale przybyło znacznie więcej tak, iż ogólna liczba wzrosła o 46 członków.

Dochody Zarządu Głównego P. T. H. wpływające w ciągu roku przekroczyły sumy preliminowane. Ministerstwo W. R. i O. P. przyznało wyższy zasiłek niż corocznie w kwocie 20.000 zł, z przeznaczeniem części na pokrycie druku książki „Pologne-Suisse“ z referatami uczestników polskich Kongresu Historyków w Zurychu. Nadto otrzymał Zarząd Główny inne subwencje, o których wspomina wyżej sprawozdanie Prezesa P. T. H. Większe są wpływy z wkładek od preliminowanej kwoty, oraz w tym roku znaczniejsze dochody z prenumeraty, sprzedaży wydawnictw i wymiennych czasopism redakcyjnych. Osobną pozycję w dochodach stanowią subwencje i wpłaty na Międzynarodowy Kongres Nauk Historycznych w Zurychu w kwocie 9.690. —zł.

Wydatki obejmowały dotychczasowe zwykłe pozycje, nie przekraczając wiele kwot preliminowanych, a oprócz tego niektóre pozycje budżetu nie zostały wyczerpane. Jedyne Kongres Historyków w Zurychu przekroczył własne dochody, które pokryto z wyższego zasiłku Ministerstwa W. R. i O. P. Mimo to ogólna suma wydatków nie spowodowała deficytu kasowego, ale pozostał jeszcze dodatni stan funduszy na rok przyszły.

Szczegółowe Sprawozdanie Kasowe Zarządu Głównego oraz poszczególnych Oddziałów P. T. H. przedstawia się w sposób następujący:

I. Sprawozdanie kasowe Zarządu Głównego
DOCHODY za czas od 1 kwietnia 1938

	Zł.	gr.	Zł.	gr.
1. Saldo z roku 1937/38:				
a) Zarządu Głównego P. T. H.	5.309	19		
b) Wydaw.: „Polska i jej sąsiedzi“	5.959	—	11.268	19
2. Wkładki członków za lata ubiegłe i rok bieżący			14.482	70
3. Prenumerata i sprzedaż:				
a) wydawnictw P. T. H.	4.599	98		
b) egz. wymiennych redakcyjnych	311	50	4.911	48
4. Zasiłek Ministerstwa W. R. i O. P.			20.000	—
5. Subwencje:				
a) Fundusz Kultury Narodowej na wydawnictwo reedycji Bibliografii Finkla . .	4.000	—		
b) Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	5.000	—
6. VIII. Międzynarodowy Kongres Nauk Historycznych w Zurychu:				
a) Zasiłek Ministerstwa W. R. i O. P. . . .	5.000	—		
b) Subwencja Instytutu Śląskiego w Katowicach	1.500	—		
c) Subwencja Kasy im. Mianowskiego w Warszawie	1.000	—		
d) Wkładki członków Kongresu	2.190	—	9.690	—
7. Sekcja Dydaktyczna Oddziału Lw. P. T. H. (druga i ostatnia rata zwrotu pożyczki) .			250	—
8. Odsetki: a) w P. K. O. Warszawa	1	97		
b) w K. K. O. m. Lwowa we Lwowie	142	09	144	06
9. Sumy przechodnie			378	07
Razem			66.124	50

CZŁONKOWIE KOMISJI REWIZYJNEJ:

Leon Białkowski m. p. *Stefan Uhma m. p.* *Tadeusz Solski m. p.*
Przewodniczący

Bilans majątku Zarządu Głównego
we Lwowie na dzień

STAN CZYNNY

	Zł.	gr.
1. Gotówka: w P. K. O. Warszawa	Zł.	39:23
w K. K. O. m. Lwowa, Lwów „	9.618:—	
w Kasie	„ 3.309:38	
2. Wydawnictwa	12.966	61
3. Ruchomości	19.000	—
	2.300	—
	34.266	61

CZŁONKOWIE KOMISJI REWIZYJNEJ:

Leon Białkowski m. p. *Stefan Uhma m. p.* *Tadeusz Solski m. p.*
Przewodniczący

Polskiego Towarzystwa Historycznego
do 31 marca 1939

WYDATKI

	Zł.	gr.	Zł.	gr.
1. Drukarnia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie za druk Kwartalnika Hist., Wiadomości Hist.-Dyd., za odbitki i druki administracyjne			19.152	46
2. Reedycja Bibliografii Finkla			1.200	—
3. Honoraria: a) redakcyjne	1.800	—		
b) autorskie	5.053	05	6.853	05
4. Administracja: a) wydawnictwo P. T. H.	2.887	46		
b) Sekretariat Zarządu Gł.	103	55		
c) „ „ Redakcyj	302	11	3.293	12
5. Opłata pocztowa			1.692	06
6. Koszty posiedzeń Zarządu Głównego			3.076	—
7. Sprawy Międzynarodowe			925	50
8. Wydatki nadzwyczajne			510	50
9. Na wydawnictwo: „Polska i jej sąsiedzi“			750	—
10. Fundusz propagandowo-dyspozycyjny dla zjednywania członków			920	89
11. Międzynarodowy Kongres Historyków w Zurychu:				
a) dotacje dla uczestników Zjazdu	8.690	—		
b) honorarium i druk: „Pologne-Suisse“	4.334	51	13.024	51
12. Przyznany procent dla Oddziałów P. T. H.			1.381	73
13. Sumy przechodnie			378	07
14. Saldo na r. 1939/40:				
a) Zarządu Głównego P. T. H.	7.757	61		
b) „Polska i jej sąsiedzi“	5.209	—	12.966	61
Razem			66.124	50

We Lwowie, dnia 30 maja 1939.

Dr Ludwik Kolankowski m. p.
Prezes P. T. H.

Tadeusz Urbański m. p.
Skarbnik P. T. H.

Polskiego Towarzystwa Historycznego
31 marca 1939

STAN BIERNY

	Zł.	gr.
1. Fundusz umorzenia ruchomości	1.150	—
2. Majątek Zarządu Głównego P. T. H.	33.116	61
	34.266	61

We Lwowie, dnia 30 maja 1939.

Dr Ludwik Kolankowski m. p.
Prezes P. T. H.

Tadeusz Urbański m. p.
Skarbnik P. T. H.

Sprawozdanie z wykonania preliminarza budżetowego za rok 1938/39

DOCHODY:	Prelimino- wano na rok 1938/9	Otrzymano	Różnica
	zł	zł	zł
1. Saldo: a) Zarządu Głównego P. T. H.	5.309 ⁰⁰ —	5.309.19	+ 0 ¹⁹
b) Wyd. „Polska i jej sąsiedzi“	5.959 ⁰⁰ —	5.959 ⁰⁰ —	—
2. Wkładki członków	12.500 ⁰⁰ —	14.482 ⁷⁰	+ 1.982 ⁷⁰
3. Prenumerata i sprzedaż	2.500 ⁰⁰ —	4.911 ⁴⁸	+ 2.411 ⁴⁸
4. Zasiłek Minist. W. R. i O. P.	15.000 ⁰⁰ —	20.000 ⁰⁰ —	+ 5.000 ⁰⁰ —
5. Subwencje na P. T. H.	6.000 ⁰⁰ —	5.000 ⁰⁰ —	- 1.000 ⁰⁰ —
6. Subwencje i wpłaty na Międzynarodowy Kongres Nauk Historycznych w Zurychu	—	9.690 ⁰⁰ —	+ 9.690 ⁰⁰ —
7. Odsetki	100 ⁰⁰ —	144 ⁰⁶	+ 44 ⁰⁶
8. Sumy przechodnie	—	378 ⁰⁷	+ 378 ⁰⁷
9. Zwroty	250 ⁰⁰ —	250 ⁰⁰ —	—
Razem	47.618⁰⁰—	66.124⁵⁰	+ 18.506⁵⁰

WYDATKI:	Prelimino- wano	Wydano	Różnica
	zł	zł	zł
1. Drukarnia za druk Kw. Hist., Wiad. Hist. Dyd. i odbitki	14.000 ⁰⁰ —	19.152 ⁴⁶	+ 1.152 ⁴⁶
2. Bibliografia bieżąca	4.000 ⁰⁰ —	1.200 ⁰⁰ —	- 2.800 ⁰⁰ —
3. Bibliografja Finkla	4.000 ⁰⁰ —	1.800 ⁰⁰ —	—
4. Honoraria: a) redakcyjne	1.800 ⁰⁰ —	1.800 ⁰⁰ —	—
b) autorskie	5.000 ⁰⁰ —	5.053 ⁰⁵	+ 53 ⁰⁵
5. Administracja	2.900 ⁰⁰ —	2.887 ⁴⁶	- 12 ⁵⁴
6. Sekretariaty Z. Główn. i Redakcyj	250 ⁰⁰ —	405 ⁶⁶	+ 155 ⁶⁶
7. Opłata pocztowa	1.500 ⁰⁰ —	1.692 ⁰⁶	+ 192 ⁰⁶
8. Koszty posiedzenia Zarządu Głównego	3.000 ⁰⁰ —	3.076 ⁰⁰ —	+ 76 ⁰⁰ —
9. Wkładki do Towarzystw	600 ⁰⁰ —	—	- 600 ⁰⁰ —
10. Sprawy Międzynarodowe	1.000 ⁰⁰ —	925 ⁵⁰	- 74 ⁵⁰
11. Wydatki nadzwyczajne	500 ⁰⁰ —	510 ⁵⁰	+ 10 ⁵⁰
12. Komisja tłumaczeń	500 ⁰⁰ —	—	- 500 ⁰⁰ —
13. Wyd. „Polska i jej sąsiedzi“	5.959 ⁰⁰ —	750 ⁰⁰ —	- 5.209 ⁰⁰ —
14. Fundusz propagandowo-dyspozycyjny dla zjednywania członków	1.000 ⁰⁰ —	920 ⁸⁹	- 79 ¹¹
15. Międzynarodowy Kongres Historyków w Zurychu	—	13.024 ⁵¹	+ 13.024 ⁵¹
16. Przyznany procent dla Oddziałów	1.500 ⁰⁰ —	1.331 ⁷³	- 118 ²⁷
17. Sumy przechodnie	—	378 ⁰⁷	+ 378 ⁰⁷
Razem	47.509⁰⁰—	53.157⁸⁹	+ 5.648⁸⁹

Lwów, dnia 30 maja 1939 r.

Tadeusz Urbański
Skarbnik P. T. H.

II.

Zestawienia kasowe Oddziałów Polskiego Towarzystwa
Historycznego.

I. Oddział P. T. H. w Brześciu n/B.

Dochody:

1. Saldo z roku 1937/38	zł.	12·18
2. Wkładki członków	"	35·—
Razem	zł.	47·18

Wydatki:

1. Przesłano Zarządowi Głównemu	zł.	35·—
2. Wydatki kancelaryjne	"	—·70
3. Saldo na rok 1939/40	"	11·48
Razem	zł.	47·18

Brześć n/Bugiem, dnia 31 marca 1939.

Alojza Tokarżówna m. p.
Skarbnik Oddziału P. T. H.Franciszek Guściora m. p.
Prezes P. T. H.

II. Oddział P. T. H. w Krakowie.

Dochody:

1. Saldo z roku 1937/38	zł.	7·85
2. Wkładki członków	"	2.061·—
3. Sprzedaż „Prac Oddziału“	"	18·50
Razem	zł.	2.087·35

Wydatki:

1. Przekazano Zarządowi Głównemu	zł.	1.617·35
2. Drukarnia U. J. za druki	"	42·—
3. Opłaty pocztowe	"	42·—
4. Koszty odczytów uczonych zagranicznych	"	66·21
5. Delegacja na Walny Zjazd do Lwowa.	"	70·—
6. Woźny i zbieranie wkładek	"	211·80
7. Saldo na rok 1939/40	"	37·99
Razem	zł.	2.087·35

Kraków, dnia 31 marca 1939.

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

Edward Kuntze m. p.
Józef Muczkowski m. p.Karol Piotrowicz m. p.
Skarbnik Oddziału P. T. H.

III. Oddział P. T. H. w Lublinie.

Dochody:

1. Saldo z roku ubiegłego	zł.	81·02
2. Wkładki członków	"	710·—
3. Dochód z odczytu prof. Kostrzewskiego	"	165·60
4. Zwrot	"	2·20
Razem	zł.	958·82

Wydatki:

1. Przekazano Zarządowi Głównemu	zł.	603·50
2. Koszty odczytu prof. Kostrzewskiego	"	147·48
3. Zbieranie składek	"	71·—
4. Sekretariat i porta	"	12·80
5. Saldo na rok 1939/40	"	124·04
Razem	zł.	958·82

Lublin, dnia 20 kwietnia 1939 r.

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

Ks. Piotr Kałwa m. p.*Józef Mazurkiewicz* m. p.*Władysław Adamczyk* m. p.

Skarbnik Oddziału P. T. H.

IV. Oddział P. T. H. we Lwowie.

Dochody:

1. Saldo z roku ubiegłego	zł.	91·25
2. Wkładki członków	"	2.768·40
3. Subwencja P. K. O.	"	400·—
4. Prenumerata „Ziemi Czerwieńskiej“	"	150·10
5. Odsetki od kapitału	"	4·44
Razem	zł.	3.414·19

Wydatki:

1. Przekazano Zarządowi Głównemu	zł.	1.610·06
2. Wydatki administracyjne	"	9·40
3. Koszty zbierania wkładek	"	218·85
4. Organizacja odczytów	"	56·—
5. Koszty wydawnictwa „Ziemi Czerwieńskiej“	"	1.519·88
Razem	zł.	3.414·19

We Lwowie, dnia 31 marca 1939.

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

Tadeusz Mańkowski m. p.*Stefan Pomarański* m. p.*Tadeusz Witwicki* m. p.*Bronisław Włodarski* m. p.

Skarbnik Oddziału P. T. H.

V. Oddział P. T. H. w Łodzi.

Dochody:

1. Saldo z dnia 31 marca 1938 r.	zł.	4.512·42
2. Wkładki członków	"	2.006·50
3. Subsydia	"	1.200·—
4. Sprzedaż wydawnictw	"	50·—
5. Odsetki w P. K. O.	"	13·83
Razem	zł.	7.782·75

Wydatki:

1. Przekazano Zarządowi Głównemu	zł.	1.321·50
2. Administracja, sekretariat, ekspedycja.	"	352·28
3. Organizacja posiedzeń i odczytów	"	145·—
4. Delegacje	"	210·—
5. Wydatki reprezentacyjne	"	184·50
6. Biblioteka	"	196·20
7. Wydawnictwa	"	3.747·50
8. Składki	"	18·—
9. Zakup wydawnictw własnych wyczerpanych i Komitetu Ratowania Kolegiaty w Tumie	"	227·50
10. Saldo na r. 1939/40	"	1.380·27
Razem	zł.	7.782·75

Łódź, dnia 1 kwietnia 1939 r.

Zygmunt Lorentz m. p.
Prezes Oddziału P. T. H.

Aurelia Krzywcowna m. p.
Skarbnik Oddziału P. T. H.

VI. Oddział P. T. H. w Poznaniu.

Dochody:

1. Saldo z roku 1937/38	zł.	152·14
2. Wkładki członków	"	770·—
Razem	zł.	922·14

Wydatki:

1. Przekazano Zarządowi Głównemu	zł.	717·30
2. Za zbieranie wkładek	"	40·29
3. Wydatki administracyjne	"	62·05
4. Saldo na rok 1939/40	"	102·50
	Razem	zł. 922·14

Poznań, dnia 14 stycznia 1939.

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

Andrzej Wojtkowski m. p.
Marian Jedlicki m. p.

Tadeusz Ziółkowski m. p.
 Skarbnik Oddziału P. T. H.

VII. Oddział P. T. H. w Przemysłu.

Dochody:

1. Saldo z roku 1937/38	zł.	66·64
2. Wkładki członków	"	264·45
3. Sprzedaż wydawnictw	"	28·80
	Razem	zł. 359·89

Wydatki:

1. Wydatki kancelaryjne	"	18·25
2. Saldo	"	341·64
	Razem	zł. 359·89

Przemysł, 4 maja 1939 r.

Za Komisję Rewizyjną
Olga Skórska m. p.

Kazimierz Arłamowski m. p.
 Skarbnik Oddziału P. T. H.

VIII. Towarzystwo Miłośników Historii w Warszawie
(działa jako Oddział P. T. H.).

Dochody:

1. Saldo z roku 1937/38	zł.	2.985·04
2. Dochody z posesji	"	12.038·40
3. Wkładki członków	"	6.253·50
4. Subwencje: Zarząd miejski m. stoł. Warszawy	"	5.880·—
5. Sprzedaż wydawnictw	"	312·17
6. Fundusz im. br. Ludwika Kunkla	"	2.661·—
7. Fundusz rezerwowy	"	140·—
8. Odsetki	"	132·65
	Razem	zł. 30.402·76

Wydatki:

1. Utrzymanie posesji, remonty, podatki skarbo- we i miejskie	zł.	6.866 ⁸⁰
2. Towarzystwo Kredytowe m. Warszawy — raty i amortyzacja	„	1.504 ⁵¹
3. Druk Przeglądu Historycznego	„	4.838 ⁴⁹
4. Przekazano Zarządowi Głównemu	„	3.301 ⁷⁵
5. Sekcja Hist. Warszawy i Mazowska	„	3.380 [—]
6. Administracja i koszty kancelaryjne	„	4.161 ⁰⁸
7. Zakupno papierów wartościowych	„	2.763 ⁶³
8. Saldo na rok 1939/40	„	3.586 ⁵⁰
Razem	zł.	30.402 ⁷⁶

Warszawa, dnia 31 marca 1939 r.

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

<i>Ks. Władysław Osiński</i> m. p.	<i>Stanisław Kętrzyński</i> m. p.
<i>Kazimierz Stefański</i> m. p.	prezes T. M. H.
<i>Józef Stojanowski</i> m. p.	<i>Leon Zygmunt Usarek</i> m. p.
	Skarbnik T. M. H.

U w a g a: Szczegółowe sprawozdanie kasowe umieszcza T. M. H. w Przeglądzie Historycznym.

IX. Oddział P. T. H. w Wilnie.

Dochody:

1. Saldo z roku 1937/38	zł.	49 ⁶⁵
2. Wkładki członków	„	565 [—]
Razem	zł.	614 ⁶⁵

Wydatki:

1. Przekazano Zarządowi Głównemu	zł.	480 ²⁵
2. Wydatki administracji	„	98 ⁷⁵
3. Saldo na rok 1939/40	„	35 ⁶⁵
Razem	zł.	614 ⁶⁵

Wilno, dnia 31 marca 1939 r.

<i>Ehrenkreutz Stefan</i> m. p.	<i>Stefan Rosiak</i> m. p.
prezes Oddziału P. T. H.	Skarbnik Oddz. P. T. H.

**D. SPIS CZŁONKÓW POLSKIEGO TOWARZYSTWA HISTO-
RYCZNEGO Z KOŃCEM ROKU 1938 ORAZ ZAPISANYCH
NA ROK 1939**

1. Nieżyjący członkowie honorowi:

1. Askenazy Szymon, Warszawa.
2. Balzer Oswald, Lwów.
3. Bidlo Jarosław, Praga.
4. Bobrzyński Michał, Łopuchówko, woj. Poznań.
5. Bostel Ferdynand, Lwów.
6. Bourgeois Emil, Paryż.
7. Bruchnalski Wilhelm, Lwów.
8. Dubiecki Marian, Kraków.
9. Ks. Fijałek Jan, Kraków.
10. Finkel Ludwik, Lwów.
11. Goll Jarosław, Praga.
12. Jabłonowski Aleksander, Warszawa.
13. Ks. Kalinka Walerian, Lwów.
14. Kalmari Danielson Jan Ryszard, Helsinki.
15. Kętrzyński Wojciech, Lwów.
16. Korzon Tadeusz, Warszawa.
17. Kraushar Aleksander, Warszawa.
18. Kwiatkowski Saturnin, Lwów.
19. Kubala Ludwik, Lwów.
20. Limanowski Bolesław, Warszawa.
21. Liske Xawery, Lwów.
22. Małecki Antoni, Lwów.
23. Nehring Władysław, Wrocław.
24. Novotny Waclaw, Praga.
25. Parczewski Alfons, Wilno.
26. Pilat Roman, Lwów.
27. Piłsudski Józef, Warszawa.
28. Ptaszycki Stanisław, Warszawa.
29. Prochaska Antoni, Lwów.
30. Radzimiński Luba Zygmunt, Lwów.
31. Roepell Ryszard, Wrocław.
32. Semkowicz Aleksander, Lwów.
33. Smoleński Władysław, Warszawa.

- 34. Smolka Stanisław, Lublin.
- 35. Sobieski Waclaw, Kraków.
- 36. Tokarz Waclaw, Warszawa.
- 37. Tomkiewicz Stanisław, Kraków.
- 38. Wojciechowski Tadeusz, Lwów.
- 39. Zakrzewski Stanisław, Lwów.

2. Zmarli członkowie w r. 1938 i 1939

a) Członkowie honorowi:

L w ó w: Bruchnalski Wilhelm.
 Berlin: Brückner Aleksander.

b) Członkowie zwyczajni:

K r a k ó w: Anczyc Waclaw, Bąkowski Klemens.
 L w ó w: Chyliński Konstanty, Furtak Tadeusz, ks. Szmyd Gerard, ks. Teodorowicz Józef, arcybiskup obrz. orm., ks. Zajchowski Józef.
 W a r s z a w a: Jakubowski Jan, Jawdyński Stefan, Łopaciński Wincenty.

3. Członkowie honorowi:

1. Abraham Władysław, Lwów,	wybr. czł. hon.	14/6	1924
2. Brückner Aleksander, Berlin,	" "	14/6	1924
3. Dembiński Bronisław, Poznań,	" "	14/6	1924
4. Papée Fryderyk, Kraków,	" "	14/6	1924
5. Domanovszky Aleksander, Budapeszt,	" "	28/11	1930
6. Jorga Mikołaj, Bukareszt,	" "	28/11	1930
7. Koth Halvdan, Oslo,	" "	28/11	1930
8. Lukinich Emeryk, Budapeszt,	" "	28/11	1930
9. Kochanowski Korwin Jan, Warszawa,	" "	30/5	1934
10. Bujak Franciszek, Lwów,	" "	5/6	1937
11. Almquist Helge, Stockholm,	" "	5/6	1937
12. Charléty Sebastian, Paryż,	" "	5/6	1937
13. Coville Alfred, Paryż,	" "	5/6	1937
14. Dopsch Alfons, Wiedeń,	" "	5/6	1937
15. Friis Aage, Kopenhaga,	" "	5/6	1937
16. Hóman Walenty, Budapeszt,	" "	5/6	1937
17. von Kalken Franciszek, Bruksella,	" "	5/6	1937
18. Kehr Paweł, Berlin,	" "	5/6	1937
19. Mutafčiev Piotr, Sofia,	" "	5/6	1937
20. Rose Jan Holland, Cambridge,	" "	5/6	1937
21. šišić Ferdynand, Zagrzeb,	" "	5/6	1937
22. šusta Józef, Praga,	" "	5/6	1937
23. Temperley Harold, Cambridge,	" "	5/6	1937
24. Volpe Joachim, Rzym,	" "	5/6	1937

4. Członkowie zwyczajni:

(Spis ułożony według alfabetycznego porządku miejsca zamieszkania).

1. Baranowicze: Gimnazjum Prywatne C. Epsztejna.
2. Bełż: ks. Dymitrowski Jakub.
3. Będzin: Biblioteka Gimnazjum Męskiego Zgromadzenia Kupców, Gimnazjum Prywatne Koedukacyjne im. Szymonostwa Fürstenbergów.
4. Biała k. Bielska: Janik Hieronima, Mikulski Franciszek.
5. Biała Podlaska: Gimnazjum Państw. Męskie im. J. I. Kraszewskiego, Kowalska Lubina.
6. Białystok: Biblioteka Publiczna Miejska, Gimnazjum Państwowe im. Anny z Sapiechów Jabłonowskiej, Goławski Michał, ks. Hałko St., Homanówna Eugenia, Kolendo Maria, Koło Nauczycieli Historii Gimnazjum Z. Augusta, książe Lubomirski Jerzy, Tillemann Aron, Towarzystwo Miłośników Historii, Welger Chaim.
7. Bielsk Podlaski: Badowski Stanisław.
8. Bielsko: Gross Leon, Parak Jan.
9. Borszczów: Gimnazjum Prywatne Polskie Koedukacyjne Tow. Szk. Średniej.
10. Borysław: Dudek Jan, Ederowa Jadwiga.
11. Brody: Gimnazjum Państwowe im. J. Korzeniowskiego, Gimnazjum Prywatne żeńskie im. E. Orzeszkowej.
12. Brześć nad Bugiem: Członkowie Oddziału P. T. H. w Brześciu n/B.: Biblioteka Centralna Pedagogiczna, Guściora Franciszek, Landau Baruch, Lernerówna F. Oddział P. T. H. w Brześciu liczy razem z zamiejscowymi 18 członków.
13. Brzozów: Gimnazjum Państwowe.
14. Brzuchowice: Aleksandrowiczówna Aniela.
15. Buczacze: Gimnazjum Państwowe.
16. Bydgoszcz: Biblioteka Miejska, Gimnazjum Miejskie im. M. Kopernika, Gimnazjum Miejskie Katolickie żeńskie, Gimnazjum Państwowe Klasyczne im. Marszałka J. Piłsudskiego, Puckowski A., Państwowe Liceum Pedagogiczne, Siemińska Rita.
17. Bytom: Gimnazjum Polskie Prywatne.
18. Chełmno: ks. Forycki Leon.
19. Chodorów: Gimnazjum Prywatne Koedukacyjne im. Artura Grotgera.
20. Chorzów: Czarnecki Augustyn, Gimnazjum Koedukacyjne im. Eichendorfa, Juchnowicz Irena, Lenczowski Franciszek, Ligeża Józef, Żagan Artur.
21. Chyrów: Konwent OO. Jezuitów.

- 22. Cieszyn: Gimnazjum Polskie im. M. Konopnickiej, Łoskiewiczówna N., Popiołek Franciszek.
- 23. Czernichów: Jedliński Jerzy.
- 24. Częstochowa: Freundlich Aleksander, Gimnazjum Państwowe im. Henryka Sienkiewicza, Gimnazjum Państwowe im. Juliusza Słowackiego, Gimnazjum Państwowe im. Romualda Traugutta, Gimnazjum żeńskie Stowarzyszenia Nauka i Praca, Nowak Stanisław.
- 25. Czortków: Gimnazjum Państwowe, Gimnazjum Prywatne Koedukacyjne ż. T. S. L. i śr.
- 26. Dębica: Gimnazjum Państwowe im. Kr. Władysława Jagiełły.
- 27. Dobromil: Zagajewski Zdzisław.
- 28. Dolina: Gimnazjum Prywatne Polskie im. Z. Krasńskiego.
- 29. Dora: Bednarski Bolesław.
- 30. Drohiczyn: Martewicz Włodzimierz.
- 31. Drohobycz: Gimnazjum Prywatne im. Henryka Sienkiewicza, Gimnazjum Prywatne Koedukacyjne im. I. Franki, Gimnazjum Prywatne Koedukacyjne im. Sternbacha, Publiczna 7 kl. Szkoła Powszechna „Polmin“.
- 32. Dżisna: Dietrich Arek, Gimnazjum Państwowe im. ks. G. Piramowicza.
- 33. Gdańsk: Dragan Marcin, Gimnazjum im. J. Piłsudskiego Macierzy Szkolnej.
- 34. Gdynia: Bazali M. Urszula, Biblioteka Miejska Publiczna, Gimnazjum OO. Jezuitów.
- 35. Głębokie: Gimnazjum Koedukacyjne im. Unii Lubelskiej.
- 36. Gniezno: Gimnazjum Państwowe im. Bolesława Chrobrego.
- 37. Grajewo: Tobolczyk Teodor.
- 38. Grodno: Członkowie Oddziału P. T. H. w Grodnie: Bajdzińska Ludmiła, Biblioteka Miejska, Biblioteka Pedagogiczna Państwowa, Choynowski Piotr, Czapowówna Wiktoria, Czetwertyński ks. Konstanty jn., Furgalski Teodor, Gimnazjum Państwowe Kupieckie, Gimnazjum Państwowe Męskie im. A. Mickiewicza, Gimnazjum Państwowe żeńskie im. Emilii Plater, Gimnazjum Pol. Macierzy Szkolnej im. H. Sienkiewicza, Gimnazjum Społeczne Koedukacyjne, Gimnazjum Tow. „Tarbut“, hr. Kossakowski N., Leśniewicz Ryszard, Liceum Państwowe Pedagogiczne, Monkielewicz St., Mroczkowski Józef, Odlanicki-Poczobut Henryk, ks. Potrzebski Wiktor, Sawicki Roman, Studnicka Janina, Wieliczker Chaim. Oddział P. T. H. w Grodnie liczy razem z zamiejscowymi i nowowpisanymi 24 członków. — Do Oddziału nie należy: Muzeum Państwowe.

39. Gródek Jagielloński: Gimnazjum Państwowe im. Władysława Jagiełły.
40. Grudziądz: Biblioteka Okręgowa Pedagogiczna Kuratorium O. S. Poznań (oddział w Grudziądzu), Gimnazjum Państwowe Klasyczne im. Kr. J. Sobieskiego.
41. Grzymałów: ks. Iwanciów Adolf.
42. Horodenka: Gimnazjum Prywatne Koedukacyjne.
43. Hrubieszów: Marek Stanisław.
44. Janów Podlaski: Biblioteka Seminarium Duchownego.
45. Jarocin: Gimnazjum Państwowe im. Tadeusza Kościuszki.
46. Jarosław: Gimnazjum Państwowe I., Gimnazjum Państwowe żeńskie im. J. Słowackiego, Gottfried Kazimierz, ks. Pudło Kazimierz.
47. Jaworów: Gimnazjum Państwowe.
48. Jazłowiec: Prywatne Gimnazjum i Liceum Humanistyczne im. Matki Marceliny.
49. Kalisz: Gimnazjum Państwowe im. Adama Asnyka, Gimnazjum Państwowe żeńskie im. Anny Jagiellonki, Tarasynowa Katarzyna, Węgrzyn Wojciech.
50. Kałusz: Gimnazjum Prywatne Miejskie Koedukacyjne.
51. Kamionka Strumiłowa: Strzelecka Anna.
52. Katowice: Członkowie Oddziału P. T. H. w Katowicach: Bałuk Stanisław, Benis Adam, Bolchower J., Dobrowolski Tadeusz, Dziegiel Władysław, Gimnazjum Państwowe, Gołba Kazimierz, Grażyński Michał, Igielski Władysław, Kierecki Marian, Koraszewski Jacek, Korolenkówna Maria, Kotajny Jan, Krpec S., Lutman Roman, Musioł Ludwik, Ognisko Metodyczne Historii przy Gimnazjum Państwowym, Piernikarczyk Józef, Popiołek Kazimierz, Rybicki S., Skalka Tadeusz, Stańczyk Kazimierz, Strzembosz T. Oddział P. T. H. w Katowicach liczy razem z zamiejscowymi 48 członków. — Do Oddziału nie należy: Bergerówna Janina.
53. Kielce: Bartyś Julian, Borkiewicz Seweryn, Chojnacka Zofia, Czarnecki Henryk, Ellenbogen Stefania, Feliks-Gliksmann Leon, Garbacik Józef, Gimnazjum Męskie im. St. Kostki, Gimnazjum Państwowe im. St. Żeromskiego, Kowalczewski Marian, Kozikowski Antoni, Kuc Henryk, Kümerling Necha, Massalski Edmund, Nytko Piotr, Paszkiewiczowa Maria, Pazdur Jan, Rachwał Józef, Seminarium Nauczycielskie Męskie, Walewski Colonna St., Weissenfreudowa E. Oddział P. T. H. w Kielcach liczy 21 członków. — Do Oddziału nie należy: ks. Józef Zdanowski.
54. Kobryń: Gimnazjum Państwowe Polskie.
55. Koluszki: Krzywkowski Edmund.
56. Kołomyja: Gimnazjum Państwowe im. Króla Kazimierza Jagiellończyka.

57. Końskie: Gimnazjum Państwowe.
58. Kopanica: Ks. Majkowski Edmund.
59. Kościan: Gimnazjum Państwowe im. Stanisława Kostki.
60. Kowel: Gimnazjum Koedukacyjne Klary Erlich, Gimnazjum Państwowe im. Juliusza Słowackiego, Rappaport Herman.
61. Kórnik: Biblioteka Kórnicka.
62. Kraków: Członkowie Oddziału P. T. H. w Krakowie: Archiwum Państwowe, Barycz Henryk, Batowski Henryk, Ks. Bednarski Stanisław, Biblioteka P. A. U., Birkenmajer Aleksander, Błoński Franciszek, Bobkowska Wanda, Bobrowski Kazimierz, Bochnak Adam, Bogatyński Władysław, Borkowski Piotr, Buczek Karol, Budkowa Zofia, Centralna Biblioteka Nauczycielska, Chrzanowski Ignacy, Cichocki Marian, Czapliński Władysław, Czort Tadeusz, Dąbrowski Jan, Ks. Dawid Piotr, Długopolski Edmund, Dobrowolska Wanda, Dobrowolski Kazimierz, Duda Franciszek, Estreicher Stanisław, Feldman Józef, Friedberg Jan, Friedberg Marian, Garbacik Józef, Gimnazjum SS. Urszulanek, Ks. Glemnna Tadeusz, Ks. Bp. Godlewski Michał, Grodecki Roman, Haydukiewicz Józef, Heitzman Marian, Hulewicz Jan, Jachimecki Zdzisław, Klein Franciszek, Kłodziński Adam, Kółko Historyków „Przyszłość“ w Staniątkach, Koło Historyków Państwowego Pedagogium, Koło Historyków Studentów U. J., Komornicki Stefan, Konczyńska Wanda, Konieczny Feliks, Konopczyński Władysław, Kot Stanisław, Krzyżanowski Józef, Kukiel Marian, Kuntze Edward, Kutrzeba Stanisław, Lasocki Zygmunt, Latacz Eugeniusz, Lehr-Splawiński Tadeusz, Lepszy Kazimierz, Leśniadorski Bogusław, Ks. Mazurek Franciszek, Michalek Antoni, Ks. Michalski Konstanty, Mikucki Sylwiusz, Moreau Reibel Jean, Muczkowski Józef, Münch Henryk, Muzeum XX. Czartoryskich, Muzeum Narodowe, Niwiński Mieczysław, Nowak Tadeusz, Nowogrodzki Stanisław, Ognisko Historyczne przy Gimnazjum im. Sobieskiego, Ogrodziński Wincenty, Pachonński Jan Zbigniew, Pieradzka Krystyna, Pigoń Stanisław, Piotrowicz Karol, Piotrowicz Ludwik, Piwarski Kazimierz, Pociecha Władysław, Ks. Podwin Adam, Ks. Przybyszewski Bolesław, Reyman Tadeusz, Seminarium Historii Kościoła U. J., Seminarium Historyczne U. J., Seminarium Nauk Pomocniczych Historii U. J., Seminarium Prawnicze U. J., Semkowicz Władysław, Skibiński Mieczysław, Skorzeplianka Melania, Sokulski Justyn, Starzewski Maciej, Strojek Ludwik, Sulimirski Tadeusz, Szczotka Stanisław, Szumański Adam, Szumowski Władysław, Taubenschlag Rafał, Vetulani Adam, Wanieczkówna Helena, Zarębski Ignacy, Ziemiński Adam, Ks. Żychowicz Tadeusz. — Oddział P. T. H. w Kra-

- kowie liczy 101 członków. — Do Oddziału nie należą: Ks. Dąrowski Stanisław, Oppenauerówna Krystyna, żytyński Saturnin.
63. Krosno: Gimnazjum Państwowe.
 64. Krotoszyn: Gimnazjum Państwowe im. ks. H. Kołłątaja.
 65. Krzemieniec: Biblioteka Liceum Krzemienieckiego, Gimnazjum Koedukacyjne Wydziału Powiatowego i Magistratu miasta Krzemieńca.
 66. Leszno: Gimnazjum żeńskie im. Marii Konopnickiej, Gimnazjum Państwowe im. Komeńskiego.
 67. Leszno k. Błonia: Ks. Stefanowski Marian.
 68. Lida: Gimnazjum Państwowe im. Chodkiewicza.
 69. Lipno: Gimnazjum im. R. Traugutta.
 70. Lubaczów: Prywatne Gimnazjum Humanistyczne T-wa Szk. Średn.
 71. Lublin: Członkowie Oddziału P. T. H. w Lublinie: Adamczyk Władysław, Białkowski Leon, Borkowski Julian, Dobrowolski Henryk, Dobrzański Jan, Dutkiewicz Józef, Gimnazjum Biskupie Męskie, Gimnazjum Państwowe im. St. Batoiego, Godziszewski Władysław, Grużewski Bolesław, Horyszewski Stanisław, Ks. Kałwa Piotr, Kamiński Jan, Kiese-wetterówna Janina, Kossowski Aleksander, Kramarzówna Zofia, Ks. Krassowski Aleksander, Madej Jan, Mazurkiewicz Józef, Moniewski Tadeusz, Mordelówna Kinga, Nester Piotr, Ks. Nowak Edmund, Popławski Mieczysław, Sadaj Henryk, Sadownik Jerzy, Seminarium Historyczne K. U. L., Stankowa Maria, Ks. Stopniak Piotr, Strzeszewski Czesław, Szwarczyk Bronisław, Wojciechowski Stefan, Zakrzewska Mirosława. — Oddział P. T. H. w Lublinie liczy razem na rok 1938 — 33 członków. — Do Oddziału nie należą: III Państwowe Liceum i Gimnazjum im. Unii Lubelskiej, Roźniecki Józef.
 72. L ó w: Członkowie Oddziału P. T. H. we Lwowie: Abłamowicz Tadeusz, Badecki Karol, ks. Badeni Henryk, Badeni Stanisław, Balicki Stefan, Bandura Władysław, Barszczewska Zofia, Barwiński Eugeniusz, Bazylów Ludwik, Bernacki Ludwik, Biblioteka Baworowskich, Biblioteka D. O. K. VI, Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Biesiadcki Franciszek, Birn Waław, Blaha Alfred, Borkowski Mieczysław, Borkowski Oktaw, Brzeski Józef, Chabło Wiktor, Charewiczowa Łucja, Chodorowski Kazimierz, Chromicki Ernest, Chrzaszcz Edmund, Chybiński Adolf, Ciekliński Zbigniew, Ks. Czekał Franciszek, Czołowski Aleksander, Dąbkowski Przemysław, Ks. Długosz Teofil, Dobrzańska Maria, Dobrzyńska Janina, Dygdała Adam, Dymitrowski Wła-

dysław, Eckstein Antoni, Ks. Frankl Stanisław, Gerlach Jan, Gębarowicz Mieczysław, Gimnazjum Państw. II, Gimnazjum Państw. III, Gimnazjum Państw. VI, Gimnazjum Państw. VII, Gimnazjum Państwowe X, Gimnazjum Państwowe XI, Gimnazjum Państw. Ruskie — filia, Gimnazjum Państwowe żeńskie im. król. Jadwigi, Gimnazjum SS. Nazaretanek, Gimnazjum Ridnej Szkoły, Goliger Marek, Górkiewicz Marian, Hahn Wiktor, Haisig Marian, Hartleb Kazimierz, Ks. Hausner Adam, Hejnosz Wojciech, Heschels Maurycy, Horowitz Herman, Hoszowski Stanisław, Ingot Stefan, Instytut Teolog. U. J. K., Irzyk Franciszek, Jarosiewiczówna Maria, Jędrzejowska Anna, Józeci Piotr, Jukniewicz Franciszek, Kącki Franciszek, Klerycy OO. Bernardynów, Knot Antoni, Kocowski Bronisław, Końca Józef, Kontny Piotr, Koranyi Karol, Korpus Kadetów Nr. 1, Korzeniowski Kazimierz, Kotula Rudolf, Kotwicz Władysław, Kowalski Karol, Kozłowski Leon, Kropp Jan, Kruczkiewiczówna Maria, Książnica - Atlas, Kucharski Eugeniusz, Kupeczyński Stanisław, Kupczyński Tadeusz, Kurdybacha Łukasz, Lanckorońska Karolina, Langnas Saul, Laskownicki Bronisław, Lepucki Henryk, Lewicki Karol, Lewicki Kazimierz, Lewicki Tadeusz, Loewenstein Stanisław, Lutman Tadeusz, Łempicki Stanisław, Malec Józef, Maleczyńska Ewa, Maleczyński Karol, Mańkowski Tadeusz, Modelska Ludmiła, Modelski Teofil Emil, Nadolski Bronisław, Nanke Czesław, Osuchowski Wacław, Paradowski Józef, Pawlikowski Zdzisław, Pelc Julian, Petryński Ludwik, Ks. Penkala Stanisław, Pleśniak Julian, Podlacha Władysław, Pohorecki Feliks, Polaczkówna Helena, Pomarański Stefan, Porębska Irena, Puczyński Bohdan, Ks. Rechowicz Marian, Rolny Wilhelm, Roth Abraham, Rozdolski Roman, Schirmer Edward, Ks. Schletz Alfons, Seminarium Państwowe Ochraniarskie, Sienkiewicz Bogusław, Skwarczyński Paweł, Socha Zbigniew, Solski Tadeusz, Stachoń Bolesław, Stesłowicz Władysław, Suesser Henryk, Szewczuk Jan, Ks. Szydelski Szczepan, Tarnawski Aleksander, Telmany'ówna Irena, Turska Jadwiga, Tyrowicz Marian, Tyszkowski Kazimierz, Uhma Stefan, Ks. Umiński Józef, Urbański Tadeusz, Ursel Adam, Wasylewicz Wiktoria, Wawrzakowicz Eugeniusz, Wąsowicz Michał, Werchracki Ryszard, Wereszczyński Antoni, Wiszówna Jadwiga, Witwicki Tadeusz, Włodarski Bronisław, Zaikyn Waclaw, Zakład Historii Gospodarczej U. J. K., Zakład Historii Kultury U. J. K., Zakład Historii Nowożytnej U. J. K., Zakład Historii Polski U. J. K., Zakład Historii Prawa U. J. K., Zakład Historii Średniowiecznej U. J. K., Zakład Prawa Kościelnego U. J. K., Ziembicki Witold, Zrzeszenie Pracow. Banku Rolnego, Ks. Zwiercan Stanisław, żurawski Kazimierz, — Oddział P. T. H. we Lwowie liczy razem z zamiejscowymi 223 członków.

73. Ł a ń c u t: Gimnazjum SS. Boromeuszek.
74. Ł ę c z y c a: Sroka Jan, Wyczółkowski Mieczysław.
75. Ł ó d ź: Członkowie Oddziału P. T. H. w Łodzi: Adlerówna Esfira, Ajnenkiel Eugeniusz, Archiwum Diecezjalne, Archiwum Miejskie m. Łodzi, Bagińska Helena, Berkowicz Henryk, Biblioteka Państwowa Pedagogiczna, Biblioteka Publiczna Miejska, Biblioteka Wolnej Wszechnicy Polskiej — oddział w Łodzi, Blauszyld Ignacy, Brzozowski Kazimierz, Cywuszowa Antonina, Czabak Orest, Czeraszkiwiczówna Janina, Domańska Izabella, Dylik Jan, Erdmanowa Zofia, Ellenberg Zygmunt, Fichna Bolesław, Friedman Filip, Gardowa Zdzisława, Geyer Robert, Gimnazjum Miejskie im. J. Piłsudskiego, Gimnazjum Męskie A. Zimowskiego, Gimnazjum Państwowe Męskie im. żeromskiego, Gimnazjum Państwowe im. M. Kopernika, Gimnazjum Państwowe im. G. Narutowicza, Gimnazjum Państwowe żeńskie im. E. Szanieckiej, Gimnazjum Społeczne Męskie, Gimnazjum Zgromadzenia Kupców, Gimnazjum żeńskie Janiny Czapczyńskiej, Gimnazjum żeńskie Zofii Macińskiej, Gimnazjum żeńskie im. Orzeszkowej, Głuchowski Władysław, Godlewski Mikołaj, Grzędzielski Eugeniusz, Hajkowski Zygmunt, Heinówna Wanda, Hertz Mieczysław, Holcgreber Jan, Izba Przemysłowo-Handlowa, Jackowski Aleksander, ks. bp. Jasiński Włodzimierz, Jeżewski Mieczysław, Jurczyński Juliusz, Kaczmarek Roman, Kappes Aleksander, Kejna Kazimierz, Kniatowa Maria, Kolo Historyków Słuchaczów W. W. P., Korczykowa Maria, Koszańska Jadwiga, ks. Kotula Karol pastor, Kowalska Weronika, Kożuchowska Zofia, Krasicka Jadwiga, Krzywcowna Aurelia, Kulak Jan, Landeck Tadeusz, Lorentz Zygmunt, Lulla Fabian, Marczyńska Kazimięra, Mazurowski Henryk, Missalowa Gryzelda, Nowakowska Janina, Ostrowska Zofia, Palmąka Andrzej, Pedagogium Państwowe, Podciechowska Helena, Potzówna Wanda, Przesmycki Karol, Rac Leonard, Rau Zygmunt, Rembieliński Robert, Remiszewski Antoni, Rosset Edward, Rothowa Aniela, Rynkowska Anna, Sauter Jan, Seminarium Duchowne, Skoiński Jan, Spektor Izaak, Sterlingowa Helena, Szczygielski Waclaw, Szczygielski Mieczysław, Szkoła Powszechna Nr 69, Szreter Jerzy, Świdwiński Adolf, ks. bp. Tomczak Kazimierz, Towarzystwo Wiedzy Wojskowej — Oddział w Łodzi, Trzapałkowska-Dziubani Irena, Tylińska Janina, Wareżak Jan, Waszkiewicz Ludwik, Weiss Bernard Przemysław, Więkowski Stanisław, Wodziński Michał, Wrona Włodzimierz, Zaborowska Helena, Zieleniewska Maria, Zwolińska Alicja. — Oddział P. T. H. w Łodzi liczy razem z zamiejscowymi 126 członków.
76. Ł u ć k: Gimnazjum Państwowe im. Tad. Kościuszki, Nieć Julian.

77. Łuków: Junkielesówna Bronisława.
78. Luniniec: Gimnazjum Państwowe im. Kr. Wł. Jagiełły.
79. Mała Dąbrówka: ks. Wojtas Maksymilian.
80. Międzychód: Gimnazjum Miejskie Koedukacyjne im. Święckiego.
81. Mikołów: Gimnazjum Państwowe, Kozaczka St., Frus Karol, ks. Wilk Karol, Wojna Paweł.
82. Miłobądź: Ks. Czaplewski Paweł.
83. Mława: Gimnazjum Państwowe im. Stanisława Wyspiańskiego.
84. Mokwin: Jakubowski Władysław.
85. Mysłowice: Dziunikowski Aureliusz.
86. Nakło: Gimnazjum Państwowe.
87. Nieśwież: Gimnazjum Państwowe im. Władysława Syrokomli.
88. Nisko: Gimnazjum Państwowe im. Stefana Czarneckiego, Różycki Mieczysław.
89. Nowa Wieś: Wilczyński Józef.
90. Nowy Sącz: Hein Julian, Państwowe Gimnazjum I. im. Jana Długosza.
91. Obłęgorek: Sienkiewicz Józef Henryk.
92. Oborniki: Świerzowicz Jan.
93. Orłowa: Biblioteka Nauczycielska Gimnazjum Polskiego.
94. Ostrołęka: Gorgoniowa Wanda, Wierzchowski Henryk.
95. Ostrów: Szweycer Janusz.
96. Ostrów Wielkopolski: Gimn. Państwowe Męskie, Gimn. Państwowe żeńskie im. Emilii Sczanieckiej.
97. Ostrowiec: Gimn. Państwowe im. J. Chreptowicza.
98. Ostrzeszów: Gimnazjum Prywatne Męskie księży Salezjanów, Gimnazjum Prywatne żeńskie Zgrom. SS. Najśw. Rodziny z Nazaretu.
99. Otorowo: Zakłady Naukowo-Wychowawcze SS. Urszulanek.
100. Pabianice: Ks. Czekał Franciszek, Frankowski Józef, Salska Helena, Zawadzka Renata.
101. Pelplin: Ząbek Jan.
102. Piekary Śląskie: Gimnazjum Państwowe.
103. Pińsk: Gimnazjum OO. Jezuitów, Gimnazjum Pryw. Koedukacyjne A. Czeczyk - Golingierowej, Gimnazjum Prywatne Koedukacyjne Stow. „Tarbut“, ks. Kantak Kamil, Macińska Ludwika, Witczakowa Zofia.
104. Piotrków Trybunalski: Grabowska Wanda, Millerowa Regina, Stojdowa Anna, Tokarski Józef, Witanowski Michał.
105. Płock: Dobaczewski Józef, Towarzystwo Naukowe.
106. Potarzyca: Barański Stanisław.
107. Poznań: Członkowie Oddziału P. T. H. w Poznaniu: Archiwum Archidiecezjalne, Baumgart Jan, Boberska Maria,

Chodynicki Kazimierz, Dedio Stanisław, Gimnazjum Państwowe im. Marcinkowskiego, Gimnazjum Państwowe im. Paderewskiego, Górski Karol, Gregorowicz J., Grot Zdzisław, Jedlicki Marian Zygmunt, Kaczmarczyk Kazimierz, Kaletka Mieczysław, Knapowska Wisława, Koczy Leon, Koło Historyków Studentów U. P., Krotoska Tekla, ks. Kurek J., Masłowski Jerzy, Mastyńska Maria, Matuszewski Józef, ks. Nowacki Józef, Opatrny Jarosław Wit, Rutkowski Jan, Szaniecki Michał, Seminarium Duchowne, Seminarium Historyczne U. P., Sikorska Alicja, Silnicki Tadeusz, Siuchniński Mateusz, Skalkowski Adam, Skarbiński Władysław, Sławski Jan, Stablewski Stefan, Staszewski Janusz, Świderkówna C., Tymieniecki Kazimierz, Tync Stanisław, Ułaszyn Henryk, Warpechowska Zofia, Widajewicz Józef, Willaume Juliusz, Wojciechowski Zygmunt, Wojtkowski Andrzej, Zaleski Zygmunt, Ziółkowski Tadeusz, Żukowski Piotr. Oddział P. T. H. w Poznaniu liczy 47 członków.

108. Przasnysz: Schwarz Jan.
109. Przemyśl: Arłamowski Kazimierz, ks. Ataman Julian, Biblioteka Seminarium Duchownego obrz. łącz., ks. Dudziński Stanisław, Gilewicz Aleksy, Gimnazjum Krawieckie, Gimnazjum Państwowe I. im. Juliusza Słowackiego, Gimnazjum Państwowe II. im. Prof. K. Morawskiego, Gimnazjum Państwowe żeńskie, Gimnazjum Prywatne żeńskie im. M. Konopnickiej, ks. Gorczyca Józef, ks. Jakiel Stanisław, Kaliczowa Zofia, ks. Kwolek Jan, Patrynowna Elżbieta, Persowski Franciszek, Skórska Olga, Smółka Jan, Tyminska Zofia. Oddział P. T. H. w Przemyśle liczy razem z nowo wpisanymi — 23 członków. — Do Oddziału nie należy: Gimnazjum Prywatne Ruskie, Gimnazjum Prywatne żeńskie PP. Benedyktynek, Rowiński Janusz.
110. Przeworsk: Gimnazjum Miejskie.
111. Przysucha: Gołuchowska-Dembińska Maria.
112. Pszczyna: Jucha Józef, Państwowe Liceum Pedagogiczne.
113. Pułtusk: Gimnazjum Państwowe im. Piotra Skargi, ks. Zielonka Stefan.
114. Radom: Gimnazjum Państwowe im. T. Chałubińskiego, Gimnazjum Państwowe im. Jana Kochanowskiego, Majówna Maria, Państwowa Szkoła Średnia Techniczna Kolejowa, Zakłady Naukowe żeńskie Marii Gajl.
115. Radziechów: Gimnazjum Pryw. Koedukacyjne im. Marszałka Badeniego.
116. Rawa Ruska: Oppenauer Maria.
117. Rawicz: Ówikowski Witold, Gimnazjum Państwowe.
118. Rogoźno: Gimnazjum Państwowe Klasyczne im. Przemysława.

- 119. Rohatyn: Koło Historyczne Ukr. Pryw. Gimnazjum.
- 120. Równe: Biblioteka Centralna Pedagogiczna, Hofman Jakub, Schittler Józef.
- 121. Rybnik: Czyżyk Kazimierz, Kowalski Alfred, Udziela Stanisław.
- 122. Rzeszów: Gimnazjum Prywatne żeńskie Tow. Gim. Pryw. żeńsk.
- 123. Sambor: Gimnazjum Państwowe I. im. Adama Mickiewicza, Gimnazjum Państwowe II. im. Mikołaja Kopernika, Glodtowa Bronisława.
- 124. Sandomierz: Liceum Państwowe Pedagogiczne.
- 125. Sanok: Gimnazjum Prywatne żeńskie im. Emilii Plater, Rejnin Antoni.
- 126. Siedlce: Ks. Branik Wiktor, ks. Grabowski Jan, ks. bp. Sokołowski Czesław.
- 127. Siemianowice śląskie: Gimnazjum Państwowe im. Śniadeckiego, Olszewicz Waclaw.
- 128. Słonim: Państwowe Seminarium Nauczycielskie Męskie, Rotensztrajchówna Stefania.
- 129. Sokal: Gimnazjum Państwowe im. Malczewskiego.
- 130. Solec n/Wisłą: Gawęcka Anna.
- 131. Sosnowiec: Gimnazjum Państwowe im. E. Plater, Gimnazjum Państwowe im. Bolesława Prusa.
- 132. Stanisławów: Ks. Barg Marian, Gimnazjum Państwowe II, Gimnazjum Państwowe III, Gimnazjum Prywatne Polskie im. Elizy Orzeszkowej, Kopytowa Joanna, Zieliński Józef, żebrowska Zofia.
- 133. Starogard: Gimnazjum Państwowe.
- 134. Stółpce: Gimnazjum Państwowe im. Tadeusza Hołówki.
- 135. Stryj: Biblioteka Pedagogiczna Nauczycielska, Gimnazjum Państwowe I, Gimnazjum Państwowe II.
- 136. Sucha: Seruga Józef, Zbiory Biblioteczno-Muzealne hr. Tarnowskich.
- 137. Suwałki: Brzeski Henryk.
- 138. Szamotuły: Gimnazjum Państwowe Humanistyczne im. P. Skargi.
- 139. Śniatyn: Gimnazjum Państwowe im. Fr. Karpińskiego.
- 140. Świecie: Gimnazjum Państwowe.
- 141. Świekatowo: Jeskowa Stefania.
- 142. Świeciany: Gimnazjum Państwowe im. Józefa Piłsudskiego.
- 143. Świsłocz: Gimnazjum Państwowe im. Romualda Traugutta.
- 144. Tarnopol: III Gimnazjum Państwowe żeńskie im. J. Piłsudskiego, Ladenberger Tadeusz.
- 145. Tarnów: Biblioteka T. S. L., Gimnazjum I. im. Brodzińskiego, Gimnazjum II. im. Tarnowskiego, Gimnazjum

- III. im. Adama Mickiewicza, Jarosz Włodzimierz, Państwowe Liceum i Gimnazjum im. M. Kopernika, Ks. Węgiel Władysław, Zakład SS. Urszulanek.
146. Tarnobrzeg: Gimnazjum Państwowe im. Hetmana Tarnowskiego.
147. Tarnowskie Góry: Gimnazjum Państwowe im. Ks. Jana Opolskiego.
148. Tczew: Biblioteka Miejska.
149. Toruń: Archiwum Miejskie, Matkowski Karol, Sawczyński Adam.
150. Trzemeszno: Gimnazjum Państwowe Klasyczne.
151. Tubądzin: Walewski Kazimierz.
152. Tuchola: Nowaczyk Stanisław.
153. Tuchów: OO. Redemptoryści.
154. Turew: Chłapowski Dezydery.
155. Turka: Gimnazjum Prywatne Koedukacyjne im. Józefa Piłsudskiego.
156. Warszawa: Towarzystwo Miłośników Historii w Warszawie (działa jako Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego). a) **Członkowie honorowi:** Ludwika z hr. Krasieńskich Czartoryska. b) **Członkowie protektorzy:** Józef Temler. c) **Członkowie zwyczajni:** Anterszłakówna Maria, Archiwum Akt Dawnych, Archiwum Miejskie m. st. Warszawy, Archutowski Roman, Arnold Stanisław, Assorodobraj Nina, Bachulski Aleksy, Balicka Zofia, Bartel Oskar, Bartosikówna Jadwiga, Bartoszek Aleksander, Bero Józef, Beynard Karbowska, Białowiejska Wanda, Bielecki Tadeusz, Biezuńska J., Biblioteka Historyczna, Biblioteka Publiczna, Biblioteka Seminarium Duch., Biłek Jan, Bogatkiewicz Władysław, Borowski Antoni, Borowski Stanisław, Bormanowa Jadwiga, Bornholtz Tadeusz, Boss Eugeniusz, Bramsowa R., Brzeczowski Aleksander, Brzeziński Stanisław, Brzeziński Włodzimierz, Brańska Eugenia, Bujalska Maria, Bursche Edmund, Burschówna Helena, Centralna Biblioteka Wojskowa, Centralna Biblioteka Pedagogiczna, Chodyncki Henryk, Chwalewik Edward, Chyrówna Maria, Czudowska Leokadia, Dąbrowski Jan, Dąbrowska Maria, Dąbrowski Otton, Dąbrowski Wincenty, Dąbski Eugeniusz, Dembińska Anna, Dembowska Maria, Detkens Edward ks., Diveky Adrian, Dobrzański Józef, Drozdowska Irena, Dunin Juliusz, Dutkiewicz Józef, Dynas Aleksander, Dyski Władysław, Dziewanowski Władysław, Eiger Kazimierz, Enderówna Janina, Englert Adam, Fajęcki A. Ks., Fedkowiczówna Anna, Feldman Eleazar, Fidecka A., Folwarski Henryk ks., Franaszek Jerzy, Freytag Bogusław, Fręchowicz Tadeusz ks., Gajewicz Zygmunt ks., Gawinek Paweł, Gayłówna Anna, Gąsiorow-

ska Natalia, Gebertowa Gizela, Gembarzewski Bronisław, Gepner Stanisław, Geber Rafał, Giedroyć Franciszek, Giergelewicz Jan, Gimn. im. J. Finkla, Gimn. im. Lelewela, Gimn. im. Reya, Gimn. SS. Zmartwychwstania Pańsk., Gimn. i Liceum im. K. Hoffmanowej, Gimn. Tow. „Ascola“, Gimn. „Jehudyjach“, Gimn. im. M. Kryńskiego, Gimn. żeńskie Szkół żydowskich, Gimn. im. Sułkowskich, Gimn. im. Bolesława Prusa, Gimn. im. Kraszewskiego, Ginter Edmund, Glass Jakub, Głodo Maria, Godlewski Michał, Golianowa Janina, Gołębiowski Tadeusz, Groniowski Stanisław, Grotowski Marian, Gogulski Edward, Gorzkowski Kazimierz, Gutry Czesław, Halecki Oskar, Handelsman Marcei, Hauke Nowak, Herbst Stanisław, Hertzówna Amelia, Hniłko Antoni, Hilcer Franciszek, Jabłoński Henryk, Jakubiec Józef, Jankiewicz Waclaw, Jaruga Nikodem, Jasnowski Józef, Jastrzębski Aleksander, Jellenta Stefan, Joczowa Serafina, Jonynas Ignacy, Kalińska L., Kadłubiński Ryszard, Kaleński Gustaw, Kamieńska Zofia, Kamieniecki Witold, Kamiński Wawrzyniec, Karłowska Zofia, Karwasińska Jadwiga, Kappes Halina, Kermisz Józef, Keck Stanisław, Kernbaum Józef, Kesselring Rudolf, Kętrzyński Stanisław, Kieniewicz Stefan, Kiersnowski Roman, Kiewlicz Tadeusz ks., Kłapowski Władysław ks., Kneifel Edward ks. pastor, Kochanowska Wojciechowska Jadwiga, Kochanowski Jan Karol, Kochanowski Wiktor, Kochanowski Józef, Koelichenówna St., Kolankowski Ludwik, Konarski Jan, Konarski Kazimierz, Kormanowa Zanna, Kordowska Irena, Korduba Miron, Kornet Szczepan, Kosiński Juliusz, Kostolowski Erazm, Kotarski Stefan, Kozolubski Juliusz, Krajewski Wincenty ks., Krasuski A., Kraushar Tadeusz, Krauzówna Zofia, Kreczmar Michał, Krzemicka Zofia, Kronegoldowa A., Krongoldówna Tola, Krzyczkowska Olga, Krzywicki Ludwik, Kucharzewski Jan, Kula Witold, Kulczycki Ludwik, Kułakowski Henryk, Kupczyński Tadeusz, Kutznerówna Janina, Kuźmińska Maria, Kwiatkowski Władysław ks., Laskowski Otton, Latkowska Maria, Leśniewski Czesław, Lewak Adam, Lewandowska Maria, Libelt Maria, Libert Feliks, Lipiński Waclaw, Lipska Kazimiera, Liszewski Stanisław, Lutomski Bolesław, Łągwa Zabicka Jadwiga, Łodyński Marian, Łopaciński Wincenty, Łopatto Szczesna, Ługowski Kazimierz, Łukomska Irena, Maciejewska Wanda, Machalski Tadeusz Antoni, Machowski Tadeusz Antoni, Mahler Rafał, Malczewska Krystyna, Maliniak Julian, Małachowska Łempicka Ewa, Małachowski Stanisław, Małowist Marian, Małuszyński Marian, Manteuffel Tadeusz, Manteufflowa Maria, Markowski Adam, Markowski Gu-

staw, Martynowiczówna Władysława, Marzec Bogumił, Mączyński Kazimierz, Meloch Maksymilian, Mech Nowicka Wanda, Mendys Michał, Michałowiczowa Stanisława, Michałowski Józef, Mickiewiczowa Iza, Mińkowska Anna, Modzelewska Ewa, Mongirdowa Maria, Moraczewski Adam, Morawska Stefania, Moszczeńska Wanda, Moszczeński Józef, Mościcki Henryk, Mrozowska Halina, Muszkowski Jan, Mysłowski Adolf, Nasalska Zofia, Natanson Leski Jan, Niedziela Józef ks., Niewiarowska Irena, Niewojcka Irena, Nowak Piotr, Nowakowski Stanisław, Nowicka Maria, Nowotczyński Kazimierz, Obarska Janina, Obertyński Zdzisław ks., Olszanowska Skowrońska Zofia, Olszewicz Bolesław, Oppman Edmund, Oppmanowa Remiszewska R., Osiński Władysław ks. Dziekan, Ossowska Maria, Ostaszewska Henryka, Padacz Władysław ks., Pajewski Janusz, Parysówna Wanda, Paszkiewicz Henryk, Pawłowski Bronisław, Peche Kazimierz, Perkowicz Edward, Petrulewicz Dybczyńska, Piskorska Helena, Płokarz Józefat, Płoski Stanisław, Pohoska Hanna, Ponikowski Cezary, Posseltówna Irena, Prawosławne Archiwum Metropolitalne, Próchnik K., Przelaskowski Ryszard, Przewalski Stefan, Przędziecki Rajnold, Przybyłowiczowa Hanna, Przychodzka Jadwiga, Przyrembel Zygmunt, Pułaski Franciszek, Radlińska Orsza Helena, Radliński Władysław, Radzikowski Teodory, Radziwonowicz Waclaw, Rafacz Józef, Rennertowa Zofia, Ringelblum Emanuel, Rogulska Ładzińska Helena, Różycki Marek, Rudziński Stanisław, Rościszewska Maria, Różański Adolf, Rybarski Antoni, Rybus Henryk ks., Rzymełka Jan ks., Salcewicz Albin, Saulys Jerzy, Sawicki Jakub, Schönbrennerówna Janina, Seminarium Hist. U. J. P., Sem. Hist. Europy Wschod. U. J. P., Sem. Gosp.-Społ. U. J. P., Sem. Kościoła w Polsce U. J. P., Serejski Henryk M., Sidorowicz Stanisław, Siemieński Józef, Sisle Bronisława, Skibiński Franciszek, Skwarka Gołębiowska L., Skwirowska Monika Helena, Skrzypek Józef, Słomczyński Adam, Słońska Lucja, Sokołowska Maria, Sokołowski Franciszek ks., Sosnowski Stanisław, Staruszkiewicz Franciszek, Stebelski Adam, Stefański Kazimierz, Stojanowski Józef, Stolarski Antoni, Strzałkowski Z. ks., Suchodolski Witold, Sujkowski Andrzej, Szachno Stanisław, Szellerowa Henryka, Szembek Jan, Szczechura Tomasz, Szczepaniakowa Izabela, Szczęsna Felicja, Szkoła Mazowiecka, Szye Piotr, Szymborska Kinga, Szygellowa Zofia, Szulkin Michał, Szwankowski Eugeniusz, śliwiński Leon, Śmidoda Franciszek ks., Świeżyńska Janina, Świerkowski Ksawery, Talat-Kiełpsz Eryk, Talikowski Stefan, Tarnowski Adam, Targowski Józef Konrad, Targowski

Zdzisław, Tatomir Adam, Thoman A., Tietzowa Maria, Tołłoczko Józef, Tomaszewski Aleksander, Tomkiewicz Władysław, Trausolt Eustachy, Treugut Sylwester, Truchim Stefan, Trzcińska Apolonia, Urban Jan ks., Usarek Leon Zygmunt, Ussas Bronisław ks., Walawender Antoni, Wali-góra Bolślaw, Wałek-Czernecki Tadeusz, Wantuła Andrzej ks., Waszkiewicz Wanda, Wdowiszewski Zygmunt, Wegner Jan, Wereszycki Henryk, Widerszał Ludwik, Widerszałowa Lutostańska E., Więckowska Helena, Wilczyńska Zofia, Wider Hieronim, Wilkoszewski Aleksander, Winnicki Sas Leonard, Witkowski Stefan, Włodarski Aleksander, Wojciechowski Zygmunt, Wolff Adam, Wolfowicz A., Wolfowicz I., Woliński Janusz, Worobczuk Adam, Wróblewska W., Wróblewski Kazimierz, Wrzeszcz Piotr, Zakłady Naukowe „Spójnia“, Zakłady Architektury Polskiej Politechniki Warszawskiej, Zaleski August, Zakrzewski Alfred, Zakrzewski Kazimierz, Zakrzewska Irena, Załęcki Artur, Zanowa Jadwiga, Zarzycki Włodzimierz, Zawadzki Franciszek, Zawadka Mieczysław, Zborowska Matylda, Zielińska Barbara, Zieliński Tadeusz, Zebrowski Tadeusz, Zembrzusi Ludwik, Żmigryder Konopka Zdzisław, Żmigrodzki Zygmunt, Żywczyński Mieczysław. Oddział P. T. H. w Warszawie liczy 384 członków.

Zapisani bezpośrednio w Zarządzie Głównym P. T. H. we Lwowie: Biblioteka Krasieńskich, Biblioteka Ministerstwa W. R. i O. P., Biblioteka Ordynacji Zamojskich, Diweky Adrian, Kipa Emil, Lechicka Jadwiga, Łypacewiczowa Jadwiga, Mann Zygmunt, Mendys Michał, Pazyra Stanisław, Skibiński Franciszek Henryk, Symonolewicz Konstanty, ks. Woroniecki Jacek, Wydział Archiwalno-Biblioteczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Żmierzowski Zygmunt.

- 157. Wejherowo: Kraszewska Janina.
- 158. Wieluń: Gimnazjum Męskie im. T. Kościuszki.
- 159. Wilejka: Gimnazjum Państwowe im. H. Sienkiewicza.
- 160. Wilno: Członkowie Oddziału P. T. H. w Wilnie: Adamus Jan, Ambros Michał, Ehrenkreutz Stefan, Falkowski Czesław, Filipczyk Józef, Gimnazjum III. im. księcia Czartoryskiego, Gimnazjum A. Mickiewicza, Gimnazjum OO. Jezuitów, Gimnazjum Twa „Oświata“, Gimnazjum „Tarbut“, Girdwoyniówna Maria, Jaworski Iwo, Karpowicz Zygmunt, Kościalkowski Stanisław, Krawiec Lucjan, Łowmiański Henryk, Mienicki Ryszard, Minkiewicz Antoni, Mirowiczowa Anna, Narudzka Emilia, Popowska Maria, Romanowski Józef, Rosiak Stefan, Stekiewiczowa Maria, Świacki Stanisław, Wawrzyczkowska Alina, ks. Wilanowski Bolesław, Wyslouch Seweryn, Zajączkowski Stanisław,

- Zwolski Bogumił, ks. żeludziejewicz Michał. Oddział P. T. H. w Wilnie liczy razem z zamiejscowymi 36 członków. Do Oddziału nie należy: Balicki Juliusz, Centralna Biblioteka Pedagogiczna, Gimnazjum koedukacyjne humanistyczne C. Epszteina i I. Szpajzera, Lisiecki Leopold.
161. Winnagóra: Ks. Kozierowski Stanisław.
 162. Włocławek: Gimnazjum Państwowe im. Marii Konopnickiej, ks. Morawski Michał.
 163. Włodzimierz: Gimnazjum Państwowe im. Mikołaja Kopernika.
 164. Wolsztyn: Gimnazjum Państwowe.
 165. Września: Gimnazjum Państwowe im. Henryka Sienkiewicza.
 166. Zaleszczyki: Gimnazjum Państwowe.
 167. Zamość: Gimnazjum Państwowe żeńskie im. Marii Konopnickiej, Pieszko Michał.
 168. Zawiercie: Gimnazjum Prywatne Męskie „Szkoła Średnia“, ks. Wajzler Bolesław.
 169. Zbylitowska Góra: Rusocka Antonina.
 170. Zduńska Wola: Gimnazjum im. Kazimierza Wielkiego, Rutkowski Jan.
 171. Zgierz: Biblioteka Publiczna Miejska im. Bolesława Prusa, Liceum Pedagogiczne, Preissowa Irena, Sroka Jan, Świerszcz Jan.
 172. Złoczów: Kuntze Maria.
 173. Żory: Gimnazjum Miejskie im. K. Miarki.
 174. Żółkiew: Ks. Karowiec Makary.
- Poza Polską:
- Budapeszt: Namysłowski Władysław.
 - Czerniowce: Uzdowski Marian.
 - Chicago: Archiwum i Muzeum Zjednoczenia Rzymsko-Katolickiego w Ameryce.
 - Jassy: Duzinchevici George.
 - Rzym: Ks. Skibniewski Mariusz.

Członkowie P. T. H. zapisani na rok 1939

- Brześć n/Bugiem: Gimnazjum Państwowe im. R. Traugutta, Pardenia Jan., Tokarzówna Alojza.
- Bydgoszcz: Prywatne żeńskie Liceum i Gimnazjum im. M. Curie-Skłodowskiej.
- Cieszyn: I. Państwowe Gimnazjum im. A. Osuchowskiego.
- Dęblin: Prywatne Koedukacyjne Liceum i Gimnazjum Nr 511 Tow. Szk. Śred.
- Jędrzejów: Prywatne Liceum i Gimnazjum Koedukacyjne Wydziału Powiatowego.
- Łuck: Matysiakiewicz Stanisław.
- Pińsk: Gimnazjum Państwowe im. J. Piłsudskiego.

P o n i k w a: Bocheński Adolf.
 P r z e m y ś l: Grochowski Tadeusz, Karszniewicz Maria, ks.
 Nastatek Stanisław, ks. Winnicki Franciszek.
 R a d z y ń P o d l a s k i: Bogusz Stanisław.
 R ó w n e: Gimnazjum Prywatne Koedukacyjne Związku
 Osadników.
 R z e s z ó w: Skowroński Kazimierz.
 S t a n i s ł a w ó w: Gimnazjum Prywatne Koeduk. z niem.
 j. w., Osuchowski Adam.
 T o m a s z ó w L u b e l s k i: Gimnazjum i Liceum Państwowe
 Koedukacyjne im. B. Głowackiego.
 T o r u ń: Magdański Marian.
 T r o k i: Państwowe Liceum Pedagogiczne.
 W a r s z a w a: Urbanek Stanisław.
 Z a k o p a n e: Pierzchała Ludwik.

**Publikacje P. T. H. otrzymują bezpłatnie jako wymienne
 następujące Instytucje i Towarzystwa:**

a) w Polsce:

G d a ń s k: Stadtbibliothek (Vorstand des Westpreussischen Ge-
 schichtsvereins).
 G d y n i a: Instytut Bałtycki.
 K a t o w i c e: Biblioteka Biura Sejmu Śląskiego, Redakcja „Cho-
 wanny“.
 K r a k ó w: Biblioteka Jagiellońska, Polska Akademia Umiejętno-
 ści, Towarzystwo Wzajemnej Pomocy U. U. J.
 L u b l i n: Biblioteka im. Łopacińskiego, Biblioteka Uniwersytecka,
 Koło Historyków U. U. L.
 L w ó w: Archiwum m. Lwowa, Archiwum Uniwersytetu J. K.,
 Archiwum Ziemskie, Biblioteka Uniwersytecka, Biblioteka
 Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Czytelnia Akade-
 micka, Koło Historyków Uniwersytetu J. K., Książnica Pu-
 bliczna T. S. L. im. E. Adama, Redakcja „Analecta Ord-
 inis Sancti Basillii Magni“, Redakcja „Bohosłowija“, Re-
 dakcja „Przeglądu Humanistycznego“, Towarzystwo Geo-
 graficzne, (Czasopismo Geograficzne i Polski Przegląd
 Kartograficzny), Towarzystwo Naukowe im. Szewczenki.
 P o z n a ń: Biblioteka Raczyńskich, Biblioteka Uniwersytecka,
 Bratnia Pomoc Studentów U. P., „Deutsche Wissenschaftli-
 che Zeitschrift für Polen“, Instytut Zachodnio-Słowiański
 (Slavia Occidentalis), Redakcja „Archiwum Historii i Filo-
 zofii Medycyny“, Towarzystwo Miłośników Historii (Roc-
 niki Historyczne), Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
 P r z e m y ś l: Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
 R ó w n e: Okręgowy Związek Polskiego Nauczycielstwa Szkół Po-
 wszechnych (Rocznik Wołyński).

- Tarnopol: Polskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
 Toruń: Towarzystwo Naukowe (Roczniki T. N., Fontes T. N., Zapiski T. N.), Zgromadzenie OO. Redemptorystów (Monumenta Hofbaueriana).
 Warszawa: Ministerstwo W. R. i O. P. (Departament Nauki i Szkół Wyższych, 2 egz.), Archiwum Główne, Archiwum Skarbowe, Biblioteka Publiczna, Biblioteka Rapperswilska, Biblioteka Sejmu Rzeczypospolitej, Biblioteka Uniwersytecka, Biblioteka Wyższej Szkoły Handlowej, Instytut Badań Spraw Narodowościowych, Instytut Wschodni („Wschód“), Kronika Ruchu Rewolucyjnego w Polsce, Muzeum Oświaty i Wychowania Min. W. R. i O. P., Polskie Towarzystwo Heraldyczne, Polskie Towarzystwo Krajoznawcze („Ziemia“), Redakcja „Bellony“, Redakcja „Nauki Polskiej“ (Kasa im. Mianowskiego), Redakcja „Niepodległości“, Redakcja „Polacy Zagranicą“, Redakcja „Polityki Narodów“, Redakcja „Przeglądu Historyczno-Wojskowego“, Redakcja „Przeglądu Politycznego“, Redakcja „Wiadomości Archeologicznych“, Towarzystwo Miłośników Historii (Przegląd Historyczny), Towarzystwo Naukowe, Ukraiński Instytut Naukowy.
 Wilno: Biblioteka Uniwersytecka, Instytut Naukowo-Badawczy Europy Wschodniej, Stowarzyszenie Bratniej Pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej U. S. B., Towarzystwo Miłośników Historii i Literatury Karaimskiej („Myśl Karaimska“), Towarzystwo Przyjaciół Nauk („Ateneum Wileńskie“), Rocznik Tatarski.
 Zamość: Teka Zamojska.

b) poza Polską:

- Athènes: Revue Mensuelle „Les Balcons“.
 Augsburg: Historischer Verein von Schwaben und Neuburg.
 Baltimore: The John Hopkins University Studies in Historical and Political Science.
 Beograd: Académie Royale, Jugoslovenski Istoricki Časopis.
 Berlin: Archiv für Urkundenforschung, Berliner Monatshefte, Deutsch-ausländischer Buchtausch, Deutsches Archiv für Geschichte des Mittelalters, Forschungen zur Brandenburgischen und Preussischen Geschichte, Historische Zeitschrift, Jahrbücher für Geschichte Osteuropas, Jomsburg-Vierteljahrschrift, Mitteilungen aus der historischen Literatur, Preussisches Geheimes-Staatsarchiv, Verein für Geschichte der Mark Brandenburg.
 Bratislava: „Bratislava“ Časopis Učené Společnosti Šafaříkovy, Sbornik Filozofické Fakulty University Komenského.

Breslau: „Kyrios“ Vierteljahrschrift für Kirchen und Geistesgeschichte Osteuropas, Verein für Geschichte Schlesiens, Osteuropa Institut, Staatsarchiv, Staats- und Universitäts-Bibliothek.

Brno: Časopis „Matice Moravské“, Zeitschrift des Deutschen Vereins für die Geschichte Mährens und Schlesiens.

Bruxelles: Société des Bollandistes (Analecta Bollandiana).

Bucureşti: Academia Rom na, Revista Istorică, Revista Rom na, Revue Historique du Sud-Est Européen.

Budapest: Archivum Europae Centro-Orientalis, „Sz zadok“.

Budziszyn: Časopis Maćicy Serbskeje.

Cleveland: Główna Biblioteka Publiczna.

Cernauti: Codrul Cosminului.

Dresden: Historische Vierteljahrschrift.

Firenze: Archivio storico italiano.

Freiburg i Br.: Historisches Jahrbuch des Görres Gesellschaft.

Heidelberg: Neue Heidelberger Jahrbücher.

Helsinki: Historisk Tidskrift.

Iaşi: Cercetari istorice, Revista Critica.

Kiel: Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte.

Kiev: Section Historique de l'Academie des Sciences d'Ukraine, Wsiekraïnska Akademia Nauk.

København: Historisk Tidskrift.

Königsberg: Altpreuussische Forschungen, Bücherei des „Prussia-Museums“, Staatsarchiv.

Leningrad: Akademia Nauk S. S. S. R., Biblioteka Kom. Akademii (Istoriik Marxist), Istoriceskij Sbornik.

London: History, The quarterly Journal of the Historical Association, Royal Historical Society, The Slavonic and East European Review.

Lund: Universitets Biblioteket.

Lübeck: Hansische Geschichtsbl tter.

Mensk: Uniwersytet.

Milano: Archivio storico lombardo.

Moskwa: Archivnoe Delo, Krasnyj Archiv.

New-York: The American historical Review.

Oslo: Historisk Tidskrift.

Paris: Biblioteka polska (Bibliothèque polonaise), Bibliothèque de l' cole des Chartes, Bulletin of the International Committee of Historical Sciences, Institut d'études Slaves, Le Monde Slave, La Revue „Moyen-Age“, Revue Historique, Revue d'Histoire diplomatique, Revue d'Histoire moderne, Revue des Questions historiques.

Praha: Časopis N rodn ho Musea, Česk  Klub Historick , Germanoslavica, Mitteilungen des Vereins für Geschichte

- der Deutschen in Böhmen, Slovanský Ústav, Slavische Rundschau, Slovanský Přehled.
- Rapperswil St. G.: Biblioteka Muzeum Polski Współczesnej.
- Riga: Latvijas vestures instituts.
- Roma: Archivum Historicum Societatis Jesu, Biblioteca dell'Academia Polacca di Cracovia, Biblioteca Vaticana, Bulletino dell'istituto storico italiano, Nuove Rivista storica, Orientalia Christiana.
- Skoplje: Glasnik Srpskog Naučnog Društva.
- Sofija: Académie Bulgare des Sciences, Izvestija na istoričeskota Družestvo.
- Stettin: Bibliothek der Gesellschaft für Pommersche Geschichte und Altertumskunde.
- Stockholm: Historisk Todslaik Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitet Meddelanden fran Svenska Riksarkivet. Karolinska Förbundet.
- Stuttgart: Auslanddeutsche Volksforschung, Weltkriegsbücherei.
- Tartu: Õpetatud Eesti Selts (Gelehrte Estnische Gesellschaft).
- Turčianský sv. Martin: Muzeálná Slovenská Spoločnosť, Slovenské Pohľady.
- Uppsala: Universitetsbiblioteket.
- Utrecht: Historia Mandschrift voor Geschiedenis.
- Venezia: Archivio Veneto.
- Versailles: Revue de L'Institut Napoléon.
- Wiesbaden: Nassauische Landesbibliothek.
- Zagreb: Rad Jugoslovenske Akademije.
- Zürich: Zeitschrift für schweizerische Geschichte.
- Ogółem liczyło P. T. H. z końcem roku administracyjnego 1938/39 razem członków 1311. Wysyła się 198 egz. bądź bezpłatnie, bądź jako wymienne.
-

